

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ
ΚΙΝΗΣΗΣ & ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

HELLENIC REPUBLIC
UNIVERSITY OF
PELOPONNESE
FACULTY OF HUMAN MOVEMENT AND
QUALITY OF LIFE SCIENCES
DEPARTMENT OF NURSING

Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ & ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Ακαδημαϊκό έτος: 2013 - 2014

Τόπος: Σπάρτη

Ημερομηνία: Νοέμβριος 2014

Ορθίας Αρτέμιδος & Πλαταιών
23100, Σπάρτη Τηλ.: 27310-
89720/89722
Ηλ. Ταχ.: nrsgram@uop.gr

Orthias Artemidos & Plataion 23100,
Sparta
Tel.: 27310-89720/89722
e-mail: nrsgram@uop.gr

Πρόλογος	7
1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης	8
1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα.	8
1.1.1. Ποια ήταν η σύνθεση της ΟΜ.ΕΑ;	8
1.1.2. Με ποιους και πώς συνεργάστηκε η ΟΜ.ΕΑ για τη διαμόρφωση της έκθεσης;	8
1.1.3. Ποιες πηγές και διαδικασίες χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών;	8
1.1.4. Πώς και σε ποια έκταση συζητήθηκε η έκθεση στο εσωτερικό του Τμήματος;	9
1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.	9
1.3. Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας.	9
2. Παρουσίαση του Τμήματος	10
2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος	10
2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος	10
2.2.1. Στελέχωση του Τμήματος με διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία (ποσοτικά στοιχεία).	10
2.2.2. Αριθμός και κατανομή των φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών (προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί, διδακτορικοί) κατά την τελευταία πενταετία.	10
2.3. Σκοπός και στόχοι του Τμήματος	10
2.3.1. Ποιοι είναι οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος σύμφωνα με το ΦΕΚ ίδρυσής του;	11
2.3.2. Πώς αντιλαμβάνεται η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος;	11
2.3.3. Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;	12
2.3.4. Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;	12
2.3.5. Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;	12
2.4. Διοίκηση του Τμήματος.	13
2.4.1. Ποιες επιτροπές είναι θεσμοθετημένες και λειτουργούν στο Τμήμα;	13
2.4.2. Ποιοι εσωτερικοί κανονισμοί (πχ εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών) υπάρχουν στο Τμήμα;	13
2.4.3. Είναι διαρθρωμένο το Τμήμα σε Τομείς; Σε ποιους; Ανταποκρίνεται η διάρθρωση αυτή στη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή του;	13
3. Προγράμματα Σπουδών	14
3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών	14

3.1.1	Πώς κρίνετε το βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας;	14
3.1.2	Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;	14
3.1.3	Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;	15
3.1.4	Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;	15
3.1.5	Πώς κρίνετε την πρακτική άσκηση των φοιτητών;	15
3.2.	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών	16
3.2.1	Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών	16
3.2.2	Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.	16
3.2.3	Πώς κρίνετε το βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;	16
3.2.4	Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;	16
3.2.5	Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;	17
3.2.6	Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών;	18
3.2.7	Πώς κρίνετε τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;	19
3.2.8	Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;	19
3.3.	Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών	20
3.3.1	Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;	20
3.3.2	Πώς κρίνετε τη δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;	20
3.3.3	Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων διδασκτόρων;	21
3.3.4	Πώς κρίνετε την οργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών;	21
3.3.5	Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;	21
3.3.6	Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;	22
4.	Διδακτικό έργο	23
4.1.	Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού;	23
4.2.	Πώς κρίνετε την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας;	23
4.3.	Πώς κρίνετε την οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου;	23
4.4.	Πώς κρίνετε τα εκπαιδευτικά βοηθήματα;	23
4.5.	Πώς κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές;	24
4.6.	Πώς κρίνετε το βαθμό αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών;	24
4.7.	Πώς κρίνετε την αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και τη μεταξύ τους συνεργασία;	25
4.8.	Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα;	25

4.9.	Πώς κρίνετε τις συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο;	25
4.10.	Πώς κρίνετε την κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;	25
5.	<i>Ερευνητικό έργο</i>	27
5.1.	Πώς κρίνετε την προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος;	27
5.2.	Πώς κρίνετε τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα;	27
5.3.	Πώς κρίνετε τις διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές;	27
5.4.	Πώς κρίνετε τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;	27
5.5.	Πώς κρίνετε τον βαθμό αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους;	27
5.6.	Πώς κρίνετε τις ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος;	28
5.7.	Πώς κρίνετε τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών/φοιτητριών στην έρευνα;	28
6.	<i>Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς φορείς</i>	29
6.1.	Πώς κρίνετε τις συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς;	29
6.2.	Πώς κρίνετε τη δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;	29
6.3.	Πώς κρίνετε τις δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;	29
6.4.	Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία;	29
6.5.	Πώς κρίνετε τη συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη;	30
7.	<i>Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης</i>	31
7.1.	Πώς κρίνετε τη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;	31
7.2.	Πώς κρίνετε τη διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;	31
8.	<i>Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές</i>	32
8.1.	Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών;	32
8.2.	Πώς κρίνετε τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας;	32
8.3.	Πώς κρίνετε τις υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα;	32
8.4.	Πώς κρίνετε το βαθμό αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου);	32
8.5.	Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού;	33
8.6.	Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων;	33
9.	<i>Συμπεράσματα</i>	34

9.1	Ποια, κατά την γνώμη σας, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης;	34
9.2	Διακρίνετε ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία;	34
10.	Σχέδια βελτίωσης	35
10.1	Περιγράψτε το βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.	35
10.2	Περιγράψτε το μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.	35
10.3	Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από τη Διοίκηση του Ιδρύματος.	35
10.4	Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από την Πολιτεία.	35
11.	Πίνακες	36
	Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος	37
	Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών	39
	Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος	39
	Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΜΣ)	41
	Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων* του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών	42
	Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών	43
	Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών	44
	Πίνακας 8. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών	45
	Πίνακας 9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών	46
	Πίνακας 10. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών	47
	Πίνακας 11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών	48
	Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2013-14)	149
	Πίνακας 12.2. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2013-14)	53
	Πίνακας 13.1 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. Έτος 2013-14)	61
	Πίνακας 13.2 Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (Ακαδημ. Έτος 2013-14)	64
	Πίνακας 14. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών	65

Πίνακας 15α. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών ΔΕΠ και ΕΙΔΙΠ του Τμήματος	67
Πίνακας 15β. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των Διδασκόντων στο ΠΜΣ του Τμήματος	68
Πίνακας 16α. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου των Διδασκόντων στο ΠΠΣ (μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος)	68
Πίνακας 16β. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου των Διδασκόντων στο ΠΜΣ του Τμήματος	69
Πίνακας 17α. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος (Μέλη ΔΕΠ)	71
Πίνακας 17γ. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία (Διδάσκοντες στο ΠΜΣ του Τμήματος)	71
12. Παραρτήματα	73
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ	74
Πίνακας 15α. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των διδασκόντων στο ΠΠΣ (μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος)	74
Πίνακας 16α. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου των Διδασκόντων στο ΠΠΣ (μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος)	98
12.Γ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ ΣΤΟ ΠΜΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	112
Πίνακας 15β. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των Διδασκόντων στο ΠΜΣ του Τμήματος	112
Πίνακας 16β. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου των Διδασκόντων στο ΠΜΣ του Τμήματος	121
13. ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2012-13	126
Συνημμένα: Δύο (2)	233
1. Εσωτερική Αξιολόγηση Φοιτητών (ΠΠΣ & ΜΠΣ) του Τμήματος για το έτος 2013-14 (σε ηλεκτρονική μορφή σε cd)	233
2. Εσωτερική Αξιολόγηση Διδασκόντων του Τμήματος για το έτος 2013-14 (σε ηλεκτρονική μορφή σε cd)	233

Πρόλογος

Η παρούσα έκδοση αποτελεί την Εσωτερική Έκθεση Αξιολόγησης του Τμήματος Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Πρόκειται ουσιαστικά για μια διαδικασία αυτο-αξιολόγησης, που σηματοδοτεί την ίδια την ταυτότητα του Τμήματος, καθώς αποτυπώνει και αναδεικνύει όλα τα χαρακτηριστικά της λειτουργίας του, θετικά και αρνητικά, και καταγράφει τις φιλοδοξίες του καθώς και το βαθμό επίτευξής τους. Υλοποιεί την πολιτική του Τμήματος για ακαδημαϊκή αναβάθμιση και ολοκλήρωση στο πλαίσιο που χαράζει ο Ευρωπαϊκός Χώρος της ενιαίας Ανώτατης Εκπαίδευσης και προτρέπει η Ελληνική νομοθεσία.

Με την παρούσα Έκθεση, το Τμήμα διαμορφώνει και διατυπώνει κριτική άποψη για την ποιότητα του επιτελούμενου έργου του με βάση αντικειμενικά κριτήρια και δείκτες κοινής συναίνεσης και γενικής αποδοχής θέτοντας τους ακόλουθους στόχους: (1) την τεκμηριωμένη ανάδειξη των επιτευγμάτων του Τμήματος, (2) την επισήμανση σημείων, που χρήζουν βελτίωσης, (3) τον προσδιορισμό ενεργειών βελτίωσης, (4) την ανάληψη πρωτοβουλιών για αυτοτελή δράση εντός του Τμήματος, όπου και εφόσον είναι εφικτό και (5) τη λήψη αποφάσεων για αυτοτελείς δράσεις εντός του Ιδρύματος, όπου και εφόσον είναι εφικτό.

Η διαδικασία της τρέχουσας Εσωτερικής Αξιολόγησης που ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2013 και διήρκεσε δύο συνεχόμενα διδακτικά εξάμηνα, ολοκληρώνεται με την παρούσα έκδοση. Υπεύθυνη για την σύνταξη της Έκθεσης ήταν η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.ΕΑ) που ορίστηκε από την Προσωρινή Γενική Συνέλευση (ΠΓΣ) του Τμήματος. Στο έργο της ΟΜ.ΕΑ ανταποκρίθηκε με αξιοσημείωτο ενθουσιασμό – εκτός των Διδασκόντων- το σύνολο των μελών του Τμήματος (ΕΕΔΙ.Π, ΕΤΕ.Π, Διοικητικό Προσωπικό και φοιτητές).

Η παρούσα έκθεση βασίστηκε στα στοιχεία, που περιλαμβάνονται στους Οδηγούς Σπουδών και στην Ιστοσελίδα του Τμήματος, σε στοιχεία που συλλέχθηκαν απευθείας από τα μέλη του Τμήματος εγγράφως ή/και προφορικά, καθώς και από τα αρχεία και τα πρακτικά των Συλλογικών Οργάνων του Τμήματος. Η Έκθεση υπεισέρχεται όσο το δυνατόν κριτικά στην ανάλυση και αξιολόγηση των συλλεχθέντων στοιχείων, με σκοπό την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων και προτάσεων που θα οδηγήσουν στη βελτίωση της λειτουργίας και της ποιότητας του Τμήματος. Η Έκθεση έλαβε τη μεγαλύτερη δυνατή δημοσιότητα που είναι εφικτή μέσα στο πλαίσιο λειτουργίας του Τμήματος ενώ εύστοχα σχόλια και κριτική των μελών του Τμήματος οδήγησαν σε χρήσιμες προσθήκες πριν την τελική της μορφή. Η διαδικασία της αξιολόγησης, καθώς και η διάρθρωση του κειμένου της έκθεσης αξιολόγησης αντιστοιχεί στις βασικές ενότητες των κριτηρίων της ΑΔΙ.Π. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο με τον οποίο η κοινότητα του Τμήματος υλοποιεί την στρατηγική που έχουν χαράξει και χαράζουν τα Συλλογικά Όργανα του Τμήματος με σκοπό την επίτευξη των στόχων του. Η κοινότητα του Τμήματος Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, με ιδιαίτερη ικανοποίηση, ολοκλήρωσε και παρουσιάζει με την παρούσα έκδοση τη συλλογική δουλειά, περίπου μιας επταετίας, για τη δημιουργία του Τμήματος στη σημερινή του μορφή για την οποία μπορούμε να είμαστε υπερήφανοι.

Η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης

Π Πρεζεράκος
Αν. Καθηγητής

Α Λαζακίδου
Επ. Καθηγήτρια

Γ Πανουτσόπουλος
Επ Καθηγητής

Π Σαμαρτζής
Φοιτητής

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα.

1.1.1 Ποια ήταν η σύνθεση της ΟΜ.ΕΑ;

Η έναρξη της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης αποφασίστηκε από την Προσωρινή Γενική Συνέλευση (ΠΓΣ) του Τμήματος Νοσηλευτικής κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-10. Τα μέλη που συγκροτούν την ΟΜ.ΕΑ του Τμήματος είναι τα εξής: α) Παναγιώτης Πρεζεράκος, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Νοσηλευτικής της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, β) Αθηνά Λαζακίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος Νοσηλευτικής της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, γ) Γεώργιος Πανουτσόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Νοσηλευτικής της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, ο οποίος αντικατέστησε τον Αναστάσιο Ιωαννίδη, Επίκουρο Καθηγητή του Τμήματος Νοσηλευτικής της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, και δ) Παναγιώτης Σαμαρτζής, Εκπρόσωπος Φοιτητών του Τμήματος Νοσηλευτικής της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

1.1.2 Με ποιους και πώς συνεργάστηκε η ΟΜ.ΕΑ για τη διαμόρφωση της έκθεσης;

Η ΟΜ.ΕΑ, για τη διαμόρφωση τη έκθεσης, συνεργάστηκε με όλο το Διδακτικό Προσωπικό, ΕΤΕΠ & ΕΕΔΙ.Π του Τμήματος, οι οποίοι συμμετείχαν υποστηρικτικά στο έργο της, όπως άλλωστε έγινε και καθ' όλη την διάρκεια της αξιολόγησης. Σημειώνεται δε ότι η επεξεργασία των δεδομένων καθώς και η σύνταξη του κειμένου της αξιολόγησης έγινε από τους α) Παναγιώτη Πρεζεράκο, Αναπληρωτή Καθηγητή του Τμήματος Νοσηλευτικής της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, β) Αθηνά Λαζακίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος Νοσηλευτικής της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, και γ) Γεώργιο Πανουτσόπουλο, Επίκουρο Καθηγητή του Τμήματος Νοσηλευτικής της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Επίσης, η ΟΜ.ΕΑ συνεργάστηκε με τις Διοικητικές Υπηρεσίες του Ιδρύματος στο πλαίσιο αναζήτησης αναγκαίων στοιχείων, κυρίως στατιστικών και οικονομικών.

Επίσης, πραγματοποιήθηκε ενημέρωση των φοιτητών από μέλη ΔΕΠ για τη διαδικασία και τη σπουδαιότητα της αξιολόγησης.

1.1.3 Ποιες πηγές και διαδικασίες χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών;

Για την εσωτερική αξιολόγηση του Τμήματος κατά το ακαδημαϊκό έτος 20123-14 χρησιμοποιήθηκαν πληροφορίες κυρίως από τρεις πηγές: τους φοιτητές, το προσωπικό (εκπαιδευτικό, ειδικό τεχνικό & διοικητικό) και τα αρχεία του Τμήματος (πρακτικά Γενικών Συνελεύσεων, πρακτικά Κοσμητείας, Πληροφοριακό Σύστημα Γραμματείας κ.ά.). Συγκεκριμένα, διανεμήθηκαν τα εξής τρία ερωτηματολόγια σε φοιτητές και εκπαιδευτικούς:

Ι. Απογραφικό Δελτίο Εξαμηνιαίου Μαθήματος από τους διδάσκοντες καθηγητές (όσαν μαθήματα είχαν και κλινική άσκηση διανεμήθη και δεύτερο σχετικό απογραφικό δελτίο). Το δελτίο παραδόθηκε στους διδάσκοντες σε ηλεκτρονική μορφή. Διανεμήθηκαν απογραφικά δελτία για όλα τα μαθήματα και οι πληροφορίες που εμπεριέχουν αξιοποιήθηκαν στη συγγραφή της παρούσας έκθεσης και παρατίθενται σε διάφορα σημεία της.

II. Ατομικό Απογραφικό Δελτίο για τα μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού. Συγκεντρώθηκαν ατομικά απογραφικά δελτία από όλα τα μέλη του Εκπαιδευτικού προσωπικού και ΕΕΔΙΠ και οι πληροφορίες, που εμπεριέχουν, αξιοποιήθηκαν στη συγγραφή της παρούσας έκθεσης και παρατίθενται σε διάφορα σημεία της.

III. Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης μαθήματος/διδασκαλίας από τους φοιτητές. Τα ερωτηματολόγια βρισκόταν σε ηλεκτρονική πλατφόρμα, στην οποία οι φοιτητές είχαν πρόσβαση με τυχαίο για αυτούς αλφαριθμητικό κωδικό, που ήταν καταγεγραμμένος σε διανεμηθέντα κουπόνια. Οι φοιτητές είχαν πρόσβαση στην ηλεκτρονική πλατφόρμα αξιολόγησης τόσο το χειμερινό, όσο και το εαρινό Εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2013-2014 (Επισυνάπτονται σε ηλεκτρονική μορφή). Το κύριο χαρακτηριστικό ήταν και πάλι η μικρή συμμετοχή των φοιτητών στη διαδικασία αξιολόγησης (σε ποσοστά που καθιστούν τα όποια αποτελέσματα αναξιόπιστα. Άλλο χαρακτηριστικό αποτέλεσε η αξιολόγηση πολύ μικρού αριθμού μαθημάτων (μόλις 22 στο σύνολο των 71 μαθημάτων σε προπτυχιακό επίπεδο).

1.1.4 Πώς και σε ποια έκταση συζητήθηκε η έκθεση στο εσωτερικό του Τμήματος;

Η έκθεση κατά το στάδιο σύνταξής της, συζητήθηκε μεταξύ των μελών της ΟΜ.ΕΑ και με τα υπόλοιπα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, τα οποία συνέβαλαν ενεργά στη διαμόρφωση του περιεχομένου της με διαδοχικές συναντήσεις σε ομάδες εργασίας, όχι όμως σε κάποιο συλλογικό όργανο του Τμήματος.

1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.

Ένα θετικό στοιχείο της τρέχουσας διαδικασίας θα μπορούσε να είναι η δυνατότητα πολύπλευρης και ολοκληρωμένης αξιολόγησης που θα δώσει τη δυνατότητα σύγκρισης με άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τόσο της ημεδαπής όσο και της αλλοδαπής, καταγράφοντας τα θετικά σημεία, αλλά κυρίως τα αρνητικά τόσο σε υποδομές και εξοπλισμό, όσο και σε νοοτροπίες. Δυστυχώς όμως ο μικρός αριθμός συμμετοχής των φοιτητών καθιστά αυτή την προσδοκία ανέφικτη.

1.3. Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας.

Μία απλή πρόταση βελτίωσης αφορά στην προσαρμογή των ερωτηματολογίων σύμφωνα με τα σχόλια τόσο των φοιτητών, όσο και των διδασκόντων, αν και ακολουθείται η κοινή φόρμα, η οποία περιλαμβάνεται στο σύνολο των ομοιογενών εγγράφων της ΑΔΙ.Π.

Ο κύριος στόχος, που ήταν η ευρεία ανάμειξη των συμμετεχόντων (μέλη ΔΕΠ, φοιτητές, ΕΤΕΠ & ΕΕΔΙ.Π) κατά την εξέλιξη της διαδικασίας αξιολόγησης, με στόχο αρχικά την κατανόηση από όλους των προβλημάτων που υπάρχουν και κατόπιν, τη συμμετοχή όλων στην αναζήτηση λύσεων, επετεύχθη ως ένα βαθμό. Για πέμπτο συναπτό έτος προτείνεται δε, να προστεθούν στη διαδικασία ειδικά προσαρμοσμένα ερωτηματολόγια αξιολόγησης της κλινικής άσκησης, ως εκπαιδευτικής διαδικασίας που παρουσιάζει αλληλεπίδραση με το χώρο και τη λειτουργία των κλινικών δομών. Ομιλίες και συζητήσεις, τόσο με τους φοιτητές (αλλά και τους άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία) σχετικά με τους στόχους της αξιολόγησης, αλλά και την ανάλυση των ερωτηματολογίων είναι επίσης σκόπιμο να συστηματοποιηθούν.

Από την όλη διαδικασία συνεχίζει να απουσιάζει η έκφραση γνώμης από τους κοινωνικούς φορείς (νοσηλευτικά ιδρύματα, συλλόγους, συνεργαζόμενους τοπικούς και εθνικούς φορείς), η οποία θεωρούμε ότι είναι πολύ σημαντική δεδομένου του κοινωνικού χαρακτήρα του αντικειμένου του Τμήματος.

2. Παρουσίαση του Τμήματος

2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος

Το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στεγάζεται σε νεόδμητο κτίριο του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, στην πόλη της Σπάρτης και παράλληλα συνεχίζει να χρησιμοποιεί κτιριακή υποδομή που παραχωρήθηκε από το Γενικό Νοσοκομείο της Σπάρτης στο Τμήμα μας. Η Σπάρτη είναι πόλη της Πελοποννήσου και πρωτεύουσα του Νομού Λακωνίας.

Η σημερινή Σπάρτη είναι κτισμένη νότια από το κέντρο της αρχαίας ομώνυμης πόλης, κοντά στη δεξιά όχθη του ποταμού Ευρώτα. Στα Νοτιοδυτικά υψώνεται το όρος Ταΰγετος, με τις πανύψηλες κορυφές και την άγρια ομορφιά του. Στα Ανατολικά της πόλης βρίσκεται η οροσειρά του Πάρνωνα που είναι κατάφυτη από έλατα και άλλα δέντρα.

Αποτελεί το οικονομικό και εμπορικό κέντρο του Νομού. Έχει αξιόλογο Αρχαιολογικό Μουσείο και το Μουσείο Ελιάς. Επικοινωνεί οδικά με την Καλαμάτα και την Τρίπολη, απέχει δε 200 χλμ. περίπου από την Αθήνα.

2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος

Το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου ιδρύθηκε σύμφωνα με το Ν. 3391/05 (δημοσίευση ΦΕΚ Α 240/17-10-2005) και εγκαινιάστηκε από την Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κα. Μαριέττα Γιαννάκου την 25-10-2005.

Στεγάζεται σε νεόδμητο σύγχρονο κτηριακό συγκρότημα επί της διασταύρωσης των οδών Ορθίας Αρτέμιδος & Πλαταιών στην πόλη της Σπάρτης και όπως προαναφέρθηκε χρησιμοποιεί παραχωρηθέντες χώρους –από τη Διοίκηση του Νοσοκομείου- στο κτηριακό συγκρότημα του Γενικού Νοσοκομείου Σπάρτης «Ιωάννου και Αικατερίνης Γρηγορίου», σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο. Το Τμήμα Νοσηλευτικής συστεγάζεται με το Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού που είναι το δεύτερο τμήμα της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

2.2.1 Στελέχωση του Τμήματος με διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία (ποσοτικά στοιχεία).

Το δυναμικό του Τμήματος κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 αποτελείται από 11 μέλη Διδακτικού Προσωπικού, 8 επιπλέον στο ΜΠΣ και 2 μέλη ΕΕΔΙ.Π), 1 Διοικητικό υπάλληλο και 4 ΕΤΕΠ.

2.2.2 Αριθμός και κατανομή των φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών (προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί, διδακτορικοί) κατά την τελευταία πενταετία.

Ο αριθμός και η κατανομή τόσο των εγγεγραμμένων όσο και των εισερχομένων προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών του Τμήματος στην οκταετία 2006-2014 παρουσιάζεται στους Πίνακες 2, 3, 4 και 5.

2.3. Σκοπός και στόχοι του Τμήματος

- Το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου αποτελεί βασική ακαδημαϊκή μονάδα για την παραγωγή νέας γνώσης μέσα από την έρευνα και τη διδασκαλία της Νοσηλευτικής Επιστήμης και καταρτίζει επιστήμονες νοσηλευτές, με ολοκληρωμένη -θεωρητική και πρακτική- επιστημονική κατάρτιση για να εργαστούν με επιτυχία, ψυχοκοινωνική επάρκεια και αίσθημα ευθύνης ως επαγγελματίες υγείας.

- Η επιλογή των γνωστικών αντικειμένων, ο καθορισμός του περιεχομένου των μαθημάτων και η θέση της κλινικής άσκησης στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών αφενός λαμβάνει υπ' όψη τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντα των φοιτητών αφετέρου βασίζεται στην ανάπτυξη ειδικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων αυτών σε εναλλακτικούς επαγγελματικούς χώρους υγείας και εκπαίδευσης. Η αποκτηθείσα εμπειρία από την έως σήμερα λειτουργία του Τμήματος συνέβαλλε ουσιαστικά στην περαιτέρω βελτίωση του προγράμματος σπουδών.
- Το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου καταβάλλει κάθε προσπάθεια, ώστε να υπηρετήσει με άριστο τρόπο τις επιστημονικές, κοινωνικές, πολιτισμικές και οικονομικές απαιτήσεις των καιρών μας. Με την πεποίθηση ότι βαθιά γνώση της επιστήμης της Νοσηλευτικής σημαίνει, μεταξύ άλλων, άρτια συνύφανση θεωρίας και πράξης, προσέγγιση γνώσεων και δεξιοτήτων μαζί με άμεση λήψη απόφασης, παράλληλη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση γύρω από τις τρέχουσες εξελίξεις στο χώρο των επιστημών υγείας και προβληματισμό σχετικά με τις υγειονομικές πολιτικές σε παγκόσμια κλίμακα, υπηρετούμε ένα όραμα ποιότητας ζωής και προαγωγής της υγείας.
- Υψηλή προσδοκία μας αποτελεί η δημιουργία ενός άρτιου εκπαιδευτικού και ερευνητικού περιβάλλοντος με ποικιλία επιστημονικών εμπειριών και προοπτικών. Οι όποιες προεκτάσεις και καινοτομίες στο χώρο της υγείας, οι ευέλικτες διδακτικές προσεγγίσεις, η υψηλής ποιότητας φροντίδα του αρρώστου και οι υπηρεσίες κοινής ωφελείας είναι οι συνιστώσες της επιστημονικής και της κοινωνικής ταυτότητας του Τμήματός μας.
- Ιδιαίτερης σημασίας στόχους αποτελούν και η ερευνητική δραστηριότητα καθώς και η περαιτέρω εξειδίκευση μέσω των μεταπτυχιακών σπουδών. Αυτοί οι στόχοι έχουν υψηλή προτεραιότητα στην πολιτική ανάπτυξης του Τμήματος.

2.3.1 Ποιοι είναι οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος σύμφωνα με το ΦΕΚ ίδρυσής του;

Το Τμήμα Νοσηλευτικής ιδρύθηκε με το νόμο 3391/2005/ΦΕΚ 240 και άρχισε να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2005-2006. Το Τμήμα εντάσσεται στη Σχολή Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής και έχει ως αποστολή:

- α) Την καλλιέργεια και προαγωγή της γνώσης παροχής νοσηλευτικών υπηρεσιών και την παροχή στους φοιτητές των απαραίτητων εφοδίων που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία.
- β) Την οργάνωση μεταπτυχιακών σπουδών που οδηγούν στην κατάρτιση επιστημόνων με εξειδικευμένες γνώσεις σε επί μέρους γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος.
- γ) Τη συμβολή στην ανάπτυξη των σπουδών της επιστήμης σε συνδυασμό με τις απαιτήσεις της υψηλής ποιότητας παροχής νοσηλευτικών υπηρεσιών και τη χρήση νέων τεχνολογιών.

Η εκπαίδευση που παρέχει το Τμήμα αποβλέπει ιδίως: (i) στην αποτελεσματική ανάδειξη, προβολή και αξιοποίηση των νοσηλευτικών μεθόδων προαγωγής και διασφάλισης της ποιότητας ζωής στην υγεία και τη νόσο, δηλαδή στη φροντίδα υγείας (πρόληψη, θεραπεία, αποκατάσταση) του υγιούς ή ασθενούς ατόμου, της οικογένειας και της κοινότητας, (ii) στην ορθολογική διαχείριση και οικονομική αξιοποίησή τους, ώστε να επιτευχθεί η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου συστήματος όλων των παραμέτρων της νοσηλευτικής διαχείρισης στην Ελλάδα και (iii) στην ανάδειξη του σύγχρονου τομέα της νοσηλευτικής με τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

2.3.2 Πώς αντιλαμβάνεται η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος;

Τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος, μέσα από τις σχέσεις συνεργασίας που έχουν αναπτύξει, καθώς και τις συχνές επαφές και τη συμμετοχή τους στα κοινά του Τμήματος, συμμετέχουν στη χάραξη της πολιτικής του Τμήματος και είναι κοινωνοί των στόχων και των προβλημάτων του.

Η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος πιστεύει σε ένα δυναμικό πρόγραμμα σπουδών που λειτουργεί με συλλογικότητα και κάτω από ένα συγκεκριμένο πλαίσιο αρχών που καθορίζει η Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

2.3.3 Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;

Οι στόχοι παραμένουν οι ίδιοι με αυτούς που είναι επίσημα διατυπωμένοι στο ΦΕΚ ίδρυσης και διευρύνονται με σύγχρονους επιστημονικούς προσανατολισμούς.

2.3.4 Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;

Οι ειδικοί στόχοι της σύγχρονης Νοσηλευτικής είναι η προαγωγή της ευεξίας, η πρόληψη της ασθένειας, η αποκατάσταση της υγείας και η διευκόλυνση της επιτυχούς αντιμετώπισης των προβλημάτων υγείας. Το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου αποσκοπεί στην παραγωγή επιστημόνων νοσηλευτών, δίδοντας έμφαση στην επαρκή και σύγχρονη θεωρητική και κλινική τους εκπαίδευση. Το περιεχόμενο της θεωρητικής και κλινικής εκπαίδευσης αναφέρεται στη φροντίδα του υγιούς ή/και ασθενούς ατόμου, της οικογένειας και της κοινότητας.

Επιπλέον, το Τμήμα Νοσηλευτικής, για την ισχυροποίηση της σύνδεσης νοσηλευτικής εκπαίδευσης, έρευνας και διοίκησης αποβλέπει: α) Στο συνδυασμό παραδοσιακών γνωστικών αντικειμένων με νέες διαστάσεις ανάπτυξης, εκπαίδευσης και άσκησης της νοσηλευτικής επιστήμης. β) Στον εμπλουτισμό ερευνητικού περιβάλλοντος για καθηγητές και φοιτητές, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην ισχυροποίηση της σύνδεσης νοσηλευτικής εκπαίδευσης, έρευνας και πράξης.

Βασικοί άξονες ανάπτυξης είναι: α) η προαγωγή της Νοσηλευτικής Επιστήμης β) η παροχή στους φοιτητές των απαραίτητων εφοδίων που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία, γ) η οργάνωση μεταπτυχιακών σπουδών (ΠΜΣ) που οδηγούν στην εκπαίδευση επιστημόνων με εξειδικευμένες γνώσεις σε επιμέρους γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος και δ) η συμβολή στην ανάπτυξη των Υπηρεσιών Υγείας σε συνδυασμό με τις σύγχρονες μορφές διαχείρισης των Συστημάτων Υγείας και τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

Βασικοί στόχοι του Τμήματος είναι η βελτίωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών διαδικασιών σε προπτυχιακό επίπεδο, η ενίσχυση χρήσης σύγχρονων μορφών εκπαίδευσης και προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης, η περαιτέρω βελτίωση του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών καθώς και η ανάπτυξη νέων μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών προκειμένου να προσφέρει το Τμήμα ολοκληρωμένες σπουδές στους φοιτητές του, η εύρυθμη λειτουργία των υπάρχοντων εργαστηρίων καθώς και η ίδρυση νέων και γενικά η συμμετοχή σε ερευνητικά και αναπτυξιακά προγράμματα, η συνεργασία με άλλα Πανεπιστημιακά Τμήματα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, η συνεργασία με την τοπική κοινωνία και η συμβολή στην αειφόρο ανάπτυξη.

Οι στόχοι που επιδιώκει το Τμήμα επιτυγχάνονται ύστερα από την επιτυχημένη συνεργασία του εκπαιδευτικού, διοικητικού και ειδικού τεχνικού προσωπικού και των φοιτητών.

Συνεχίζει όμως να υπάρχει η ανάγκη για πρόσληψη μελών ΔΕΠ, ΕΕΔΙ.Π, ΕΤΕΠ, Διοικητικού Προσωπικού, ώστε να καταστεί ασφαλής και επιτυχής η οργάνωση και νέων ΠΜΣ, η προώθηση προγραμμάτων Δια Βίου Εκπαίδευσης, η περαιτέρω προώθηση του προγράμματος Erasmus και Erasmus Mundus 1 & 2, η περαιτέρω δημιουργία και ενίσχυση εγχώριων και διεθνών συνεργασιών.

2.3.5 Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;

Δεν συντρέχει προς το παρόν λόγος αναθεώρησης του ιδρυτικού ΦΕΚ του Τμήματος.

2.4. Διοίκηση του Τμήματος.

2.4.1 Ποιες επιτροπές είναι θεσμοθετημένες και λειτουργούν στο Τμήμα;

Επιτροπές οι οποίες λειτουργούν στο Τμήμα είναι οι ακόλουθες:

- Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών
- Επιτροπή Διαγωνισμού Μετακίνησης Φοιτητών
- Επιτροπή Κατατακτήριων Εξετάσεων
- Επιτροπή του Τμήματος Νοσηλευτικής για την Πράξη Υποδομές Εξοπλισμών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση μέσω του ΕΣΠΑ.
- Επιτροπή ενστάσεων/προσφυγών
- Επιτροπή Σίτισης
- Επιτροπή Εποπτείας της Σίτισης
- Επιτροπή Απόσυρσης και Καταστροφής Παγίου Υλικού
- Επιτροπή Παραλαβής Έργου και Εποπτείας Καθαριότητας
- Επιτροπή Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος
- Επιτροπή Εποπτείας Κτιριακών Υποδομών
- Επιτροπή Οδηγού Σπουδών
- Επιτροπή Διενέργειας και Αξιολόγησης Διαγωνισμών
- Επιτροπή Παραλαβής Προϊόντων και Προσφορών

2.4.2. Ποιοι εσωτερικοί κανονισμοί (πχ εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών) υπάρχουν στο Τμήμα;

Η γενική οργανωτική διάρθρωση του Τμήματος καθορίζεται από τη νομοθεσία που διέπει τα ΑΕΙ και συγκεκριμένα το ΠΔ υπ' αριθμ. 160 ΦΕΚ 220/2008.

Επιπλέον υπάρχει «Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου» (Υ.Α. 49231/Β7/2009, ΦΕΚ 1479/2009).

2.4.3. Είναι διαρθρωμένο το Τμήμα σε Τομείς; Σε ποιους; Ανταποκρίνεται η διάρθρωση αυτή στη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή του;

Το Τμήμα δεν είναι ακόμα διαρθρωμένο σε Τομείς. Αν και οι αυξημένες διδακτικές ανάγκες του και λοιπές δραστηριότητές του το επιβάλλουν, ο μικρός αριθμός μελών ΔΕΠ καθιστά δυσχερή τη διάρθρωση σε τομείς.

3. Προγράμματα Σπουδών

3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών

3.1.1 Πώς κρίνετε το βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ) είναι δομημένο σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) και του ανάλογου φόρτου εργασίας, σε μια προσπάθεια ορθολογικής και μετρήσιμης μεταφοράς γνώσεων. Ενσωματώνει, δε, σε ικανοποιητικό βαθμό τη σύγχρονη γνώση του αντικειμένου του Τμήματος ενώ κατάφερε με τη συνεχή εξειδίκευση και ερμηνεία του περιεχομένου του να ανταποκρίνεται στους στόχους του Τμήματος.

Το ΠΠΣ συνδυάζοντας επιτυχημένα τη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων βασικών και εφαρμοσμένων επιστημών (Βιοφυσική, Ανατομία, Φυσιολογία, Βιοχημεία, Βιολογία) και ανθρωπιστικών επιστημών (Κοινωνιολογία, Ψυχολογία) με την κλιμακωτή εισαγωγή κλινικών μαθημάτων (Βασική Νοσηλευτική, Παθολογική Νοσηλευτική, Χειρουργική Νοσηλευτική, Κοινωνική Νοσηλευτική κλπ) αλλά και την παροχή υψηλού επιπέδου γνώσεων σε μαθήματα Διοίκησης και Οργάνωσης Υπηρεσιών (Διοίκηση Νοσηλευτικών Υπηρεσιών, Οργάνωση Συστημάτων Υγείας, Οικονομικά της Υγείας κα) ανταποκρίνεται σε σημαντικό βαθμό στους στόχους του Τμήματος. Υπογραμμίζεται δε, η δυνατότητα των φοιτητών να επιλέξουν ένα σημαντικό αριθμό μαθημάτων επιλογής με εξειδικευμένη θεματολογία. Επίσης, επισημαίνεται η δυνατότητα των φοιτητών να παρακολουθήσουν ως υποχρεωτικά και επιλογής μαθήματα Πληροφορικής και να πιστοποιήσουν τις γνώσεις τους στους Η/Υ.

Επίσης, το Τμήμα -παρά την ολιγοετή λειτουργία του και την ολιγομελή σύνθεσή του- έχει διοργανώσει σειρά επιμορφωτικών συναντήσεων και βιωματικών εργαστηρίων, διαλέξεις που απευθύνονται σε επαγγελματίες Υγείας αλλά και στο ευρύτερο κοινό με τη συμμετοχή των διδασκόντων και των φοιτητών.

Στο Τμήμα υπηρετούν μέλη ΔΕΠ με διεθνή αναγνώριση (ετεροαναφορές και δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές, προεδρεία και εισηγήσεις σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια, εκπροσωπήσεις σε διεθνείς Οργανισμούς και Επιτροπές).

Η χρήση ΤΠΕ είναι ευρύτατη. Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και όλες οι αποκεντρωμένες μονάδες του χρησιμοποιούν τις σύγχρονες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας. Λειτουργεί Κέντρο Συντονισμού και Ανάπτυξης Πληροφοριακών Τεχνολογιών (ΚΕΣΑΠΤ), το οποίο μεριμνά για τη διασύνδεση υπηρεσιών διαδικτύου, υπηρεσιών τηλεματικής (πχ τηλεδιάσκεψης), τηλεφωνικές συνδέσεις, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, πληροφοριακά συστήματα υποστήριξης (π.χ. Πρόγραμμα Γραμματείας, κ.ά.). Έδρα του ΚΕΣΑΠΤ είναι η Τρίπολη.

3.1.2 Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

Για την απόκτηση του πτυχίου οι φοιτητές οφείλουν:

- Να παρακολουθήσουν τουλάχιστον οκτώ (8) διδακτικά εξάμηνα.
- Να εγγραφούν, να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς σε 46 υποχρεωτικά μαθήματα και σε 8 κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.
- Να συμπληρώσουν 240 ECTS (στο σημείο αυτό χρειάζονταν να γίνουν κάποιες διορθώσεις, οι οποίες ξεκίνησαν μετά την ολοκλήρωση της εξωτερικής αξιολόγησης).

Μετά από την οκταετή λειτουργία του Τμήματος το ΠΠΣ επετεύχθη να είναι ένα σύγχρονο και διεθνών προδιαγραφών εκπαιδευτικό πρόγραμμα, χωρίς να σταματούν οι προσπάθειες των μελών ΔΕΠ και των υπολοίπων συνεργατών για συνεχή βελτίωση και προσαρμογή του στα διεθνή δρώμενα.

3.1.3 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Οι γραπτές τελικές εξετάσεις είναι η κύρια μέθοδος αξιολόγησης για το θεωρητικό μέρος όλων των μαθημάτων. Το εργαστηριακό ή κλινικό μέρος όλων των μαθημάτων εξετάζεται προφορικά ή γραπτά εντός των αντίστοιχων με το μάθημα εργαστηρίων ή κλινικών στο τέλος κάθε εξαμήνου, την οριζόμενη από το Τμήμα εβδομάδα εργαστηριακής ή κλινικής εξέτασης. Συνήθως, η βαρύτητα στο σύνολο της βαθμολογίας για το θεωρητικό μάθημα είναι 30% η εργαστηριακή ή κλινική εξέταση και το υπόλοιπο 70% η τελική εξέταση. Η συμμετοχή των φοιτητών στην εργαστηριακή ή κλινική εξέταση είναι υποχρεωτική για τη συμμετοχή τους στην τελική εξέταση.

Σε ιδιαίτερες περιπτώσεις, στις οποίες οι φοιτητές δε μπορούν να συμμετέχουν σε γραπτή εξέταση (πχ φοιτητές με μαθησιακές δυσκολίες) υπάρχει η προφορική εξέταση.

Ο τρόπος αξιολόγησης (προφορικός ή γραπτός) πραγματοποιείται με τη μορφή των θεμάτων ανάπτυξης ή πολλαπλής επιλογής, βάσει των οποίων αξιολογείται η γνώση του φοιτητή ενώ ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην αξιολόγηση της κριτικής σκέψης του φοιτητή και στην ικανότητά του να παρατηρεί, να συνθέτει, να αξιολογεί και να λαμβάνει τις κατάλληλες αποφάσεις για τον εκάστοτε ασθενή. Δίνεται έμφαση στην αξιολόγηση με τη χρήση μελετών περίπτωσης.

Η διαφάνεια και η αξιοκρατία της διαδικασίας αξιολόγησης διασφαλίζεται με την επιτήρηση των φοιτητών κατά τη διάρκεια των εξετάσεων, με την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, την πρόσβαση των φοιτητών στο γραπτό τους (εάν το ζητήσουν) και τη συζήτηση με το διδάσκοντα με τις πιθανές ενστάσεις τους στη βαθμολόγησή τους.

3.1.4 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών είναι ένας συνδυασμός μαθημάτων που καλύπτει τη γνώση της Νοσηλευτικής Επιστήμης, προσαρμοσμένο στις νέες προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη λειτουργία των ΑΕ., οι οποίες προτάσσουν τη γνώση και την καινοτομία. Προσφέρει κλινική εκπαίδευση των φοιτητών από το πρώτο εξάμηνο φοίτησης και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που προσφέρεται στο φοιτητή μετά την ολοκλήρωση του Προγράμματος Σπουδών, γενικά αλλά και σε εξειδικευμένα πεδία είναι ισότιμο με αυτό πολλών αναγνωρισμένου κύρους Ιδρυμάτων του Εξωτερικού.

Η διεθνής διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος είναι διακριτή (με την επίλυση του προβλήματος που δημιουργεί το ΠΔ 38/2010 και κατοχυρωμένη), διότι :

α) Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος έχει συμπεριλάβει, ανταποκρινόμενο στις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας και της παγκοσμιοποίησης, μαθήματα όπως: Ψυχολογία της Υγείας, Διαπολιτισμική Νοσηλευτική, Διεπιστημονική Προσέγγιση στη Φροντίδα Υγείας. Συνεπώς, το εν λόγω Πρόγραμμα είναι επικαιροποιημένο και προσαρμοσμένο στη ενοποιημένη ευρωπαϊκή πραγματικότητα.

β) Όπως έχει αναφερθεί στην ενότητα 3.1.1, το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος χαρακτηρίζεται για την όσο το δυνατόν πληρέστερη κατάρτιση των φοιτητών στο πεδίο της Νοσηλευτικής Επιστήμης αλλά και της Διοίκησης Νοσηλευτικών Υπηρεσιών με στόχο τη δημιουργία αποφοίτων ικανών να ανταποκριθούν σε κλινικό, ερευνητικό αλλά και διοικητικό έργο. Η διασύνδεση των πτυχιούχων με την απασχόληση αποτελεί εξάλλου ζητούμενο και σε διεθνές επίπεδο. Συνεπώς, το συγκεκριμένο Πρόγραμμα παρέχει σφαιρική και πολυδιάστατη γνώση.

3.1.5 Πώς κρίνετε την πρακτική άσκηση των φοιτητών;

Από την πρόσφατη αρχή της εφαρμογής της Πρακτικής Άσκησης διεφάνησαν τα θετικά αποτελέσματα αυτής, προσεγγίζοντας την εκπαιδευτική διαδικασία με αυτήν της παραγωγής.

3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

3.2.1 Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου οργάνωσε και λειτούργησε για πρώτη φορά Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, το ακαδημαϊκό έτος 2009 - 2010 με τίτλο «Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και Διαχείριση Κρίσεων»

3.2.2 Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Αυτό το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν είναι ούτε Διατμηματικό ούτε Διιδρυματικό, από την άποψη της ευθύνης οργάνωσης και διοίκησής του. Συμμετέχουν όμως σε αυτό μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου αλλά και άλλων ΑΕΙ της χώρας.

3.2.3 Πώς κρίνετε το βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών αποτελεί:

(α) Η προαγωγή της γνώσης και η ανάπτυξη της έρευνας στη Διοίκηση των Υπηρεσιών Υγείας,

β) Η προετοιμασία στελεχών που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες της πρόληψης, οργάνωσης και διαχείρισης, τόσο από ανθρωπιστικής, υγειονομικής αλλά και από πολιτικής και οικονομικής πλευράς, τοπικών ή υπερτοπικών κρίσεων, μαζικών καταστροφών και επειγουσών καταστάσεων,

γ) Η προαγωγή της Διοίκησης των Υπηρεσιών Υγείας και η κατανόηση της συμβολής αυτής της επιστήμης στην οργάνωση των συστημάτων υγείας, μέσω της εξειδικευμένης γνώσης και εμπειριών που παρέχει το συγκεκριμένο Πρόγραμμα. Σκοπός του ΠΜΣ είναι η εισαγωγή και η καθοδήγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών στην επιστημονική εκπαίδευση και έρευνα, έτσι ώστε οι απόφοιτοι του Προγράμματος να μπορούν να σχεδιάζουν και να υλοποιούν ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα, να αξιολογούν και να εφαρμόζουν τα αποτελέσματα, με σκοπό την προαγωγή του γνωστικού αντικείμενου και τη βελτίωση του επιθυμητού αποτελέσματος των παρεμβάσεων επί συνθηκών κρίσεων, μαζικών καταστροφών και επειγουσών καταστάσεων.

3.2.4 Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Το ΠΜΣ περιλαμβάνει θεωρητική διδασκαλία που ισοτιμάται με 90 διδακτικές/πιστωτικές μονάδες (ECTS) και μεταπτυχιακή διατριβή που ισοτιμάται με 30 διδακτικές/πιστωτικές μονάδες (ECTS), η οποία πραγματοποιείται με μεταπτυχιακή έρευνα (υποχρεωτικά) σε θεματική ενότητα που επιλέγεται από τον υποψήφιο σε συνεννόηση με τον επιβλέποντα και τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής του.

Η θεωρητική διδασκαλία καλύπτει τα τρία πρώτα εξάμηνα. Τα μαθήματα είναι εξαμηνιαία και προβλέπονται ώρες διδασκαλίας με μορφή θεωρητικών διαλέξεων και μαθήματα με μορφή σεμιναρίων για την ενίσχυση των βασικών μαθημάτων του προγράμματος σπουδών.

Αναλυτικότερα το πρόγραμμα σπουδών του ΠΜΣ που αναφέρεται στη θεωρητική διδασκαλία, διαρθρώνεται σε τρεις ενότητες:

- Μαθήματα Βασικού Κορμού
- Μαθήματα Κατεύθυνσης Υποχρεωτικά
- Μαθήματα Επιλογής

Στο Α' Εξάμηνο διδάσκονται μαθήματα Βασικού Κορμού (30 ECTS) όπως:

α) Αρχές Διοίκησης Οργανισμών και Διοίκησης Εργων (8 ECTS)

β) Ερευνητική Μεθοδολογία και Στατιστική (8 ECTS)

γ) Αρχές Marketing (7 ECTS)

δ) Οικονομικά της Υγείας (7 ECTS)

Στο Β' Εξάμηνο διδάσκονται μαθήματα Βασικού Κορμού (30 ECTS) όπως:

α) Επιδημιολογία (8 ECTS)

β) Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού (8 ECTS)

γ) Νομοθεσία Διεθνούς Δικαίου-Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (7 ECTS)

δ) Διοίκηση Ολικής Ποιότητας στην παροχή υπηρεσιών (7 ECTS)

Στο Γ' Εξάμηνο διδάσκονται δύο μαθήματα Κατεύθυνσης Υποχρεωτικά (20 ECTS) και ένα μάθημα Επιλογής (10 ECTS) όπως:

Μαθήματα Κατεύθυνσης Υποχρεωτικά

I. Επείγουσα Φροντίδα Υγείας

- Επείγουσα Φροντίδα Υγείας(12 ECTS)
- Πολιτικοί και Θεσμικοί Παράγοντες στη Διαχείριση Κρίσεων (8 ECTS)

II. Οργάνωση και Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας

- Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας (12 ECTS)
- Πολιτικοί και Θεσμικοί Παράγοντες στη Διαχείριση Κρίσεων (8 ECTS)

Μαθήματα Επιλογής

- Οργάνωση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Διαχείρισης Κρίσεων στην Κοινότητα
- Φυσικές και Περιβαλλοντικές Καταστροφές
- ΜΜΕ και Μαζικές Καταστροφές
- Διαχείριση Ψυχικής Υγείας σε Μαζικές Καταστροφές
- Παιδί και Μαζικές Καταστροφές
- Διαχείριση Πόρων σε Μαζικές Καταστροφές
- Αγωγή και Προαγωγή Υγείας
- Ασφάλεια και υγιεινή στο χώρο εργασίας
- Διαχείριση Κρίσεων στον Αναπτυσσόμενο Κόσμο
- Διαχείριση ψυχικής Υγείας Επαγγελματιών Υγείας

Στο Δ' Εξάμηνο ξεκινάει η Διπλωματική Εργασία (30 ECTS).

Από τα ανωτέρω διαφαίνεται ότι το ΠΜΣ του Τμήματος χαρακτηρίζεται για την όσο το δυνατόν πληρέστερη κατάρτιση των φοιτητών στο εξειδικευμένο γνωστικό πεδίο της Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας και της Διαχείρισης Κρίσεων με στόχο τη δημιουργία αποφοίτων ικανών να ανταποκριθούν σε κλινικό, ερευνητικό αλλά και διοικητικό έργο. Η διασύνδεση των πτυχιούχων του ΠΜΣ με την απασχόληση αποτελεί εξάλλου ζητούμενο και σε διεθνές επίπεδο. Συνεπώς, το συγκεκριμένο πρόγραμμα παρέχει σφαιρική και πολυδιάστατη γνώση, η διεθνής διάσταση του οποίου είναι διακριτή και κατοχυρωμένη μέσω του Ευρωπαϊκού Συστήματος Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS).

3.2.5 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Κάθε φοιτητής του ΠΜΣ υπόκειται σε αξιολόγηση της επίδοσής του στα μαθήματα που διδάχθηκε και στη διπλωματική ερευνητική εργασία που εκπόνησε. Η αξιολόγηση των επιδόσεων των φοιτητών σε κάθε μάθημα γίνεται με εξετάσεις που μπορεί να είναι γραπτές, προφορικές, εργαστηριακές, υποχρεωτικές/προαιρετικές εργασίες, ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών ή οποιοσδήποτε συνδυασμός αυτών. Με ευθύνη του συντονιστή κάθε μαθήματος κοινοποιείται στους φοιτητές, από την αρχή του εξαμήνου, ο τρόπος αξιολόγησης της επίδοσής τους στο μάθημα. Η διάρκεια των γραπτών εξετάσεων καθορίζεται από το συντονιστή κάθε μαθήματος και δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις ώρες. Το πρόγραμμα των γραπτών εξετάσεων κάθε εξεταστικής περιόδου συντάσσεται από τον Διευθυντή του ΠΜΣ και εγκρίνεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ.

Η διαφάνεια και η αξιοκρατία της διαδικασίας αξιολόγησης στα γραπτά διασφαλίζεται με την επιτήρηση των φοιτητών κατά τη διάρκεια των εξετάσεων, με την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, την πρόσβαση των φοιτητών στο γραπτό τους (εφόσον ζητηθεί) και τη συζήτηση με το διδάσκοντα με τις πιθανές ενστάσεις στη βαθμολόγησή τους, αν και μέχρι σήμερα δεν έχει συμβεί κάτι τέτοιο.

Η αξιολόγηση κάθε μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας γίνεται από τριμελή εξεταστική επιτροπή βάση του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148). Τα μέλη των εξεταστικών επιτροπών

ορίζονται από τη Κοσμητεία κατόπιν εισήγησης της ΣΕ του ΠΜΣ και πρέπει να έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με το αντικείμενο της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

Ο βαθμός του ΜΔΕ καθορίζεται από τους βαθμούς των μαθημάτων του ΠΜΣ και το βαθμό της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Ο βαθμός του ΜΔΕ προκύπτει από το άθροισμα των γινομένων της βαθμολογίας σε κάθε μάθημα και στη διπλωματική εργασία επί τον αντίστοιχο αριθμό διδακτικών μονάδων, διαιρούμενου δια του συνολικού αριθμού των διδακτικών μονάδων.

Από την περιγραφή του εξεταστικού συστήματος φαίνεται ότι ακολουθείται ένας σύγχρονος και ευέλικτος τρόπος αξιολόγησης.

3.2.6 Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών;

Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι τμημάτων Επιστημών Υγείας, Ανθρωπιστικών, Πολιτιστικών και Οικονομικών Σπουδών των Α.Ε.Ι. της ημεδαπής και Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής καθώς και πτυχιούχοι ΤΕΙ Επιστημών Υγείας, Ανθρωπιστικών, Πολιτιστικών και Οικονομικών Σπουδών. Ο αριθμός των κατ' έτος εισακτέων στο ΠΜΣ ορίζεται - κατ' ανώτατο όριο - σε σαράντα (40).

Οι υποψήφιοι που επιθυμούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα υποχρεούνται να καταθέσουν στη Γραμματεία του Τμήματος Νοσηλευτικής:

1. Συμπληρωμένο το έντυπο της αίτησης συμμετοχής
2. Επικυρωμένο αντίγραφο πτυχίου ανώτατης σχολής (Πανεπιστημίου ή ΤΕΙ) ή επικυρωμένο αντίγραφο πιστοποιητικού ισοτιμίας του αρμόδιου οργάνου, κατά τις κείμενες διατάξεις, για όσους προέρχονται από σχολές εξωτερικού.
3. Επικυρωμένο αντίγραφο αναλυτικής βαθμολογίας προπτυχιακών σπουδών.
4. Βιογραφικό σημείωμα, το οποίο θα περιλαμβάνει την εκπαιδευτική, επαγγελματική, ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα του υποψήφιου/ιας. Εφόσον υπάρχει, επικυρωμένο αντίγραφο τίτλου Μεταπτυχιακών Σπουδών ή επικυρωμένο αντίγραφο πιστοποιητικού ισοτιμίας του αρμόδιου οργάνου, κατά τις κείμενες διατάξεις, για όσους προέρχονται από σχολές εξωτερικού.
5. Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμου 1599/86, ότι τα στοιχεία που αναφέρονται στο βιογραφικό σημείωμα είναι αληθή.
6. Αποδεικτικό καλής γνώσης της Αγγλικής γλώσσας σύμφωνα με τους κανονισμούς του ΑΣΕΠ. Η καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να συμμετάσχει ένας υποψήφιος στη διαδικασία επιλογής. Η καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας αποδεικνύεται ως εξής:

- FIRST CERTIFICATE IN ENGLISH (FCE) του Πανεπιστημίου του CAMBRIDGE
- BULATS ENGLISH LANGUAGE TEST, με βαθμολογία 60-74, του Πανεπιστημίου του CAMBRIDGE 10
- INTERNATIONAL ENGLISH LANGUAGE TESTING SYSTEM (IELTS) από το University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES)-The British Council- IDP Education Australia IELTS Australia με βαθμολογία από 4,5 έως 5,5
- BUSINESS ENGLISH CERTIFICATE -VANTAGE (BEC VANTAGE) από το University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES)
- (MCCE) MICHIGAN CERTIFICATE OF COMPETENCY IN ENGLISH του Πανεπιστημίου MICHIGAN
- LONDON TESTS OF ENGLISH LEVEL 3 -UPPER INTERMEDIATE COMMUNICATION -του EDEXCEL
- CERTIFICATE in Integrated Skills in English Ise II του TRINITY COLLEGE LONDON (Trinity ISE II)
- CITY & GUILDS LEVEL 1 Certificate in ESOL International (reading, writing and listening)-Communicator και CITY & GUILDS LEVEL 1 Certificate in ESOL International (Spoken)- Communicator- (Συνυποβάλλονται αθροιστικά για την απόδειξη της καλής γνώσης) ή CITY & GUILDS Certificate in International ESOL-Communicator- (Συνυποβάλλονται αθροιστικά για την απόδειξη της καλής γνώσης)
- TEST of English For International Communication (TOEIC) βαθμολογία από 505 έως 780 του Educational Testing Service /Chauncey, USA

- EDI Level 1 Certificate in ESOL International JETSET Level 5 (CEF B2)
- OCNW Certificate in ESOL International at Level 1(Common European Framework equivalent level B2)
- ESB Level 1 Certificate in ESOL International All Modes (Council of Europe Level B2)
- Michigan State University – Certificate of English Language Competency (MSU-CELC):CEF B2 11
- Test of Interactive English, B2 + Level
- Test of Interactive English, B2 Level
- Κρατικό Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας επιπέδου B2 του Ν. 2740/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 19 του άρθρου 13 του Ν. 3149/2003.
- Πιστοποιητικό TOEFL με βαθμολογία ελάχιστο 75 με μίνιμουμ για Reading to 21.

Με οποιονδήποτε από τους λοιπούς τρόπους που συμπληρωματικά ορίζονται στις προκηρύξεις του ΑΣΕΠ από 1/1/2009 για όλες τις περιπτώσεις διορισμών στο δημόσιο τομέα για τις οποίες απαιτείται καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.

Σε περίπτωση που ο/η υποψήφιος/-α δεν διαθέτει αποδεικτικό, η καλή γνώση της ξένης γλώσσας δύναται να διαπιστωθεί με εξετάσεις.

7. Πιστοποιητικό απόκτησης βασικών δεξιοτήτων και γνώσεων πληροφορικής ή αντίστοιχη βεβαίωση της γραμματείας του Τμήματος στο οποίο έχουν κάνει οι υποψήφιοι τις προπτυχιακές σπουδές τους, που να επιβεβαιώνει την επιτυχή παρακολούθηση μαθημάτων πληροφορικής και που θα συνεκτιμηθεί με τα υπόλοιπα δικαιολογητικά.

8. Επικυρωμένη φωτοτυπία δελτίου αστυνομικής ταυτότητας.

9. Βεβαίωση υπηρεσιακής κατάστασης.

3.2.7 Πώς κρίνετε τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Το ΠΜΣ της Νοσηλευτικής είναι αυτοχρηματοδοτούμενο, από την καταβολή διδάκτρων από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται να καταβάλουν τα διδάκτρα κάθε έτους κατά την περίοδο εγγραφών ή ανανεώσεων εγγραφών που καθορίζεται από τη Κοσμητεία κατόπιν εισήγησης της ΣΕ του ΠΜΣ. Απαλλάσσονται ολικώς ή μερικώς της καταβολής διδάκτρων: (α) όσοι είναι τέκνα πολύτεκνων οικογενειών (δηλαδή με 4 παιδιά), (β) όσοι πάσχουν από σοβαρές ασθένειες (σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 1 της υπουργικής απόφασης Β6/1504/2001 – ΦΕΚ 659Β'), και (γ) όσοι συντηρούν μονογονεϊκές οικογένειες με την προϋπόθεση ότι δεν καταβάλλεται διατροφή για τα τέκνα από τον άλλο γονέα. Και στις τρεις περιπτώσεις, το οικείο οικογενειακό (ή το ατομικό) εισόδημα θα πρέπει να είναι χαμηλότερο των 20.000 ευρώ ετησίως. Επίσης, απαλλάσσονται ολικώς ή μερικώς της καταβολής διδάκτρων (με απόφαση που λαμβάνεται κατά περίπτωση από την Κοσμητεία όσοι έχουν οικογενειακό (ή ατομικό) εισόδημα χαμηλότερο των 10.000 ευρώ ετησίως ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων.

Επίσης, το ΠΜΣ μπορεί να παρέχει έναν αριθμό υποτροφιών ανά ακαδημαϊκό έτος σε φοιτητές πλήρους φοίτησης, που καθορίζεται με απόφαση της Κοσμητείας, κατόπιν εισήγησης της ΣΕ του ΠΜΣ. Το ύψος κάθε υποτροφίας δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος των διδάκτρων ενός έτους. Οι υποτροφίες δίνονται με βάση ακαδημαϊκά κριτήρια με απόφαση της Κοσμητείας, κατόπιν εισήγησης της ΣΕ του ΠΜΣ και εγγράφονται στον προϋπολογισμό του ΠΜΣ. Τυχόν υποχρεώσεις των υποτρόφων καθορίζονται με απόφαση της Κοσμητείας.

3.2.8 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και Διαχείριση Κρίσεων αποτελεί:

- α) Η προαγωγή της γνώσης και η ανάπτυξη της έρευνας στη Διοίκηση των Υπηρεσιών Υγείας ,
- β) Η προετοιμασία στελεχών που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες της πρόληψης, οργάνωσης και διαχείρισης, τόσο από ανθρωπιστικής, υγειονομικής αλλά και από πολιτικής και οικονομικής πλευράς, τοπικών ή υπερτοπικών κρίσεων, μαζικών καταστροφών και επειγουσών καταστάσεων.

γ) Η προαγωγή της Διοίκησης των Υπηρεσιών Υγείας και η κατανόηση της συμβολής αυτής της επιστήμης στη διαχείριση Κρίσεων, μέσω της εξειδικευμένης γνώσης και εμπειριών που παρέχει το συγκεκριμένο Πρόγραμμα.

Προβλέπεται η εκπαίδευση έως σαράντα (40) μεταπτυχιακών φοιτητών ετησίως στα γνωστικά αντικείμενα της Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας και Διαχείρισης Κρίσεων καινοτόμου πεδίου έρευνας στα Ελληνικά Πανεπιστήμια. Με το πρόγραμμα αυτό καλύπτεται η μεγάλη ανάγκη για την λειτουργία ενός μεταπτυχιακού προγράμματος για πρώτη φορά στην περιφέρεια της Πελοποννήσου.

Σκοπός του ΠΜΣ είναι η εισαγωγή και η καθοδήγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών στην επιστημονική εκπαίδευση και έρευνα, έτσι ώστε οι διπλωματούχοι του Προγράμματος να μπορούν να σχεδιάζουν και να εκτελούν ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα, να αξιολογούν και να εφαρμόζουν τα αποτελέσματα, με σκοπό την προαγωγή του γνωστικού αντικείμενου και την βελτίωση του επιθυμητού αποτελέσματος των παρεμβάσεων επί συνθηκών κρίσεων, μαζικών καταστροφών και επειγουσών καταστάσεων.

3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

3.3.1 Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Οι Διδακτορικές Διατριβές ανταποκρίνονται στους στόχους του Τμήματος. Οι υποψήφιοι Διδάκτορες ασχολούνται με θέματα έρευνας στο πεδίο των Επιστημών Υγείας, της Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας και της χρήσης και εφαρμογής νέων μεθόδων στις Υπηρεσίες Υγείας, τη διαγνωστική και την κλινική πράξη.

Ο βαθμός ανταπόκρισης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών βρίσκεται σε απόλυτη ταύτιση συγκρινόμενος με τους στόχους του Τμήματος. Η επιθυμία εκ μέρους αποφοίτων ομοειδών ή συναφών τμημάτων αλλά ακόμα και διαφορετικού επιστημονικού πεδίου να εκπονήσουν Διδακτορικές Διατριβές στο Τμήμα κρίνεται σημαντική. Ήδη, παρά το βραχύ χρόνο λειτουργίας του Τμήματος εκπονείται ικανοποιητικός αριθμός Διδακτορικών Διατριβών.

3.3.2 Πώς κρίνετε τη δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

Το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ, μετά από σύμφωνη γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής, μπορεί να ζητήσει από τον υποψήφιο διδάκτορα (ΥΔ) την υποχρεωτική παρακολούθηση συγκεκριμένων μαθημάτων ενός ΠΜΣ του Τμήματος Νοσηλευτικής ή άλλου Τμήματος του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου ή άλλου ΑΕΙ της χώρας. Η παρακολούθηση αυτή μπορεί να συνεπάγεται τη συμμετοχή σε εξετάσεις συγκεκριμένων μαθημάτων όχι όμως δικαίωμα ή υποχρέωση εγγραφής ή αποφοίτησης από το ΠΜΣ.

Με εισήγηση της ΣΕ του ΠΜΣ και απόφαση της Κοσμητείας μπορεί να προβλεφθεί η υποχρεωτική παρακολούθηση ειδικών μαθημάτων ή διαλέξεων διδακτορικού επιπέδου από καθηγητές ή ερευνητές άλλων ΑΕΙ της χώρας μας ή του εξωτερικού που προσφέρονται στους ΥΔ του Τμήματος. Εάν απαιτηθεί η υποχρεωτική παρακολούθηση μαθημάτων από τον ΥΔ, αυτό πρέπει να σχεδιαστεί κατά το πρώτο έτος εγγραφής του στο ΠΜΣ-ΔΔ.

Ο ΥΔ έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει ένα μέρος της διδακτορικής του έρευνας σε Πανεπιστήμιο άλλης χώρας μετά από σύμφωνη γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής, εισήγηση της ΣΕ του ΠΜΣ και απόφαση της Κοσμητείας. Ο ΥΔ οφείλει να επιδιώκει ενεργή παρουσία στο διεθνές ακαδημαϊκό σύστημα, συμμετέχοντας σε σεμινάρια ή επιστημονικά συνέδρια και αποβλέποντας στην αναγνώριση της έρευνάς του με δημοσιεύσεις σε περιοδικά με σύστημα κριτών, όπου αυτό είναι εφικτό.

Εφ' όσον υπάρχει οικονομική δυνατότητα, το ΠΜΣ μπορεί να επιχορηγεί, κατά περίπτωση, τη συμμετοχή ΥΔ σε εθνικά ή διεθνή συνέδρια μετά από σχετικό αίτημα του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ και απόφαση της ΣΕ του ΠΜΣ.

3.3.3 Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων διδασκόντων;

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής έχουν κάτοχοι ΜΔΕ. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών και μετά από αιτιολογημένη απόφαση της Κοσμητείας μπορεί να γίνει δεκτός ως υποψήφιος διδάκτορας και μη κάτοχος ΜΔΕ. Πτυχιούχοι ΤΕΙ, ΑΣΠΑΙ.ΤΕ ή ισότιμων σχολών μπορούν να γίνουν δεκτοί ως υποψήφιοι διδάκτορες μόνο, εφόσον είναι κάτοχοι ΜΔΕ.

Μετά τον τυπικό έλεγχο των απαραίτητων δικαιολογητικών η Γραμματεία του ΠΜΣ προωθεί στη ΣΕ την αίτηση εκάστου ενδιαφερομένου για εισαγωγή στο ΠΜΣ-ΔΔ. Η ΣΕ του ΠΜΣ εκτελεί τις παρακάτω ενέργειες:

- Προβαίνει σε τυπικό και ουσιαστικό έλεγχο των δικαιολογητικών και των προσόντων του/της υποψηφίου-ας.
- Εξετάζει το εφικτό της ερευνητικής πρότασης του/της υποψηφίου-ας και τη συνάφεια του προτεινόμενου θέματος με τα γνωστικά αντικείμενα του ΠΜΣ-ΔΔ, έτσι όπως έχουν καθοριστεί στην προκήρυξη.
- Δύναται να καλέσει τον υποψήφιο σε προσωπική συνέντευξη προκειμένου να αξιολογήσει την προσωπικότητά του, την ερευνητική του δραστηριότητα και δυνατότητες και το ενδιαφέρον του για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.
- Συνεκτιμά τη διαθεσιμότητα του μέλους ΔΕΠ του Τμήματος που προτείνεται ως Επιβλέπων της διδακτορικής έρευνας και αποφασίζει για την κατ' αρχήν αποδοχή ή απόρριψη της αίτησης εισαγωγής του ενδιαφερομένου.

Προτεραιότητα δίνεται σε υποψηφίους που δεν έχουν εκπονήσει άλλη διδακτορική διατριβή. Η απόφαση της ΣΕ-ΠΜΣ υπόκειται στην εγκριτική αρμοδιότητα της Κοσμητείας. Η ΣΕ του ΠΜΣ καθορίζει τη θεματική περιοχή της διδακτορικής έρευνας, προβαίνει στον ορισμό του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ και των υπολοίπων δύο μελών της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και εισηγείται σχετικά στη Κοσμητεία. Η ημερομηνία λήψης της σχετικής απόφασης από τη Κοσμητεία συνιστά το χρονικό σημείο για την έναρξη εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής από τον Υποψήφιο Διδάκτορα (ΥΔ).

Για κάθε υποψήφιο διδάκτορα ορίζεται από την Κοσμητεία τριμελής συμβουλευτική επιτροπή για την επίβλεψη και καθοδήγηση του υποψηφίου, στην οποία μετέχουν ένα (1) μέλος ΔΕΠ του οικείου Τμήματος της βαθμίδας του Καθηγητή, Αναπληρωτή Καθηγητή ή Επίκουρου Καθηγητή, ως επιβλέποντα και άλλα δύο (2) μέλη, τα οποία μπορεί να είναι μέλη ΔΕΠ του ιδίου ή άλλου Τμήματος του ιδίου ή άλλου Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές ΑΕΙ, καθηγητές ΑΣΕΙ ή μέλη ΕΠ των ΤΕΙ και της ΑΣΠΑΙ.ΤΕ ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας, εκπονεί τη διατριβή του.

3.3.4 Πώς κρίνετε την οργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών;

Με δεδομένο τον μικρό αριθμό μελών ΔΕΠ η οργάνωση τέτοιων εκδηλώσεων κρίνεται επαρκής σε ρεαλιστικό πλαίσιο όχι όμως ικανοποιητική ως προς το όραμα και τις προσδοκίες του Τμήματος όσον αφορά στην επιστημονική και κοινωνική του αποστολή.

3.3.5 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

Το ΠΜΣ-ΔΔ αποβλέπει στη δημιουργία υψηλής ποιότητας επιστημονικής έρευνας και στη δημιουργία επιστημόνων ικανών να συμβάλουν στην πρόοδο της επιστήμης, της έρευνας και των εφαρμογών. Οι απόφοιτοι του ΠΜΣ-ΔΔ προορίζονται να στελεχώσουν το ερευνητικό, επιχειρηματικό και εκπαιδευτικό δυναμικό της Ελλάδας και του εξωτερικού. Συγχρόνως, το ΠΜΣ-ΔΔ αποτελεί για το Τμήμα, αλλά και το Πανεπιστήμιο γενικότερα, πηγή ακαδημαϊκού κύρους και διεθνούς διάκρισης και συμβάλλει στην ποσοτική και ποιοτική αναβάθμιση της έρευνας.

3.3.6 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Η τελική κρίση και αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής του ΥΔ γίνεται από επταμελή Εξεταστική Επιτροπή, τα μέλη της οποίας ορίζονται από την Κοσμητεία, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις κείμενες διατάξεις.

Ο ΥΔ συγγράφει τη διδακτορική του διατριβή και παραδίδει αντίγραφα αυτής στα επτά μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής τα οποία αφού τη μελετήσουν και συμφωνήσουν ως προς τη δομή και το περιεχόμενό της προσδιορίζουν κοινά αποδεκτή ημερομηνία εξέτασης της διδακτορικής διατριβής, που δεν μπορεί να απέχει χρονικά λιγότερο από ένα μήνα από την παραλαβή της διδακτορικής διατριβής. Η πρόσκληση για εξέταση δημοσιοποιείται με ευθύνη του Προέδρου του Τμήματος.

Ο ΥΔ αναπτύσσει τη διατριβή του δημοσίως και ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, η οποία κρίνει την πρωτοτυπία της και τη συμβολή της στην επιστήμη. Η έγκρισή της απαιτεί τη σύμφωνη γνώμη τουλάχιστον πέντε μελών της Εξεταστικής Επιτροπής. Η Εξεταστική Επιτροπή συντάσσει πρακτικό, στο οποίο περιέχονται οι γνώμες όλων των παριστάμενων μελών της σχετικά με την πρωτοτυπία και την επιστημονική συμβολή της διατριβής, η αιτιολογημένη θετική ή αρνητική ψήφος κάθε μέλους και η τελική απόφαση της Επιτροπής ως προς την αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής. Κάθε διδακτορική διατριβή αξιολογείται με την κλίμακα καλώς, λίαν καλώς ή άριστα.

Η Εξεταστική Επιτροπή δύναται να αναπέμψει με απόφαση της πλειοψηφίας των παριστάμενων μελών της τη διδακτορική διατριβή για διορθώσεις ή επεξηγήσεις για διάστημα μέχρι έξι (6) μηνών από την ημερομηνία της εξέτασης.

Το τελικό πρακτικό της Εξεταστικής Επιτροπής υπογράφεται από όλα τα παρόντα μέλη, ενώ ένα ξεχωριστό έγγραφο με τις υπογραφές των παρόντων μελών της επιτροπής που ψηφίζουν θετικά ως προς την αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής επισυνάπτεται στο κείμενο της διατριβής. Από ένα αντίτυπο της διδακτορικής διατριβής κατατίθεται στο Τμήμα (σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή), στη Βιβλιοθήκη του Τμήματος (σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή) και στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (σε έντυπη μορφή).

4. Διδακτικό έργο

4.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού;

Το Τμήμα Νοσηλευτικής, το οποίο λειτουργεί επί εννέα (9) συναπτά έτη, έχει καταφέρει με διαδικασίες διαφάνειας και αντικειμενικότητας να διαθέτει εξειδικευμένο διδακτικό προσωπικό που να μπορεί να ανταπεξέρχεται ικανοποιητικά (έστω και μετά από υπερβάλλουσα προσπάθεια) στις ανάγκες του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και τους γενικότερους στόχους του Τμήματος. Ωστόσο, η έγκριση για περαιτέρω προκηρύξεις μελών ΔΕΠ είναι επιτακτική, δεδομένης και της κλινικής και εργαστηριακής εκπαίδευσης που προβλέπεται από το Πρόγραμμα Σπουδών.

4.2. Πώς κρίνετε την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας;

Η ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας κρίνεται πολύ ικανοποιητική από πλευράς των διδασκόντων. Η εκ μέρους των φοιτητών αξιολόγηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της διδακτικής διαδικασίας -η συγκεκριμένη αξιολόγηση εφαρμόζεται οργανωμένα στο Τμήμα- δίνει επιπλέον στοιχεία για το θέμα.

4.3. Πώς κρίνετε την οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου;

Οι διδάσκοντες γνωστοποιούν στους φοιτητές την ύλη των διδακτικών ενοτήτων των μαθημάτων τους στην αρχή κάθε εξαμήνου με τους εξής τρόπους: (α) μέσω σχετικής ανακοίνωσης στον ιστοχώρο του μαθήματος (ηλεκτρονική ανάρτηση του syllabus του κάθε μαθήματος), (β) μέσω του έντυπου οδηγού σπουδών (έντυπη καταχώρηση syllabus του κάθε μαθήματος), και (γ) με επιπλέον διευκρινήσεις εντός της ώρας διδασκαλίας στα πρώτα μαθήματα του εξαμήνου.

Οι μαθησιακοί στόχοι και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα αναφέρονται στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, το οποίο έχει εγκριθεί και υλοποιείται. Επισημαίνεται ότι σε σχετική ερώτηση στα ερωτηματολόγια που διανεμήθηκαν στους φοιτητές, οι απαντήσεις που δίδονται με μεγάλη πλειοψηφία είναι «πολύ καλή» ή «πάρα πολύ καλή» στη σαφήνεια των διδακτικών στόχων του μαθήματος.

Εδώ είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι δεν υπάρχει κάποια κεντρική και ομογενοποιημένη διαδικασία μέτρησης της επίτευξης των μαθησιακών στόχων των μαθημάτων. Ο κάθε διδάσκοντας μπορεί αυτόνομα να κάνει σχετικές μετρήσεις (πχ την καμπύλη κατανομής της βαθμολογίας του μαθήματος) και να εξάγει τα σχετικά συμπεράσματα. Τέτοιες μετρήσεις, όμως, αποτελούν μεμονωμένες περιπτώσεις και σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν τον κανόνα.

4.4. Πώς κρίνετε τα εκπαιδευτικά βοηθήματα;

Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα με την έννοια των συγγραμμάτων δεν αποτελούν ευθύνη της εκάστοτε Σχολής, εφόσον προκύπτουν από τη γενικότερη προσφορά στην αγορά του ελληνικού βιβλίου. Το Τμήμα Νοσηλευτικής ωστόσο συνεχίζει την προσπάθεια εξοπλισμού της Βιβλιοθήκης του όσο το δυνατόν καλύτερα με εκπαιδευτικά βοηθήματα, πολλές φορές με περισσότερα από ένα αντίτυπα, ώστε οι φοιτητές να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν, σε συνδυασμό και με το βασικό εκπαιδευτικό βοήθημα που τους παραχωρείται, στις απαιτήσεις της ύλης των διδασκομένων μαθημάτων. Θετικό στοιχείο είναι επίσης ότι πολλοί διδάσκοντες παρέχουν στους φοιτητές υποστηρικτικό υλικό μελέτης σε ηλεκτρονική μορφή ή ακόμη φάκελο με φωτοτυπίες, ο οποίος κρατείται στη Βιβλιοθήκη της Σχολής για επί τόπου μελέτη. Επίσης το

Τμήμα έχει εξοπλισθεί με εργαστηριακά προπλάσματα, ώστε οι φοιτητές να προετοιμάζονται για την κλινική πράξη σε συνθήκες προσομοίωσης.

Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα κρίνονται επαρκή ως προς τη δομή και το περιεχόμενό τους, καλύπτοντας ικανοποιητικά τις απαιτήσεις του γνωστικού αντικειμένου στο οποίο αναφέρονται. Απαιτείται πάντως η συνεχής βελτίωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών βοηθημάτων ώστε να ανταποκρίνονται πληρέστερα στα διδασκόμενα μαθήματα σύμφωνα και με τις εξελίξεις της επιστήμης στην οποία αναφέρονται.

4.5. Πώς κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές;

Το νέο κτήριο του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στο οποίο πλέον στεγάζεται το Τμήμα Νοσηλευτικής διαθέτει άνετα γραφεία διοίκησης, αίθουσες διδασκαλίας, γραφεία καθηγητών, οργανωμένα εργαστήρια, αμφιθέατρο με σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα και βιβλιοθήκη. Η ύπαρξη των προαναφερόμενων χώρων διευκολύνεται ακόμη περισσότερο από παραχωρηθέντες χώρους (αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια, γραφεία, κοινόχρηστους χώρους) από το Γενικό Νοσοκομείο της Σπάρτης, με τελικό αποτέλεσμα την πλήρη κάλυψη των αναγκών του Τμήματος από πλευράς κτιριακής υποδομής. Στο Τμήμα Νοσηλευτικής λειτουργούν ήδη:

- Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (στο νέο κτήριο)

Το Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών περιλαμβάνει κεντρικό εξυπηρετητή (SERVER) και 20 προσωπικούς υπολογιστές με συχνότητα λειτουργίας επεξεργαστή 3,2 GHz, 1 GB RAM, 160 GB, σκληρό δίσκο και οθόνες TFT 17". Οι υπολογιστές διαθέτουν λογισμικό εφαρμογών γραφείου καθώς και εξειδικευμένο λογισμικό νοσηλευτικών - ιατρικών εφαρμογών. Στο εργαστήριο παρέχεται συνεχής πρόσβαση στο διαδίκτυο καθώς και σε εξειδικευμένες βάσεις δεδομένων, βιβλιοθήκες, δικτυακούς τόπους ξένων Πανεπιστημίων κα.

- Εργαστήριο Βασικών Επιστημών (στο νέο κτήριο)

Το Εργαστήριο Βασικών Επιστημών διαθέτει επιστημονικά όργανα (Μικροσκόπια, ΗΚΓγράφους, Σπιρόμετρα, Ακοόμετρο, Προπλάσματα Ανατομίας και Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης, Πρώτων Βοηθειών, Καταψύκτη βαθείας κατάψυξης, φυγοκέντρους, Κλίβανο καλλιεργειών απινιδωτή, Ηλεκτροεγκεφαλογράφο, HPLC, εξοπλισμό για μοριακή βιολογία, βιοχημικό αναλυτή, αιματολογικό αναλυτή, νεφελόμετρο κ.λ.π.). Η χρήση του εργαστηρίου είναι συμπληρωματική των μαθημάτων Βιολογία του Κυττάρου - Βιοχημεία, Ανατομική - Ιστολογία - Εμβρυολογία Ι και ΙΙ Φυσιολογία Ι και ΙΙ, Μικροβιολογία, Βασική Νοσηλευτική, Πρώτες Βοήθειες.

- Εργαστήριο Νοσηλευτικών Εφαρμογών

Το Εργαστήριο Νοσηλευτικών Εφαρμογών διαθέτει επιστημονικά όργανα (ΗΚΓγράφο, Προπλάσματα τραύματος, αιμοληψίας, αρτηριοφλεβικής αναστόμωσης, τοποθέτησης κεντρικής γραμμής, στομιών κλπ), φορητή αναρρόφηση, οπτόμετρο, κρεβάτια νοσηλείας κλπ).

4.6. Πώς κρίνετε το βαθμό αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών;

Το Τμήμα χρησιμοποιεί τις σύγχρονες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας. Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι εξοπλισμένες με υλικοτεχνικό και τεχνολογικό εξοπλισμό. Στην ενότητα 4.5. παρουσιάστηκε το άρτια εξοπλισμένο Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών ενώ στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου λειτουργεί –παράλληλα- Κέντρο Συντονισμού και Ανάπτυξης Πληροφοριακών Τεχνολογιών (ΚΕΣΑΠΤ), το οποίο μεριμνά για τη διασύνδεση υπηρεσιών διαδικτύου, υπηρεσιών τηλεματικής (π.χ τηλεδιάσκεψης), τηλεφωνικές συνδέσεις, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, πληροφοριακά συστήματα υποστήριξης (π.χ γραμματείας) κλπ. Έδρα του ΚΕΣΑΠΤ είναι η Τρίπολη.

4.7. Πώς κρίνετε την αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και τη μεταξύ τους συνεργασία;

Είναι απολύτως αναγκαία η εξομάλυνση της δυσαναλογίας μεταξύ διδασκομένων και (διορισμένων) διδασκόντων. Σημειώνεται ότι στο Τμήμα Νοσηλευτικής, όπως και γενικά στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, παρατηρείται μεγάλη δυσαναλογία μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων (βλ. την Εγκύκλιο 1514/26-2-2008 του ΥΠ.Ε.Π.Θ) γι' αυτόν τον λόγο είναι απολύτως απαραίτητη η αύξηση του αριθμού των μελών ΔΕΠ. Επιπροσθέτως η αύξηση αυτή είναι απαραίτητη για να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο η συνεργασία του Τμήματος με φορείς της Περιφέρειας. Επίσης επιτακτική ανάγκη αποτελεί η ενίσχυση σε εξειδικευμένο διοικητικό προσωπικό, ΕΤΕΠ και ΕΕΔΙΠ (για τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών και των εργαστηρίων, την κλινική άσκηση κα).

4.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα;

Η σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα θεωρείται ικανοποιητική, δεδομένου ότι το Τμήμα λειτουργεί λίγα χρόνια, συνολικά εννέα (9). Είναι επίσης αρκετά επαρκής σε θεωρητικό επίπεδο, δεδομένου ότι οι περισσότεροι διδάσκοντες διαθέτουν την πείρα να συνδυάζουν τη διδασκαλία τους με αντικείμενα των προσωπικών τους ερευνών ώστε να ενισχύεται και να διευρύνεται η επιστημονική υποδομή και η κριτική σκέψη των φοιτητών. Επιπλέον, η δημιουργία ειδικών εργαστηρίων και υποδομών για βασικά διδασκόμενα γνωστικά αντικείμενα όπως η Βασική Νοσηλευτική, η Πληροφορική της Υγείας και οι Βασικές Επιστήμες συμβάλλουν πλέον καθοριστικά στη σύνδεση διδασκαλίας και έρευνας.

4.9. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο;

Το Τμήμα συνεργάζεται για τη δημιουργία προγραμμάτων με την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λακωνίας, τους Δήμους Σπάρτης και Μυστρά, την Ιερά Μητρόπολη Μονεμβασίας και Σπάρτης, τις Υγειονομικές δομές του Νομού Λακωνίας, το Επιμελητήριο Λακωνίας, τα Γενικά Αρχεία του Κράτους, τις Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Λακωνίας και άλλους πολιτιστικούς φορείς και συλλόγους της Λακωνίας και της Περιφέρειας Πελοποννήσου και άλλων Διοικητικών και Υγειονομικών Περιφερειών της χώρας, μέσα από την εκπόνηση ευρωπαϊκών ή εθνικών προγραμμάτων.

Επίσης, συνεργάζεται με άλλα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδος μέσα από την ανάπτυξη ερευνητικών προγραμμάτων (πχ ΕΣΠΑ). Προγραμματίζεται επίσης η διοργάνωση συνεδρίων, με πρωτοβουλία του Τμήματος και με τη συνεργασία ομοειδών Τμημάτων ελληνικών και ξένων Πανεπιστημίων και με φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Τα καίρια και κύρια θέματα των συνεδρίων αυτών αντιστοιχούν με τα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος και εναλλάσσονται.

Το Τμήμα έχει διοργανώσει σειρά επιμορφωτικών συναντήσεων και βιωματικών εργαστηρίων, διαλέξεις που απευθύνονται σε επαγγελματίες Υγείας αλλά και σε ευρύτερο κοινό. Σε συνεργασία με αναγνωρισμένους φορείς έχει διοργανώσει μαθήματα Πρώτων Βοηθειών και Καρδιοπνευμονικής Αναζωογόνησης για το ευρύ κοινό, ενώ συνεργάζεται με τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση σε θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού και αρκετά ανάλογα βρίσκονται σε εξέλιξη.

4.10. Πώς κρίνετε την κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;

Το Τμήμα, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο του ERASMUS, έχει υπογράψει Διμερείς Συμφωνίες με:

- Universidade dos Acores (P ACORES 01)
- University of Maribor (SI MARIBOR 01)
- Cyprus University of Technology (LIMASSO 02)
- Tallinn Health Care College (EE TALLINN 12)
- Kirklareli University (TR KIRKLARELI 01)
- Universidad Del Pais Vasco (E BILBAO 01)
- Technical University of Liberece, Institute of Health Sciences (CZ LIBEREC01)
- European University Cyprus (CY NICOSIA 24)
- Haute Ecole Libre de Bruxelles- Ilya Prigogine (B BRUXEL 85)
- Instituto Politecnico de Castelo Branco (P CASTELO 01)
- Frederick University (CY NICOSIA23)
- Karkonosze State Higher School (PL JELENIA 01)
- Howest, de Hogeschool West-Vlaanderen (B KORTTRJ 03)
- Universita Degli Studi di Foggia (I FOGGIA 03)
- Namik Kemal University (TR TEKIRDA 01)
- Dokuz Eylul University, Izmir (TR IZMIR 01)
- Red Cross Medical College of Riga Stradins University (LV RIGA 47).

Ο μικρός αριθμός μελών ΔΕΠ του Τμήματος τα «περιορίζει» στην ευρεία συμμετοχή τους σε τέτοιου είδους δράσεις για να μην παρακωλύουν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Τμήματος. Παρόλα αυτά η προσπάθεια συνεργασίας τους –σε επίπεδο διδασκαλίας- με εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού συνεχίζεται. Ταυτόχρονα οι δυσχερείς οικονομικές συγκυρίες που πλήττουν την χώρα δυσκολεύουν τους φοιτητές να πάρουν αποφάσεις για μετακίνηση.

5. Ερευνητικό έργο

5.1. Πώς κρίνετε την προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος;

Αν και νεοσύστατο το Τμήμα, η παραγωγή του ερευνητικού έργου είναι δυσανάλογα μεγάλη. Εργασίες των μελών ΔΕΠ έχουν δημοσιευθεί σε περιοδικά με κριτές, σε πρακτικά διεθνών συνεδρίων κλπ και έχουν τύχει διεθνούς αναγνώρισης με πολλές ετεροαναφορές (Πίνακες 15 & 16). Με ανάλογους ρυθμούς αναπτύσσεται η δραστηριότητα του Τμήματος στην προαγωγή της έρευνας, σε ό,τι αφορά στην τρέχουσα πραγματοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων επιδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΣΠΑ, ΘΑΛΗΣ κλπ), όπου τα μέλη ΔΕΠ συμμετέχουν είτε ως επιστημονικά υπεύθυνοι είτε ως μέλη των ερευνητικών ομάδων (Πίνακας 17).

Επιπλέον, με τρόπο συστηματικό έχει οριοθετήσει τους στόχους του αναφορικά με την προαγωγή της έρευνας και έχει προχωρήσει στην ίδρυση και εγκατάσταση εργαστηρίων.

Η έλλειψη επιστημονικού προσωπικού και το εξοντωτικό διδακτικό και διοικητικό έργο συνεχίζουν να αποτελούν τροχοπέδη –από άποψη χρόνου- στην περαιτέρω ενασχόληση των μελών ΔΕΠ με την προαγωγή της έρευνας.

5.2. Πώς κρίνετε τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα;

Παρά την έλλειψη οργανωμένης πολιτικής και χρηματοδότησης σε θέματα έρευνας καθώς και μεταπτυχιακών προγραμμάτων τα ελάχιστα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν να επιδείξουν σημαντική ερευνητική δραστηριότητα. Εκτός των αυτοτελών ερευνητικών προγραμμάτων, που αναπτύσσονται από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, υπάρχουν και συνεργασίες των μελών ΔΕΠ σε ατομικό επίπεδο με άλλα Τμήματα άλλων Πανεπιστημίων, που έχουν οργανωμένες και χρηματοδοτούμενες ερευνητικές δομές. Με δεδομένη την έλλειψη οργανωμένης (θεσμοθετημένης και χρηματοδοτούμενης) ερευνητικής στρατηγικής, αυτή η δραστηριότητα κρίνεται ως σημαντική και μπορεί να επεκταθεί, εάν ενταχθεί σε ένα πλαίσιο ενθάρρυνσης και υποστήριξης από μέρους του Ιδρύματος.

5.3. Πώς κρίνετε τις διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές;

Οι ερευνητικές υποδομές έχουν βελτιωθεί κατά πολύ με τις αντίστοιχες –σχεδόν ανύπαρκτες- της αρχικής περιόδου λειτουργίας του Τμήματος. Οι θετικές αυτές αλλαγές έχουν διευκολύνει τόσο τα μέλη ΔΕΠ όσο και τους φοιτητές να εκπονούν πολλές ερευνητικές δραστηριότητες.

5.4 Πώς κρίνετε τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;

Βάσει των πολλών συναφών ετεροαναφορών, οι επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών ΔΕΠ του Τμήματος κρίνονται υψηλού επιπέδου, ως προς την ποιότητά τους, και άκρως ικανοποιητικές, ως προς τον αριθμό τους (Πίνακες 15 & 16).

5.5 Πώς κρίνετε τον βαθμό αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους;

Η σημαντική αναγνώριση της έρευνας και του έργου των μελών ΔΕΠ αποδεικνύεται από τις πολλές ετεροαναφορές στα έργα τους, τις δημοσιεύσεις τους σε διεθνή περιοδικά και

πρακτικά διεθνών και εθνικών συνεδρίων και της κατόπιν προσκλήσεως ομιλίες σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια.

5.6 Πώς κρίνετε τις ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος;

Όπως προαναφέρθηκε, παρά το σύντομο χρόνο ζωής του Τμήματος έχει παρατηρηθεί γεωμετρική πρόοδος στην ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου μας ή/και με άλλα Πανεπιστήμια. Εκτός αυτών των συνεργασιών τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο, το Τμήμα προσκαλεί σε συνεργασία διδασκαλίας και έρευνας επιστήμονες και ερευνητές από άλλα Τμήματα και Πανεπιστήμια, έχοντας μέχρι τώρα θετική ανταπόκριση. Δρομολογούνται επιπλέον μόνιμες συνεργασίες του Τμήματος με συναφή Τμήματα της Ελλάδος και του εξωτερικού. Οι συνεργασίες αυτές αφορούν σε εκπόνηση κοινών ερευνητικών προγραμμάτων και οργάνωση ΠΜΣ και διεθνών συνεδρίων.

5.7 Πώς κρίνετε τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών/φοιτητριών στην έρευνα;

Το ενδιαφέρον των φοιτητών όσον αφορά στην έρευνα είναι ικανοποιητικό και αυτό αποδεικνύεται από τον υψηλό βαθμό συμμετοχής τους σε σεμινάρια και συνέδρια που οργανώνει το Τμήμα και την παρουσία τους με εργασίες σε ελληνικά συνέδρια. Επίσης σημαντική κρίνεται και η συμμετοχή τους στο ΠΜΣ. Στο πλαίσιο όλων σχεδόν των μαθημάτων εκπονούνται εργασίες με θέματα σχετικά προς το διδασκόμενο γνωστικό αντικείμενο, οι οποίες βασίζονται σε ειδική βιβλιογραφία.

6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς φορείς

6.1. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς;

Η συνεργασία του Τμήματος με τους ΚΠΠ φορείς της περιοχής κρίνεται ικανοποιητική. Αυτή αφορά:

- Στο Νοσοκομείο της Σπάρτης και των Μολάων και τα Κέντρα Υγείας που ανήκουν σε αυτά τα Νοσοκομεία, μέσα από την εκπόνηση της κλινικής άσκησης των φοιτητών στους χώρους τους αλλά και την απασχόληση εργαζομένων των Υπηρεσιών Υγείας του Νομού στο Τμήμα, κυρίως ως διδάσκοντες,
- Στο Κέντρο Αποκατάστασης Χρονίως Πασχόντων της Ιεράς Μητροπόλεως Μονεμβασίας και Σπάρτης, μέσα από επισκέψεις φοιτητών μας στις εγκαταστάσεις του, συνεργασίες μελών ΔΕΠ του Τμήματός μας σε αυτό στο πλαίσιο παροχής φροντίδας υγείας στους ασθενείς αλλά και μέσα από την επαγγελματική ένταξη αποφοίτων του Τμήματός μας σε αυτό,
- Στον ΟΚΑΝΑ, μέσα από την εκπόνηση της κλινικής άσκησης των φοιτητών στους χώρους του και την συμμετοχή σε εκπαιδευτικές ημερίδες,
- Στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και τους Δήμους του Νομού, μέσα από την υγειονομική υποστήριξη κατά την υλοποίηση πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων (πχ Σπάρταθλον) καθώς και εθελοντικής προσφοράς (πχ εμβολιασμοί κ.ά.)
- Στους Επιστημονικούς και Επαγγελματικούς φορείς του Νομού, μέσα από τη διοργάνωση επιστημονικών εκδηλώσεων (συνέδρια κλπ), όπως την Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος, τον Ιατρικό Σύλλογο Λακωνίας.

6.2. Πώς κρίνετε τη δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

Καθότι το Τμήμα Νοσηλευτικής είναι το μοναδικό Τμήμα Επιστημών Υγείας που λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, η δυναμική του για ανάπτυξη περαιτέρω συνεργασιών στον τομέα της Υγείας είναι έντονη, τόσο σε επίπεδο συμβουλευτικής υποστήριξης των υπηρεσιών υγείας της Περιφέρειας όσο και σε επίπεδο αναπτυξιακής συμβολής του Τμήματος επ' αυτών.

6.3. Πώς κρίνετε τις δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

Παρά το ότι οι δυνατότητες ανάπτυξης συνεργασιών με τους ΚΠΠ, όπως προαναφέρθηκε, είναι τεράστιες ο πολύ μικρός αριθμός μελών ΔΕΠ, τουλάχιστον μέχρι τη στιγμή σύνταξης της παρούσας έκθεσης αξιολόγησης, αποτελεί τροχοπέδη για την υλοποίησή τους στο ακέραιο. Η σύγκριση όμως των -έως τώρα- αναπτυχθεισών συνεργασιών με το μικρό αυτόν αριθμό μελών ΔΕΠ κλίνει σαφώς υπέρ των πρώτων.

6.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία;

Με δεδομένο το ότι η κλινική άσκηση αποτελεί μία από τις σημαντικότερες και αποτελεσματικότερες μεθόδους διδασκαλίας και το ότι αυτή λαμβάνει χώρα στις υπηρεσίες παροχής φροντίδας υγείας (Νοσοκομεία και Κέντρα Υγείας) του Νομού κρίνεται υψηλός ο βαθμός σύνδεσης της συγκεκριμένης συνεργασίας. Αν και πρόκειται για μικρά περιφερειακά

νοσοκομεία, η ύπαρξή τους και η θετική διάθεσή τους για άριστη συνεργασία με το Τμήμα καθιστά θεμελιώδη τη συγκεκριμένη συνεργασία.

6.5. Πώς κρίνετε τη συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη;

Εάν αναλογιστεί κάποιος ότι το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου αποτελεί μόλις το δεύτερο, στην Ελλάδα, Τμήμα Νοσηλευτικής πανεπιστημιακού επιπέδου, η συνεισφορά του στην εθνική και περιφερειακή ανάπτυξη, μέσα από την παραγωγή επιστημόνων νοσηλευτών, είναι σημαντικότερη. Η άποψη αυτή ενισχύεται από πλήθος μελετών που έχουν εκπονηθεί κατά τις τελευταίες δεκαετίες σε όλες τις αναπτυγμένες χώρες της Βόρειας Αμερικής και της Δυτικής Ευρώπης και αποδεικνύουν τόσο την ισχυρή θετική συσχέτιση της νοσηλευτικής διάγνωσης με τη μέση διάρκεια νοσηλείας (ΜΔΝ) όσο και της ποιότητας της παρεχόμενης νοσηλευτικής φροντίδας με τη μείωση του κόστους νοσηλείας.

Όσον αφορά στην τοπική ανάπτυξη, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα και συνυπολογιζόμενης της οικονομικής τόνωσης της περιοχής από τη διαμονή μεγάλου αριθμού φοιτητών και διδασκόντων στην πόλη της Σπάρτης, αυτή κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική.

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

7.1. Πώς κρίνετε τη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

Η στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος καθορίζεται από την αποστολή του, έτσι όπως αυτή έχει διατυπωθεί κατά την ίδρυσή του από την Πολιτεία. Σύμφωνα με αυτήν, το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου έχει ως αποστολή:

- *«Την καλλιέργεια και προαγωγή της γνώσης παροχής νοσηλευτικών υπηρεσιών και την παροχή στους φοιτητές των απαραίτητων εφοδίων που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία*
- *Την οργάνωση μεταπτυχιακών σπουδών που οδηγούν στην κατάρτιση επιστημόνων με εξειδικευμένες γνώσεις σε επιμέρους γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος*
- *Τη συμβολή στην ανάπτυξη των σπουδών της επιστήμης σε συνδυασμό με τις απαιτήσεις της υψηλής ποιότητας παροχής νοσηλευτικών υπηρεσιών και τη χρήση νέων τεχνολογιών.»*

Η υλοποίηση των παραπάνω πραγματοποιείται μέσω των ακόλουθων δράσεων:

- Διαρκώς βελτιούμενο πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών: Γίνεται συνεχής προσπάθεια ενσωμάτωσης της νέας παραγόμενης γνώσης στο πρόγραμμα σπουδών.
- Έρευνα: Μέσα από τη σύνταξη και υποβολή προτάσεων για τη δημιουργία απαραίτητων εργαστηρίων, την αναζήτηση χρηματοδοτήσεων για την εκπόνηση ερευνητικών προγραμμάτων, τον εμπλουτισμό της Βιβλιοθήκης του Τμήματος με σύγχρονα βιβλία και επιστημονικά περιοδικά και την εμπλοκή των φοιτητών στις ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος -παράλληλα με τις εκπαιδευτικές τους υποχρεώσεις- γίνεται έντονη προσπάθεια προαγωγής της έρευνας.
- Ανάπτυξη Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Μέσα από τη λειτουργία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και Διαχείριση Κρίσεων» δόθηκε στο Τμήμα η δυνατότητα προσφοράς εξειδικευμένου προσωπικού στην αγορά εργασίας καθώς και η ευκαιρία συνεργασίας του Τμήματος, σε επίπεδο προσκεκλημένων εισηγητών, με άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου καθώς και με άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας.
- Εξασφάλιση κατάλληλων υποδομών: Ολοκληρώθηκε η δημιουργία δύο (2) εργαστηρίων: (α) Νοσηλευτικών Εφαρμογών και (β) Βασικών Επιστημών, με αποτέλεσμα να αποκτήσει το Τμήμα τις κατάλληλες υποδομές για τη διενέργεια τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των ερευνητικών διαδικασιών.

7.2. Πώς κρίνετε τη διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

Ο μικρός αριθμός των υπηρετούντων μελών ΔΕΠ καθιστά δυσχερή τη χάραξη μιας σαφούς διαδικασίας διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος. Τα παραπάνω καθιστούν ως πρώτη προτεραιότητα του Τμήματος την στελέχωσή του με επαρκή αριθμό μελών ΔΕΠ. Μέχρι την ολοκλήρωση του παρόντος σχεδίου γίνεται προσπάθεια αντιμετώπισης προβλημάτων αλλά και χάραξης κοινής πολιτικής μέσα από τις συχνές συναντήσεις όλων των διδασκόντων.

8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

8.1 Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών;

Όσον αφορά στη Γραμματεία του Τμήματος, το κύριο χαρακτηριστικό της είναι η ελλιπής στελέχωσή της. Μετά την απομάκρυνση των επί συμβάσει εργαζομένων σε αυτήν απέμεινε μόλις ένα (1) άτομο σε αυτήν. Οφείλουμε βέβαια να αναγνωρίσουμε τον υπερβάλλοντα ζήλο και τον αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο εργασίας τόσο αυτών που συνεχίζουν να εργάζονται, όσο και αυτών που απομακρύνθηκαν μετά τη λήξη της σύμβασής τους.

Όσον αφορά στο τεχνικό προσωπικό, με εξαίρεση τον τεχνικό των Η/Υ, δεν υπάρχει. Η τεχνική υποστήριξη από τους τεχνικούς του Πανεπιστημίου, λόγω του ότι η έδρα τους είναι στην Τρίπολη, παρουσιάζει σχετικά προβλήματα, κυρίως ως προς το χρόνο αντιμετώπισης των διαφόρων προβλημάτων που προκύπτουν (τα οποία ευτυχώς είναι περιορισμένα λόγω της νεότητας των κτηριακών υποδομών).

8.2 Πώς κρίνετε τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας;

Κατά τη διάρκεια του υπό αξιολόγηση έτους, το Τμήμα συνέχισε την προσπάθειά του προκειμένου να υπάρξει περαιτέρω βελτίωση της διαβίωσης των φοιτητών στην πόλη της Σπάρτης, τόσο σε επίπεδο στέγασης όσο και σε επίπεδο σίτισης. Όσον αφορά στη σίτιση λειτουργεί πλέον ιδιαίτερος χώρος σίτισης των φοιτητών στο νέο κτίριο της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής.

Μέσα στο πλαίσιο της προσπάθειας βελτίωσης της φοιτητικής μέριμνας είναι και η παροχή δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης για όσους εκ των φοιτητών δεν την διαθέτουν ως άμεσοι ή έμμεσοι ασφαλισμένοι.

Προς την ίδια κατεύθυνση κινήθηκε και η χορήγηση υποτροφιών σε αποφοίτους του Τμήματός μας οι οποίοι αποφάσισαν τη συνέχιση των σπουδών τους και επελέγησαν για την παρακολούθηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στη «Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και Διαχείριση Κρίσεων».

8.3 Πώς κρίνετε τις υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα;

Η αποπεράτωση του νέου κτηρίου επί των οδών Ορθίας Αρτέμιδος και Πλαταιών υπήρξε καθοριστική για τη λειτουργία του Τμήματός μας. Οι σύγχρονες αίθουσες διδασκαλίας, το Αμφιθέτρο, τα εργαστήρια, η βιβλιοθήκη, τα γραφεία διδασκόντων, οι άνετοι χώροι της Γραμματείας, ο χώρος σίτισης των φοιτητών, οι άνετοι κοινόχρηστοι χώροι, καθώς και οι αποθηκευτικοί χώροι σε συνδυασμό με τις υποδομές που έχουν ευγενώς παραχωρηθεί από τη Διοίκηση του Νοσοκομείου της Σπάρτης στο κτηριακό συγκρότημα του Νοσοκομείου έχουν καταστήσει τη διενέργεια τόσο των εκπαιδευτικών (διδασκαλία, βιβλιοθήκη, αναγνωστήριο) όσο και ερευνητικών δραστηριοτήτων (εργαστήρια) πολύ άνετη.

8.4 Πώς κρίνετε το βαθμό αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου);

Εξαιρώντας την αξιοποίηση του ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης ηλεκτρονικών μαθημάτων (e-class) από το διδακτικό προσωπικό, από τη Γραμματεία του Τμήματος χρησιμοποιείται ηλεκτρονικό πρωτόκολλο και ηλεκτρονικό σύστημα διαχείρισης των αρχείων που αφορούν στους φοιτητές (δηλώσεις μαθημάτων, ανακοινώσεις βαθμολογιών, καταστάσεις φοιτητών ανά εξάμηνο κλπ). Ανάλογες ηλεκτρονικές εφαρμογές χρησιμοποιούνται και από τη

Γραμματεία του ΠΜΣ. Επίσης, χρησιμοποιείται το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) για την ενημέρωση και επικοινωνία μελών ΔΕΠ, διδασκόντων και προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών.

Τέλος, υπάρχει ιστοσελίδα του Τμήματος, στην οποία αναφέρονται γενικά στοιχεία και πληροφορίες περί το Τμήμα, αναλυτικά βιογραφικά σημειώματα των μελών ΔΕΠ (στην Ελληνική και Αγγλική), πληροφορίες σχετικά με το προπτυχιακό και μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, πληροφορίες περί τα ερευνητικά εργαστήρια που λειτουργούν στο Τμήμα, διάφορες εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα, ανακοινώσεις προς τους φοιτητές, ηλεκτρονική επικοινωνία με τις Γραμματείες του Τμήματος και του ΠΜΣ, e-mail με τις προαναφερόμενες γραμματείες, εφαρμογές e-class και πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα ERASMUS και ERASMUS MONDUS. Υπεύθυνοι για την ενημέρωση της ιστοσελίδας του Τμήματος είναι το μέλος ΔΕΠ για την Πληροφορική της Υγείας, συνεπικουρούμενο από τον τεχνικό των Η/Υ.

8.5 Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού;

Οι άνετες κτηριακές κυρίως υποδομές επιτρέπουν πλέον την ορθολογική χρήση τους, η οποία προκύπτει από την κατάρτιση και εφαρμογή προγράμματος. Το πρόγραμμα αναπτύσσεται μέσα από τη συνεργασία των μελών ΔΕΠ και του υπόλοιπου διδακτικού προσωπικού σε συνεργασία με το διοικητικό και τεχνικό προσωπικό, το οποίο έχει τη μέριμνα της φύλαξης και της διατήρησης των χώρων καθαρών. Αντίστοιχες διαδικασίες ακολουθούνται και για τη χρήση του εξοπλισμού.

8.6 Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων;

Ενώ προβλέπεται η καταγραφή των αναγκών του Τμήματος σε ετήσια βάση δεν προβλέπεται κάποια αντίστοιχη διαδικασία που να αφορά στον προϋπολογισμό των δαπανών του Τμήματος. Η οποιαδήποτε δαπάνη αποτελεί απόφαση των συλλογικών οργάνων (ΓΣ και κατόπιν Κοσμητεία) και απαιτείται έγκριση από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Αντίθετα, όσον αφορά στην οικονομική λειτουργία του ΠΜΣ, που υπάρχουν ίδια έσοδα (από την καταβολή διδάκτρων των μεταπτυχιακών φοιτητών) υπάρχει προϋπολογιστική και διαχειριστική διαδικασία, οι οποίες εγκρίνονται από τα συλλογικά όργανα.

Και στις δύο περιπτώσεις η χρηματο-οικονομική διοίκηση γίνεται βάσει των προβλεπομένων από τους σχετικούς νόμους.

9. Συμπεράσματα

9.1 Ποια, κατά την γνώμη σας, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης;

Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα είναι βραδεία υλοποίηση όλων των αναπτυξιακών αποφάσεων των συλλογικών οργάνων του Τμήματος, η οποία αποδίδεται, κατά κύριο λόγο, στην αυξημένη γραφειοκρατία που επιβάλλει το θεσμικό πλαίσιο. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα:

- το μικρό αριθμό μονίμων μελών ΔΕΠ,
- τη μη θεσμοθέτηση των απαραίτητων –τόσο για την εκπαίδευση των φοιτητών όσο και για τη διεξαγωγή έρευνας- εργαστηρίων, και
- τη βραδεία εισροή χρηματοδοτήσεων, που να αφορούν στην εκπόνηση ερευνητικών προγραμμάτων.

Τα προβλήματα αυτά οξύνονται από την υφιστάμενη οικονομική κρίση. Η επιμονή και υπομονή όμως του υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί το βασικό κινητήριο παράγοντα προκειμένου να αντιμετωπιστούν -ή έστω να μετριαστεί η ένταση- των προκυπτόντων προβλημάτων.

9.2 Διακρίνετε ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία;

Το πλέον θετικό σημείο του Τμήματος είναι το ό,τι μαζί με το αντίστοιχο Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών συναποτελούν τα μοναδικά στην ελληνική επικράτεια Τμήματα «παραγωγής» επιστημόνων νοσηλευτών. Με δεδομένη την έλλειψη καλά καταρτισμένων νοσηλευτών (ως προς τις ανάγκες που γεννούν οι ήδη αναπτυγμένες υπηρεσίες υγείας στη χώρα μας) αλλά και ο κεντρικός και συνεχώς αναβαθμιζόμενος ρόλος του επιστήμονα νοσηλευτή σε όλα τα σύγχρονα συστήματα υγείας των ανεπτυγμένων κρατών της υφηλίου, κρίνεται κομβικής και στρατηγικής σημασίας όχι απλά η συνέχιση λειτουργίας του Τμήματος αλλά και η – κατ'εξάιρεση- ενδυνάμωσή του, κυρίως σε ανθρώπινο δυναμικό.

Ένα από τα πλέον αρνητικά σημεία είναι η έλλειψη προγραμματισμού στην παραγωγή νοσηλευτών, σε εθνικό επίπεδο. Η παράλληλη «παραγωγή» νοσηλευτών από Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα δηλώνει με σαφήνεια τη «σύγχυση» της Πολιτείας για το ρόλο του νοσηλευτή στα υγειονομικά δρώμενα και την αδυναμία της να απαγκιστρωθεί από το ιατροκεντρικό μοντέλο των υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδα.

10. Σχέδια βελτίωσης

10.1 Περιγράψτε το βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Οι απαιτούμενες δράσεις συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- ✓ Πρόσληψη μελών ΔΕΠ, ΕΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και Διοικητικού Προσωπικού, και
- ✓ Περαιτέρω προώθηση του προγράμματος Erasmus.

10.2 Περιγράψτε το μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Οι απαιτούμενες δράσεις συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- ✓ Περαιτέρω προώθηση προγραμμάτων Διά Βίου Εκπαίδευσης και
- ✓ Ενίσχυση διεθνών συνεργασιών και διεύρυνση των συνεργασιών με άλλα Πανεπιστήμια του εξωτερικού.

10.3 Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από τη Διοίκηση του Ιδρύματος.

- Την άμεση προώθηση των αιτημάτων του Τμήματος που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της Πολιτείας, όπως είναι η ίδρυση κλινικών και επιπέων εργαστηρίων, η πρόσληψη ανθρώπινου δυναμικού (ΔΕΠ, ΕΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και Διοικητικό Προσωπικό),
- Την στήριξη της στη βελτίωση της φοιτητικής μέριμνας (λόγω οικονομικής κρίσης), στο βαθμό που εξαρτάται από αυτήν,
- Τη μείωση της γραφειοκρατίας στο βαθμό που αυτό επαφίεται στη δικαιοδοσία της,
- Την υποστήριξη των διεθνών συνεργασιών και περαιτέρω σύναψη συνεργασιών και με άλλα πανεπιστήμια και κέντρα του εξωτερικού, και
- Την ενίσχυση της συμμετοχής σε ευρωπαϊκά προγράμματα.

10.4 Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από την Πολιτεία.

- Η αποσαφήνιση των θέσεων της σχετικά με την εκπαίδευση των νοσηλευτών, και
- Η κατ' εξαίρεση πρόσληψη ανθρώπινου δυναμικού (ΔΕΠ, ΕΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και Διοικητικό Προσωπικό), λόγω της μεγάλης αναλογίας φοιτητών ανά μέλος ΔΕΠ.

11. Πίνακες

- Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος
- Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών
- Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος
- Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΜΣ)
- Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων* του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών
- Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
- Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών
- Πίνακας 8. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
- Πίνακας 9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών
- Πίνακας 10. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών
- Πίνακας 11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών
- Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2012-13)¹
- Πίνακας 12.2. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2012-13)
- Πίνακας 13.1 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. Έτος 2012-13)
- Πίνακας 14. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών
- Πίνακας 15α. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών ΔΕΠ του Τμήματος
- Πίνακας 15β. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των Διδασκόντων στο ΠΜΣ του Τμήματος
- Πίνακας 16α. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου των Μελών ΔΕΠ του Τμήματος
- Πίνακας 16β. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου των Διδασκόντων στο ΠΜΣ του Τμήματος
- Πίνακας 17α. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος (Μέλη ΔΕΠ)
- Πίνακας 17β. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία (Διδάσκοντες στο ΠΜΣ του Τμήματος)

**ΕΠΙΤΟΜΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
ΤΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ**

ΙΔΡΥΜΑ: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ-
ΣΧΟΛΗ : ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ & ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ
ΤΜΗΜΑ : ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Αριθμός προσφερόμενων κατευθύνσεων:1

Αριθμός μεταπτυχιακών προγραμμάτων:1

<i>Σχετικός πίνακας</i>	<i>Ακαδημαϊκό έτος</i>	<i>Τρέχον έτος (T) 2013-2014</i>	<i>T-1 2012-2013</i>	<i>T-2 2011-2012</i>	<i>T-3 2010-2011</i>	<i>T-4 2009-2010</i>	<i>T-5 2008-2009</i>
# 1	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	11	9	8	7	7	3
# 1	Λοιπό προσωπικό	7	6	7	7	7	7
# 2	Συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης (ν X 2)	431	358	291	317	265	251
# 3	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις στις πανελλαδικές	130	120	120	120	100	100
# 3	Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	178	167	115	75	67	42
# 7	Αριθμός αποφοίτων	41	45	39	43	33	
# 6	Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	7,73	7,5	7,55	8,01	7,97	
# 4	Προσφερόμενες από το Τμήμα Θέσεις ΠΜΣ	40	40	40	40	40	
# 4	Αριθμός αιτήσεων για ΠΜΣ	39	64	122	44	71	
# 12.1	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	58	62	62	61	62	58
# 12.1	Σύνολο υποχρεωτικών μαθημάτων (Υ)	46	46	46	45	46	42
# 12.1	Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής	12	16	16	16	16	16
# 15	Συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων ΔΕΠ	109	46	34	23	11	16
# 16	Αναγνώριση ερευνητικού έργου (σύνολο)	251	88	129	107	108	995?
# 17	Διεθνείς συμμετοχές	6	1	7	3	1	

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		Τρέχον έτος 2013-2014		Προηγ. έτος 2012-2013		Τρέχον Έτος -2 2011-2012		Τρέχον Έτος -3 2010-2011		Τρέχον έτος - 4 2009-2010		Τρέχον έτος - 5 2008-2009	
		A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ
Καθηγητές	Σύνολο												
	Από εξέλιξη												
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	1	2		1		1		1				
	Από εξέλιξη	1	1										
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	3	2	3	3	1	1	1	1	1	2		2
	Από εξέλιξη	1		2	2								
	Νέες προσλήψεις									1			2
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις								1				
Λέκτορες	Σύνολο	2	1		1	2	3	2	2	2	2		1
	Νέες προσλήψεις	2	1				1			2	1		
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Μέλη ΕΕΔΙΠ	Σύνολο	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Διδάσκοντες επί συμβάσει*	Σύνολο	0	0	13	11	15	9	15	9	35	29	36	32
Τεχνικό	Σύνολο	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

προσωπικό εργαστηρίων													
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	1	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	2

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις).

A: Άρρενες, Θ: Θήλειες

Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

	Τρέχον έτος 2013-2014	Προηγ. έτος 2012-2013	Τρέχον έτος - 2 2011-2012	Τρέχον έτος - 3 2010-2011	Τρέχον έτος - 4 2009-2010	Τρέχον έτος - 5 2008-2009
Προπτυχιακοί	431	358	291	317	265	251
Μεταπτυχιακοί (ΜΔΕ)	32	38	41	33	41	
Διδακτορικοί	36	20	19	10	9	9

Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

Εισαχθέντες με:	Τρέχον έτος 2013-2014	Προηγ. έτος 2012- 2013	Τρέχον έτος - 2 2011-2012	Τρέχον έτος - 3 2010-2011	Τρέχον έτος - 4 2009-2010	Τρέχον έτος - 5 2008-2009
Εισαγωγικές εξετάσεις	157	159	104	115	100	94
Μετεγγραφές (εισορές προς το Τμήμα)	0	0	-	-	-	-
Μετεγγραφές (εκροές προς άλλα Τμήματα) ¹	7		-	55	42	62
Κατατακτήριες εξετάσεις (Πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	4	6	5	6	3	5
Άλλες κατηγορίες	17	2	6	9	6	5
Σύνολο¹⁶	178	167	115	75	67	42
<i>Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)</i>	1	2	17	13	15	15

– ** Προσοχή: ο αριθμός των εκροών πρέπει να αφαιρεθεί κατά τον υπολογισμό του Συνόλου.

¹ Προσοχή: ο αριθμός των εκροών πρέπει να αφαιρεθεί κατά τον υπολογισμό του Συνόλου.

Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΜΣ)

Τίτλος ΠΜΣ: «ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ.» Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): 24

	Τρέχον έτος 2013-2014	Προηγ. έτος 2012-2013	Τρέχον έτος - 2 2011-2012	Τρέχον έτος - 3 2010-2011	Τρέχον έτος - 4 2009-2010	Τρέχον έτος - 5 2008-2009	Τρέχον έτος 2013-2014
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	39	64	122	44	71		
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	4	8	22	9	8		
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	35	56	100	35	63		
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	40	40	40	40	40		
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	32	38	41	33	41		
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	14	39	21	0	0		-
<i>Αλλοδαποί φοιτητές(εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)</i>							

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων* του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

	Τρέχον έτος 2013-2014	Προηγ. έτος 2012-2013	Τρέχον έτος - 2 2011-2012	Τρέχον έτος - 3 2010-2011	Τρέχον έτος - 4 2009-2010	Τρέχον έτος - 5 2008-2009
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	36	20	19	10	-	9
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος				-	-	-
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	36	20	19	10	-	9
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων				-	-	-
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων	36	20	19	10	9	9
Απόφοιτοι	2			-	-	-
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	-			-	-	-

* Απόφοιτοι = Αριθμός Διδακτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

** Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2005-2006	-					
Τρέχον έτος - 7 2006-2007	-					
Τρέχον έτος - 6 2007-2008	-					
Τρέχον έτος - 5 2008-2009	-					
Τρέχον έτος - 4 2009-2010	33		1(3%)	26 (78,8%)	6(18,2%)	7,97
Τρέχον έτος - 3 2010-2011	43	-		35(81,4%)	8(18,6%)	8,01
Τρέχον έτος - 2 2011-2012	39		7(18,42%)	31(81,5%)	-	7,55
Προηγ. Έτος 2012-2013	45	0	10 (22,22%)	33(73,33%)	2(4,44%)	7.50
Τρέχον έτος 2013-2014	41	0	8 (19,51%)	32 (78,05%)	1 (2,43%)	7,73
Σύνολο						

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.
Επεξηγήση: Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 26 (=15%)].

Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Στον πίνακα αυτόν θα αποτυπωθούν τα εξελικτικά στοιχεία 7 συνολικά ετών: του έτους στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης και των 6 προηγούμενων ετών. Προσαρμόστε τις χρονολογίες ανάλογα.

Έτος εισαγωγής	Εγγραφέντες	Αποφοιτήσαντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)							Μη αποφοιτήσαντες	Ποσοστιαία αναλογία	
		K ²	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	≥K+6		Συνολικό ποσοστό αποφοιτησάντων ³	Συνολικό ποσοστό μη αποφοιτησάντων
Τρέχον έτος – 8 2005-2006	35	31	-	1						32	91,43%
Τρέχον έτος – 7 2006-2007	51	43	-	1						44	86,27%
Τρέχον έτος – 6 2007-2008	61	2+34	9							45	73,77%
Τρέχον έτος – 5 2008-2009	42	4	34							38	90,476%
Τρέχον έτος - 4 2009-2010	67	1								1	1,49%
Τρέχον έτος – 3 2010-2011	79										
Τρέχον έτος – 2 2011-2012	110										
Προηγ. Έτος 2012-2013	167										
Τρέχον έτος 2013-2014	137	10	26	5							

*Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

² Σε αυτήν και τις επόμενες 6 στήλες σημειώστε για κάθε έτος τον αριθμό των αποφοιτησάντων. Το άθροισμα των αριθμών αυτών, μαζί με τον αριθμό των φοιτητών που δεν έχουν ακόμη αποφοιτήσει (της επόμενης στήλης) πρέπει να είναι ίσο με τον συνολικό αριθμό των εισαχθέντων κάθε έτους (της στήλης 2).

³ Στην στήλη αυτή σημειώνεται η **ποσοστιαία αναλογία** των αποφοιτησάντων κάθε έτους σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των εισαχθέντων του έτους (της στήλης 2).

Πίνακας 8. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (σε μήνες)**			
		6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
Τρέχον έτος – 5					
Τρέχον έτος – 4					
Τρέχον έτος – 3					
Τρέχον έτος – 2					
Προηγ. έτος					
Τρέχον έτος*					
<i>Σύνολο</i>					

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Οι στήλες συμπληρώνονται με το πλήθος των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, των οποίων η επαγγελματική ένταξη πραγματοποιήθηκε εντός του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος μετά την αποφοίτησή τους.

Πίνακας 9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών

		Τρέχον έτος*	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος - 2	Τρέχον έτος - 3	Τρέχον έτος - 4	Τρέχον έτος - 5	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Σύνολο								

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών.

Πίνακας 10. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάν των ΠΜΣ	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (σε μήνες)**			
		6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
Τρέχον έτος - 5					
Τρέχον έτος - 4					
Τρέχον έτος - 3					
Τρέχον έτος - 2					
Προηγ. έτος					
Τρέχον έτος*					
<i>Σύνολο</i>					

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Οι στήλες συμπληρώνονται με το πλήθος των αποφοίτων ΠΜΣ, των οποίων η επαγγελματική ένταξη πραγματοποιήθηκε εντός του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος μετά την αποφοίτησή τους.

Πίνακας 11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

		Τρέχον έτος*	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος - 2	Τρέχον έτος - 3	Τρέχον έτος - 4	Τρέχον έτος - 5	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Σύνολο								

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών.

Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2013-14)1

α.α	Μάθημα ⁴	Κωδικός Μαθήματος	Ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης ⁵ ;	ECTS	Κατηγορία μαθήματος ⁶	Πολλαπλή Βιβλιογραφία (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο , 3 ^ο , 4 ^ο , 5 ^ο , 6 ^ο , 7 ^ο , 8 ^ο)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα ⁷	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι ⁸)
1 ^ο	ΑΝΑΤΟΜΙΑ Ι	ΥΠ001	4	1	5	Υ	ΝΑΙ	1	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
1 ^ο	ΒΙΟΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	ΥΠ010	4	2	4	Υ	ΝΑΙ	1	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
1 ^ο	ΒΙΟΛΟΓΙΑ	ΥΠ003	5	2	4	Υ	ΝΑΙ	1	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
1 ^ο	ΒΙΟΦΥΣΙΚΗ	ΥΠ004	4	1	4	Υ	ΝΑΙ	1	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
1 ^ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	ΥΠ005	4	2	4	Υ	ΝΑΙ	1	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
1 ^ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	ΥΠ044	4	2	4	Υ	ΝΑΙ	1	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
1 ^ο	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΕΠ059	3	0	2	Ε	ΝΑΙ	1	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
1 ^ο	ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	ΕΠ060	3	1	3	Ε	ΝΑΙ	1	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
1 ^ο	ΑΓΓΛΙΚΑ (ΟΡΟΛΟΓΙΑ) Ι	ΕΠ054	3	1	2	Ε	ΝΑΙ	1	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
2 ^ο	ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΙ	ΥΠ007	4	2	5	Υ	ΝΑΙ	2	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
2 ^ο	ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι	ΥΠ011	7	4	6	Υ	ΝΑΙ	2	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
2 ^ο	ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ	ΥΠ054	4	2	4	Υ	ΝΑΙ	2	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
2 ^ο	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΥΠ017	4	2	4	Υ	ΝΑΙ	2	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
2 ^ο	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ Ι	ΥΠ002	4	1	4	Υ	ΝΑΙ	2	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ

⁴ Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξάμηνου)

⁵ Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

⁶ Χρησιμοποιείστε τις ακόλουθες συντομογραφίες :

Υ = Υποχρεωτικό

Ε = κατ' επιλογήν

ΕΕ = Μάθημα ελεύθερης επιλογής

⁷ Σημειώστε τον/τους κωδικούς αριθμούς του/των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

⁸ Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

2 ^ο	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΥΠ069	4	0	4	Υ	NAI	2	-	NAI	NAI
2 ^ο	ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ	ΕΠ013	3	1	2	Ε	NAI	2	-	NAI	NAI
2 ^ο	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	ΕΠ064	3	2	3	Ε	NAI	2	-	NAI	NAI
2 ^ο	ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	ΕΠ004	3	1	3	Ε	NAI	2	-	NAI	NAI
3 ^ο	ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ	ΥΠ014	5	2	4	Υ	NAI	3	-	NAI	NAI
3 ^ο	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	ΥΠ015	6	4	6	Υ	NAI	3	-	NAI	NAI
3 ^ο	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	ΥΠ008	4	1	4	Υ	NAI	3	-	NAI	NAI
3 ^ο	ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΙΙ	ΥΠ018	7	4	6	Υ	NAI	3	-	NAI	NAI
3 ^ο	ΑΓΓΛΙΚΑ (ΟΡΟΛΟΓΙΑ) ΙΙ	ΥΠ013	3	1	3	Υ	NAI	3	-	NAI	NAI
3 ^ο	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΥΠ045	4	1	3	Υ	NAI	3	-	NAI	NAI
3 ^ο	ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ	ΕΠ011	3	1	3	Ε	NAI	3	-	NAI	NAI
3 ^ο	ΚΛΙΝΙΚΗ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑ	ΕΠ055	3	1	3	Ε	NAI	3	-	NAI	NAI
3 ^ο	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	ΕΠ018	3	1	3	Ε	NAI	3	-	NAI	NAI
3 ^ο	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΜΟΡΙΑΚΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΕΠ058	3	2	3	Ε	NAI	3	-	NAI	NAI
4 ^ο	ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ	ΥΠ016	3	1	3	Υ	NAI	4	-	NAI	NAI
4 ^ο	ΠΡΟΛΗΨΗ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ	ΥΠ019	3	1	3	Υ	NAI	4	-	NAI	NAI
4 ^ο	ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ	ΥΠ060	4	2	4	Υ	NAI	4	-	NAI	NAI
4 ^ο	ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ	ΥΠ009	4	1	4	Υ	NAI	4	-	NAI	NAI
4 ^ο	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	ΥΠ029	3	0	4	Υ	NAI	4	-	NAI	NAI
4 ^ο	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	ΥΠ057	3	0	4	Υ	NAI	4	-	NAI	NAI
4 ^ο	ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΝΟΣΗΛΕΙΑ	ΕΠ066	3	1	3	Ε	NAI	4	-	NAI	NAI
4 ^ο	ΓΕΡΟΝΤΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	ΕΠ024	3	1	3	Ε	NAI	4	-	NAI	NAI
4 ^ο	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ	ΕΠ017	3	1	3	Ε	NAI	4	-	NAI	NAI
4 ^ο	ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ	ΕΠ067	3	1	3	Ε	NAI	4	-	NAI	NAI
5 ^ο	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι	ΥΠ028	6	3	6	Υ	NAI	5	-	NAI	NAI
5 ^ο	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ Ι	ΥΠ020	6	2	6	Υ	NAI	5	-	NAI	NAI
5 ^ο	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ Ι	ΥΠ022	6	3	6	Υ	NAI	5	-	NAI	NAI

5 ^ο	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι	ΥΠ026	7	4	6	Υ	NAI	5	-	NAI	NAI
5 ^ο	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΕΠ068	3	0	2	Ε	NAI	5	-	NAI	NAI
5 ^ο	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΕΠ065	3	1	3	Ε	NAI	5	-	NAI	NAI
5 ^ο	ΚΛΙΝΙΚΗ ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ	ΕΠ053	3	2	3	Ε	NAI	5	-	NAI	NAI
5 ^ο	ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΕΠ020	3	1	3	Ε	NAI	5	-	NAI	NAI
5 ^ο	ΠΕΡΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	ΕΠ069	3	1	3	Ε	NAI	5	-	NAI	NAI
5 ^ο	ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ - ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ	ΕΠ042	3	1	3	Ε	NAI	5	-	NAI	NAI
5 ^ο	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΕΠ062	3	0	4	Ε	NAI	5	-	NAI	NAI
6 ^ο	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΙΙ	ΥΠ032	6	3	6	Υ	NAI	6	-	NAI	NAI
6 ^ο	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	ΥΠ025	6	2	6	Υ	NAI	6	-	NAI	NAI
6 ^ο	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΙΙ	ΥΠ027	6	3	6	Υ	NAI	6	-	NAI	NAI
6 ^ο	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΙΙ	ΥΠ031	7	4	6	Υ	NAI	6	-	NAI	NAI
6 ^ο	ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	ΕΠ028	3	0	2	Ε	NAI	6	-	NAI	NAI
6 ^ο	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑΣ - ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	ΕΠ070	3	1	3	Ε	NAI	6	-	NAI	NAI
6 ^ο	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑΣ	ΕΠ019	3	1	3	Ε	NAI	6	-	NAI	NAI
6 ^ο	ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΕΠ030	3	1	3	Ε	NAI	6	-	NAI	NAI
6 ^ο	ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ	ΕΠ061	3	1	3	Ε	NAI	6	-	NAI	NAI
6 ^ο	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΕΠ063	3	0	4	Ε	NAI	6	-	NAI	NAI
6 ^ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΕΠ072		0	5	Ε	NAI	6	-	NAI	NAI
7 ^ο	ΕΝΤΑΤΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΥΠ046	3	2	3	Υ	NAI	7	-	NAI	NAI
7 ^ο	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΕΝΤΑΤΙΚΟΛΟΓΙΑΣ	ΥΠ047	3	2	3	Υ	NAI	7	-	NAI	NAI
7 ^ο	ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ	ΥΠ036	4	2	4	Υ	NAI	7	-	NAI	NAI
7 ^ο	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΥΠ042	5	3	5	Υ	NAI	7	-	NAI	NAI
7 ^ο	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΥΠ070	4	2	4	Υ	NAI	7	-	NAI	NAI
7 ^ο	ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ - ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΥΠ058	4	2	4	Υ	NAI	7	-	NAI	NAI
7 ^ο	ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ	ΥΠ030	4	2	4	Υ	NAI	7	-	NAI	NAI
7 ^ο	ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	ΥΠ034	5	3	5	Υ	NAI	7	-	NAI	NAI

7°	ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ	ΕΠ029	3	2	2	Ε	ΝΑΙ	7	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
7°	ΥΓΕΙΑ ΤΑΞΙΔΙΩΤΩΝ	ΕΠ056	3	1	2	Ε	ΝΑΙ	7	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
7°	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ	ΕΠ057	3	1	3	Ε	ΝΑΙ	7	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
7°	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	ΕΠ048	3	1	3	Ε	ΝΑΙ	7	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
7°	ΑΘΛΗΤΙΑΤΡΙΚΗ	ΕΠ071	3	1	3	Ε	ΝΑΙ	7	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
7°	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΕΠ062	3	0	4	Ε	ΝΑΙ	7	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
7°	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΕΠ072		0	5	Ε	ΝΑΙ	7	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
8°	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	ΥΠ053	6	3	6	Υ	ΝΑΙ	8	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
8°	ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	ΥΠ040	8	8	6	Υ	ΝΑΙ	8	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
8°	ΚΛΙΝΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	ΥΠ041	8	8	6	Υ	ΝΑΙ	8	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
8°	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ	ΥΠ059	4	2	4	Υ	ΝΑΙ	8	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
8°	ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	ΥΠ048	3	1	3	Υ	ΝΑΙ	8	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
8°	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ - ΚΛΙΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΥΠ061	4	3	5	Υ	ΝΑΙ	8	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
8°	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΑΣ	ΕΠ049	3	1	3	Ε	ΝΑΙ	8	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
8°	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	ΕΠ051	3	2	3	Ε	ΝΑΙ	8	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
8°	ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΠ045	3	1	3	Ε	ΝΑΙ	8	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
8°	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΕ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ	ΕΠ033	3	2	3	Ε	ΝΑΙ	8	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
8°	ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ	ΕΠ027	3	2	3	Ε	ΝΑΙ	8	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
8°	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΕΠ063	3	0	4	Ε	ΝΑΙ	8	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ
8°	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΕΠ072		0	5	Ε	ΝΑΙ	8	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ

Πίνακας 12.2. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2013-14)

Εξάμηνο σπουδών	Μαθήματα ⁹ Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο και βαθμίδα)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε) & αντίστοιχες ώρες/εβδ.	Πολλαπλή Βιβλιογραφία (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι ¹⁰)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές; ¹¹
1 ^ο	ΑΝΑΤΟΜΙΑ Ι 2013-2014	ΥΠ001	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		149	112	
	ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ-ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι 2013-2014	ΥΠ001	ΜΟΝΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ								
1 ^ο	ΒΙΟΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ 2013-2014	ΥΠ010	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		220	80	
1 ^ο	ΒΙΟΛΟΓΙΑ 2013-2014	ΥΠ003	Ανδρέα Παόλα Ροχας(Επικ. Καθηγ)	5	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		141	108	
	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΥΤΤΑΡΟΥ-ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ 2013-2014	ΥΠ003	Ανδρέα Παόλα Ροχας(Επικ. Καθηγ)								
	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΥΤΤΑΡΟΥ-ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ Ι 2013-2014	ΥΠ003	ΜΟΝΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ						4	0	
	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΥΤΤΑΡΟΥ-ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ ΙΙ 2013-2014	ΥΠ054	ΜΟΝΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ								

⁹ Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξάμηνο), όπως ακριβώς στον Πίνακα 12.1

¹⁰ Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, συστήματα προβολής, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

¹¹ Αν η απάντηση είναι **θετική**, σημειώστε τον αριθμό των φοιτητών που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια γι' αυτό το μάθημα. Επίσης, επισυνάψτε ένα δείγμα του ερωτηματολογίου που χρησιμοποιήθηκε και περιγράψτε στην Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας, προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ. το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος, καθώς και τυχόν δυσκολίες. Αν το μάθημα **ΔΕΝ** αξιολογήθηκε, αφήστε το πεδίο κενό.

	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΥΤΤΑΡΟΥ-ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ ΙΙ 2013-2014	ΥΠ054	ΜΟΝΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ								
	ΒΙΟΛΟΓΙΑ-ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ Ι 2013-2014	ΥΠ067	ΜΟΝΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ					5	2		
	ΒΙΟΛΟΓΙΑ-ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ ΙΙ 2013-2014	ΥΠ068	ΜΟΝΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ					4	3		
1 ^ο	ΒΙΟΦΥΣΙΚΗ 2013-2014	ΥΠ004	Πανουτσόπουλος Γεώργιος(Επΐκουρος Καθηγητής)	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	213	99		
	ΒΙΟΦΥΣΙΚΗ -ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ 2013-2014	ΥΠ004	ΜΟΝΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ								
1 ^ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ 2013-2014	ΥΠ005	Ζυγά Σοφία (Επΐκουρος Καθηγ.)	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	144	121		
1 ^ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ 2013-2014	ΥΠ044	Λαζακίδου Α. (Επΐκουρος Καθηγ)	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	123	122		
1 ^ο	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ 2013-2014	ΕΠ059	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	120	111		
1 ^ο	ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ 2013-2014	ΕΠ060	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	137	130		
1 ^ο	ΑΓΓΛΙΚΑ (ΟΡΟΛΟΓΙΑ) Ι 2013-2014	ΕΠ054	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	110	84		
2 ^ο	ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΙ 2013-2014	ΥΠ007	Πανουτσόπουλος Γεώργιος (Επΐκουρος Καθηγ)	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	123	106		
	ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ-ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ ΙΙ 2013-2014	ΥΠ007	ΜΟΝΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ								
2 ^ο	ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι 2013-2014	ΥΠ011	Ζυγά Σοφία (Επΐκουρος) Κολοβός Πέτρος (Ε.Ε.ΔΙ.Π. - ΙΙ)	7	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	216	109		
2 ^ο	ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ 2013-2014	ΥΠ054	Ανδρέα Παόλα Ροχας(Επΐκ. Καθηγ)	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	131	76		
2 ^ο	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ 2013-2014	ΥΠ017	Λαζακίδου Α. (Επΐκουρος Καθηγ)	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	110	110		

2°	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ Ι 2013-2014	ΥΠ002	Πανουτσόπουλος Γεώργιος (Επίκουρος Καθηγ)	7	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		191	89	
2°	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ 2013-2014 ΙΟΥΝ	ΥΠ069	Τζαβέλα Φωτεινή (Λέκτορας)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		122	126	
	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ 2013-2014	ΥΠ023	ΜΟΝΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		1	1	
2°	ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ 2013-2014 Ι	ΕΠ013	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		61	61	
2°	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ 2013- 2014	ΕΠ064	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ				
2°	ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ 2013-2014	ΕΠ004	Ανδρέα Παόλα Ροχας(Επίκουρος Καθηγ)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		72	66	
3°	ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ 2013- 2014	ΥΠ014	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	5	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		135	67	
3°	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι 2013- 2014	ΥΠ015	Τζιαφέρη Στυλιανή (Επίκουρος Καθηγ)	6	ναι	ναι	ναι		86	85	
3°	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ 2013- 2014	ΥΠ008	Πανουτσόπουλος Γεώργιος (Επίκουρος Καθηγ)	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		191	89	
3°	ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΙΙ 2013-2014	ΥΠ018	Ζυγά Σοφία (Επίκουρος Καθηγ) Κολοβός Πέτρος (Ε.Ε.ΔΙ.Π. - ΙΙ)	7	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		109	82	
3°	ΑΓΓΛΙΚΑ (ΟΡΟΛΟΓΙΑ) ΙΙ 2013-2014	ΥΠ013	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		98	71	
3°	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ 2013-2014	ΥΠ045	Τζαβέλα Φωτεινή (Λέκτορας)	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		98	94	
3°	ΚΛΙΝΙΚΗ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑ 2013-2014	ΕΠ055	Ανδρέα Παόλα Ροχας(Επίκουρος Καθηγ)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		68	46	
3°	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ 2013-2014	ΕΠ018	Παναγιώτης Πρεζεράκος (Επίκουρος Καθηγ)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		48	48	

3 ^ο	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΜΟΡΙΑΚΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ 2013-2014	ΕΠ058	Ανδρέα Παάλα Ροχας (Επίκουρος Καθηγ)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		37	35	
4 ^ο	ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ 2013-2014	ΥΠ016	Ανδριόπουλος Π (Λέκτορας)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		112	58	
	ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ 2013-2014	ΥΠ065	ΜΟΝΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ	6	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		7	7	
4 ^ο	ΠΡΟΛΗΨΗ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ 2013-2014	ΥΠ019	Ανδριόπουλος Π (Λέκτορας)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		96	68	
	ΠΡΟΛΗΨΗ-ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ 2013-2014	ΥΠ065	ΜΟΝΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ	6	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		7	7	
4 ^ο	ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ 2013-2014	ΥΠ060	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		91	86	
4 ^ο	ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ 2013-2014	ΥΠ009	Πανουτσόπουλος Γεώργιος (Επίκουρος Καθηγ)	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		144	56	
4 ^ο	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ 2013-2014	ΥΠ029	Πρεζεράκος Π (Επίκουρος Καθηγ)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		89	70	
4 ^ο	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 2013-2014	ΥΠ057	Πανουτσόπουλος Γεώργιος (Επίκουρος Καθηγ)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		148	98	
4 ^ο	ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΝΟΣΗΛΕΙΑ 2013-2014	ΕΠ066	Τζιαφέρης (Επίκουρος Καθηγ)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		55	55	
4 ^ο	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ 2013-2014	ΕΠ017	Λαζακίδου Α. (Επίκουρος Καθηγ)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		79	78	
4 ^ο	ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ 2013-2014	ΕΠ067	Ανδριόπουλος Π (Λέκτορας)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		68	68	
5 ^ο	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι 2013-2014	ΥΠ028	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	6	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		76	74	
5 ^ο	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ Ι 2013-2014	ΥΠ020	Τσιρώνη Μ (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια)	6	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		146	68	

5 ^ο	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ Ι 2013-2014	ΥΠ022	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	6	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		80	74	
5 ^ο	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι 2013-2014	ΥΠ026	Κατσαραγάκης Στυλιανός (Λέκτορας)	7	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		95	76	
5 ^ο	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ 2013-2014	ΕΠ068		3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		97	77	
5 ^ο	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ 2013-2014	ΕΠ065	Πρεζεράκος Π (Επίκουρος Καθηγ)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		76	75	
5 ^ο	ΚΛΙΝΙΚΗ ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ 2013-2014	ΕΠ053	Ανδρέα Παόλα Ροχας (Επίκουρος Καθηγ)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		41	36	
5 ^ο	ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2013-2014 ΦΕΒΡ	ΕΠ020	-	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		61	60	
5 ^ο & 7 ^ο	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ 2013-2014	ΕΠ062	Παπαϊωάννου Αλκηστις	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		45	43	
6 ^ο	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΙΙ 2013-2014	ΥΠ032	Σ Ζυγά (Επίκουρος Καθηγ)	6	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		80	73	
6 ^ο	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΙΙ 2013-2014	ΥΠ025	Τσιρώνη Μ (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια)	6	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		128	66	
6 ^ο	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΙΙ 2013-2014 ΙΟΥΝ	ΥΠ027	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	6	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		80	79	
6 ^ο	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΙΙ 2013-2014	ΥΠ031	Κατσαραγάκης Στυλιανός (Λέκτορας)	7	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		100	73	
6 ^ο	ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ 2013-2014	ΕΠ028	Τζιαφέρης (Επίκουρος Καθηγ)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		34	33	
6 ^ο	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑΣ - ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ 2013-2014	ΕΠ074	Κατσαραγάκης Στυλιανός (Λέκτορας)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		68	55	
6 ^ο	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΤΙΚΗ	ΥΠ062	Κατσαραγάκης Στυλιανός	5	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		1	1	

	ΦΡΟΝΤΙΔΑ 2013-2014		(Λέκτορας)								
6ο	ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ - ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ 2013-2014	ΥΠ037	Κατσαραγάκης Στυλιανός (Λέκτορας)	5	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		1	1	
6ο & 8ο	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ 2013-2014	ΕΠ063	Α Παπαϊωάννου	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ				
6ο, 7ο & 8ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 2013-2014	ΕΠ072	Τσιρώνη Μ (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια)		ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		45	45	
7ο	ΕΝΤΑΤΙΚΟΛΟΓΙΑ 2013-2014	ΥΠ046	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		73	72	
7ο	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΕΝΤΑΤΙΚΟΛΟΓΙΑΣ 2013-2014	ΥΠ047	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		73	70	
	ΕΝΤΑΤΙΚΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΙΑ 2013-2014	ΥΠ035	ΜΟΝΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ	6	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		1	1	
7ο	ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ 2013-2014 ΦΕΒΡ	ΥΠ036	Ανδριοπουλος Παναγιώτης (Λέκτορας)	2	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		79	74	
7ο	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ 2013-2014 ΦΕΒΡ	ΥΠ042	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	2	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		71	71	
	ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ- ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ 2013-2014 ΦΕΒΡ	ΥΠ063	ΜΟΝΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ	5	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		2	2	
7ο	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ 2013-2014	ΥΠ070	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		64	64	
	ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΗ - ΑΘΛΗΤΙΑΤΡΙΚΗ 2013-2014	ΥΠ038	ΜΟΝΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		5	5	
7ο	ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ- ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ 2013-2014	ΥΠ058	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		96	71	
7ο	ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ 2013-2014	ΥΠ030	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		73	70	
7ο	ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ 2013-	ΥΠ034	Ζυγά Σοφία (Επίκουρος Καθηγ)	5	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		70	70	

	2014										
	ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ- ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ 2014- 2014	ΥΠ064	ΜΟΝΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ	6	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		2	2	
7ο	ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ 2013- 2014	ΕΠ029	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	3	ναι	ΝΑΙ	ΝΑΙ		5	5	
7ο	ΥΓΕΙΑ ΤΑΞΙΔΙΩΤΩΝ 2013- 2014 ΦΕΒΡ	ΕΠ056	ΔΔ	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ				
7ο	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΤΩΝ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ 2013-2014	ΕΠ057	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		8	8	
7ο	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ 2013-2014	ΕΠ048	Λαζακίδου Αθηνά (Επίκουρος Καθηγ)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		63	63	
5ο & 7ο	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ 2013- 2014	ΕΠ062	Παπαϊωάννου Αλκηστis	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ				
6ο, 7ο & 8ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 2013-2014	ΕΠ072	Τσιρώνη Μ (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια)		ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ				
8ο	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ-ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ 2013-2014	ΥΠ053	Πρεζεράκος Π (Επίκουρος Καθηγ)	6	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		77	71	
8ο	ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ 2013- 2014	ΥΠ040	Κολοβός Πέτρος (Ε.Ε.ΔΙ.Π. - ΙΙ)	8	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		67	67	
8ο	ΚΛΙΝΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ 2013- 2014	ΥΠ041	Κολοβός Πέτρος (Ε.Ε.ΔΙ.Π. - ΙΙ)	8	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		68	68	
8ο	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΕΣ ΛΟΙΜΩΣΕΙΣ 2013-2014	ΥΠ059	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		68	68	
8ο	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ-ΚΛΙΝΙΚΗ	ΥΠ061	Τσιρώνη Μ	4	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		141	64	

	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ 2013-2014		(Αναπληρώτρια Καθηγήτρια) Ζυγά Σοφία (Επίκουρος Καθηγ)								
8 ^ο	ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ 2013- 2014	ΕΠ049	Ζυγά Σοφία (Επίκουρος Καθηγ)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ				
8 ^ο	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ 2013-2014	ΕΠ051	-	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ				
8 ^ο	ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ 2013- 2014 ΙΟΥΝ	ΕΠ045	Φ Τζαβέλλα (Λέκτορας)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		46	44	
8 ^ο	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΕ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ 2013-2014	ΕΠ033	ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		35	35	
8 ^ο	ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ 2013-2014	ΕΠ027	Π Κολοβός (Ε.Ε.ΔΙ.Π. - ΙΙ)	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		31	30	
5 ^ο & 7 ^ο	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ 2013-2014	ΕΠ063	Α Παπαϊωάννου	3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ				
6 ^ο , 7 ^ο & 8 ^ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 2013-2014	ΕΠ072	Τσιρώνη Μ (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια)		ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ				

* Όσον αφορά στα χειμερινά εξάμηνα, επειδή η διανομή των ερωτηματολογίων δεν έγινε με τον ενδεικνυόμενο τρόπο, αποφασίστηκε από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος, να μην ληφθούν υπ' όψιν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των φοιτητών

Πίνακας 13.1 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. Έτος 2013-14)

α.α.	Μάθημα ¹²	Κωδικός Μαθήματος	Ιστότοπος ¹³	Σελίδα Οδηγού Σπουδών ¹⁴	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο & βαθμίδα)	Υποχρεωτικό (Υ) Κατ' επιλογήν (Ε) Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε)	Σε ποιο εξάμηνο διδάχθηκε; 15 (Εσφ.-Χειμ.)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν τους εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών του πέρασε επιτυχώς στη κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους φοιτητές; ¹⁶
1 ^ο	Αρχές Διοίκησης Οργανισμών και Διοίκησης Έργων		http://eclass.uop.gr/courses/NRS118		Υπεύθυνος Διδάσκων: Παναγιώτης Πρεζεράκος (Επικ. Καθηγητής), Προσκεκλημένοι Ομιλητές: Ζυγά Σοφία (Επικ. Καθηγήτρια) Χρ Γούναρης (Ph.D)	Υ	Δ+Ε	Χειμ.	32	31	31	0
1 ^ο	Ερευνητική Μεθοδολογία και Στατιστική		http://eclass.uop.gr/courses/NRS119		Διδάσκοντες: Δρ Σαχλάς Αθανάσιος, Δρ Πανίδης Δημήτριος.	Υ	Δ	Χειμ.	32	32	32	20
1 ^ο	Αρχές Marketing		http://eclass.uop.gr/courses/NRS116		Υπεύθυνος Διδάσκων: Παναγιώτης Λιαργκόβας (Καθηγητής) Προσκεκλημένοι Ομιλητές: Παναγιώτης Ευαγγελόπουλος (Επικ. Καθηγητής)	Υ	Δ	Χειμ.	32	30	30	22
1 ^ο	Οικονομικά της Υγείας		http://eclass.uop.gr/courses/NRS117		Υπεύθυνος Διδασκαλίας: Κυριάκος Σουλιώτης (Επικ. Καθηγητής) Προσκεκλημένοι Ομιλητές: Δρ Μάρκος Ολλανδέζος, Δρ Αικατερίνη Φαμέλη	Υ	Δ	Χειμ.	32	31	31	15
3 ^ο	Επείγουσα Φροντίδα Υγείας		http://eclclass.uop.gr/courses/NRS146		Υπεύθυνη Διδασκαλίας: Τσιρώνη Μαρία (Αναπλ. Καθηγήτρια). Προσκεκλημένοι ομιλητές: Ζυγά Σοφία (Επικ. Καθηγήτρια), Πανουτσόπουλος Γεώργιος (Επικ. Καθηγητής), Νίκα Αγγελική.	Υ	Δ+Ε	Χειμ.	21	21	21	4

¹² Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξάμηνου).

¹³ Σημειώστε την ηλεκτρονική διεύθυνση του μαθήματος, αν υπάρχει.

¹⁴ Σημειώστε τη σελίδα του Οδηγού Σπουδών (αν υπάρχει), όπου περιγράφονται οι στόχοι, η ύλη και ο τρόπος διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος.

¹⁵ Σημειώστε με την υποδεικνυόμενη συντομογραφία σε ποιο από τα δύο εξάμηνα (ή και στα δύο) της Εσωτερικής Αξιολόγησης διδάχθηκε το συγκεκριμένο μάθημα.

¹⁶ Αν η απάντηση είναι θετική, σημειώστε τον αριθμό των φοιτητών που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια γι' αυτό το μάθημα. Αν το μάθημα ΔΕΝ αξιολογήθηκε. Αφήστε το πεδίο κενό. Επίσης, περιγράψτε στην Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας (προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος, καθώς και τυχόν δυσκολίες).

3 ^ο	Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης Υπηρεσιών	http://eclass.uop.gr/courses/NRS151	Υπεύθυνη Διδασκαλίας: Λαζακίδου Αθηνά (Επικ. Καθηγήτρια).	Υ	Δ+Ε	Χειμ.	16	16	16	9
3 ^ο	Πολιτικοί και Θεσμικοί Παράγοντες στη Διαχείριση Κρίσεων	http://eclass.uop.gr/courses/NRS	Υπεύθυνες Διδασκαλίας: Τζιαφέρη Στέλλα (Επικ. Καθηγήτρια), Τζαβέλλα Φωτεινή (Λέκτορας) Προσκεκλημένοι Ομιλητές: Βελονάκης Εμμανουήλ (Καθηγητής), Κουρούσης Χρήστος (MSc), Δρ Θεοδώρου Βασίλειος	Υ	Δ	Χειμ.	37	37	37	11
3 ^ο	Διαχείριση Κρίσεων στον Αναπτυσσόμενο Κόσμο	https://eclass.uop.gr/courses/NRS154/	Υπεύθυνος Διδάσκων: Τερζίδης Άγης PhD, Msc. Προσκεκλημένοι Ομιλητές: Παναγιώτης Ιωαννίδης (MSc), Θέμελη Έλενα (MSc), Επισκόπου Μαρία (MSc), Βασιλική Καραμεγκιώλη (MSc)	EE	Δ+Φ	Χειμ.	25	25	25	2
3 ^ο	Διαχείριση Ψυχικής Υγείας επαγγελματιών υγείας	http://eclass.uop.gr/courses/NRS182	Διδάσκοντες: Δρ Βασιλική Μούγια, Δρ Ασπασία Παναγιώτου, Δρ Λυράκος Γεώργιος.	EE	Δ	Χειμ.	12	12	12	6

Πίνακας 13.2 Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (Ακαδημ. Έτος 2013-14) [17]

Τίτλος ΠΜΣ: «ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ»

α.α	Μάθημα ¹⁸	Κωδικός Μαθήματος	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης ¹⁹ ;	Διδακτ. Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία ²⁰ (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα ²¹	Χρήση εκπαιδ. Μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι ²²)
1 ^ο	Αρχές Διοίκησης Οργανισμών και Διοίκησης Έργων		5	5	8	ΝΑΙ	1 ^ο		ΝΑΙ	ΝΑΙ
1 ^ο	Ερευνητική Μεθοδολογία και Στατιστική		5	-	8	ΝΑΙ	1 ^ο		ΝΑΙ	ΝΑΙ
1 ^ο	Αρχές Marketing		5	-	7	ΝΑΙ	1 ^ο		ΝΑΙ	ΝΑΙ
1 ^ο	Οικονομικά της Υγείας		5	-	7	ΝΑΙ	1 ^ο		ΝΑΙ	ΝΑΙ

¹⁷ Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας για κάθε ΠΜΣ.

¹⁸ Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξαμήνου)

¹⁹ Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

²⁰ Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων.

²¹ Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

²² Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

3 ^ο	Επείγουσα Φροντίδα Υγείας		5	10	12	ΝΑΙ	3 ^ο		ΝΑΙ	ΝΑΙ
3 ^ο	Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης Υπηρεσιών		5	10	12	ΝΑΙ	3 ^ο		ΝΑΙ	ΝΑΙ
3 ^ο	Πολιτικοί και Θεσμικοί Παράγοντες στη Διαχείριση Κρίσεων		5	-	8	ΝΑΙ	3 ^ο		ΝΑΙ	ΝΑΙ
3 ^ο	Οργάνωση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Διαχείρισης Κρίσεων στην Κοινότητα		5	-	10	ΝΑΙ	3 ^ο		ΝΑΙ	ΝΑΙ
3 ^ο	Διαχείριση Ψυχικής Υγείας επαγγελματιών υγείας		5	-	10	ΝΑΙ	3 ^ο		ΝΑΙ	ΝΑΙ

Πίνακας 14. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Τίτλος ΠΜΣ: «ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ»

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των απόφοιτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2011-12	21	-	-	17 (80,95%)	4 (19,04%)	8,20
2012-13	39			29 (73,75%)	10 (25,64)	8,08
2013-14	14			8 (57,14%)	6 (42,85%)	8,40
Σύνολο						

Επεξηγήσεις:

Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 6 (=5%)].

Προσοχή! Το άθροισμα κάθε έτους πρέπει να συμφωνεί με το άθροισμα των αποφοιτησάντων που δώσατε για το αντίστοιχο έτος στον Πίνακα 4.

Πίνακας 15α. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών ΔΕΠ και ΕΙΔΠ του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ	I
2008-09	1	16		48		4	3	2	1	
2009-10		11		24		5		3	1	
2010-11	1	23		39		12	4	3	1	
2011-12	1	34	1	71		4	4		1	
2012-13	2	46		75		8	1	3	2	
2013-14	2	112	0	154	0	8	11	45	3	3
Σύνολο	7	242	1	410	0	41	23	56	9	3

Επεξηγήσεις:

A = Βιβλία/μονογραφίες

B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

E = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

Z = Άλλες εργασίες (συμπεριελήφθησαν οι επιστημονικές επιμέλειες βιβλίων από Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος)

H = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (χωρίς κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

I= Άλλα

Πίνακας 15β. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των Διδασκόντων στο ΠΜΣ του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ	I
2008-09	2	13		3		1				
2009-10	2	1		14		1				
2010-11	2	13	1	10		7				
2011-12	3	12		21		9				
2012-13	1	12	2	21		6		1		
2013-14	3	16	2	13	0	1	2	22	3	3
Σύνολο	13	67	5	82	0	25	2	23	3	3

Επεξηγήσεις:

- A = Βιβλία/μονογραφίες
- B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές
- Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές
- Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές
- E = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές
- ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
- Z = Άλλες εργασίες
- H = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά
- Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (χωρίς κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά
- I = Άλλα

Πίνακας 16α. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου των Διδασκόντων στο ΠΠΣ (μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος)

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ
2008-09	(995?)	0	0	13	2	8	0		0
2009-10	108	0	0	5	3	7	0		0
2010-11	107	0	0	16	5	8	0		0
2011-12	129	0	0	10	6	16	0	1	0
2012-13	88	4	0	10	18	10	0	1	
2013-14	251	0	0	16	52	7	0	10	0
Σύνολο		4	0	70	86	56	0	12	0

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

E = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

H= Βραβεία

Θ= Τιμητικοί Τίτλοι

Πίνακας 16β. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου των Διδασκόντων στο ΠΜΣ του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ
2008-09	(13)	0	0	(2)	0	1	0	0	0

2009-10	(2+26)	0	0	(1)	0	1	2	0	0
2010-11	(6+24)	0	0	(2)	0	3	2	0	0
2011-12	(10+33)	0	0	(1)	0	1	1	0	0
2012-13	5 + (12+62)	0	0	(2+2)	0	5	1	0	0
2013-14	27	1	0	2	1	2	0	2	0
Σύνολο 1	32	1	0	2	1	13	5	2	0
Σύνολο 2	193	1	0	12	1	13	5	2	0

- 1 Όσα αφορούν στο Σύνολο 1 παρουσιάζονται αναλυτικά στο Παράρτημα Δραστηριοτήτων των Διδασκόντων στο ΠΜΣ του Τμήματος
- 2 Όσα επιπλέον παρουσιάζονται στο Σύνολο 2 αφορούν σε δραστηριότητες των Διδασκόντων στο ΠΜΣ του Τμήματος, οι οποίες δεν αναλύονται στο Παράρτημα, αλλά έχουν δηλωθεί αριθμητικά από τους ίδιους.
3. Η αναφερόμενη στο έτος 2013-14 αναγνώριση του ερευνητικού έργου των διδασκόντων στο ΠΜΣ αφορά σε διδάσκοντες ενός μόνο εξαμήνου (σε αντίθεση με τα προηγούμενα έτη, τα οποία αφορούσαν σε δύο εξάμηνα), επειδή κατά το έτος αυτό το ΠΜΣ ξεκίνησε αργότερα κατά ένα εξάμηνο.

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

Ε = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

H= Βραβεία

Θ= Τιμητικοί Τίτλοι

Πίνακας 17α. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος (Μέλη ΔΕΠ)

		2013-14	2012-13	2011-12	2010-11	2009-10	2008-09	2007-08	Σύνολο
Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα	Ως συντονιστές	3	1	2					3
	Ως συνεργάτες (partners)	3		5	3	1		1	10
Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας		2	1	2	1	1			5
Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρείες									

Πίνακας 17γ. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία (Διδάσκοντες στο ΠΜΣ του Τμήματος)

		2013-14	2012-13	2011-12	2010-11	2009-10	2008-09	2007-08	Σύνολο

Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα	Ως συντονιστές		1				5	5	11
	Ως συνεργάτες (partners)					1		2	3
Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας									
Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρείες									

Σημείωση: Τα σκιασμένα πεδία δεν συμπληρώνονται.

12. Παραρτήματα

Στα παρόντα Παραρτήματα έγινε προσπάθεια αναλυτικής παρουσίασης της επιστημονικής δραστηριότητας των των Διδασκόντων στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ) καθώς και των Διδασκόντων στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος.

Το επιστημονικό έργο του καθενός εκ των προαναφερομένων παρουσιάζεται σε ένα μόνο Παράρτημα, γεγονός που σημαίνει ότι Μέλη ΔΕΠ που συμπεριελήφθησαν στο Παράρτημα, που αφορά στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών δεν συμπεριελήφθησαν και στο Παράρτημα, που αφορά στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ασχέτως εάν διδάσκουν και σε αυτό).

Για την παρουσίαση του επιστημονικού έργου τα μέλη της ΟΜ.ΕΑ έλαβαν υπ' όψιν τους όσα δηλώθηκαν από τους ίδιους τους διδάσκοντες. Δεν συμπεριελήφθη στην αναλυτική παρουσίαση το έργο διδασκόντων, που δεν συμπλήρωσαν με ακρίβεια το Απογραφικό Δελτίο Διδάσκοντος (αν και ο αριθμός είναι πολύ μικρός).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ

Πίνακας 15α. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των διδασκόντων στο ΠΠΣ (μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος)

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ	I
2008-09	1	16	0	48	0	4	3	2	1	0
2009-10	0	11	0	24	0	5	0	3	1	0
2010-11	1	23	0	39	0	12	4	3	1	0
2011-12	1	34	1	71	0	4	4	0	1	0
2012-13	2	46	0	75	0	8	1	3	2	0
2013-14	2	112	0	154	0	8	11	45	3	3
Σύνολο 1	7	242	1	410	0	41	23	56	9	3

Επεξηγήσεις:

A = Βιβλία/μονογραφίες

B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

E = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

Z = Άλλες εργασίες (συμπεριελήφθησαν οι επιστημονικές επιμέλειες βιβλίων από Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος)

H = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (χωρίς κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

I= Άλλα

A = Βιβλία/μονογραφίες

- 1) A. Λαζακίδου, Η Υγεία στην Ψηφιακή Εποχή: Πληροφοριακά Συστήματα Νοσοκομείων, Τόμος Α, ISBN 978-960-92645-3-2, 2013.
- 2) A. Lazakidou and D. Koutsouris (Editors), Special Issue on Concepts and Trends in Healthcare Information Systems, Annals of Information Systems, Springer Verlag, 229 pages, Germany, ISBN 978-3-319-06843-5, 2014.

B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

- 1) Depression, quality of life and primary care: A cross-sectional study. P Andriopoulos, M Lotti-Lykousa, E Pappa, AA Papadopoulos, D Niakas. Journal of epidemiology and global health 3 (4), 245-252
- 2) A local outbreak of autochthonous Plasmodium vivax malaria in Laconia, Greece—a re-emerging infection in the southern borders of Europe? P Andriopoulos, A Economopoulou, G Spanakos, G Assimakopoulos. International Journal of Infectious Diseases 17 (2), e125-e128
- 3) Τα ψυχοφάρμακα στην Ελλάδα του 19ου και των αρχών του 20ού αιώνα. Παναγιώτης Ανδριόπουλος. Συναψις 32 (2014)
- 4) 41. Bakalis V., Malliarou M., Theofilou P, Zyga S. (2014). Improvement of diabetic patients nursing care by the development of educational programmes. Health Psychology Research 2:931: 13-15 (Indexed in DOAJ, Pubget, Member of crossref) DOI: <http://dx.doi.org/10.4081/hpr.2014.931>
- 5) 42. Malliarou M., Gerogianni G., Babatsikou F., Kotrotsiou E., Zyga S. (2014). Family perceptions of ICU nurses' roles. A Greek perspective. Health Psychology Research 2:994: 1-4(Indexed in DOAJ, Pubget, Member of crossref) DOI: <http://dx.doi.org/10.4081/hpr.2014.994>
- 6) 43. Zyga S., Hutchison C., Stringer S., Rojas Gil A.P., Christopoulou G., Giata P., Maria Malliarou M. (2014). Inflammation and endothelial dysfunction in the initiation and propagation of cardiovascular disease in patients with chronic kidney disease. BJMMR (British Journal of Medicine and Medical Research) 4(13): 2568-2580.
- 7) 44. Stavrou V., Zyga S., Voulgaris S., Sgantzos M., Tsitsis N., Sapountzi-Krepia D. (2014). Informal Care in a Formal Setting: the Case of a Neurosurgery Clinic in Western. International Journal of Caring Sciences 7(1): 102-110.(Indexed in Scopus, CINAHL, EBSCO, DOAJ, Open J-Gate, EM Care and Google Scholar)
- 8) 45. Mitrousi S., Travlos A., Koukia E., Zyga S. (2014).The Experience of Anxiety in Nursing Staff in Public Hospitals of Peloponnese, Greece. International Journal of Caring Sciences 7(1): 188-194.(Indexed in Scopus, CINAHL, EBSCO, DOAJ, Open J-Gate, EM Care and Google Scholar)
- 9) 46. Alikari V., Zyga S. (2014).Conceptual analysis of renal patient compliance treatment. Health Science Journal (in press) (Indexed in Cinahl™, EBSCO, Scopus™ etc) Health Science Journal Metrics (scientific impact). 8(2): 179-186. SJR (2011): 0,03, SNIP (2011): 0,196, Cites/doc (2011):0,1, H index(2011):2. Source: Scimago Lab™ 2011, Scopus™
- 10) 47. Kolovos P., Kaitelidou D., Lemonidou C., Sachlas A., Zyga S., Sourtzi P.(2014). Patient participation in hospital care: nursing staffs' point of view.

- International Journal of Nursing Practice. Doi:10.1111/ijn.12242 PMID: 24666538 (Indexed in Scopus, CINAHL, MEDLINE (NLM) EBSCO, PsycINFO/Psychological Abstracts (APA) PubMed Dietary Supplement Subset (NLM), Impact Factor: 0.881
- 11) 48. Barmpagianni E., Travlos A., Kalokairinou A, Sachlas A., Zyga S. (2014). Predictors of Smoking and Alcohol Use Behaviour in Undergraduate Students: Application of the Theory of Planned Behaviour. *International Journal of Caring Sciences* 7(2): 477-487. (Indexed in Scopus, CINAHL, EBSCO, DOAJ, Open J-Gate, EM Care and Google Scholar).
  - 12) 49. Stavrou V., Ploumis A., Zyga S., Kotrotsiou E., Sapountzi-Krepia D. Informal Care Provision by the Family to Hospitalized Patients in a Rehabilitation Clinic of Western Greece. *International Journal of Caring Sciences* 7(2): 553-569. (Indexed in Scopus, CINAHL, EBSCO, DOAJ, Open J-Gate, EM Care and Google Scholar).
  - 13) 50. Fradelos E., Mpelegrinos S, Mparo Ch., Vassilopoulou Ch., Argyrou P., Tsironi M., Zyga S., Theofilou P. (2014). Burnout syndrome impacts on quality of life in nursing professionals: The contribution of perceived social support *Prog Health Sci* 4(1): 102-109.
  - 14) Ζουμπής Κ., Λαβδανίτη Μ., Ιωαννίδης Α., Κατσαραγάκης Σ., Γκούβα Μ. Βασιλόπουλος Γ., Ζυγά Σ. (2014). Διερεύνηση των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας των επαγγελματιών υγείας σχετικά με τον εθελοντισμό. Μια μελέτη περίπτωσης. *Βήμα του Ασκληπιού* 13(1): 66-81.
  - 15) Χαραμή Ε., Τσιρώνη Μ., Πρεζεράκος Π., Αγοραστός Θ., Ζυγά Σ. (2014). Διερεύνηση γνώσεων γυναικών σχετικά με την πρόληψη του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας. *Αρχαία Ελληνικής Ιατρικής* 31(3):342-351.
  - 16) Αλικάρη Β., Μάργαρη Ν., Ζυγά Σ. (2014). Διαγνωστικές προσεγγίσεις περιτονίτιδας στην περιτοναϊκή κάθαρση. *Διεπιστημονική Φροντίδα Υγείας* 6(1):1-7.
  - 17) Θεοφίλου Π., Αρώνη Α., Τσιρώνη Μ., Σαχλάς Α., Αλικάρη Β., Κολοβός Π., Ζυγά Σ. Αξιοπιστία της Ελληνικής Έκδοσης του Ερωτηματολογίου “Pain Self- Efficacy Questionnaire” σε Ασθενείς με Χρόνια Νεφρική Νόσο. *Νοσηλευτική* 53(2): 175–184.
  - 18) Κωνσταντινοπούλου Α., Κρεστεινίτη Ε., Ζυγά Σ., Λαζακίδου Α., Ιορδάνογλου Δ., Δρελιώζη Α., Πρεζεράκος Π. Διερεύνηση της οργανωσιακής δέσμευσης του νοσηλευτικού προσωπικού σε δύο δημόσια νοσοκομεία της Αττικής. *Διεπιστημονική Φροντίδα Υγείας* 6(2):86-92.
  - 19) Θεοφίλου Π., Ζυγά Σ. Ψυχομετρικές Ιδιότητες του Ερωτηματολογίου Missoula-VITAS Quality of Life Index σε Έλληνες Ασθενείς που υποβάλλονται σε Χρόνια Περιοδική Αιμοκάθαρση. *Νοσηλευτική* 53(2): 166-174.
  - 20) Grouni E., Tsironi M., Prezerakos P., Rohas Gil Andrea Paola, Panoutsopoulos G., Alikari V., Zyga S. (2014). Correlation of presense of endogenous causative or aggrsvating factors as to occurrence of pressure ulcers in patients of Intensive Care Units. *Περιεγχειρητική Νοσηλευτική* 3(3): 124-133.
  - 21) Αθανασοπούλου Μ., Καϊτελίδου Δ., Ζυγά Σ., Μαλλιαρού Μ., Καλοκαιρινού Α. (2013). Πολιτισμικές και κοινωνικές διαστάσεις του μητρικού θηλασμού. *Διεπιστημονική Φροντίδα Υγείας* 5(1): 13-18. (Indexed in CINAHL PLUS, CINAHL PLUS WITH FULL TEXT (EBSCO), DOAJ, καταχωρημένο στον

- κατάλογο των περιοδικών του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών).
- 22) Καρκασίνα Α., Πρεζεράκος Π., Ιορδάνογλου Δ., Ηγουμενίδης Μ., Μαλλιαρού Μ., Ζυγά Σ. (2013). Αντιλήψεις νοσηλευτικού προσωπικού για το νοσηλευτικό απόρρητο. Μια περιγραφική μελέτη. Διεπιστημονική Φροντίδα Υγείας 5(1): 19-28. (Indexed in CINAHL PLUS, CINAHL PLUS WITH FULL TEXT (EBSCO), DOAJ, καταχωρημένο στον κατάλογο των περιοδικών του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών).
  - 23) Γιαννακοπούλου Γ., Ζυγά Σ. (2013). Ποιότητα παρεχόμενης φροντίδας ασθενών. Περιεγχειρητική Νοσηλευτική 1(1): 3-12.
  - 24) Βαρούτσου Π., Μαλλιαρού Μ., Ζυγά Σ., Κωνσταντινίδης Θ. (2013). Οικολογική διαχείριση απορριμμάτων σε Μονάδες Τεχνητού Νεφρού. Υγεία και Εργασία 4(2):209-216.
  - 25) Ζυγά Σ. (2013). Μετατραυματική Οξεία Νεφρική Ανεπάρκεια. Κλινική Προσέγγιση. Ελληνικό Περιοδικό της Νοσηλευτικής Επιστήμης 6(2): 30-35.
  - 26) Γκριτζάνη Ι., Τσιρώνη Μ., Τζαβέλλα Φ., Γκούβα Μ., Κολοβός Π., Γκερβέκη Ε., Ζυγά Σ. (2013). Μελέτη του μετατραυματικού στρες στον πληθυσμό της Αρχαίας Ολυμπίας μετά τις φωτιές του 2007. Διεπιστημονική Φροντίδα Υγείας 5(3):109-119.
  - 27) Λαβδανίτη Μ., Τσαλογλίδου Α., Κουκουρίκος Κ., Πιζιρτζίδου Ε., Τσάνι Ε., Ζυγά Σ. (2013) Διερεύνηση των επιπέδων του άγχους των φοιτητών Νοσηλευτικής σχετικά με την εφαρμογή της καρδιοαναπνευστικής αναζωογόνησης. Νοσηλευτική 52(4): 401-410.
  - 28) Γκιουζέλη Γ., Τσιρώνη Μ., Κατσαραγάκης Σ., Σαχλάς Α., Βασιλόπουλος Γ., Ζυγά Σ. (2013). Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις κατά τη χρονική περίοδο 2005-2010 στο Ν. Λακωνίας. Βήμα του Ασκληπιού 12(4): 441-458.
  - 29) Μητρούση Σ., Τραυλός Α., Κούκια Ε., Ζυγά Σ. (2013). Θεωρίες άγχους: Μια κριτική ανασκόπηση. Ελληνικό Περιοδικό της Νοσηλευτικής Επιστήμης 6(1): 21-27.
  - 30) Αλικάρη Β., Ζυγά Σ., Σαρόγλου Γ. (2013). Η περιτονίτιδα στην περιτοναϊκή κάθαρση: παράγοντες κινδύνου και επιπτώσεις. Διεπιστημονική Φροντίδα Υγείας 5(3):97-101.
  - 31) Ρούτση Κ., Κουτσοβίτης Π., Ζυγά Σ., Κολοβός Π., Ιωαννίδης Α., Πανουτσόπουλος Γ., Τσιρώνη Μ., Κουγιουμτζή- Δημολιάνη Δ.Ε., Πιστικού Α.Μ., Μαγγανά Μ., Ρόχας-Χιλ Α.Π.(2013). Η διερεύνηση της επίδρασης διατροφικών και περιβαλλοντικών παραγόντων στην εμφάνιση παιδικής παχυσαρκίας. Επιθεώρηση Καρδιομεταβολικών Παραγόντων Κινδύνου, 11(3):15.
  - 32) Ρούτση Κ., Κουτσοβίτης Π., Ζυγά Σ., Κολοβός Π., Ιωαννίδης Α., Πανουτσόπουλος Γ., Τσιρώνη Μ., Κουγιουμτζή- Δημολιάνη Δ.Ε., Πιστικού Α.Μ., Μαγγανά Μ., Ρόχας-Χιλ Α.Π.(2013). Η διερεύνηση της επίδρασης διατροφικών και περιβαλλοντικών παραγόντων στην εμφάνιση παιδικής παχυσαρκίας. Επιθεώρηση Καρδιομεταβολικών Παραγόντων Κινδύνου, 11(3):15.
  - 33) Ρούτση Κ., Ιωαννίδης Α., Ζυγά Σ., Κολοβός Π., Πανουτσόπουλος Γ., Τσιρώνη Μ., Κουτσοβίτης Π., Κουγιουμτζή- Δημολιάνη Δ.Ε., Πιστικού Α.Μ., Μαγγανά Μ., Ρόχας-Χιλ Α.Π.(2013). Η επίδραση διατροφικών και περιβαλλοντικών παραγόντων στην εμφάνιση παιδικής παχυσαρκίας. Ελληνική Επιθεώρηση Διαιτολογίας -Διατροφής, Συμπλήρωμα 1(4):40.

- 34) Κουγιουμτζή-Δημολιάνη Δ.Ε., Χρονά Μ., Ιωαννίδης Α., Ζυγά Σ., Πανουτσόπουλος Γ., Τσιρώνη Μ., Πιστικού Α.Μ., Μαγγανά Μ., Ρόχας-Χιλ Α.Π.(2013). Περιβαλλοντικοί παράγοντες κινδύνου για την εμφάνιση νεανικής παχυσαρκίας και καρδιαγγειακών διαταραχών. *Ελληνική Επιθεώρηση Διατολογίας -Διατροφής, Συμπλήρωμα* 1(4):41
- 35) Zyga S., Kolovos P. (2013) Cardiovascular disease and chronic inflammation in end stage kidney disease. *International Journal of Caring Sciences* 6(1):29-36. (Indexed in Scopus, CINAHL, EBSCO, DOAJ, Open J-Gate, EM Care and Google Scholar)
- 36) Kourkouta L., Lavdaniti M., Zyga S. (2013). Views of Ancient People on Abortion. *Health Science Journal* 7(1): 116-118. 2012 Metrics: H index: 2 (scopus), SJR:0,110, Cites per doc (same formula with Thomson Reuters IF):0,2
- 37) Zyga S.(2013). Stress in Nursing Students. *International Journal of Caring Sciences* 6(1):1-2. (Indexed in Scopus, CINAHL, EBSCO, DOAJ, Open J-Gate, EM Care and Google Scholar)
- 38) Mitrousi S., Travlos A., Koukia E., Zyga S. (2013). Theoretical approaches to coping. *International Journal of Caring Sciences* 6(2): 131-137. (Indexed in Scopus, CINAHL, EBSCO, DOAJ, Open J-Gate, EM Care and Google Scholar)
- 39) Barmpagianni E., Travlos A., Kalokairinou A, Sachlas A., Zyga S. (2013). Investigation of aggravating psychosocial factors on health and predictability of smoking and alcohol use in post adolescent students. *Health Psychology Research* 1(e15): 64-68. (Indexed in DOAJ, Pubget, Member of crossref)
- 40) Theofilou P., Aroni A., Ralli M., Gouzou M., Zyga S. (2013). Measuring health-related quality of life in haemodialysis patients: Psychometric properties of the Missoula-VITAS Quality of Life Index (MVQOLI-15) in Greece. *Health Psychology Research* 1(e17): 74-78. (Indexed in Doaj, Pubget, Member of crossref)
- 41) Tsolaki E., Tsironi M., Theofanis F., Tzavella F., Zyga S. (2013). Employee's Commitment to the Organization of a Public District Hospital. A case study. *International Journal of Caring Sciences* 6(2): 258-266. (Indexed in Scopus, CINAHL, EBSCO, DOAJ, Open J-Gate, EM Care and Google Scholar)
- 42) Malliarou M., Sarafis P., Zyga S., Constantinidis C. (2013).The Importance of Nurses Hand Hygiene. *International Journal of Caring Sciences* 6(3): 327-331.(Indexed in Scopus, CINAHL, EBSCO, DOAJ, Open J-Gate, EM Care and Google Scholar)
- 43) Gkiouzeli G., Tsironi M, Katsaragakis S, Sachlas A, Zyga S.(2013). Recording and management of CCT in a public hospital in the region of Laconia in Greece. *International Journal of Caring Sciences* 6(3): 431-438.(Indexed in Scopus, CINAHL, EBSCO, DOAJ, Open J-Gate, EM Care and Google Scholar)
- 44) Koukia E., Zyga S. (2013). Critical cases faced by mental health nurses and assistant nurses in psychiatric hospitals in Greece. *International Journal of Caring Sciences* 6(3): 465-471.(Indexed in Scopus, CINAHL, EBSCO, DOAJ, Open J-Gate, EM Care and Google Scholar).
- 45) Giouzeli G., Tsironi M, Katsaragakis S, Sachlas A, Zyga S. (2013). Frequency of Cranium-cerebral traumas in children. Study at a hospital in the region during the period 2005-2010. *Interscientific Health Care* 3(5): 130-

- 138.(Indexed in Scopus, CINAHL, EBSCO, DOAJ, Open J-Gate, EM Care and Google Scholar)
- 46) Zyga S., Baroutsou P., Prezerakos P., Lazakidou A., Rekliti M., Malliarou M. (2013). Study on ecological awareness and performance of nursing personnel in dialysis units. *International Journal of Advanced Nursing Studies* 2(2):80-87. (Indexed in DOAJ, IndexCopernicus, Research GATE etc.)
- 47) Theofilou P., Aroni A., Tsironi M., Zyga S. (2013) Measuring pain self-efficacy and health related quality of life among hemodialysis patients in Greece: a cross-sectional study. *Health Psychology Research* (Indexed in DOAJ, Pubget, Member of crossref) DOI: 10.4081/hpr.2013.e30
- 48) Kolovos P., Kaitelidou D., Lemonidou Ch., Sachlas A., Sourtzi P. Patient participation in decision-making during nursing care in Greece - A comparative study. *Nursing Forum*. 2014 Mar 13. doi: 10.1111/nuf.12089.
- 49) Kolovos P., Kaitelidou D., Lemonidou Ch., Sachlas A. Zyga S., Sourtzi P. Patient participation in hospital care: nursing staff's point of view. *International Journal of Nursing Practice*. 2014 Mar 26. doi: 10.1111/ijn.12242.
- 50) Π. Θεοφίλου, Α. Αρώνη, Μ. Τσιρώνη, Α. Σαχλάς, Β. Αλικάρη, Π. Κολοβός, Σ. Ζυγά. Αξιοπιστία της Ελληνικής Έκδοσης του Ερωτηματολογίου “Pain Self-Efficacy Questionnaire” σε Ασθενείς με Χρόνια Νεφρική Νόσο. *Νοσηλευτική* 2014, 53(2): 175–184
- 51) Petros Toumpaniaris, Athina Lazakidou, Dimitrios Koutsouris, Methods for the Evaluation of Right Ventricular Volume Using Ultrasound on a Catheter, in Intensive Care Unit, *International Journal of Systems Biology and Biomedical Technologies*, Vol. 2, Issue 1, 2013.
- 52) Stamatia Ilioudi, Athina Lazakidou and Maria Tsironi, Importance of Patient Satisfaction Measurement and Electronic Surveys: Methodology and Potential Benefits, *International Journal of Health Research and Innovation*, Vol. 1, No. 1, 2013, 67-87 ISSN: 2051-5057 (print version), 2051-5065 (online) Scienpress, 2013.
- 53) George E. Karagiannis, Lida Tzachani, Vasileios Stamatopoulos, Athina Lazakidou, Dimitra Iliopoulou, Maria Petridou, Michael A. Gatzoulis, Users' perception towards the “Safe medication through pharmacovigilance and compliance monitoring (PharmacoV)” service, *International Journal of Systems Biology and Biomedical Technologies*, Vol. 2, Issue 1, 2013.
- 54) Sofia Zyga, Panagiota Baroutsou, Panagiotis Prezerakos, Athina Lazakidou, Maria Rekliti, Maria Malliarou, Study on Ecological Awareness and Performance of Nursing Personnel in Dialysis Units, *International Journal of Advanced Nursing Studies*, Vol. 2, Nr. 2, **ISSN 2227-488X**, pp. 80-87, 2013.
- 55) Athina Lazakidou, Maria Petridou, Dimitra Iliopoulou, Computational Modeling and Simulations in Life Sciences, *International Journal of Systems Biology and Biomedical Technologies*, Vol. 2, Issue 2, 2013.
- 56) Αθανασία Κωνσταντινοπούλου, Ευφροσύνη Κρεστεινίτη, Σοφία Ζυγά, Αθηνά Λαζακίδου, Δήμητρα Ιορδάνογλου, Αγγελική Δρελιώζη, Παναγιώτης Πρεζεράκος, Διερεύνηση της Οργανωσιακής Δέσμευσης του Νοσηλευτικού Προσωπικού σε Δύο Νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας, *Διεπιστημονική Φροντίδα Υγείας*, 2013.
- 57) Γεωργία Ζαχαροπούλου, Βασιλική Ζαχαροπούλου, Παναγιώτης Πρεζεράκος, Σοφία Ζυγά, Στυλιανή Τζιαφέρη, Αθηνά Λαζακίδου, Μέτρηση της

- Επιβάρυνσης των Οικογενειακών Φροντιστών Ηλικιωμένων Ασθενών με Άνοια, Διεπιστημονική Φροντίδα Υγείας, 2013.
- 58) A. Lazakidou, A. Ioannou, K. Ioannou and F. Kitsios, Use of TETRA Networks in Crisis Situations for Health Information Transfer Strategies, *International Journal of Reliable and Quality E-Healthcare*, 3(1), 1-8, January-March 2014 1, DOI: 10.4018/IJRQEH, ISSN: 2160-9551, Volume 3, Issue 1, 2014.
  - 59) Stamatia Ilioudi, Athina Lazakidou, Maria Tsironi, Development of a Paper-based Questionnaire to Measure Patients' Satisfaction from Healthcare Services, *International Journal of Health Research and Innovation*, Vol. 2, No. 1, 2014, ISSN: 2051-5057 (print version), 2051-5065 (online), pp. 27-36, 2014.
  - 60) Δ. Τσορομώκος, Π. Πρεζεράκος, Σ. Τζιαφέρη, Α. Λαζακίδου, Διερεύνηση των Γνώσεων και Στάσεων των Επαγγελματιών Υγείας σχετικά με τη Χρήση Υπολογιστών με τη Βοήθεια Ηλεκτρονικού Ερωτηματολογίου στο Γενικό Νοσοκομείο Λακωνίας, *Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής*, 2014.
  - 61) Σ. Ηλιούδη, Α. Λαζακίδου, Μ. Τσιρώνη, Δομή και Παρουσίαση Ερωτηματολογίου για τη Μέτρηση της Ικανοποίησης των Ασθενών από τις Παρεχόμενες Υπηρεσίες Υγείας, *Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής*, 2014.
  - 62) Petros Toumpaniaris, Dimitra Iliopoulou, Athina Lazakidou, Nikos Katevas, Dimitris Koutsouris, A Survey for Chronic Diseases Management and the Related Sensors in the Ambient Assisted Living Environment, *International Journal of Health Research and Innovation*, Vol. 2, No. 1, 2014, ISSN: 2051-5057 (print version), 2051-5065 (online), pp. 65-84, 2014.
  - 63) Kleopatra Alamantariotou, Athina Lazakidou, Anastasia Topalidou, Georgia Kontosorou, Maria Tsouri, Michaela Michel-Schuldt and Charalambos Samantzis, Collective Intelligence for Knowledge Building and Research in Communities of Practice and Virtual Learning Environments, *International Journal of Health Research and Innovation*, Vol. 2, No. 1, 2014, ISSN: 2051-5057 (print version), 2051-5065 (online), pp. 51-64, 2014.
  - 64) H Hatzistilli, O Zissimopoulou, P Galanis, O Siskou, P Prezerakos, A Zissimopoulos, D Kaitelidou, Health Professionals' knowledge and attitude towards the Umbilical Cord Blood Donation in Greece, *Hippokratia*. 2014, 18(2):110-115.
  - 65) M Stamatopoulou, E Kargakou, E Konstantarogianni, P Prezerakos, Investigation of the association between emotional intelligence and educational achievement: A case study of the pupils in the Senior High Schools of Sparta, the role of school nurse, *International Journal Of Caring Sciences*. 2014 (accepted).
  - 66) G Alevetsovitis, P Prezerakos, S Alevizou, S Tziaferi, Management of Mass Fatalities in Health Sector: A Systematic Review, *International Journal of Health Research and Innovation*. 2014; 2(2): 41-60.
  - 67) K Karathanasi, P Prezerakos, M Malliarou, O Siskou, D. Kaitelidou, Operating room nurse manager competencies in Greek hospitals, *Clinical Nursing Studies*. 2014; 2(2): 16-29.
  - 68) E Krestainiti, P Prezerakos, Organizational commitment of the nursing personnel in a Greek National Health System hospital, *International Journal of Caring Sciences*, 2014; 7(1): 252-7.
  - 69) E Gruni, M Tsironi, P Prezerakos, G Panoutsopoulos, A P Rojas Gil, V Alikari, S Zyga, Correlation of presence of endogenous causative or

- aggravating factors as to the occurrence of pressure ulcers in patients of Intensive Care Units, *Perioperative Nursing* 2014; 3(3): 127-133.
- 70) A Dreliozi, O Siskou, N Maniadaakis, P Prezerakos, Continuing Education and Development Opportunities in Greek Hospitals: comparison of perspectives between nurses and other health professionals, *International Journal Of Occupational Health & Public Health Nursing*, 2014; 1(2): 3-16.
- 71) D Gikopoulou, M Tsironi, A Lazakidou, I Moisoglou, P Prezerakos, The assessment of nurses' work environment: The case of a Greek general hospital, *International Journal of Caring Sciences*, 2014; 7(1): 269-75.
- 72) I Moisoglou, P Prezerakos, Conflict management in a Greek Public Hospital: Collaboration or avoidance?, *International Journal of Caring Sciences*, 2014; 7(1): 75-82.
- 73) Π Κωτσιοπούλου, Μ Τσιρώνη, Σ Ζυγά, Ι Μώσογλου, Π Γαλάνης, Π Πρεζεράκος, Στάσεις και γνώσεις νοσηλευτών Μονάδων Εντατικής Θεραπείας αναφορικά με τις μεταμοσχεύσεις και τη δωρεά οργάνων, *Νοσηλεία & Έρευνα* 2014; 38: 46-52.
- 74) Ε Χαραμή, Μ Τσιρώνη, Π Πρεζεράκος, Θ Αγοραστός, Σ Ζυγά, «Διερεύνηση γνώσεων γυναικών σχετικά με την πρόληψη του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας», *Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής* 2014; 31(3): 342-351.
- 75) Κ Καραθανάση, Π Μπαλτόπουλος, Σ Τζιαφέρη, Π Πρεζεράκος, Πιλοτική μελέτη ερωτηματολογίου για τη διερεύνηση της σκοπιμότητας εφαρμογής του Συντονιστή Χειρουργείου στα Ελληνικά νοσοκομεία, *ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ* (αποδεκτό προς δημοσίευση).
- 76) Α Κωνσταντινοπούλου, Ε Κρεστεινίτη, Σ Ζυγά, Α Λαζακίδου, Δ Ιορδάνογλου, Α Δρελιώζη, Π Πρεζεράκος, Διερεύνηση της οργανωσιακής δέσμευσης του νοσηλευτικού προσωπικού σε δύο δημόσια Νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας, *Διεπιστημονική Φροντίδα Υγείας*, 2014, 6(2): 86-92.
- 77) Ε Κρεστεινίτη, Π Πρεζεράκος, Συναισθηματική Νοημοσύνη του Νοσηλευτικού Προσωπικού: Η Περίπτωση Νοσοκομείου του ΕΣΥ της Ελλάδος, *ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ*, 2014, 53(1): 75-86.
- 78) Κ Καραθανάση, Μ Μαλλιάρου, Δ Καϊτελίδου, Π Πρεζεράκος, Στάθμιση ερωτηματολογίου για την εκτίμηση των απαραίτητων ικανοτήτων των προϊσταμένων νοσηλευτών χειρουργείου, *Νοσηλεία & Έρευνα*, 2014; 38: 34-45.
- 79) Α Δρελιώζη, Ο Σίσκου, Ν Μανιαδάκης, Π Πρεζεράκος, Διερεύνηση της εφαρμογής της Κλινικής Διακυβέρνησης στην ελληνική πραγματικότητα: Η περίπτωση των λαθών στο νοσοκομειακό περιβάλλον, *Νοσηλεία & Έρευνα*, 2014; 38: 22-33.
- 80) ΒΝ Βαρδιάμπασης, Μ Τσιρώνη, Α Νικολέντζος, Ι Μώσογλου, Π Γαλάνης, Ε Σταυροπούλου, Γ Αθανασοπούλου, Π Πρεζεράκος, Στελέχωση των απομακρυσμένων και απομονωμένων υπηρεσιών υγείας με ιατρικό προσωπικό: Κίνητρα προσέλκυσης και παραμονής του ιατρικού προσωπικού, *Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής* 2014; 31(1):48-54.
- 81) F Gialama, P Prezerakos, N Maniadaakis, The Cost Effectiveness of Implantable Cardioverter Defibrillators: A Systematic Review of Economic Evaluations, *Applied Health Economics and Health Policy*, Nov. 2013 (doiQ 10.1007/s40258-013-0069-2).
- 82) P Prezerakos, P Galanis, I Moisoglou, The work environment of haemodialysis nurses and its impact on patients' outcomes, *International*

- Journal of Nursing Practice doi:10.1111, 2013 Wiley Publishing Asia Pty Ltd. /ijn.12223JOBNAME: No Job Name PAGE: 7 SESS: 9 OUTPUT: Wed Oct 16 17:39:22 2013, /Xpp84/wiley_journal/IJN/ijn_v0_i0/ijn_12223
- 83) V Zacharopoulou, M Tsironi, S Zyga, F Gialama, G Zacharopoulou, I Grammatikopoulos, N Avraam, P Prezerakos, Depressive symptoms among adolescent students in Greek high schools, Psychology Health Research (accepted)).
  - 84) Nikolitsa Koutroumani , Ioanna Partsalaki , Fotini Lamari , Athina Dettoraki Andrea Paola Rojas Gil , Alexia Karvela , Eirini Kostopoulou and Bessie E. Spiliotis (2013) Protective mechanisms against oxidative stress and angiopathy in young patients with diabetes type 1 (DM1) Journal of Pediatric Endocrinology and Metabolism. Volume 26, Issue 3-4, Pages 309–317.
  - 85) Sofia Zyga, Colin A Hutchison, Stephanie Stringer, Andrea Paola Rojas Gil, Georgia Christopoulou, Paraskevi Giata, Maria Malliarou (2014) Inflammation and endothelial dysfunction in the initiation and propagation of cardiovascular disease in patients with chronic kidney disease. British Journal of Medicine & Medical Research 4(13): 2568-2580.
  - 86) Eleni Grouni, Maria Tsironi, Panayiotis Prezerakos, Georgios I. Panoutsopoulos, Andrea Paola Rojas Gil, Victoria Alikari, Sofia Zyga, (2014) Correlation of presence of endogenous causative or aggravating factors as to the occurrence of pressure ulcers in patients of intensive care units, Perioperative Nursing 3, (3) 127-133.
  - 87) Tzirogiannis KN, Kourentzi KT, Zyga S, Papalimneou V, Tsironi M, Grypioti AD, Protopsaltis I, Panidis D, Panoutsopoulos GI. (2014) Effect of 5-HT7 receptor blockade on liver regeneration after 60-70% partial hepatectomy. BMC Gastroenterology. Accepted for publication. Υπάρχει επιστολή αποδοχής της εργασίας. (Impact Factor 2014= 2.113)
  - 88) Matsota P, Angelidi M, Pandazi A, Tzirogiannis KN, Panoutsopoulos GI, Kostopanagiotou G. (2014) Ondansetron - droperidol combination vs ondansetron or droperidol monotherapy in the prevention of postoperative nausea and vomiting. Archives of Medical Science. Accepted for publication. Υπάρχει επιστολή αποδοχής της εργασίας. (Impact Factor 2014= 1.890)
  - 89) Kyriakou LG, Tzirogiannis KN, Demonakou MD, Kourentzi KT, Mykoniatis MG, Panoutsopoulos GI. (2013) Gadolinium chloride pretreatment ameliorates acute cadmium-induced hepatotoxicity. Toxicology and Industrial Health. 29(7): 624-632. (Impact Factor 2014= 1.71)
  - 90) Tsolaki E, Tsironi M, Fotis T, Tzavella F, Lavdaniti, M, Zyga, S. Employees' Commitment to the Organization of a Public District Hospital: A Case Study. International Journal of Caring Sciences 2013, 6(2):258-266
  - 91) Δήμα Ε, Δήμου Μ, Τζαβέλλα Φ. Φαρμακευτική δεοντολογία και ηθική φαντασία στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία. Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής 2013, 30(3):355-361.
  - 92) Paraskevi Theofilou, Adamantia Aroni, Maria Tsironi, Sophia Zyga Measuring pain self-efficacy and health related quality of life among hemodialysis patients in Greece: a cross-sectional study. Health Psychology Research Vol 1, No 3 (2013)
  - 93) Gkiouzeli G., Tsironi M, Katsaragakis S, Sachlas A, Zyga S. (2013). Recording and management of CCT in a public hospital in the region of Laconia in Greece. International Journal of Caring Sciences 6(3): 431-

- 438.(Indexed in Scopus, CINAHL, EBSCO, DOAJ, Open J-Gate, EM Care and Google Scholar)
- 94) Giouzei G., Tsironi M, Katsaragakis S, Sachlas A, Zyga S. (2013). Frequency of Cranium-cerebral traumas in children. Study at a hospital in the region during the period 2005-2010. *Interscientific Health Care* 3(5): 130-138.(Indexed in Scopus, CINAHL, EBSCO, DOAJ, Open J-Gate, EM Care and Google Scholar)
- 95) Fradelos E., Mpelegrinos S, Mparo Ch., Vassilopoulou Ch., Argyrou P., Tsironi M., Zyga S., Theofilou P. (2014). Burnout syndrome impacts on quality of life in nursing professionals: The contribution of perceived social support *Prog Health Sci* 4(1): 102-109.
- 96) V Zacharopoulou, M Tsironi, S Zyga, F Gialama, G Zacharopoulou, I Grammatikopoulos, N Avraam, P Prezerakos, Depressive symptoms among adolescent students in Greek high schools, *Psychology Health Research* (accepted)).
- 97) D Gikopoulou, M Tsironi, A Lazakidou, I Moisoglou, P Prezerakos, The assessment of nurses' work environment: The case of a Greek general hospital, *International Journal of Caring Sciences*, 2014; 7(1): 269-75.
- 98) S.Ilioudi, A. Lazakidou, M. Tsironi Importance of Patient Satisfaction Measurement and Electronic Surveys: Methodology and Potential Benefits *International Journal of Health Research and Innovation*, vol. 1, no. 1, 2013, 67-87 ISSN: 2051-5057 (print version), 2051-5065 (online) Scienpress, 2013
- 99) E. Tsolaki, M. Tsironi, F. Theofanis, F.Tzavella, M. Lavdaniti, S. Zyga Employees' Commitment to the Organization of a Public District Hospital: a Case Study *International Journal of Caring Sciences* 2013 May - August Vol 6 Issue 2
- 100) Papatotiriou M, Betsi G, Tsironi M, Assimakopoulos G. Rhabdomyolysis and acute kidney injury after acupuncture sessions. *Saudi J Kidney Dis Transpl.* 2014 May;25(3):643-6.
- 101) Balfoussia E, Skenderi K, Tsironi M, Anagnostopoulos AK, Parthimos N, Vougas K, Papassotiriou I, Tsangaris GT, Chrousos GP. A proteomic study of plasma protein changes under extreme physical stress. *J Proteomics.* 2014 Feb 26;98:1-14. doi: 10.1016/j.jprot.2013.12.004. Epub 2013 Dec 15.

Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

0

Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

- 1) Theofilou P., Tzitzikos G., Zyga S., Sakkas G, Grigoriou S, Karatzaferi C., Malindretos P., Bovoleti O., Papafili G., Kotrotsiou E. (2013). Measuring perceived social support in Greek haemodialysis patients: a pilot study. EDTNA/ERCA Conference 2013.
- 2) Alikari V., Theofilou P., Zyga S. Non-adherence factors to therapeutic regimen among patients undergoing hemodialysis or peritoneal dialysis. 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education and Practice, 14-16.11.2013, Athens.

- 3) Theofilou P., Aroni A., Tsironi M., Zyga S. Assessment of pain self - efficacy in patients with end-stage kidney disease. 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education and Practice,14-16.11.2013, Athens.
- 4) Athanasopoulou M., Kaitelidou D., Zyga S., Malliarou M., Kalokairinou A. Factors affecting duration of breastfeeding in Greek mothers. 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education and Practice,14-16.11.2013, Athens.
- 5) Tika C., Tsironi M., Prezerakos P., Tziaferi S., Babatsikou F., Kolovos P., Zyga S. Prevalence of depression among elderly population of a nursing home in Greek region. A case study. 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education and Practice,14-16.11.2013, Athens.
- 6) Theofilou P., Sakkas G., Grigoriou S., Karatzaferi C., Tsironi M., Zyga S. Quality of life in Greek patients undergoing haemodialysis. Reliability and validity of MVQOLI-15. 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education and Practice,14-16.11.2013, Athens.
- 7) Magana M., Routsis K., Ioannidis A., Zyga S., Tsironi M., Panoutsopoulos G., Kolovos P., Koutsovitits P., Sachlas A., Pistikou A.M., Daratsianou M., Kougioumtzi D., Rohas Gil A.P. Association of sleep habits with metabolic disorders in children and adults. 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education and Practice,14-16.11.2013, Athens.
- 8) Prezerakos P., Kalokairinou A., Chatzopoulou M., Zyga S., Kaitelidou D., Tziaferi S., Katsaragakis S., Siskou O., Dreliozis A., Patiraki E. Introducing 12 nursing care plans in Greek primary health care structures. 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education and Practice,14-16.11.2013, Athens.
- 9) Mazarakou H., Tsironi M., Rohas Gil A.P., Malliarou M., Papageorgiou L., Zyga S. Regional doctors' and nurses' attitudes and beliefs towards death management. 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education and Practice,14-16.11.2013, Athens.
- 10) Barmpagiani E., Kalokairinou A., Travlos A., Sachlas A., Zyga S. Research of psychological interventions to the detection and change of smoking and alcohol use in students. 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education and Practice,14-16.11.2013, Athens.
- 11) Aroni A., Tsironi M., Theofilou P., Sachlas A., Zyga S. Evaluation of pain self - efficacy and quality of life in patients with chronic kidney disease undergoing Haemodialysis. 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education and Practice,14-16.11.2013, Athens.
- 12) Lampropoulos G., Tziaferi S., Zyga S., Lazakidou A. Assessing participants satisfaction of performing the program "Help at Home" of the Municipality of Megalopolis in Peloponnese. 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education and Practice,14-16.11.2013, Athens.
- 13) Zacharopoulou G., Prezerakos P., Zyga S., Lazakidou A. Measuring the burden of family caregivers of elderly with dementia and use of ICT in the management of home care. 1st International Conference of Community &

- Public Health Nursing: Research, Education and Practice, 14-16.11.2013, Athens.
- 14) Pistikou A.M., Sachlas A., Zyga S., Daratsianou M., Katsa E., Malliarou M., Rohas Gil A.P. Are health care professionals effective as role models in Greece? 19th Congress Balkan Military Medical Committee, 7-10.5.2014, Plovdiv, Bulgaria, page 77.
  - 15) Sourila D., Prezerakos P., Tsironi M., Rohas Gil A.P., Malliarou M., Zyga S. Investigation of factors affecting frequency of breastfeeding in women at a general hospital. 19th Congress Balkan Military Medical Committee, 7-10.5.2014, Plovdiv, Bulgaria, page 164.
  - 16) Grouni H., Tsironi M., Prezerakos P., Rohas Gil A.P., Panoutsopoulos G., Malliarou M., Zyga S. Pressure ulcers in a greek intensive care unit. 19th Congress Balkan Military Medical Committee, 7-10.5.2014, Plovdiv, Bulgaria, page 222.
  - 17) Aroni A., Tsironi M., Panoutsopoulos G., Theofilou P., Rohas Gil A.P., Malliarou M., Presvelos D., Zyga S. Self assessment of pain in patients with end-stage renal disease (ESRD). 19th Congress Balkan Military Medical Committee, 7-10.5.2014, Plovdiv, Bulgaria, page 240.
  - 18) Magana M., Zyga S., Sachlas A., Ioannidiw A., Tsironi M., Daratsianou M., Kougioumtzi- Dimoliani D., Pistikou A.M., Malliarou M., Rohas Gil A.P. Metabolic disorders as an outcome of sleep deprivation. 19th Congress Balkan Military Medical Committee, 7-10.5.2014, Plovdiv, Bulgaria, page 243.
  - 19) Katsa M.E., Zyga S., Ioannidis P., Kolovos P., Tsironi M., Koutsovitits P., Sachlas A., Pistikou A.M., Dafni E., Kougioumtzi- Dimoliani D., Malliarou M., Rohas Gil A.P. Association of life style with metabolic syndrome in greek children. 19th Congress Balkan Military Medical Committee, 7-10.5.2014, Plovdiv, Bulgaria, page 244.
  - 20) Stavrou V., Ploumis A., Zyga S., Psychogiou M., Serpanou I., Sapountzi-Krepia D. Needs of the In-hospital informal Care who Provide Care to their Hospitalized Relatives in a Rehabilitation Unit. 1st International Balkan Conference on Health Sciences, 14-16.5.2014, Edirne, Turkey.
  - 21) Sapountzi-Krepia D., Efstathiou C., Christodoulou K., Zyga S., Psychogiou M., Georgiadou C., Charalambous G. Validity and Reliability of the «Kuopio University Hospital Job Satisfaction Scale» (KUHJSS): an Application to a Psychiatric Nursing Population. 1st International Balkan Conference on Health Sciences, 14-16.5.2014, Edirne, Turkey.
  - 22) Lavdaniti M., Tsiligiri M., Zyga S. Dyspnea in cancer patients. 1st International Balkan Conference on Health Sciences, 14-16.5.2014, Edirne, Turkey.
  - 23) Malliarou M., Sarafis P., Zyga S., Constantinidis T. Religiosity and Greek nurses' dead attitude. 1st International Meeting on Wellbeing and Performance in Clinical Practice, 28.5- 1.6.2014. Alexandroupolis, Greece.
  - 24) Γκρούνη Ε., Τσιρώνη Μ., Πρεζεράκος Π., Ρόχας Χιλ Α. Π., Πανουτσόπουλος Γ., Ζυγά Σ. Συσχέτιση παρουσίας ενδογενών αιτιολογικών ή επιβαρυντικών παραγόντων ως προς την εμφάνιση κατακλίσεων σε ασθενείς πολυδύναμης ΜΕΘ. 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013.
  - 25) Αλικάρη Β., Ζυγά Σ. Διαγνωστικές προσεγγίσεις περιτονίτιδας στην περιτοναϊκή κάθαρση. 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013.

- 26) Οργανοπούλου Μ., Τσιρώνη Μ., Πρεζεράκος Π., Ζυγά Σ. Διερεύνηση αυτοεκτίμησης άγχους και επαγγελματικής εξουθένωσης ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού σε νοσοκομεία της περιφέρειας. 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013.
- 27) Αρώνη Α., Τσιρώνη Μ., Πανουτσόπουλος Γ., Θεοφίλου Π., Ρόχας Χιλ Α. Π., Μενεμτσιάδη Δ., Πρέσβελος Δ., Ζυγά Σ. Αυτοαξιολόγηση του πόνου και αυτοαξιολόγηση του πόνου και συσχέτιση με την ποιότητα ζωής ασθενών με Χρόνια Νεφρική Νόσο που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση. 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013.
- 28) Κατσά Μ.Ε., Μαγγανά Μ., Ρούτση Κ., Ιωαννίδης Α., Κουτσοβίτης Π., Κολοβός Π., Ζυγά Σ., Τσιρώνη Μ., Ρόχας Χιλ Α. Π. Παράγοντες κινδύνου για την εμφάνιση παιδικού μεταβολικού συνδρόμου . 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013.
- 29) Κορδούλη Μ, Ζυγά Σ., Πρεζεράκος Π., Τσιρώνη Μ. Συγκριτική μελέτη χορήγησης ω-3 λιπαρών οξέων και φιμπρατών στον σακχαρώδη διαβήτη τύπου II. 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013.
- 30) Καλογεράκου Κ., Ρόχας Χιλ Α.Π., Ζυγά Σ., Τσιρώνη Μ. Εκπαίδευση στην αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην περιφέρεια Πελοποννήσου. 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013.
- 31) Γιαννακοπούλου Α., Ζυγά Σ., Πρεζεράκος Π., Τσιρώνη Μ. Διερεύνηση συναισθηματικής νοημοσύνης και εργασιακής ικανοποίησης εργαζομένων σε μονάδες υγείας στις τρέχουσες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες. 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013.
- 32) Ρούτση Κ., Ιωαννίδης Α., Ζυγά Σ., Κολοβός Π., Πανουτσόπουλος Γ., Τσιρώνη Μ., Κουτσοβίτης Π., Κουγιουμτζή- Δημολιάνη Δ.Ε., Πιστικού Α.Μ., Μαγγανά Μ., Ρόχας-Χιλ Α.Π.(2013). Η επίδραση διατροφικών και περιβαλλοντικών παραγόντων στην εμφάνιση παιδικής παχυσαρκίας. Ελληνική Επιθεώρηση Διαιτολογίας -Διατροφής, Συμπλήρωμα 1(4):40.
- 33) Κουγιουμτζή- Δημολιάνη Δ.Ε., Χρονά Μ., Ιωαννίδης Α., Ζυγά Σ., Πανουτσόπουλος Γ., Τσιρώνη Μ., Πιστικού Α.Μ., Μαγγανά Μ., Ρόχας-Χιλ Α.Π.(2013). Περιβαλλοντικοί παράγοντες κινδύνου για την εμφάνιση νεανικής παχυσαρκίας και καρδιαγγειακών διαταραχών. Ελληνική Επιθεώρηση Διαιτολογίας -Διατροφής, Συμπλήρωμα 1(4):41
- 34) Ζυγά Σ., Πανουτσόπουλος Γ., Μπακόλα Ε. Στρατηγική της υγιεινής των χεριών. Κατευθυντήριες γραμμές για το χειρουργικό πλύσιμο των χεριών. 1η Παμπελοποννησιακή Ημερίδα Περιεγχειρητικής Νοσηλευτικής ΣΥ.Δ.ΝΟ.Χ. Τρίπολη, 15.2.2014. Διοργάνωση: ΣΥ.Δ.ΝΟ.Χ. και Γενικό Παναρκαδικό Νοσοκομείο Τρίπολης. CD περιλήψεων.
- 35) Κορδούλη Μ, Ζυγά Σ., Πρεζεράκος Π., Τσιρώνη Μ. Σύγκριση επίδρασης ω-3 λιπαρών οξέων και φιμπρατών και κόστος αγωγής σε διαβητικούς ασθενείς τύπου II, χωρίς γνωστή στεφανιαία νόσο. 1η Επιστημονική Δημερίδα του ΓΝ Μεσσηνίας. Καλαμάτα, 4-5.4.2014. CD περιλήψεων.
- 36) Σουρίλα Δ., Πρεζεράκος Π., Τσιρώνη Μ., Ζυγά Σ. Μελέτη της συχνότητας και των προσδιοριστικών παραγόντων μητρικού θηλασμού σε λεχώιδες έως πέντε ημερών στο Γενικό Νοσοκομείο Μεσσηνίας. 1η Επιστημονική Δημερίδα του ΓΝ Μεσσηνίας. Καλαμάτα, 4-5.4.2014. CD περιλήψεων.
- 37) Μπατσικούρα Μ., Χαρόνης Γ., Ζυγά Σ., Τσιρώνη Μ., Σαχλάς Α., Ευστρατίου Ι., Κατσά Μ.Ε., Χουρδάκη Α., Τσομπάνογλου Κ., Βασιλόπουλος Β., Ρόχας

- Χιλ Ανδρέα - Παόλα. Η σχέση του άγχους των εφήβων μαθητών Λυκείου με τον ύπνο, τη διατροφή και τη φυσική άσκηση. 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημόσιας Υγείας και Υπηρεσιών Υγείας. Αθήνα, 31.3-2.4.2014. σελ.122
- 38) Κατσά Μ.Ε., Ζυγά Σ., Τσιρώνη Μ., Ιωαννίδης Α., Σαχλάς Α., Κολοβός Π., Πιστικού Α.Μ., Κουγιουμτζή Δημολιάνη Δ.Ε., Ρόχας Χιλ Α.Π. Επίδραση των διατροφικών συνθηκών στο μεταβολικό σύνδρομο. 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημόσιας Υγείας και Υπηρεσιών Υγείας. Αθήνα, 31.3-2.4.2014. σελ.125.
- 39) Κατσά Μ.Ε., Ζυγά Σ., Τσιρώνη Μ., Ιωαννίδης Α., Σαχλάς Α., Κολοβός Π., Δαρατσιανού Μ., Πιστικού Α.Μ., Μαγγανά Μ., Ρόχας Χιλ Α.Π. Ο ρόλος του ύπνου και της άσκησης στο μεταβολικό σύνδρομο. 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημόσιας Υγείας και Υπηρεσιών Υγείας. Αθήνα, 31.3-2.4.2014. σελ.135.
- 40) Κάτσα Μ.Ε., Πιστικού Α.Μ., Ζυγά Σ., Τσιρώνη Μ., Ιωαννίδης Α., Σαχλάς Α., Κολοβός Π., Κουτσοβίτης Π., Κουγιουμτζή- Δημολιάνη Δ., Ρόχας Χιλ Α.Π. Ο ρόλος της διατροφής στην εμφάνιση παιδικού μεταβολικού συνδρόμου. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014 σελ. 59.
- 41) Δαρατσιανού Μ., Πιστικού Α.Μ., Σαχλάς Α., Ζυγά Σ., Κατσά Μ.Ε., Ανδρονικάκης Ε., Κουγιουμτζή- Δημολιάνη Δ., Ρόχας Χιλ Α.Π. Είναι οι επαγγελματίες υγείας ένα αποτελεσματικό μοντέλο υγείας στην Ελλάδα; Ποσοτική και ποιοτική μελέτη. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014. σελ. 85.
- 42) Παππά Γ., Ζυγά Σ., Πρεζεράκος Π., Σταθούλης Ι., Μητρόπουλος Ν., Μπακόλα Ε., Πανουτσόπουλος Γ. Επαγγελματικοί κίνδυνοι από έκθεση σε αίμα και βιολογικά υγρά. Νια μελέτη περίπτωσης. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014. σελ. 124.
- 43) Θανοπούλου Κ., Τσιρώνη Μ., Τζιαφέρη Σ., Ζυγά Σ. Διερεύνηση άγχους και κατάθλιψης ατόμων με εξάρτηση από ουσίες που έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής "18 Άνω". 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014. σελ. 153.
- 44) Κάτσα Μ.Ε., Πιστικού Α.Μ., Ζυγά Σ., Τσιρώνη Μ., Ιωαννίδης Α., Σαχλάς Α., Κολοβός Π., Δαρατσιανού Μ., Μαγγανά Μ., Κουγιουμτζή- Δημολιάνη Δ., Ρόχας Χιλ Α.Π. Η επίδραση του ύπνου στο παιδικό μεταβολικό σύνδρομο. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014.
- 45) Πιστικού Α.Μ., Κουγιουμτζή- Δημολιάνη Δ., Μαγγανά Μ., Ανδρονικάκης Ε., Σαχλάς Α., Ζυγά Σ., Ρόχας Χιλ Α.Π. Βιοηθική διάσταση της γενετικής. Γνώσεις, αντιλήψεις και στάσεις φοιτητών και επαγγελματιών υγείας. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014. σελ 21.
- 46) Δαρατσιανού Μ., Μαγγανά Μ., Πιστικού Α.Μ., Κουγιουμτζή- Δημολιάνη Δ., Σαχλάς Α., Ιωαννίδης Α., Κολοβός Π., Ζυγά Σ., Τσιρώνη Μ., Ρόχας Χιλ Α.Π. Ο ρόλος του ύπνου στην εμφάνιση αιματολογικών διαταραχών. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014. σελ. 49.
- 47) Καργάκου Α., Σαχλάς Α., Ζυγά Σ., Τσιρώνη Μ., Λυράκος Γ, Ρόχας Χιλ Α.Π. Πιλοτική μελέτη διερεύνησης της σχέσης της προδιάθεσης αισιοδοξίας με τις διατροφικές συνήθειες και την αυτοαντίληψη της σωματικής υγείας. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014. σελ. 66.
- 48) Βούλγαρη Μ., Ιωάννου Β., Ζυγά Σ. Καινοτόμοι και παραδοσιακοί τρόποι αντιμετώπισης και φροντίδας ελκών πίεσης. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014. σελ. 88.

- 49) Καλογράνα Χ., Τσιάμη Β., Ζυγά Σ. Παράγοντες κινδύνου ανάπτυξης καρκίνου του μαστού στο δυτικό κόσμο. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014. σελ. 94.
- 50) Παπαπαναγιώτου Ε., Τσιρώνη Μ., Ζυγά Σ., Ρόχας Χιλ Α.Π., Σταθούλης Ι., Μητρόπουλος Ν., Μπακόλα Ε., Πανουτσόπουλος Γ. Γνώσεις και στάσεις εθελοντών αιμοδοτών για τη διαδικασία της αιμοδοσίας. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014. σελ. 100.
- 51) Μπράβου Μ., Ζυγά Σ., Ρόχας Χιλ Α.Π., Πρεζεράκος Π., Μπαμπάτσικου Φ., Μητρόπουλος Ν., Μπακόλα Ε., Πανουτσόπουλος Γ. Μέτρηση της ικανοποίησης των ασφαλισμένων στο ΙΚΑ Ελευσίνας. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014. σελ. 114.
- 52) Ευστρατίου Ι., Ζαχαροπούλου Φ., Ζυγά Σ., Τσιρώνη Μ., Μπατσικούρα Μ., Κατσά Μ.Ε., Σαχλάς Α., Ρόχας Χιλ Α.Π. Παράγοντες που επηρεάζουν την απόφαση για δήλωση δωρεάς μυελού των οστών. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014., σελ. 21
- 53) Αλικάρη Β., Μάτζιου Β., Ζυγά Σ. Δημογραφικοί παράγοντες μη συμμόρφωσης των ασθενών που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014. σελ. 170.
- 54) Αρώνη Α., Θεοφίλου Π., Κοροβέση Α., Ραλλη Μ., Σαχλάς Α., Ζυγά Σ. Ψυχομετρικές ιδιότητες των ερωτηματολογίων MVQOLI και PSEQ σε ασθενείς που υποβάλλονται σε χρόνια περιοδική αιμοκάθαρση. 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο Νοσηλευτών Νεφρολογίας. Πορταριά, 6-9.6.2014. σελ. 42
- 55) Αλικάρη Β., Αρώνη Α., Ζυγά Σ. Δημογραφικοί παράγοντες που επιδρούν στην ποιότητα ζωής των ασθενών που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση. 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο Νοσηλευτών Νεφρολογίας. Πορταριά, 6-9.6.2014. σελ. 54
- 56) Αρώνη Α., Ζυγά Σ., Νικολουδάκη Μ., Φίλιππα Ε., Μάρκου Φ., Μενεμτσιάδη Γ., Πρεσβελος Δ. Γενική ούρων: "Η βιοψία του φτωχού". 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο Νοσηλευτών Νεφρολογίας. Πορταριά, 6-9.6.2014. σελ. 63
- 57) Αρώνη Α., Ζυγά Σ., Περδικόγιαννη Μ., Καραντώνη Π., Δρίβα Ε., Μενεμτσιάδη Γ., Πρέσβελος Δ. Γαλακτική οξέωση μετά από λήψη μετορμίνης. Παρουσίαση περιστατικού. 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο Νοσηλευτών Νεφρολογίας. Πορταριά, 6-9.6.2014. σελ. 64.
- 58) Tserkezoglou A, S. Katsaragakis, Amoiridou S, Avgetidou H, Bagiaou O.M., Hamou A, Ikonou C, Liakopoulos I, Petta E, Raimondou H, Tsiatsouli A, Tsotakos S, Patiraki E. Hospitalization or home care at the end of life. The experience in a Greek Home Palliative Care Service. Abstracts of the 8th World Research Congress of the European Association for Palliative Care, 2014. Palliative Medicine, 2014; 28(6): 679-680 (poster presentation, P162).
- 59) Πέττα Ε., Αυγετίδου Ε., Μπαγιάου Ο., Τσιατσούλη Α., Λιακόπουλος Ι., Κατσαραγάκης Σ., Χάμου Α., Αμοιρίδου Σ., Οικονόμου Χ., Τσερκέζογλου Α. Διαχείριση του πόνου ασθενών με καρκίνο που λαμβάνουν κατ' οίκον ανακουφιστική φροντίδα. Πρακτικά 9ου Επιστημονικού Συμποσίου Γενικής Ιατρικής, Αθήνα, 2013: 90 (3ο Βραβείο).
- 60) S. Katsaragakis, A. Tserkezoglou, H. Avgetidou, O.M. Bagiaou, A. Hamou, Ch. Ikonou, I. Liakopoulos, E. Petta, E. Patiraki. Care outcomes of cancer patients receiving palliative home care in Greece. Abstract CD of the 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education and Practice, 2013, Athens, Greece.

- 61) E. Patiraki, S. Katsaragakis, H. Avgetidou, O.M. Bagiaou, A. Hamou, C.H. Ikonomidou, G. Liakopoulos, E. Petta, A. Tsiatsouli, A. Tserkezoglou. Initial symptom management of cancer patients, as an outcome of care, in a home palliative care unit in Greece. The European Cancer Conference, ECCO 2013 Amsterdam, Holland, European Journal of Cancer, 2013; 49(Suppl 2): S290 (poster presentation, PP 1375).
- 62) S. Katsaragakis, S. Sgourou, A Vardkastani, E. Patiraki. Exploring knowledge and experience of cancer patients in pain relief. The European Cancer Conference, ECCO 2013 Amsterdam, Holland, European Journal of Cancer, 2013; 49(Suppl 2): S291 (poster presentation, PP 1381).
- 63) S. Katsaragakis, A Vardkastani, S. Sgourou, A Psychogyiou, E. Patiraki. Knowledge and experience in pain management of Greek cancer patients. The family caregivers perceptions. The European Cancer Conference, ECCO 2013 Amsterdam, Holland, European Journal of Cancer, 2013; 49(Suppl 2): S292 (poster presentation, PP 1382).
- 64) Georgia Zacharopoulou, Panagiotis Prezerakos, Sophia Zyga, Athina Lazakidou, Measuring the burden of family caregivers of elderly with dementia and use of ICT in the management of home care, E-poster, 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education & Practice, Athens, 14-16 November 2013.
- 65) George Lampropoulos, Styliani Tziaferi, Sophia Zyga, Athina Lazakidou, Assesing participants satisfaction of performing the program "Help at Home" of the Municipality of Megalopolis in Peloponnese, E-poster, 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education & Practice, Athens, 14-16 November 2013.
- 66) Νικόλαος Καπετανέας, Κατερίνα Καστανιώτη, Αθηνά Λαζακίδου, Παναγιώτης Πρεζεράκος, Χαρακτηριστικά Γνωρίσματα Οργανωσιακής Κουλτούρας στα Γραφεία Προμηθειών της ΕΠΥ, των ΔΥΠΕ και των Νοσοκομείων του ΕΣΥ της Χώρας, 9ο Πανελλήνιο Συνέδριο για τη Διοίκηση, τα Οικονομικά και τις Πολιτικές Υγείας, Athens Hilton, 5-7 Δεκεμβρίου 2013.
- 67) «Crowdsourcing in disasters: shifting power to people» K Karathanasi, M Malliarou, I Iliadi, V Kaimaki, P Prezerakos, 19th Congress of Balkan Military Medical Committee (BMMC), Μάιος 2014, Plovdiv, Βουλγαρία.
- 68) «Pressure ulcers in a Greek Intensive Care Unit» H Grouni, M Tsironi, P Prezerakos, , AP Rohas Gil, G Panoutsopoulos, M Malliarou, 19th Congress of Balkan Military Medical Committee (BMMC), Μάιος 2014, Plovdiv, Βουλγαρία.
- 69) «Investigation of factors affecting frequency of breastfeeding in women at a general hospital» D Sourila, P Prezerakos, M Tsironi, AP Rohas Gil, M Malliarou, 19th Congress of Balkan Military Medical Committee (BMMC), Μάιος 2014, Plovdiv, Βουλγαρία.
- 70) «Integrating Operating Room Managers Into Greek Hospitals: Pilot Study», Karathanasi K., Baltopoulos P., Tziaferi S., Prezerakos P. AORN Surgical Conference & Expo 2014, Μάρτιος 2014, Chicago, Illinois, USA (virtual poster)
- 71) «Introducing 12 nursing care plans in greek Primary Health Care structures» (e-presentation), Prezerakos P., Kalokairinou A., Chatzopoulou M., Zyga S., Kaitelidou D., Tziaferi S., Katsaragakis S., Siskou O., Dreliozi A., Patiraki E., 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education and Practice, Νοέμβριος 2013, Αθήνα, Ελλάδα.

- 72) «Protocol of Health Centers' Outpatient and Emergency Departments' consumables management (e-presentation), O. Siskou, A. Dreliazi, D. Kaitelidou, P. Prezerakos, 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education and Practice, Νοέμβριος 2013, Αθήνα, Ελλάδα.
- 73) «Measuring the burden of family caregivers of elderly with dementia and use of ICT in the management of home care» (e-presentation), A Lazakidou, S Zyga, P Prezerakos, G Zacharopoulou, 1st International Conference of Community & Public Health Nursing: Research, Education and Practice, Νοέμβριος 2013, Αθήνα, Ελλάδα.
- 74) «Which are the attitudes of Primary Health Services users concerning cost sharing measures in a period of economic crisis in Greece?» O Siskou, P Galanis, E Kouli, K Tsavalias, D Kaitelidou, Theodorou M, P Prezerakos, M Spinthouri, J Vafiadis, M Kalogeropoulou, ISPOR 16th Annual European Congress, Νοέμβριος 2013, Δουβλίνο, Ιρλανδία (Value in Health, V16, I7, ppA463, NOV 2013).
- 75) «Επαγγελματικοί κίνδυνοι από έκθεση σε αίμα και βιολογικά υλικά. Μελέτη Περίπτωσης» Γ Παππά, Σ Ζυγά, Π Πρεζεράκος, Ι Σταθούλης, Ν Μητρόπουλος, Ε Μπακόλα, Γ Πανουτσόπουλος, (e-poster) 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Μάιος 2014, Χερσόνησος, Κρήτη.
- 76) «Μέτρηση της ικανοποίησης των ασφαλισμένων του ΙΚΑ Ελευσίνας» Μ Μπράβου, Σ Ζυγά, ΑΠ Ρόχας-Χιλ, Π Πρεζεράκος, Φ Μπαμπάτσικου, Ν Μητρόπουλος, Ε Μπακόλα, Γ Πανουτσόπουλος, (e-poster) 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Μάιος 2014, Χερσόνησος, Κρήτη.
- 77) «Η διερεύνηση συσχέτισης μεταξύ συναισθηματικής νοημοσύνης και σχολικής επίδοσης: Η περίπτωση των μαθητών των Λυκείων της Σπάρτης» Μ Σταματοπούλου, Κ Καργάκου, Ε Κωνστανταρόγιαννη, Π Πρεζεράκος, 7ο Σεμινάριο Εφηβικής Ιατρικής, Απρίλιος 2014, Αθήνα.
- 78) «Χαρακτηριστικά γνωρίσματα οργανωσιακής κουλτούρας στα Γραφεία Προμηθειών της ΕΠΥ, των ΔΥΠΕ. και των Νοσοκομείων του ΕΣΥ της χώρας» Ν Καπετανέας, Α Καστανιώτη, Α Λαζακίδου, Π Πρεζεράκος, 9ο Πανελλήνιο Συνέδριο για τη Διοίκηση, τα Οικονομικά και τις Πολιτικές Υγείας, Δεκέμβριος 2013, Αθήνα.
- 79) «Ανεξάρτητες Νοσηλευτικές Πράξεις στο Χειρουργείο» Μ Μαλλιάρου, Κ Καραθανάση Κωσταντινιά, Π Σαράφης, Π Πρεζεράκος, 24ο Πανελλήνιο Συνέδριο Περιεγχειρητικής Νοσηλευτικής ΣΥ.ΔΝΟ.Χ, Οκτώβριος 2013, Πόρτο Χέλι.
- 80) «Η Ευγένεια στη Νοσηλευτική Κλινική Πράξη κατά την Περιεγχειρητική Φροντίδα» Μ Μαλλιάρου, Κ Καραθανάση Κωσταντινιά, Π Σαράφης, Π Πρεζεράκος, 24ο Πανελλήνιο Συνέδριο Περιεγχειρητικής Νοσηλευτικής ΣΥ.ΔΝΟ.Χ, Οκτώβριος 2013, Πόρτο Χέλι.
- 81) Pistikou Anna Maria, Sachlas Athanasios, Zyga Sofia, Daratsianou Maria, Katsa Maria Efthimia, Malliarou Maria, Rojas Gil Andrea Paola. (2014) Are health-care professionals effective as role models in greece? 19th Congress Balkan Military Medical Committee. Plovdiv Bulgaria 7-10 May (Oral).
- 82) Magana Maria, Zyga Sofia, Sachlas Athanasios, Ioannidis Anastasios, Tsironi Maria, Daratsianou Maria, Kougioumtzi-Dimoliani Dafni Eleni, Pistikou Anna-Maria, Malliarou Maria, Rojas Gil Andrea Paola. (2014) Metabolic disorders as an outcome of sleep deprivation. 19th Congress Balkan Military Medical Committee. Plovdiv Bulgaria 7-10 May (Poster).

- 83) Katsa Maria Efthymia, Zyga Sofia, Ioannidis Anastasios, Kolovos Petros, Tsironi Maria, Koutsovitis Paraskevas Sachlas Athanasios, Pistikou Anna Maria, Dafni Eleni Kougioumtzi Dimoliani, Malliarou Maria, Rojas Andrea Paola Gil. (2014) Association of life style with metabolic syndrome in greek children. 19th Congres Balkan Military Medical Committee. Plovdiv Bulgaria 7-10 May (Poster).
- 84) Sourila Dimitra, Prezerakos Panagiotis Tsironi Maria, Rojas Gil Andrea Paola, Maria Malliarou, Sofia Zyga (2014). Investigation of factors affecting frequency of breastfeeding in women at a general hospital. 19th Congres Balkan Military Medical Committee. Plovdiv Bulgaria 7-10 May(Poster).
- 85) Grouni Helen, Tsironi Maria, Prezerakos Panagiotis, Rojas Andrea Paola Gil, Panoutsopoulos Georgios, Malliarou Maria, Zyga Sofia, Pressure ulcers in a greek intensive care unit. 19th Congres Balkan Military Medical Committee. Plovdiv Bulgaria 7-10 May (Poster).
- 86) Aroni Adamantia, Tsironi Maria, Panoutsopoulos Georgios, Theofilou Paraskevi, Rojas Gil Andrea Paola, Malliarou Maria, Presvelos Dimitrios, Zyga Sofia. (2014) Self assessment of pain in patients with end-stage renal disease (ESRD) 19th Congres Balkan Military Medical Committee. Plovdiv Bulgaria 7-10 May (Poster).
- 87) Katsa Maria Efthymia, Zyga Sofia, Tsironi Maria, Ioannidis Anastasios, Sachlas Athanasios, Kolovos Petros, Maggana Maria, Pisticou Anna Maria, Kougioumtzi Dimoliani Dafni Eleni, **Rojas Gil Andrea Paola** (2014) Association of lifestyle with metabolic syndrome in children. 53rd meeting of the European Society of Pediatric Endocrinology ESPE. Dublin Ireland (Awarded e-Poster).
- 88) Γκρούνη Ε., Τσιρώνη Μ., Πρεζεράκος Π., Ρόχας Χιλ Α. Π., Πανουτσόπουλος Γ., Ζυγά Σ. (2013) Συσχέτιση παρουσίας ενδογενών αιτιολογικών ή επιβαρυντικών παραγόντων ως προς την εμφάνιση κατακλίσεων σε ασθενείς πολυδύναμης ΜΕΘ. 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013 (Poster).
- 89) Αρώνη Α., Τσιρώνη Μ., Πανουτσόπουλος Γ., Θεοφίλου Π., Ρόχας Χιλ Α. Π., Μενεμτσιάδη Δ., Πρέσβελος Δ., Ζυγά Σ. (2013) Αυτοαξιολόγηση του πόνου και αυτοαξιολόγηση του πόνου και συσχέτιση με την ποιότητα ζωής ασθενών με Χρόνια Νεφρική Νόσο που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση. 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013 (Προφορική παρουσίαση) .
- 90) Κατσά Μ.Ε., Μαγγανά Μ., Ρούτση Κ., Ιωαννίδης Α., Δαρατσιανού Μαρία, Κουτσοβίτης Π., Κολοβός Π., Ζυγά Σ., Τσιρώνη Μ., Ρόχας Χιλ Α. Π. (2013) Παράγοντες κινδύνου για την εμφάνιση παιδικού μεταβολικού συνδρόμου . 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013 (Προφορική παρουσίαση) .
- 91) Καλογεράκου Κ., Ρόχας Χιλ Α.Π., Ζυγά Σ., Τσιρώνη Μ. (2013) Εκπαίδευση στην αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην περιφέρεια Πελοποννήσου. 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013 (Προφορική παρουσίαση) .
- 92) Μ. Ε. Κατσά, Α. Ιωαννίδης, Σ. Ζυγά, Α. Σαχλάς, Α. Μ. Πιστικού, Α.Π. Ρόχας Χιλ (2014) Η επίδραση των διατροφικών συνηθειών στο παιδικό μεταβολικό σύνδρομο. 10ο Πανελλήνιο Ιατρικό συνέδριο Παχυσαρκίας. 20-22 Φεβρουαρίου Αθήνα (Προφορική παρουσίαση).

- 93) Μ. Μαγγανά, Μ. Δαρατσιανού, Α. Ιωαννίδης, Σ. Ζυγά, Μ. Τσιρώνη, Α.Π. Ρόχας Χιλ (2014) Ο ρόλος του ύπνου στην εμφάνιση μεταβολικών διαταραχών. 10ο Πανελλήνιο Ιατρικό συνέδριο Παχυσαρκίας. 20-22 Φεβρουαρίου Αθήνα (Προφορική παρουσίαση).
- 94) Δ.Ε. Κουγιουμτζή-Δημολιάνη, Μ. Χρονά, Α. Σαχλάς, Σ. Ζυγά, Μ. Τσιρώνη, Α.Π. Ρόχας-Χιλ (2014) Παράγοντες κινδύνου για ανάπτυξη παχυσαρκίας και καρδιαγγειακής νόσου σε εφήβους. 10ο Πανελλήνιο Ιατρικό συνέδριο Παχυσαρκίας. 20-22 Φεβρουαρίου Αθήνα(Προφορική παρουσίαση)
- 95) Κατσά Μαρία Ευθυμία, Ζυγά Σοφία, Τσιρώνη Μαρία, Ιωαννίδης Αναστάσιος, Σαχλάς Αθανάσιος, Κολοβός Πέτρος, Δαρατσιανού Μαρία, Πιστικού Άννα Μαρία, Μαγγανά Μαρία Ρόχας Χιλ Ανδρέα Παόλα (2014). Ρόλος του ύπνου και της άσκησης στο μεταβολικού συνδρόμου. 10ο συνέδριο Δημόσιας Υγείας και Υπηρεσιών υγείας. Αθήνα 31 Μαρτίου(Προφορική παρουσίαση)
- 96) Κατσά Μαρία Ευθυμία, Ζυγά Σοφία, Τσιρώνη Μαρία, Ιωαννίδης Αναστάσιος, Σαχλάς Αθανάσιος, Κολοβός Πέτρος, Πιστικού Άννα Μαρία, Δ.Ε. Κουγιουμτζή-Δημολιάνη Ρόχας Χιλ Ανδρέα Παόλα. Επίδραση των διατροφικών συνηθειών στο μεταβολικό σύνδρομο. 10ο συνέδριο Δημόσιας Υγείας και Υπηρεσιών υγείας. Αθήνα 31 Μαρτίου(Προφορική παρουσίαση)
- 97) Μπατσικούρα Μαρία, Χαρόνης Γεώργιος, Κατσά Μαρία Ευθυμία, Ζυγά Σοφία, Τσιρώνη Μαρία, Σαχλάς Αθανάσιος, Ευστρατίου Ιωάννα, Χουρδάκη Αναστασία, Βασίλης Βασιλόπουλος, Ρόχας Χιλ Ανδρέα Παόλα (2014). Η σχέση του άγχους των έφηβων μαθητών λυκείου με τον ύπνο, τη διατροφή και τη φυσική άσκηση. 10ο συνέδριο Δημόσιας Υγείας και Υπηρεσιών υγείας. Αθήνα 31 Μαρτίου (Προφορική παρουσίαση) .
- 98) Ευστρατίου Ιωάννα, Ζαχαροπούλου Φωτεινή, Ζυγά Σοφία, Τσιρώνη Μαρία, Μπατσικούρα Μαρία, Κατσά Μαρία Ευθυμία, Σαχλάς Αθανάσιος, Ρόχας Χιλ Ανδρέα Παόλα (2014). Οι παράγοντες που επηρεάζουν την απόφαση για δήλωση δωρεάς μυελού των οστών. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό, Χερσόνησο Κρήτη 4 - 7 Μαΐου (Προφορική παρουσίαση) .
- 99) Μπατσικούρα Μαρία, Πετσέλη Μαρία Δάφνη, Σοφία Ζυγά, Μαρία Τσιρώνη, Σαχλάς Αθανάσιος, Ευστρατίου Ιωάννα, Κατσά Μαρία Ευθυμία, Βασιλόπουλος Βασίλης, Ρόχας Χιλ Ανδρέα Παόλα. (2014) Η σχέση του άγχους των έφηβων μαθητών λυκείου με τη διατροφή. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησο Κρήτη 4 - 7 Μαΐου (Προφορική παρουσίαση) .
- 100) Πιστικού Άννα Μαρία, Κουγιουμτζή-Δημολιάνη Δάφνη-Ελένη, Μαγγανά Μαρία, Ανδρονικάκης Ελευθέριος, Σαχλάς Αθανάσιος, Ζυγά Σοφία, Ρόχας Χιλ Ανδρέα Παόλα. (2014) Τριγωνοποίηση στην ερέυνα: γνώσεις, αντιλήψεις και στάσεις στην γενετική. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησο Κρήτη 4 - 7 Μαΐου (Προφορική παρουσίαση) .
- 101) Δαρατσιανού Μαρία, Πιστικού Άννα Μαρία, Σαχλάς Αθανάσιος, Ζυγά Σοφία, Κατσά Μαρία Ευθυμία , Ανδρονικάκης Ελευθέριος , Κουγιουμτζή-Δημολιάνη Δάφνη Ελένη, Ρόχας Χιλ Ανδρέα Παόλα (2014). Είναι η επαγγελματίας υγείας ένα αποτελεσματικό μοντέλο υγείας στην Ελλάδα? ποσοτική και ποιοτική μελέτη. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησο Κρήτη 4 - 7 Μαΐου (Προφορική παρουσίαση).
- 102) Δαρατσιανού Μαρία, Μαγγανά Μαρία, Πιστικού Άννα Μαρία, Κουγιουμτζή-Δημολιάνη Δάφνη-Ελένη, Σαχλάς Αθανάσιος, Ιωαννίδης

- Αναστάσιος, Κολοβός Πέτρος, Ζυγά Σοφία, Τσιρώνη Μαρία, Ρόχας Χιλ Ανδρέα Παόλα. (2014) Ο ρόλος του ύπνου στην εμφάνιση αιματολογικών διαταραχών. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησο Κρήτη 4 - 7 Μαΐου (Προφορική παρουσίαση).
- 103) Καργάκου Αικατερίνη, Σαχλάς Αθανάσιος, Ζυγά Σοφία, Τσιρώνη Μαρία, Λυράκος Γεωργίος, Ρόχας Χιλ Ανδρέα Παόλα. (2014). Πιλοτική μελέτη διερεύνησης σχέσης της προδιάθεσης αισιοδοξίας με τις διατροφικές συνήθειες και την αυτοαντίληψη της σωματικής υγείας. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησο Κρήτη 4 - 7 Μαΐου (Προφορική παρουσίαση).
- 104) Κατσά Μαρία Ευθυμία, Πιστικού Άννα Μαρία, Ζυγά Σοφία, Τσιρώνη Μαρία, Ιωαννίδης Αναστάσιος, Σαχλάς Αθανάσιος, Κολοβός Πέτρος, Δαρατσιανού Μαρία, Μαγγανά Μαρία, Κουγιουμτζή-Δημολιάνη Δάφνη-Ελένη, Ρόχας Χιλ Ανδρέα Παόλα. (2014) Επίδραση του ύπνου στο παιδικό μεταβολικό σύνδρομο. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησο Κρήτη 4 - 7 Μαΐου (Προφορική παρουσίαση).
- 105) Κατσά Μαρία Ευθυμία, Πιστικού Άννα Μαρία, Ζυγά Σοφία, Τσιρώνη Μαρία, Ιωαννίδης Αναστάσιος, Σαχλάς Αθανάσιος, Κολοβός Πέτρος, Κουτσοβίτης Παρασκευάς, Κουγιουμτζή-Δημολιάνη Δάφνη-Ελένη, Ρόχας Χιλ Ανδρέα Παόλα (2014). Ο ρόλος της διατροφής στην εμφάνιση παιδικού μεταβολικού συνδρόμου. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησο Κρήτη 4 - 7 Μαΐου (Προφορική παρουσίαση).
- 106) Παπαπαναγιώτου Ευθυμία, Τσιρώνη Μαρία, Ζυγά Σοφία, Ρόχας-Χιλ Ανδρέα Παόλα, Σταθούλης Ιωάννης, Μητρόπουλος Νικόλαος, Μπακόλα Ελένη, Πανουτσόπουλος Γεώργιος (2014) Γνώσεις και στάσεις εθελοντών αιμοδοτών για τη διαδικασία της αιμοδοσίας. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησο Κρήτη 4 - 7 Μαΐου (Poster).
- 107) Μπράβου Μαρία, Ζυγά Σοφία, Ρόχας-Χιλ Ανδρέα Παόλα, Πρεζεράκος Παναγιώτης, Μπαμπάτσικου Φωτούλα, Μητρόπουλος Νικόλαος, Μπακόλα Ελένη, Πανουτσόπουλος Γεώργιος. (2014) Μέτρηση της ικανοποίησης των ασφαλισμένων του ΙΚΑ Ελευσίνας. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησο Κρήτη 4 - 7 Μαΐου (Poster)
- 108) Ανδρονικάκης Ελευθέριος, Ανδρέα Παόλα Ρόχας, Μαρία Δαρατσιανού. (2014) Η σημασία της κωδικοποίησης στους χώρους του νοσοκομείου (υλικών, ασθενών, φαρμάκων) 7ο Πανελλήνιο & 6ο Πανευρωπαϊκό Επιστημονικό & Επαγγελματικό Νοσηλευτικό Συνέδριο της Ε.Ν.Ε. 08-11 Μαΐου Ιωάννινα (Poster).
- 109) Μ. Ε. Κατσά, Σ. Ζυγά, Μ. Τσιρώνη, Α. Ιωαννίδης, Α. Σαχλάς, Π. Κολοβός, Μ. Δαρατσιανού, Α.Μ. Πιστικού, Α. Π. Ρόχας Χιλ. (2014) Παιδικό μεταβολικό σύνδρομο και τρόπος ζωής. 41ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ενδοκρινολογίας & Μεταβολισμού Πόρτο Χέλι 14-17 Μαΐου (Poster).
- 110) Γκρούνη Ε., Τσιρώνη Μ., Πρεζεράκος Π., Ρόχας Χιλ Α. Π., Πανουτσόπουλος Γ., Ζυγά Σ. Συσχέτιση παρουσίας ενδογενών αιτιολογικών ή επιβαρυντικών παραγόντων ως προς την εμφάνιση κατακλίσεων σε ασθενείς πολυδύναμης ΜΕΘ. 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013.
- 111) Αρώνη Α., Τσιρώνη Μ., Πανουτσόπουλος Γ., Θεοφίλου Π., Ρόχας Χιλ Α. Π., Μενεμτσιάδη Δ., Πρέσβελος Δ., Ζυγά Σ. Αυτοαξιολόγηση του πόνου και αυτοαξιολόγηση του πόνου και συσχέτιση με την ποιότητα ζωής ασθενών

- με Χρόνια Νεφρική Νόσο που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση. 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013.
- 112) Ρούτση Κ., Ιωαννίδης Α., Ζυγά Σ., Κολοβός Π., Πανουτσόπουλος Γ., Τσιρώνη Μ., Κουτσοβίτης Π., Κουγιουμτζή- Δημολιάνη Δ.Ε., Πιστικού Α.Μ., Μαγγανά Μ., Ρόχας-Χιλ Α.Π.(2013). Η επίδραση διατροφικών και περιβαλλοντικών παραγόντων στην εμφάνιση παιδικής παχυσαρκίας. Ελληνική Επιθεώρηση Διαιτολογίας -Διατροφής, Συμπλήρωμα 1(4):40.
- 113) Κουγιουμτζή- Δημολιάνη Δ.Ε., Χρονά Μ., Ιωαννίδης Α., Ζυγά Σ., Πανουτσόπουλος Γ., Τσιρώνη Μ., Πιστικού Α.Μ., Μαγγανά Μ., Ρόχας-Χιλ Α.Π.(2013). Περιβαλλοντικοί παράγοντες κινδύνου για την εμφάνιση νεανικής παχυσαρκίας και καρδιαγγειακών διαταραχών. Ελληνική Επιθεώρηση Διαιτολογίας -Διατροφής, Συμπλήρωμα 1(4):41
- 114) Ζυγά Σ., Πανουτσόπουλος Γ., Μπακόλα Ε. Στρατηγική της υγιεινής των χεριών. Κατευθυντήριες γραμμές για το χειρουργικό πλύσιμο των χεριών. 1η Παμπελοποννησιακή Ημερίδα Περιεγχειρητικής Νοσηλευτικής ΣΥ.Δ.ΝΟ.Χ. Τρίπολη, 15.2.2014. Διοργάνωση: ΣΥ.Δ.ΝΟ.Χ. και Γενικό Παναρκαδικό Νοσοκομείο Τρίπολης. CD περιλήψεων.
- 115) Παππά Γ., Ζυγά Σ., Πρεζεράκος Π., Σταθούλης Ι., Μητρόπουλος Ν., Μπακόλα Ε., Πανουτσόπουλος Γ. Επαγγελματικοί κίνδυνοι από έκθεση σε αίμα και βιολογικά υγρά. Νια μελέτη περίπτωσης. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014. σελ. 124.
- 116) Παπαπαναγιώτου Ε., Τσιρώνη Μ., Ζυγά Σ., Ρόχας Χιλ Α.Π., Σταθούλης Ι., Μητρόπουλος Ν., Μπακόλα Ε., Πανουτσόπουλος Γ. Γνώσεις και στάσεις εθελοντών αιμοδοτών για τη διαδικασία της αιμοδοσίας. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014. σελ. 100.
- 117) Μπράβου Μ., Ζυγά Σ., Ρόχας Χιλ Α.Π., Πρεζεράκος Π., Μπαμπάτσικου Φ., Μητρόπουλος Ν., Μπακόλα Ε., Πανουτσόπουλος Γ. Μέτρηση της ικανοποίησης των ασφαλισμένων στο ΙΚΑ Ελευσίνας. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014. σελ. 114.

Ε = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές
0

ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

- 1) Μητρούση Σ., Τσιρώνη Μ., Ζυγά Σ. (2013). Προσαρμογή στο στρες. Στο βιβλίο: «Εισαγωγή στη Νοσηλευτική Επιστήμη». Επιμέλεια Σ. Ζυγά. ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις (β' έκδοση).

Ζ = Άλλες εργασίες (συμπεριελήφθησαν οι επιστημονικές επιμέλειες βιβλίων από Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος)

- 1) Ζυγά Σοφία και συνεργάτες. Εισαγωγή στη Νοσηλευτική Επιστήμη (2η Έκδοση) Γενική Επιμέλεια Συλλογικού Επιστημονικού Συγγράμματος. Αθήνα 2013, ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις.

- 2) Ζυγά Σοφία. Επιμέλεια 3ου μέρους του έργου με τίτλο: Βασικές, ανώτερες και ειδικές Νοσηλευτικές Διεργασίες (με ενσωματωμένα 3 DVD's). Γενική Επιμέλεια: Γ. Μπαλτόπουλος. Αθήνα 2013, ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις.
- 3) Νοσηλευτικές Θεωρίες (3η Έκδοση) Γενική Επιμέλεια: Ε. Κοτρώτσιου και Γ. Μπαλτόπουλος. Επιμέλεια κεφαλαίων. Αθήνα 2013, ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις.
- 4) Ζυγά Σοφία, Μαλλιαρού Μαρία, Κωνσταντινίδης Θεόδωρος. Γενική Επιμέλεια Ελληνικής Έκδοσης. Οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για την υγιεινή των χεριών στη φροντίδα υγείας. Σύνοψη. Αλεξανδρούπολη 2013, Εργαστήριο Υγιεινής και Προστασίας Περιβάλλοντος, Τμήμα Ιατρικής Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.
- 5) Συμμετοχή στην Γενική Επιμέλεια Επιμέρους Ενοτήτων της Β' Ελληνικής Έκδοσης του βιβλίου 'Ganong's Ιατρική Φυσιολογία' των Κ.Ε. Barrett, S.M. Barman, S. Boitano και Η.Λ. Brooks. 2014, Broken Hill Publishers LTD.
- 6) Σεμινάριο: Informed Consent Document and vulnerable populations, Σεμινάριο ΣΦΕΕ "Good Clinical Practice for Investigators", 26/3/2013, DEREΕ-The American College of Greece, Αθήνα
- 7) Σεμινάριο: "Clinical Trial Disclosure" – Διαδικασία βιοηθικής έγκρισης και κοινοποίησης κλινικών μελετών, Bionian Academy, 6/12/2013, Ινστιτούτο Pasteur, Αθήνα.

Η = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

- 1) Συντονιστής: Παναγιώτης Πρεζεράκος Συμμετέχοντες: Στυλιανός Κατσαραγάκης και Σοφία Ζυγά στο Κλινικό Φροντιστήριο «Σχέδια Νοσηλευτικής Φροντίδας βασισμένα σε Νοσηλευτικές Διαγνώσεις: Εφαρμογή τους στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας. Τελικό Πρόγραμμα 41ου Πανελληνίου Νοσηλευτικού Συνεδρίου, Χερσόνησος Κρήτης, 07/05/14: 19.
- 2) «Νοσηλευτική Στελέχωση Υπηρεσιών Υγείας: Προβλήματα και Λύσεις» Π Πρεζεράκος, 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Μάιος 2014, Χερσόνησος, Κρήτη.
- 3) «Σκοπός του Προγράμματος «Λειτουργική Αναβάθμιση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου» Π Πρεζεράκος, Ημερίδα με θέμα: «Ανάπτυξη δώδεκα (12) Νοσηλευτικών Πρωτοκόλλων Βασιζομένων σε Νοσηλευτικές Διαγνώσεις», Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, συγχρηματοδοτούμενη από την Ευρωπαϊκή Ένωση - Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από Εθνικούς Πόρους, Ιανουάριος 2014, Σπάρτη.
- 4) «Συσχέτιση παρουσίας ενδογενών αιτιολογικών ή επιβαρυντικών παραγόντων ως προς την εμφάνιση κατακλίσεων σε ασθενείς Πολυδύμανης ΜΕΘ» Ε Γκρούνη, Μ Τσιρώνη, Π Πρεζεράκος, ΑΠ Ρόχας Χιλ, Γ. Πανουτσόπουλος, Σοφία Ζυγά (Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Τμήματος Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου), 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας, Ιατρικός Σύλλογος Λακωνίας, Νοέμβριος 2013, Σπάρτη. (αναρτημένη ανακοίνωση).
- 5) «Διερεύνηση αυτοεκτίμησης άγχους και επαγγελματικής εξουθένωσης ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού σε νοσοκομεία της περιφέρειας», Μ

- Οργανοπούλου, Μ Τσιρώνη, Π Πρεζεράκος, Σ Ζυγά, (Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Τμήματος Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου), 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας, Ιατρικός Σύλλογος Λακωνίας, Νοέμβριος 2013, Σπάρτη. (αναρτημένη ανακοίνωση)
- 6) «Συγκριτική μελέτη χορήγησης ω-3 λιπαρών οξέων και φιμπρατών στο σακχαρώδη διαβήτη τύπου II» Μ Κορδούλη, Σ Ζυγά, Π Πρεζεράκος, Μ Τσιρώνη, (Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Τμήματος Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου), 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας, Ιατρικός Σύλλογος Λακωνίας, Νοέμβριος 2013, Σπάρτη. (αναρτημένη ανακοίνωση)
- 7) «Αποτύπωση της ικανοποίησης των ιδιωτών ιατρών ΟΠΑΔ από το σύστημα της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης σε ημιαστικές και αγροτικές περιοχές» Α Παπαγιάννη, Π Πρεζεράκος, Κ Σουλιώτης, Μ Τσιρώνη (Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Τμήματος Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου), 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας, Ιατρικός Σύλλογος Λακωνίας, Νοέμβριος 2013, Σπάρτη. (αναρτημένη ανακοίνωση)
- 8) «Διερεύνηση συναισθηματικής νοημοσύνης και εργασιακής ικανοποίησης εργαζομένων σε μονάδες υγείας στις τρέχουσες κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες» Α Γιαννακοπούλου, Σ Ζυγά, Π Πρεζεράκος, Μ Τσιρώνη (Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Τμήματος Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου), 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας, Ιατρικός Σύλλογος Λακωνίας, Νοέμβριος 2013, Σπάρτη. (αναρτημένη ανακοίνωση)

**Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (χωρίς κριτές)
που δεν εκδίδουν πρακτικά**

- 1) Γκούζου Β., Κολοβός Π. Πανταζοπούλου Α. Γκούζου Μ. Δουλεύοντας ομαδικά. 1η Επιστημονική Δημερίδα του Γ.Ν. Μεσσηνίας. Νοσηλευτική Υπηρεσία Γ.Ν. Μεσσηνίας-10ο Π.Τ. Πελοποννήσου της Ε.Ν.Ε. Καλαμάτα, 4-5.04.2014.
- 2) Τσέτσεκα Α., Κολοβός Π., Γκούζου Μ., Καπερώνη Π. Θεσμικό πλαίσιο και οργανωτικά σχήματα παροχής φροντίδας υγείας στην Ελλάδα: Ιστορική προσέγγιση. Νοσηλευτική Υπηρεσία Γ.Ν. Μεσσηνίας-10ο Π.Τ. Πελοποννήσου της Ε.Ν.Ε. Καλαμάτα, 4-5.04.2014.

Ι= Άλλα

- 1) Η χρήση οπιούχων και υποκαταστάτων από τον 19ο αιώνα έως τις ημέρες μας. 11ο Παμπελοποννησιακό Συνέδριο. Πάτρα 2014
- 2) Αξιολόγηση και αντιμετώπιση μετεγχειρητικού πόνου - Γνωστική, ψυχολογική, συναισθηματική και πολιτισμική διάσταση του πόνου. 24ο Πανελλήνιο Συνέδριο Περιεγχειρητικής Νοσηλευτικής, 10-13/10/2013, Πόρτο – Χέλι
- 3) Αποτελεσματικές στρατηγικές πρόληψης και θεραπείας κόπωσης συμπίνοιας. 1η Επιστημονική Δημερίδα του Γ.Ν. Μεσσηνίας & 10ου Π.Τ.Ε.Ν.Ε

Πελοποννήσου, «Νέοι Ορίζοντες για τη Νοσηλευτική Επιστήμη», 4-5/4/2014,
Καλαμάτα

Πίνακας 16α. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου των Διδασκόντων στο ΠΠΣ (μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος)

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z	H	Θ
2008-09	995	0	0	13	2	8	0		0
2009-10	108	0	0	5	3	7	0		0
2010-11	107	0	0	16	5	8	0		0
2011-12	129	0	0	10	6	16	0	1	0
2012-13	88	4	0	10	18	10	0	1	
2013-14	251	0	0	16	52	7	0	10	0
Σύνολο			0	70	86	56	0	12	0

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

Ε = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

H= Βραβεία

Θ= Τιμητικοί Τίτλοι

A = Ετεροαναφορές

1. Alexithymia and gastrointestinal-specific anxiety in moderate to severe irritable bowel syndrome
P Porcelli, M De Carne, G Leandro - Comprehensive psychiatry, 2014 – Elsevier
2. Relación entre crisis económica y salud:¿ lo relevante son las políticas de austeridad?
LUD COL - Salud colectiva, 2014 - unla.edu.ar
3. Discusión sobre: tapia Granados Ja. La crisis y la salud en españa y en europa:¿ está aumentando la mortalidad? Salud Colectiva. 2014; 10 (1): 81-91
4. Cognitive social capital and mental illness during economic crisis: A nationwide population-based study in Greece
M Economou, M Madianos, LE Peppou... - Social Science & ..., 2014 - Elsevier
5. An agent-based model driven by tropical rainfall to understand the spatio-temporal heterogeneity of a chikungunya outbreak
CJ Dommar, R Lowe, M Robinson, X Rodó - Acta tropica, 2014 - Elsevier
6. The Historical Distribution of Main Malaria Foci in Spain as Related to Water Bodies
A Sousa, L García-Barrón, M Vetter... - International journal of ..., 2014 - mdpi.com
7. Genetic diversity and population structure of *Plasmodium vivax* isolates from Sudan, Madagascar, French Guiana and Armenia
M Menegon, P Durand, D Menard, E Legrand... - Infection, Genetics and ..., 2014 - Elsevier
8. Bewertung der Leuchtdioden-Fluoreszenz-Mikroskopie im Vergleich zu konventioneller Fluoreszenz-Mikroskopie, Lichtmikroskopie und Polymerase-Kettenreaktion ...
D Lenz - 2014 - publikationen.uni-tuebingen.de
9. Wpływ uwarunkowań geograficzno-środowiskowych oraz czynników behawioralnych na występowanie malarii importowanej do Polski przez turystów i ...
M Paul, K Mrówka, J Stefaniak - 2014 - phie.pl
10. Vaccine Delivery Systems for Veterinary Immunization
JM Irache, AI Camacho, C Gamazo - Mucosal Delivery of ..., 2014 - Springer
11. MAY DOXYCYCLINE-RIFAMPICIN COMBINATION BE THE FIRST-LINE THERAPY FOR OSTEOARTICULAR BRUCELLOSIS?
S HOCAOGLU, E MESCI - Acta Medica, 2014 - actamedicamediterranea.com
12. Ocular manifestations in a child with systemic brucellosis
Z Mohammadi, A Dehghani, HO Ghanbari... - Journal of research in ..., 2014 - ncbi.nlm.nih.gov
13. A case of PUO-Human Brucellosis
RK Shrivasthi, VB Jadhav, NM Shah... - International Journal ..., 2014 - ijbr.ssjournals.com
14. Brusellozun Nadir Bir Klinik Bulgusu: Akut Batın
Ç KONCA, E KARAHAN, İ BORUCU, M TEKİN - 2014 - deu.edu.tr
15. 儿童布氏杆菌病临床回顾分析

曾庆贺, 李玉香, 孟艳, 王峰 - 中国妇幼保健, 2014 - cnki.com.cn

16. 布鲁杆菌病误诊并引发实验室人员感染原因分析

王云云, 徐继扬, 朱小平, 董兰梅 - 临床误诊误治, 2014 - cqvip.com

17. 脊柱布氏杆菌感染的诊断与治疗进展

李鸿江, 赵艳东, 刘贤伟, 陈福文, 张树明 - 颈腰痛杂志, 2014 - cqvip.com

18. Deferiprone versus Deferoxamine in Sickle Cell Disease: Results from a 5-year long-term Italian multi-center randomized clinical trial

G Calvaruso, A Vitrano, R Di Maggio, S Ballas... - Blood Cells, Molecules, ..., 2014 - Elsevier

19. Incorporation of l-lysine and 2, 2'-dipyridyl in the growth media promotes desferrioxamine E production by an actinobacterium

I Nakouti, G Hobbs - World Journal of Microbiology and Biotechnology, 2014 - Springer

20. A rare cause of acute renal failure: Coturnism

S Gokhan, MA Cetiner, A Ozhasenekler - African Journal of Emergency ..., 2014 - Elsevier

21. Aziato, L., Adejumo, O. The Ghanaian surgical nurse and postoperative pain management: A clinical ethnographic insight (2014) Pain Management Nursing, 15 (1), pp. 265-272.

22. Al Qadire, M., Al Khalaileh, M. Jordanian nurses knowledge and attitude regarding pain management (2014) Pain Management Nursing, 15 (1), pp. 220-228.

23. Combs Thorsen, V., Sundby, J., Meguid, T., Malata, A. Easier said than done!: Methodological challenges with conducting maternal death review research in Malawi (2014) BMC Medical Research Methodology, 14 (1), art. no. 29.

24. Karan, A., Somasundaram, P., Michael, H., Shayegani, A., Mayer, H. The effect of multimedia interventions on the informed consent process for cataract surgery in rural South India (2014) Indian Journal of Ophthalmology, 62 (2), pp. 171-175.

25. Afolabi, M.O., Bojang, K., D'Alessandro, U., Ota, M.O.C., Imoukhuede, E.B., Ravinetto, R., Larson, H.J., McGrath, N., Chandramohan, D. Digitised audio questionnaire for assessment of informed consent comprehension in a low-literacy African research population: Development and psychometric evaluation (2014) BMJ Open, 4 (6), art. no. e004817.

26. Lobato, L., Gazzinelli, M.F., Gazzinelli, A., Soares, A.N. Knowledge and willingness to participate in research: A descriptive study of volunteers in a clinical trial [Conhecimento e voluntariedade para participação em pesquisas: Um estudo descritivo com participantes de um ensaio clínico] (2014) Cadernos de Saude Publica, 30 (6), pp. 1305-1314.

I Moisoglou, P Prezerakos, Conflict management in a Greek Public Hospital: Collaboration or avoidance?, International Journal of Caring Sciences, 2014; 7(1): 75-82.

27. J Lewett, The Greco Report: Forward in Health 2014 Remembering the Past, 2014

Spiraki C, Kaitelidou D, Papakonstantinou V, Prezerakos P, Maniadakis N, Health related quality of life measurement in patients admitted with coronary heart disease and heart failure

in a cardiology department of a secondary general hospital, *Hellenic J Cardiol* 2008; 49: 241-7.

28. 28. RA Elliott, KD Putman, M Franklin, L Annemans, Cost Effectiveness of a Pharmacist-Led Information Technology Intervention for Reducing Rates of Clinically Important Errors in Medicines Management in General Practices, 2014

[Daphne Ch. Kaitelidou](#), [Olga Ch. Siskou](#), [Philipa Mladovsky](#), [Eugenia G. Kouli](#), [Panagiotis E. Prezerakos](#), [Mamas Theodorou](#), [Panagiota A. Sourtzi](#), [Lykourgos L. Liaropoulos](#), *Informal payments for maternity health services in public hospitals in Greece*, [Health Policy](#), **109** (1) 2013, 23–30

29. 29. CC Williams, *Confronting the Shadow Economy: evaluating tax compliance and behaviour policies*, 2014 - [books.google.com](#)
30. 30. J Arsenijevic, M Pavlova, W Groot - *Birth, Shortcomings of Maternity Care in Serbia*, 2014 - [Wiley Online Library](#)
31. 31. K Souliotis, G Kartzi, K Athanasakis, C Golna, DETERMINANTS OF HEALTH CARE EXPENDITURE IN GREECE: CAN PRIMARY HEALTH CARE IMPACT ON THEIR EVOLUTION? 2014, [ijpsr.com](#)

[N. Maniadakakis](#), [N. Kotsopoulos](#), [P. Prezerakos](#), [J. Yfantopoulos](#), *Measuring intra-hospital clinic efficiency and productivity: an application to a Greek university general hospital*, 2008, *European Research Studies*, **XI**(1-2), 95-109

32. 32. Geitona, L Androutsou, N Kotsopoulos, *Measuring the efficiency among secondary and university pulmonary hospital clinics in Greece*, 2014 - [pneumon.org](#)

[P. Prezerakos](#), [N. Maniadakakis](#), [D. Kaitelidou](#), [N. Kotsopoulos](#), [J. Yfantopoulos](#), *Measuring Across Hospital Efficiency and Productivity: The Case of Second Regional Health Authority of Attica*, *European Research Studies*, 2007, *Volume X, Issue (1-2)* 83-96

33. 33. M Geitona, L Androutsou, N Kotsopoulos, *Measuring the efficiency among secondary and university pulmonary hospital clinics in Greece*, 2014 - [pneumon.org](#)

[F Gialama](#), [P Prezerakos](#), [N Maniadakakis](#), *The Cost Effectiveness of Implantable Cardioverter Defibrillators: A Systematic Review of Economic Evaluations*, *Applied Health Economics and Health Policy*, Nov. 2013 ([doiQ 10.1007/s40258-013-0069-2](#)).

34. 34. PR Roberts, *Primary prevention ICDs: why replace them if they haven't been used?* *Heart*, 2014 - [heart.bmj.com](#)
35. 35. R Nour, *NaV1.5 Modulation: From Ionic Channels to Cardiac Conduction and Substrate Heterogeneity*, [ediss.uni-goettingen.de](#)
36. 36. Ocaranza, P., Gaete, X., Román, R., Morales, F., Íñiguez, G., Cassorla, (2013) Phosphotyrosine phosphatases in GH-stimulated skin fibroblasts from children with idiopathic short stature. *Journal of Pediatric Endocrinology and Metabolism*. Volume 26, Issue 9-10, October 2013, Pages 833-840
37. 37. Trovato, L., Prodam, F. Genoni, G., De Rienzo, F., Walker, G.E., Moia, S., Riccomagno, S., Bellone, S., Bona, G (2013) Involvement of genes related to inflammation and cell cycle in Idiopathic Short Stature Pituitary Volume 16, Issue 1, Pages 83-90
38. 38. Iliou, M.S., Kotantaki, P., Karamitros, D., Spella, M., Taraviras, S., Lygerou, Z. (2013). Reduced Geminin levels promote cellular senescence Mechanisms of Ageing and Development Volume 134, Issue 1-2, January 2013, Pages 10-23
39. 39. Spyropoulou, A., Basdra, E.K (2013) Osteoblasts: Morphology, Functions and Clinical Implications February, Pages 1-31

40. Zhang, P., Wu, Y., Dai, Q., Fang, B., Jiang, L. (2013) P38-MAPK signaling pathway is not involved in osteogenic differentiation during early response of mesenchymal stem cells to continuous mechanical strain *Molecular and Cellular Biochemistry* Volume 378, Issue 1-2, 2013, Pages 19-2
41. Neidlinger-Wilke, C., Galbusera, F., Pratsinis, H., (...), Kletsas, D., Wilke, H.-J. (2014) Mechanical loading of the intervertebral disc: From the macroscopic to the cellular level *European Spine Journal* Volume 23, Issue SUPPL. 3, June, Pages S333-S3
42. Song, M.-Y., Yu, J.-Z., Zhao, D.-M., (...), Yang, Y., Wu, H. (2014) The Time-Dependent Manner of Sinusoidal Electromagnetic Fields on Rat Bone Marrow Mesenchymal Stem Cells Proliferation, Differentiation, and Mineralization *Cell Biochemistry and Biophysics* 69 (1), pp. 47-5
43. Zhao, L.-G., Chen, S.-L., Teng, Y.-J., (...), Ma, J.-L., Xia, Y.-Y. (2014) The MEK5/ERK5 pathway mediates fluid shear stress promoted osteoblast differentiation
Source of the Document *Connective Tissue Research* 55 (2), pp. 96-102
44. Jeong, H.M., Choi, Y.H., Jeong, H.G., Jeong, T.C., Lee, K.Y. (2014) Bromopropane compounds inhibit osteogenesis by ERK-dependent Runx2 inhibition in C2C12 cells *Archives of Pharmacal Research* 37 (2), pp. 276-283
45. Bruderer, M., Richards, R.G., Alini, M., Stoddart, M.J. (2014) Role and regulation of runx2 in osteogenesis *European Cells and Materials* 2800
46. Ocaranza P, Lammoglia JJ, Iñiguez G, Román R, Cassorla F. Effects of thyroid hormone on the GH signal transduction pathway. *Growth Horm IGF Res.* 2014 Feb;24(1):42-6
- Beedham C., Peet C.F., **Panoutsopoulos G.I.**, Carter H., Smith J.A. (Role of aldehyde oxidase in biogenic amine metabolism) 1995 *Progress Brain Research* Vol. 106, 345-353.
47. Itoh K, Adachi M, Sato J, Shouji K, Fukiya K, Fujii K, Tanaka Y. Effects of selenium deficiency on aldehyde oxidase 1 in rats. 2009 *Biological and Pharmaceutical Bulletin* 32 (2), 190-194.
48. Terao M, Kurosaki M, Barzago MM, Fratelli M, Bagnati R, Bastone A, Giudice C, Scanziani E, Mancuso A, Tiveron C, Garattini E. Role of the molybdoflavoenzyme aldehyde oxidase homolog 2 in the biosynthesis of retinoic acid: Generation and characterization of a knockout mouse. 2009 *Molecular and Cellular Biology* 29 (2), 357-377.
49. Wood WJL, Geraci T, Nilsen A, DeBarber AE, Scanlan TS. Iodothyroamines are oxidatively deaminated to iodothyroacetic acids in vivo. 2009 *ChemBioChem* 10 (2), 361-365.
50. Sorouraddin MH, Fooladi E, Naseri A, Rashidi MR. Development of a sensitive spectrofluorometric-multivariate calibration method for enzyme kinetic of aldehyde oxidase. 2009 *Iranian Journal of Pharmaceutical Research* 8 (3), 169-177.
51. Lee K, Park S-K, Kwon B-M, Kim K, Yu HE, Ryu J, Oh SJ, Kim HM. Transport and metabolism of the antitumour drug candidate 2'-benzoylloxycinnamaldehyde in Caco-2 cells. 2009 *Xenobiotica* 39 (12), 881-888.
52. Rashidi M-R, Nazemiyeh H. Inhibitory effects of flavonoids on molybdenum hydroxylases activity. 2010 *Expert Opinion on Drug Metabolism and Toxicology* 6 (2), 133-152.

53. 53. 杨从文, 杨瑜, 王艳霞, 费纪涛, & 林英. (2010). 昆虫醛氧化酶研究进展. 蚕业科学, 36(4), 656-666. YANG Cong-Wen, YANG Yu, WANG Yan-Xia, FEI Ji-Tao, LIN Yin. 2010. Research Progress in insect aldehyde oxidase. Science of Sericulture, 36(4). DOI: 10.3969/j.issn.0257-4799.2010,04.013
54. 54. Li Y, Xu J, Lai WG, Whitcher-Johnstone A, Tweedie DJ. Metabolic switching of BLR 355 in the presence of ritonavir. II. Uncovering novel contributions by gut bacteria and aldehyde oxidase. 2012 Drug Metabolism and Distribution 40 (6), 1130-1137.
55. 55. Zientek M, Kang P, Hutzler MJ, Obach SR. 2012. Molybdenum-Containing Hydroxylases. Encyclopedia of Drug Metabolism and Interactions, pp 1–59.
56. 56. Yang X, Zhang X, Yang SP, Liu WQ. (2013). Evaluation of the Antibacterial Activity of Patchouli Oil. Iranian Journal of Pharmaceutical Research, 12(3), 307-316.
57. 57. Parajuli B. Identification, kinetic and structural characterization of small molecule inhibitors of aldehyde dehydrogenase 3a1 (Aldh3a1) as an adjuvant therapy for reversing cancer chemo-resistance. 2013, PhD Thesis, USA.
58. 58. Hamzeh-Mivehroud, M., Rahmani, S., Feizi, M.-A.H., Dastmalchi, S., Rashidi, M.-R. In Vitro and in Silico studies to explore structural features of flavonoids for aldehyde oxidase inhibition. (2014) Archiv der Pharmazie, 347 (10), 738-747.
59. 59. Hamzeh-Mivehroud M, Rahmani S, Feizi M-AH, Dastmalchi S, Rashidi M-R. In Vitro and In Silico Studies to Explore Structural Features of Flavonoids for Aldehyde Oxidase Inhibition. 2014 Archiv der Pharmazie, 347 (10) 738–747.
60. 60. Moradkhani S, Kobarfard F, Ayatollahi A. Phytochemical investigations on chemical constituents of Achillea tenuifolia Lam. 2014. Iranian Journal of Pharmaceutical Research, 2014, 13(3), 1049-1054.
- Tzirogiannis KN, **Panoutsopoulos GI**, Demonakou MD, Hereti RI, Alexandropoulou KN, Basayannis AC, Mykoniatis MG. Time course of cadmium-induced acute hepatotoxicity in the rat liver: The role of apoptosis. 2003 *Archives of Toxicology* 77, 694-701.
61. 61. Yadav N, Khandelwal S. Therapeutic efficacy of picroliv in chronic cadmium toxicity. 2009 Food and Chemical Toxicology 47 (4), 871-879.
62. 62. Al-Hashem F, Dallak M, Bashir N, Abbas M, Elessa R, Khalil M, Al-Khateeb M. Camel's milk protects against cadmium chloride induced toxicity in white albino rats. 2009 American Journal of Pharmacology and Toxicology 4 (3), 107-117.
63. 63. Fouad AA, Qureshi HA, Yacoubi MT, AL-Melhim WN. Protective role of carnosine in mice with cadmium-induced acute hepatotoxicity. 2009 Food and Chemical Toxicology 47 (11), 2863-2870.
64. 64. Ivanovienė L, Bernotienė R, Praškevičius A, Sadauskienė I, Liekis A, Ivanov L. (2009). Influence of cadmium, zinc and selenite ions on protein synthesis in mouse liver, Biologija, 55 (1), 18-23.
65. 65. Olariu L, Scurtu M, Petcu MD, Brudiu I, Tulcan C, Ahmadi M. (2009) The liver, a target organ in cadmium intoxications: cadmium, calcium and magnesium liver levels in deuterium depleted water treated rats. *Lucrari Stiintifice Medicina Veterinara, Vol XLII(2)*.
66. 66. Yamadori E, Dote T, Adachi K, Imanishi M, Nakayama S, Ohnishi K, ... Kono K. (2010) Toxic Assessment of Acute Liver Injury in Occupational Exposure Model of Cadmium Nitrate and Cadmium Fluoride Based on Biochemical and Pathohistological Findings. *Bulletin of the Osaka Medical College*, 56(1), 9-15.

67. 67. КЛИТИНАХ, У. Г. В., ЛАНОК, З., АРНОНА, Ц., ГЕПАТОЦИТИВ, Е. П. І., ІНСУЛІНУ, З., НЕСТЕРОЇДНИХ, К., ... & РУНТУ, А. М. Н. (2010). Біологічні студії *Studia Biologica*.
68. Antonyak HL, Babych NO, Biletska LP, Panas NE, Zhylishchych YV. (2010) Cadmium in human and animal organism. II. Effect on functional activity of organs and systems. *Studia Biologica*, 4(3), 125-136.
69. 68. Johri N, Jacquillet G, Unwin R. Heavy metal poisoning: The effects of cadmium on the kidney. 2010 *BioMetals* 23 (5): 783-792.
70. 69. Lee J, Lim K-T. Preventive effect of phytyglycoprotein (27kDa) on inflammatory factors at liver injury in cadmium chloride-exposed ICR mice. 2011 *Journal of Cellular Biochemistry* 112 (2): 694-703.
71. 70. Zheng Z-W, Song S-Z, Wu Y-L, Lian L-H, Wan Y, Nan J-X. Betulinic acid prevention of D-galactosamine/lipopolysaccharide liver toxicity is triggered by activation of Bcl-2 and antioxidant mechanisms. 2011 *Journal of Pharmacy and Pharmacology* 63 (4): 572-578.
72. 71. Zitkevicius V., Smalinskiene A., Savickiene N., Savickas A., Ryselis S., Sadauskiene I., Ivanov L., Lesauskaite V. Assessment of the effect of Echinacea purpurea extract on the accumulation of cadmium in liver and kidney: Apoptotic - mitotic activity of liver cells 2011 *Journal of Medicinal Plant Research* 5 (5): 743-750
73. 72. Yazihan, N., Mehtap Kacar Kocak, Akcil, E., Erdem, O., Sayal, A. Role of midkine in cadmium-induced liver, heart and kidney damage 2011 *Human and Experimental Toxicology* 30 (5): 391-397.
74. 736. Zhang L, Kang W, Lei Y, Han Q, Zhang G, Lv Y, Li Z (...), Liu Z. Granulocyte colony-stimulating factor treatment ameliorates liver injury and improves survival in rats with d-galactosamine-induced acute liver failure. 2011 *Toxicology Letters* 204 (1): 92-99.
75. 74. Khanna S, Lakhera PC, Khandelval S. Interplay of early biochemical manifestarions by cadmium insult in sertoli-germ coculture: An in vitro study. 2011 *Toxicology* 287 (1-3): 46-53.
76. 75. Jabeen F, Chaudhry AS. Effects of sodium selenite in cadmium chloride induced hepatotoxicity in male Sprague-dawley rats. 2011 *Pakistan Journal of Zoology* 43 (5): 957-965.
77. 76. Rogalska J, Pilat-Marcinkiewicz B, Brzoska MM. Protective effect of zink against cadmium hepatotoxicity depends on this bioelement intake and level of cadmium exposure: a study in a rat model. 2011 *Chemico-Biological Interactions* 193 (3): 191-203.
78. 77. Bekheet SHM, Awadalla EA, Salman MM, Hassan MK. Bradykinin potentiating factor isolated from *Buthus occitanus* venom has a protective effect against cadmium-induced rat liver and kidney damage. 2011 *Tissue and Cell* 43 (6), 337-343.
79. 78. Zitkevicius V, Smalinskiene A, Savickiene N, Savickas A, Ryselis S, Sadauskiene I, ... Lesauskaite V. (2011). Assessment of the effect of Echinacea purpurea extract on the accumulation of cadmium in liver and kidney: Apoptotic-mitotic activity of liver cells. *Journal of Medicinal Plants Research*, 5 (5).
80. 79. Leelaprakash G, Dass SM, Sivajothi V. (2011). Mitigation of cadmium induced oxidative stress and hepatotoxicity by *Phyllanthus maderaspatensis* extracts in experimental animals. *Journal of Pharmacy Research*, 4(3), 617-620.
81. 80. Farias FH. (2011). MOLECULAR GENETIC STUDIES OF CANINE INHERITED DISEASES (Doctoral dissertation, University of Missouri).

82. 81. Yuan Y, Bian JC, Liu XZ, Zhang Y, Sun Y, Liu ZP. Oxidative stress and apoptotic changes of rat cerebral cortical neurons exposed to cadmium in vitro. 2012 *Biomedical and Environmental Sciences* 25 (2), 172-181.
83. 82. Chakravarthi VP, Kiran JP, Bhaskar M. (2012) Cadmium toxicity- A health hazard and a serious environmental problem- An overview. *Int. J. Pharm. Bio. Sci.* 2 (4), 235-246.
84. 83. Wang H, Yang C, Zhang M, Guan W, Liu D. Apoptotic effects of cadmium on Siberian tiger fibroblast cells. 2013 *Asian Journal of Animal and Veterinary Advances* 8(1), 1-15.
85. 84. Zhai Q, Wang G, Zhao J, Liu X, Tian F, Zhang H, Chen W. Protective effects of lactobacillus plantarum ccfm8610 against acute cadmium toxicity in mice. 2013 *Applied and Environmental Microbiology* 79(5), 1508-1515.
86. 85. Jara-Biedma R, Gonzalez-Barrera T, Lopez-Barea J, Pueyo C, Gomez-Ariza JL. Evolution of metallothionein isoforms complexes in hepatic cells of *Mus musculus* along cadmium exposure. 2013 *Biometals* 26(4), 639-650.
87. 86. Zhu Z, Wang C, Liu H, Huang Q, Wang M, Lei Y. Cadmium induced cell apoptosis, DNA damage, decreased DNA repair capacity, and genomic instability during malignant transformation of human bronchial epithelial cells. 2013 *International Journal of Medical Sciences* 10(11), 1485-1496.
88. 87. Li J-L, Jiang C-Y, Li S, Xu S-W. Cadmium induced hepatotoxicity in chickens (*Gallus domesticus*) and ameliorative effect by selenium. 2013 *Ecotoxicology and Environmental Safety* 96, 103-109.
89. 88. Fouad AA, Al-Mulhim AS, Gomaa W. Protective effect of cannabidiol against cadmium hepatotoxicity in rats. 2013 *Journal of Trace Elements in Medicine and Biology* 27(4), 355-363.
90. 89. Ibrahim, N. K. (2013). Possible Protective Effect of Kombucha Tea Ferment on Cadmium Chloride Induced Liver and Kidney Damage in Irradiated Rats. *International Journal of Biological and Life Sciences*, 9 (7), 7-12.
91. 90. Ahlam A AL-Rikabi, Ala AL-Deen H Jawad. (2013) Protective effect of ethanolic ginger extract against cadmium toxicity in male rabbits. *Bas.j.vet.Res.* 12 (1), 13-29.
92. 91. Boucherie, S., Decaens, C., Verbavatz, J.-M., Grosse, B., Erard, M., Merola, F., Cassio, D., Combettes, L. Cadmium disorganises the scaffolding of gap and tight junction proteins in the hepatic cell line WIF B9. (2013) *Biology of the Cell*, 105 (12), 561-575.
93. 92. Alpsoy, S., Kanter, M., Aktas, C., Erboga, M., Akyuz, A., Akkoyun, D.C., Oran, M. Protective effects of onion extract on cadmium-induced oxidative stress, histological damage, and apoptosis in rat heart. (2014) *Biological Trace Element Research*, 159 (1-3), 297-303.
94. 93. De Souza Predes, F., Da Silva Diamante, M.A., Foglio, M.A., Camargo, C.A., Aoyama, H., Miranda, S.C., Cruz, B., Gomes Marcondes, M.C.C., Dolder, H. Hepatoprotective effect of *Arctium lappa* root extract on cadmium toxicity in adult Wistar rats. (2014) *Biological Trace Element Research*, 160 (2), 250-257.
95. 94. Vlčková, V., Malinová, M., Koubková, B., Száková, J., Zídek, V., Fučíková, A., Zídková, J., Koliňová, D., Tlustoš, P. Long-term effect of diet amended by risk elements contaminated soils on risk element penetration and physiological parameters of rats. (2014) *Czech Journal of Animal Science*, 59 (9), 416-427.
96. 95. Gong, P., Chen, F.-X., Wang, L., Wang, J., Jin, S., Ma, Y.-M. Protective effects of blueberries (*Vaccinium corymbosum* L.) extract against cadmium-induced hepatotoxicity in mice. (2014) *Environmental Toxicology and Pharmacology*, 37 (3), 1015-1027.

97. 96. An, Z., Qi, Y., Huang, D., Gu, X., Tian, Y., Li, P., Li, H., Zhang, Y. EGCG inhibits Cd²⁺-induced apoptosis through scavenging ROS rather than chelating Cd²⁺ in HL-7702 cells. (2014) *Toxicology Mechanisms and Methods*, 24 (4), 259-267.
98. 97. Chaudhary S, Iram S, Raisuddin S, Parvez S. Manganese pre-treatment attenuates cadmium induced hepatotoxicity in Swiss albino mice. 2014 *Journal of Trace Elements in Medicine and Biology*, in press.
99. 98. Zhan Q, Tang M. Research advances on apoptosis caused by quantum dots. 2014 *Biological Trace Element Research*, 161(1): 3-12.

- Panoutsopoulos GI, Beedham C. (2004) **Kinetics and specificity of guinea pig liver aldehyde oxidase and bovine milk xanthine oxidase towards substituted benzaldehydes.** *Acta Biochimica Polonica* 51 (3), 649-663.

99. Terao M, Kurosaki M, Barzago MM, Fratelli M, Bagnati R, Bastone A, Giudice C, Scanziani E, Mancuso A, Tiveron C, Garattini E. Role of the molybdoenzyme aldehyde oxidase homolog 2 in the biosynthesis of retinoic acid: Generation and characterization of a knockout mouse. 2009 *Molecular and Cellular Biology* 29 (2), 357-377.

100. Romero E, Ferreira P, Martinez AT, Martinez MJ. New oxidase from *Bjerkandera arthroconidial* anamorph that oxidases both phenolic and nonphenolic benzyl alcohols. 2009 *Biochimica et Biophysica Acta – Proteins and Proteomics* 1794 (4), 689-697.

101. Sorouraddin MH, Fooladi E, Naseri A, Rashidi MR. Development of a sensitive spectrofluorometric-multivariate calibration method for enzyme kinetic of aldehyde oxidase. 2009 *Iranian Journal of Pharmaceutical Research* 8 (3), 169-177.

102. Alfaro JF, Joswig-Jones CA, Ouyang W, Nichols J, Crouch GJ, Jones JP. Purification and mechanism of human aldehyde oxidase expressed in *Escherichia coli*. 2009 *Drug Metabolism and Disposition* 37 (12), 2393-2398.

103. Pryde DC, Dalvie D, Hu Q, Jones P, Obach RS, Tran TD. Aldehyde oxidase: An enzyme of emerging importance in drug discovery. 2010 *Journal of Medicinal Chemistry* 53 (24): 8441-8460.

104. Ford KA., Gulevich AG., Swenson TL., Casida JE. Neonicotinoid insecticides: Oxidative stress in planta and metallo-oxidase inhibition. 2011 *Journal of Agricultural and Food Chemistry* 59 (9): 4860-4867.

105. Zheng M, Jiang J, Wang J, Tang X, Ouyang M, Deng Y. The mechanism of enzymatic and non-enzymatic N-oxide reductive metabolism of cyadox in pig liver. 2011 *Xenobiotica* 41 (11): 964-971.

106. Havemeyer A, Lang J, Clement B. The fourth mammalian molybdenum enzyme mARC: Current state of research. 2011 *Drug Metabolism Reviews* 43 (4): 524-539.

107. Garattini E, Terao M. The role of aldehyde oxidase in drug metabolism. 2012 *Expert Opinion on Drug Metabolism and Toxicology* 8 (4): 487-503.

108. Yang X, Zhang X, Yang SP, Liu WQ. Evaluation of the Antibacterial Activity of Patchouli Oil. 2013 *Iranian Journal of Pharmaceutical Research*, 12(3), 307-316.

109. Utrecht JP, Trager W. *Drug Metabolism: chemical and enzymatic aspects*. 2013. Informa Healthcare USA.

110. Sampaio, L.D.F.S. Catecholquinones as substrates of the NRH: Quinone oxidoreductase 2 in the brain and retina. (2013) *Quinones: Occurrence, Medicinal Uses and Physiological Importance*, pp. 141-156.

111. Hamzeh-Mivehroud, M., Rahmani, S., Feizi, M.-A.H., Dastmalchi, S., Rashidi, M.-R. In Vitro and in Silico studies to explore structural features of flavonoids for aldehyde oxidase inhibition. 2014 Archiv der Pharmazie, 347 (10), 738-747.

112. Gao Z, Yin J, Xie X, Lin C, Long H, Qi X. Intracellular signaling mechanisms pharmacological action of Jasminum amplexicaule Buch.-Ham. (Oleaceae) on gastrointestinal secretion. 2014 Iranian Journal of Pharmaceutical Research.

113. Al Salhen KS. Role of Fish Hepatic Aldehyde Oxidase in Oxidative in vitro Metabolism of Phenanthridine Heterocyclic Aromatic Compound. 2014 International Journal of Chemical, Nuclear, Metallurgical and Materials Engineering, 8 (3), 183-188.

- Panoutsopoulos GI✉, Kouretas D, Beedham C. (2004) **Contribution of aldehyde oxidase, xanthine oxidase and aldehyde dehydrogenase on the oxidation of aromatic aldehydes. *Chemical Research in Toxicology*, 17 (10), 1368-1376.**

114. Terao M, Kurosaki M, Barzago MM, Fratelli M, Bagnati R, Bastone A, Giudice C, Scanziani E, Mancuso A, Tiveron C, Garattini E. Role of the molybdoflavoenzyme aldehyde oxidase homolog 2 in the biosynthesis of retinoic acid: Generation and characterization of a knockout mouse. 2009 Molecular and Cellular Biology 29 (2), 357-377.

115. Itoh K, Adachi M, Sato J, Shouji K, Fukiya K, Fujii K, Tanaka Y. Effects of selenium deficiency on aldehyde oxidase 1 in rats. 2009 Biological and Pharmaceutical Bulletin 32 (2), 190-194.

116. Rochat B. Importance of influx and efflux systems and xenobiotic metabolizing enzymes in intratumoral disposition of anticancer agents. 2009 Current Cancer Drug Targets 9 (5), 652-674.

117. Liu P, Liang S, Wang B-J, Guo R-C. Construction of expression system of rabbit aldehyde oxidase cDNA for the clarification of species differences. 2009 European Journal of Drug Metabolism and Pharmacokinetics 34 (3-4), 205-211.

118. Guengerich FP. (2009). Chapter 8: Inhibition of Drug Metabolizing Enzymes. Handbook of Drug Metabolism, 186, 203.

119. Pryde DC, Dalvie D, Hu Q, Jones P, Obach RS, Tran TD. Aldehyde oxidase: An enzyme of emerging importance in drug discovery. 2010 Journal of Medicinal Chemistry 53 (24): 8441-8460.

120. Fukiya K, Itoh K, Yamaguchi S, Kishiba A, Adachi M, Watanabe N, Tanaka Y. A single amino acid substitution confers high cinchonidine oxidation activity comparable with that of rabbit to monkey aldehyde oxidase 1. 2010 Drug Metabolism and Disposition, 38(2), 302-307.

121. Spanou C, Veskoukis AS, Kerasioti T, Kontou M, Angelis A, Aligiannis N, Skaltsounis A-L, Kouretas D. Flavonoid glycosides isolated from unique legume plant extracts as novel inhibitors of xanthine oxidase. 2012 PLoS ONE 7 (3) art. no. e32214.

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

(4)

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

(0)

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

1. Ημερίδα Επιτροπής Κοινωνικών Θεμάτων Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λακωνίας
2. Σπάρτη, 11.5.2008. Παχυσαρκία: Η Πανδημία της νέας χλιετηρίδας. Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής
3. 9ο Σεμινάριο Επιστημονικών Εκδηλώσεων. Σπάρτη, 18-20.10.2008. Διοργάνωση: Ελληνικό Κολλέγιο Νεφρολογίας και Υπέρτασης. Μέλος Οργανωτικής Επιτροπής
4. Ημερίδα Επιτροπής Κοινωνικών Θεμάτων Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λακωνίας. Ο Σακχαρώδης Διαβήτης στα παιδιά και τους Εφήβους. Ένας νέος τρόπος ζωής. Σπάρτη, 13.12.2008. Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής (με την ιδιότητα της Προέδρου της Επιτροπής Κοινωνικών Θεμάτων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λακωνίας).
5. 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ελέγχου Λοιμώξεων της Ελληνικής Εταιρείας Ελέγχου
6. Λοιμώξεων. Αθήνα, 13-14.11.2009. Διοργάνωση: Ελληνική Εταιρεία Ελέγχου Λοιμώξεων. Μέλος Οργανωτικής Επιτροπής
7. 8ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Νεάπολη Λακωνίας, 3-4.7.2010. Διοργάνωση: Ιατρικός Σύλλογος Λακωνίας, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λακωνίας, Τμήμα Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου . Μέλος Οργανωτικής Επιτροπής
8. 9η Διαμερισματική Επιστημονική Ημερίδα Ελληνικής Νεφρολογικής Εταιρείας
9. Νοσηλευτών. Τρίπολη, 12.12.2010.Θέμα: Νεότερα δεδομένα στην αντιμετώπιση της Χρόνιας Νεφρικής Νόσου. Διοργάνωση: Ελληνική Νεφρολογική Εταιρεία Νοσηλευτών . Μέλος Τοπικής Οργανωτικής Επιτροπής
10. 5ο Πανελλήνιο Συνέδριο Επούλωσης Τραυμάτων και Ελκών. Ίδρυμα Ευγενίδου – Πλανητάριο Αθήνα, 17-18.3.2011.Μέλος Οργανωτικής Επιτροπής
11. 39ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο. Διοργάνωση: Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών Ελλάδας. Βόλος, 15-17.5.2012.Μέλος Οργανωτικής Επιτροπής
12. Ημερίδα με θέμα: "Ανάπτυξη 12 νοσηλευτικών πρωτοκόλλων βασιζόμενων σε νοσηλευτικές διαγνώσεις". Διοργάνωση: Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Νοσηλευτικής, Σπάρτη, 17.1.2014 Μέλος Οργανωτικής Επιτροπής.
13. 1η Επιστημονική Διημερίδα του Γ.Ν. Μεσσηνίας: Νέοι Ορίζοντες για τη Νοσηλευτική Επιστήμη-Ο Νοσηλευτής στο Δημόσιο και τον Ιδιωτικό Τομέα.

- Νοσηλευτική Υπηρεσία Γ.Ν. Μεσσηνίας-10ο Π.Τ. Πελοποννήσου της Ε.Ν.Ε. Καλαμάτα, 4-5.04.2014. Μέλος Οργανωτικής Επιτροπής.
14. Μέλος Επιστημονικής Επιτροπής 4ης Διημερίδας Νοσηλευτικής Υπηρεσίας ΓΝ Άργους, Νοσηλευτικής Μονάδας Άργους με θέμα: "e-HEALTH - Οικοσυστήματα Πυλώνας ανάπτυξης των Συστημάτων Υγείας", Νοέμβριος 2014, Άργος.
  15. Μέλος Οργανωτικής Επιτροπής Διεθνούς Συνεδρίου με θέμα: "Shaping the Future of Healthcare in Greece: Shaping a Healthier Nation Shaping a Healthier Europe", Financial Times Ltd, Μάρτιος 2014, Αθήνα.
  16. Μέλος Επιστημονικής Επιτροπής 41ου Πανελληνίου Νοσηλευτικού Συνεδρίου του Εθνικού Συνδέσμου Νοσηλευτών Ελλάδος, Μάιος 2014, Χερσόνησος, Κρήτη.
  17. Μέλος Επιστημονικής Επιτροπής Ημερίδας με θέμα: «Λειτουργική Αναβάθμιση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου», Ιανουάριος 2014, Σπάρτη.
  18. Μέλος Επιτροπής Κρίσης Αναρτημένων Εργασιών 11ου Πολυθεματικού Συνεδρίου Λακωνίας, Νοέμβριος 2013, Σπάρτη.

Ε = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

1. Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του «Περιοδικού της Νοσηλευτικής Επιστήμης» Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του Περιοδικού «Health Science Journal» Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του Περιοδικού «Το Βήμα του Ασκληπιού» (Ζυγά)
2. Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του Περιοδικού «Health Psychology Research» (Ζυγά)
3. Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του Περιοδικού «International Journal of Caring sciences» (<http://www.internationaljournalofcaringsciences.org>) (Ζυγά)
4. Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του Περιοδικού «Περιεγχειρητική Νοσηλευτική» (Ζυγά)
5. Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του Περιοδικού «Νοσηλευτική» (Ζυγά)
6. Κριτής άρθρων που υποβάλλονται για δημοσίευση στο επιστημονικό περιοδικό Νοσηλεία και Έρευνα (Κατσαραγάκης)
7. Μέλος της Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού Νοσηλευτική (Κατσαραγάκης)
8. Contemporary Nurse, ISSN 1037-6178 (Κολοβός)
9. Μέλος της Συντακτικής Επιτροπής του επιστημονικού περιοδικού «ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ», του Εθνικού Συνδέσμου Νοσηλευτών Ελλάδος (Πρεζεράκος)
10. Μέλος της Συντακτικής Επιτροπής του επιστημονικού περιοδικού «International Journal of Occupational Health & Public Health Nursing [ijohphn@scienpress.com]» (Πρεζεράκος)

11. International Journal of Obesity (Reviewer) (Ρόχας)
12. Health psychology research (Reviewer) (Ρόχας)
13. 1) 2006 μέχρι σήμερα: Μέλος του Editorial Board στο διεθνές περιοδικό International Journal of Toxicology (Impact Factor 2012= 1.346) το οποίο εκδίδεται στην Αμερική και στηρίζεται από την επιστημονική εταιρεία American College of Toxicology (ACT) (Πανουτσόπουλος)
14. 2) 2014 μέχρι σήμερα: Μέλος του Editorial Board στο διεθνές περιοδικό International Journal of Nursing and Clinical Practice (Πανουτσόπουλος)

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

1. Workshop on reemerging Infections on the border of southern Europe, Chair and speaker, 19th WONCA conference Lisbon 2014 (Ανδριόπουλος)
2. «Dimensions of quality assurance in nursing healthcare practice” P Prezerakos, in the «Joint Meeting of Chief Medical, Chief Nursing and Chief Dental Officers, Zappeion Hall, Athens, 4th – 5th March 2014 (in the framework of the EU’s Hellenic Presidency, organized by the Hellenic Ministry of Health) (Πρεζεράκος)
3. Dietetic prevention of cancer. Colombian League Against Cancer, July 2014. Ibague, Colombia (Ρόχας)
4. The role of sleep in prevention of cancer Colombian League Against Cancer, July 2014. Ibague, Colombia (Ρόχας)

Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

(0)

H= Βραβεία

1. Certificate of Excellence in Reviewing. International Journal of Infectious Diseases 2013 (Ανδριόπουλος)
2. Π. Θεοφίλου, Γ. Τζιτζίκος, Ε. Κοτρώτσιου, Μ. Τσιρώνη, Σ. Ζυγά. Ψυχομετρικές Ιδιότητες του Ερωτηματολογίου Multidimensional Scale of Perceived Social Support σε Έλληνες Ασθενείς που υποβάλλονται σε περιοδική αιμοκάθαρση: Μια πιλοτική μελέτη. 9ο Επιστημονικό Συμπόσιο Γενικής Ιατρικής. Αθήνα, 26-29.9.2013. 3ος Έπαινος (Ζυγά)
3. Α. Αρώνη, Μ. Τσιρώνη, Γ. Πανουτσόπουλος, Π. Θεοφίλου, Α. Π. Ρόχας Χιλ, Γ. Μενεμτσιάδη, Δ. Πρέσβελος, Σ. Ζυγά. Αυτοαξιολόγηση πόνου και συσχέτιση με την ποιότητα ζωής ασθενών με Χρόνια Νεφρική Νόσο που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση. 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013. 1ο Βραβείο καλύτερης ερευνητικής εργασίας (Ζυγά)
4. Μ.Ε. Κάτσα, Μ. Μαγγανά, Κ. Ρούτση, Α. Ιωαννίδης, Π. Κουτσοβίτης, Π. Κολοβός, Σ. Ζυγά, Μ. Τσιρώνη, Α. Π. Ρόχας Χιλ. Παράγοντες για την εμφάνιση παιδικού μεταβολικού συνδρόμου. 11ο Πολυθεματικό Ιατρικό Συνέδριο Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013. 1ο Βραβείο καλύτερης προφορικής ανακοίνωσης (Ζυγά)
5. Μ.Ε. Κάτσα, Α.Μ. Πιστικού, Σ. Ζυγά, Μ. Τσιρώνη, Α. Ιωαννίδης, Α. Σαχλάς, Π. Κολοβός, Μ. Δαρατσιανού, Μ. Μαγγανά, Δ. Κουγιουμτζή- Δημόλιανη, Α. Π. Ρόχας Χιλ. Η επίδραση του ύπνου στο παιδικό μεταβολικό σύνδρομο. 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ. Κρήτη, 4-7.5.2014. Βραβείο (Ζυγά)

6. Πέττα Ε., Αυγετίδου Ε., Μπαγιάου Ο., Τσιατσούλη Α., Διακόπουλος Ι., Κατσαραγάκης Σ., Χάμου Α., Αμοιρίδου Σ., Οικονόμου Χ., Τσερκέζογλου Α. Διαχείριση του πόνου ασθενών με καρκίνο που λαμβάνουν κατ' οίκον ανακουφιστική φροντίδα. Πρακτικά 9ου Επιστημονικού Συμποσίου Γενικής Ιατρικής, Αθήνα, 2013: 90 (3ο Βραβείο) (Κατσαραγάκης)
7. Μ.Ε. Κατσά, Μ. Μαγγανά, Κ. Ρούτση, Α. Ιωαννίδης, Μ. Δαρατσιανού, Π. Κουτσοβίτης, Π. Κολοβός, Σ. Ζυγά, Μ. Τσιρώνη, Α. Π. Ρόχας Χιλ. Παράγοντες κινδύνου για την εμφάνιση παιδικού μεταβολικού συνδρόμου. 11ο Πολυθεματικό Ιατρικού Συνεδρίου Λακωνίας. Σπάρτη, 29-30.11.2013. CD Περιλήψεων. Βραβείο Καλύτερης Προφορικής Ανακοίνωσης (Κολοβός)
8. Βραβείο καλύτερης προφορικής ανακοίνωσης 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησο Κρήτη 4 - 7 Μαΐου (Ρόχας)
9. e-poster award in the 53rd meeting of the European Society of Pediatric Endocrinology ESPE. Dublin Ireland (Ρόχας)
10. Έπαινος από την Ελληνική Διαβητολογική Εταιρεία και το 12ο Πανελλήνιο Διαβητολογικό Συνέδριο (5η σε βαθμολογία εργασία) για την εργασία: Ε. Φουστέρη, Γ. Πανουτσόπουλο, Α.Θ. Γεωργίλα, Κ. Τζιρογιάννη, Σ. Ματσάγγου, Π. Σπυροπούλου, Σ. Χαντανή, Ε. Μπουτάκη, Γ. Δημητριάδη, Α. Μελιδώνη, Σ. Ράπτη. Ο sST2 σημαντικά αυξημένος σε διαβητικούς ασθενείς, ιδιαιτέρως σε αυτούς με διαστολική δυσλειτουργία αριστερής κοιλίας. 12ο Πανελλήνιο Διαβητολογικό Συνέδριο, 20 Μαρτίου 2011, Αθήνα (Πανουτσόπουλος)

Θ= Τιμητικοί Τίτλοι

(0)

12.Γ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ ΣΤΟ ΠΜΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Πίνακας 15β. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των Διδασκόντων στο ΠΜΣ του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ	I
2008-09	2	13	0	3	0	1	0	0	0	0
2009-10	2	1	0	14	0	1	0	0	0	0
2010-11	2	13	1	10	0	7	0	0	0	0
2011-12	3	12	0	21	0	9	0	0	0	0
2012-13	1	12	2	21	0	6	0	1	0	0
2013-14	3	16	2	13	0	1	2	22	3	3
Σύνολο	13	67	5	82	0	25	2	23	3	3

Επεξηγήσεις:

- A = Βιβλία/μονογραφίες
- B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές
- Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές
- Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές
- E = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές
- ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
- Z = Άλλες εργασίες
- H = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά
- Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (χωρίς κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά
- I = Άλλα

A = Βιβλία/μονογραφίες

- 1) Πανίδης Δ., Αλεξόπουλος Ε. «Τεκμηριωμένη Φροντίδα Υγείας» του συγγράμματος: Ζημάλης Ε., Αλεξόπουλος Ε. «Ιατρική της Εργασίας & του Περιβάλλοντος», Λευκωσία, Broken Hill Publishers, 2014, σελ. 249-253
- 2) Σαχλάς, Α. και Μπερσίμης, Σ. (2014). Βιοστατιστική και στατιστικές μέθοδοι στην Επιδημιολογία, Υπό προετοιμασία
- 3) Σαχλάς, Α. και Μπερσίμης, Σ. (2014). www.learn-biostatistics.gr: Στατιστική ανάλυση δεδομένων για επιστήμονες υγείας και στοιχεία μεθοδολογίας της έρευνας, Υπό προετοιμασία

B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

- 4) “A new Europe 2020 strategy adopting an enhanced regional approach” Planning Theory & Practice, (with Nikolaos Apostolopoulos), October 2014, DOI: 10.1080/14649357.2014.968009. (Λιαργκόβας)
- 5) "Regional Development and Renewable Energy Enterprises: A Porter's Diamond Analysis" (with Nikolaos Apostolopoulos), Theoretical and Practical Research in Economic Fields , 2014 (forthcoming). (Λιαργκόβας)
- 6) “Foreign Direct Investment and Growth Causality in the EU Countries and in the Transition Economies” (with Anastasia Angelopoulou), Vol. 23, No. 3, Journal of Economic Integration September 2014. (Λιαργκόβας)
- 7) AE Kossioni, G Lyrakos, I Ntinalexi, R Varela, I Economu. The development and validation of a questionnaire to measure the clinical learning environment for undergraduate dental students (DECLLEI). European Journal of Dental Education. 2014; 18 (2), 71-79
- 8) Immunotherapy-responsive limbic encephalitis with antibodies to glutamic acid decarboxylase. I Markakis, H Alexopoulos, C Pouloupoulou, S Akrivou, A Papatthanasiou, V Katsiva, G Lyrakos, G Gekas, M C Dalakas. 2014; 343 (1-2), 192–194
- 9) Effect of sugammadex versus neostigmine/atropine combination on cognitive function of adult patients after elective surgery: preliminary results. 9AP5- 9. M Riga, C Batistaki, P Matsota, G Lyrakos, F Zafeiropoulou, G Kostopanagiotou. 2014. European Journal of Anaesthesiology (EJA) 31, 157-158
- 10) Maria Ypofanti, Vasiliki Zisi, Nikolaos Zourbanos, Barbara Mouchtouri, Pothiti Tzanne, Yannis Theodorakis, & Georgios Lyrakos. Psychometric properties of the IPIP Big-Five personality questionnaire for the Greek population. Health Psychol Res 2014; 2: 2206 [in press] DOI: 10.4081/hpr.2014.2206
- 11) Riga M., Batistaki C., Matsota P., Lyrakos G., Zafeiropoulou F., Kostopanagiotou G. (2014) Effect of sugammadex versus neostigmine/atropine combination on cognitive function of adult

- patients after elective surgery: preliminary results. *European Journal of Anaesthesiology* (Volume 31, Supplement 52, June 2014)
- 12) Tzirogiannis K, Kourentzi K, Zyga S, Papalimneou V, Tsironi M, Grypioti A, Protosaltis I, Panidis D, Panoutsopoulos G. Effect of 5-HT7 receptor blockade on liver regeneration after 60-70% after partial hepatectomy. *BMC Gastroenterology* (accepted for publication)
  - 13) Bersimis, S., Sachlas, A. and Papaioannou, T. (2014). Flexible Designs for Phase II Comparative Clinical Trials Involving Two Response Variables, *Statistics in Medicine*, DOI: 10.1002/sim.6317.
  - 14) Sachlas, A. P. and Papaioannou, T. (2014). Residual and past entropy in actuarial science and survival models, *Methodology and Computing in Applied Probability*, 16 (1), 79-99. Cited in: R. Maya, E.I. Abdul-Sathar and G. Rajesh. Non-parametric estimation of the generalized past entropy function with censored dependent data, *Statistics & Probability Letters* (2014), <http://dx.doi.org/10.1016/j.spl.2014.03.012>
  - I. Vonta and A. Karagrigoriou. Statistical Inference for Heavy- Tailed Distributions in Reliability Systems. *Applied Reliability Engineering and Risk Analysis: Probabilistic Models and Statistical Inference*, 273-289 (2013). Karagrigoriou, A. (2012). Measures of information and discrepancy in reliability engineering, *Mathematics in Engineering, Science and Aerospace*, 3, No. 4, 367-379
  - 15) Barmpagianni, E., Travlos, A., Kalokairinou, A., Sachlas, A., and Zyga, S. (2014). Predictors of Smoking and Alcohol Use Behaviour in Undergraduate Students: Application of the Theory of Planned Behaviour, *International Journal of Caring Sciences*, 7 (2), 477-487.
  - 16) Moustou, A.E., Kakourou, T., Masouri, S., Alexopoulos, A., Sachlas, A., and Antoniou, C. (2014). Childhood and adolescence psoriasis in Greece: a retrospective analysis of 842 patients, *International Journal of Dermatology*, DOI: 10.1111/ijd.12225.
  - 17) Kolovos, P., Kaitelidou, D., Lemonidou, C., Sachlas, A., Zyga, S. and Sourtzi, P. (2014). Patient participation in hospital care: Nursing staffs' point of view, *International Journal of Nursing Practice*, doi:10.1111/ijn.12242.
  - 18) Kolovos, P., Kaitelidou, D., Lemonidou, C., Sachlas, A., and Sourtzi, P. (2014). Patient participation in decision - making during nursing care in Greece - A comparative study, *Nursing Forum*, DOI: 10.1111/nuf.12089.
  - 19) Gratziou, Ch., Florou, A., Ischaki, E., Eleftheriou, K., Sachlas, A., Bersimis, S. and Zakyntinos, S. (2014). Smoking Cessation Effectiveness in Smokers with COPD and Asthma under Real Life Conditions, *Respiratory Medicine*, 108 (4), 577-583. Cited in: M. Saba, E. Dan, R. Bittoun and B. Saini. Asthma and smoking – Healthcare needs and preferences of adults with asthma who smoke, *Journal of Asthma* (2014), doi:10.3109/02770903.2014.930481

Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

- 20) Γ. Λυράκος. (2014) Διαχείριση του σακχαρώδους διαβήτη σε περίοδο οικονομικής κρίσης. Σύγχρονη Διαβητολογία. Τόμος 2ος , 29; Ιαν-Φεβ 2014. σελ: 5-8.
- 21) Ζ. Μώρου, Α. Τατσιώνη, Ν. Παπαδόπουλος, Γ. Λυράκος, Ι. Δημολιάτης. (2014) Πως επηρεάζεται η ποιότητα ζωής στα παιδιά με τροφική αλλεργία και πως μπορούμε να παρέμβουμε. 15η Μετεκπαδευτική Δημερίδα «Το αλλεργικό παιδί στην Κλινική πράξη» Επ. Έκδοσης: Ν.Γ. Παπαδόπουλος ISSN: 1792-796X ISBN: 978-960-99751-5-5

Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

- 1) G. Lyrakos, I Spyropoulos, V. Spinaris. Factors affecting compliance with therapy in psychiatric inpatients during treatment. 22nd European Congress of Psychiatry. 1-4 March 2014, Munich, Germany.
- 2) G. Lyrakos, M. Ypofandi, A. Chasapis, E. Aslani, V. Spinaris. Factors affecting negative emotions of depression, anxiety and stress, in online networking services. 22nd European Congress of Psychiatry. 1-4 March 2014, Munich, Germany.
- 3) G. Lyrakos, D. Vini, M. Drossou-Servoy, E. Aslani, V. Spinaris. Factors affecting well being in patients with thalassemia major. 22nd European Congress of Psychiatry. 1-4 March 2014, Munich, Germany.
- 4) G. Lyrakos, M. Ypofandi, P. Tzanne. Psychometric and clinometric properties of the Montreal cognitive assessment (MOCA) in a Greek sample. 22nd European Congress of Psychiatry. 1-4 March 2014, Munich, Germany.
- 5) G. Lyrakos, D. Damigow, E. Chatziaggelaki, A.K. Papazafiropoulou, A. koutsovasilis, C. Batistaki, S. Bousboulas, S. Pappas, V. Spinaris. Regression models for subjective well being in patients with diabetes mellitus. 22nd European Congress of Psychiatry. 1-4 March 2014, Munich, Germany.
- 6) Riga M., Batistaki C., Matsota P., Lyrakos G., Zafeiropoulou F., Kostopanagiotou G. (2014) Effect of sugammadex versus neostigmine/atropine combination on cognitive function of adult patients after elective surgery: preliminary results. Euroanaesthesia 2014, Stockholm, Sweden, May 31-June 3.
- 7) Ζ. Μώρου, Α. Τατσιώνη, Ν. Παπαδόπουλος, Γ. Λυράκος, Ι. Δημολιάτης. (2014) Πως επηρεάζεται η ποιότητα ζωής στα παιδιά με τροφική αλλεργία και πως μπορούμε να παρέμβουμε. 15η Μετεκπαδευτική Δημερίδα «Το αλλεργικό παιδί στην Κλινική πράξη» .
- 8) Φ. Μπακομήτρου, Α. Κουτσοβασίλης, Α. Παπαζαφειροπούλου, Π. Βεργίδου, Α. Γκρόζου, Γ. Λυράκος, Σ. Μπούσμπουλας, Σ. Παππάς. (ΑΑ23) Συσχέτιση της ομαδικής εκπαίδευσης με τη μεταβολή ψυχοκοινωνικών μεταβλητών και συναισθηματικών αναπαραστάσεων σε ασθενείς με ΣΔΤ2. 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ινστιτούτου Έρευνας και Εκπαίδευσης για το Σακχαρώδη Διαβήτη και τα Μεταβολικά Νοσήματα. 04-06 Απριλίου 2014. DuLac, Ιωάννινα.

- 9) Α. Παπαζαφειροπούλου, Α. Κουτσοβασίλης, Α. Κοκολάκη, Μ. Καρδαρά, Μ. Παππά, Α. Γκρόζου, Π. Βεργίδου, Γ. Λυράκος, Σ. Μπούσμπουλας, Σ. Παππάς. (ΕΑ12) Επίδραση των υπογλυκαιμικών επεισοδίων στο κόστος του αυτοελέγχου σε ασθενείς με σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2. 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ινστιτούτου Έρευνας και Εκπαίδευσης για το Σακχαρώδη Διαβήτη και τα Μεταβολικά Νοσήματα. 04-06 Απριλίου 2014. DuLac, Ιωάννινα.
- 10) Φ. Μπακομήτρου, Α. Κουτσοβασίλης, Π. Βεργίδου, Α. Γκρόζου, Α. Παπαζαφειροπούλου, Γ. Λυράκος, Β. Σπινάρης, Ι. Σπυρόπουλος, Λ. Κατσαβός, Μ. Μπαμπούρδα, Η Ταμπάκος, Σ. Παππάς, Σ. Μπούσμπουλας. Επίδραση της ομαδικής εκπαίδευσης στη ρύθμιση και την ποιότητα ζωής ασθενών με ΣΔτ2. 40ο Ετήσιο Πανελλήνιο Ιατρικό Συνέδριο. 14-17 Μαΐου 2014 Hilton, Αθήνα.
- 11) Μπατιστάκη Χ., Δραχτίδη Κ., Λυράκος Γ., Κίτσου ΜΧ., Σταματίου Γ., Κωστοπαναγιώτου Γ. Μετάφραση, Πολιτισμική προσαρμογή και επικύρωση των ερωτηματολογίων LANSS (LEEDS ASSESSMENT OF NEUROPATHIC SYMPTOMS AND SIGNS) και S-LANSS (SELF-COMplete LEEDS ASSESSMENT OF NEUROPATHIC SYMPTOMS AND SIGNS) στην Ελληνική γλώσσα. 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αλγολογίας 15-17 Μαΐου 2014, Καρδίτσα.
- 12) Γ. Λυράκος, Α. Κουτσοβασίλης, Α. Παπαζαφειροπούλου, Ι. Σπινάρης, Φ. Μπακομήτρου, Π. Βεργίδου, Α. Γκρόζου, Σ. Μπούσμπουλας. Συσχέτιση των συναισθηματικών χαρακτηριστικών και ανεύρεση σημαντικών διαφορών σε διαβητικούς ασθενείς με συνύπαρξη υπέρτασης. 17ο πανελλήνιο Συνέδριο Λιπιδιολογίας Αθηροσκλήρωσης και αγγειακής νόσου. Αθήνα, 16-18 Οκτωβρίου 2014.
- 13) Γ. Λυράκος, Α. Παπαζαφειροπούλου, Α. Κουτσοβασίλης, Β. Σπινάρης, Ε. Ασλάνη, Ν. Μόσχος, Σ. Μπούσμπουλας. Μελέτη των συναισθηματικών παραγόντων που επιδρούν στη μέτρηση της σχετιζόμενης με την υγεία ποιότητα ζωής σε υπέρτατικούς ασθενείς με σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2. 17ο πανελλήνιο Συνέδριο Λιπιδιολογίας Αθηροσκλήρωσης και αγγειακής νόσου. Αθήνα, 16-18 Οκτωβρίου 2014.

E = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

(0)

ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

- 14) Καμπά Ευριδίκη, Λυράκος Γεώργιος. Στρες και τρόποι αντιμετώπισης. Στο εισαγωγή στη Νοσηλευτική επιστήμη και τη Φροντίδα Υγείας. Εκδόσεις Broken Hill Publishers. Νοέμβριος 2014. ISBN9789963716491 (ΑΣ3)

Z = Άλλες εργασίες

- 1) Συμμετοχή ως εκπαιδευτής στο Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης στο επιμορφωτικό πρόγραμμα με κωδικό 80039K14 και τίτλο Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού στις υπηρεσίες υγείας. Εισήγηση με θέμα: Αντιμετώπιση εργασιακού Stress και επαγγελματικής εξουθένωσης (Burnout) (13 ώρες)
- 2) Προεδρείο με θέμα: «Ο ρόλος του Ψυχολόγου στην διαμόρφωση της Πρωτοβάθμιας Ψυχικής Υγείας και η συνεργασία με άλλους επαγγελματίες υγείας», στα πλαίσια του 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ψυχικής Υγείας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, 10 - 13 Οκτωβρίου 2013 στο Μέγαρο Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο Αθηνών. (ΑΣ28)

H = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

- 1) Παναγιώτου Α. Διαχείριση συγκρούσεων στον κύκλο «Σύγχρονος Νοσηλεύτης» Αιματολογικά Νέα, 8ος κύκλος, 18 -19 Ιανουαρίου 2014 στην Καλαμάτα
- 2) Sachlas, A., Bagos, P. and Bersimis. S. (2014). The Joint Distribution of Sums of Success and Failure Runs in a Sequence of Bernoulli Trials and Its Use for Discriminating Membrane Proteins, 3rd Stochastic Modeling Techniques and Data Analysis International Conference, June 11 - 14, Lisbon, Portugal.
- 3) Bersimis. S. and Sachlas, A. (2014). Monitoring Multivariate Non-Industrial Processes, 3rd Stochastic Modeling Techniques and Data Analysis International Conference, June 11 - 14, Lisbon, Portugal. Presented by co-author.
- 4) Katsa, M.E., Zyga, S., Tsironi, M., Ioannidis, A., Sachlas, A., Kolovos, P., Maggana, M., Pisticou, A.M., Kougioumtzi-Dimoliani, D.E., Rojas Gil, A.P. (2014) Association of lifestyle with metabolic syndrome in children, 53rd meeting of the European Society of Pediatric Endocrinology ESPE, Dublin, Ireland e-poster award
- 5) Katsa, M.E., Zyga, S., Ioannidis, A., Kolovos, P., Tsironi, M., Koutsovitis, P., Sachlas, A., Pisticou, A.M., Kougioumtzi-Dimoliani, D.E., Malliarou, M. and Rojas Gil, A.P. (2014). Association of life style with metabolic syndrome in Greek children, 19th Congress of Balkan Military Medical Committee, May 7 - 10, Plovdiv, Bulgaria. Presented by co-author.
- 6) Pisticou, A.M., Sachlas, A., Zyga, S., Daratsianou, M., Katsa, M.E., Malliarou, M. and Rojas Gil, A.P. (2014). Are health-care professionals effective as role models in Greece?, 19th Congress of Balkan Military Medical Committee, May 7 - 10, Plovdiv, Bulgaria. Presented by co-author.
- 7) Magana, M., Zyga, S., Sachlas, A., Ioannidis, A., Tsironi, M., Daratsianou, M., Kougioumtzi-Dimoliani, D.E., Pisticou, A.M., Malliarou, M. and Rojas Gil, A.P. (2014). Metabolic disorders as an outcome of sleep deprivation, 19th Congress of Balkan Military

Medical Committee, May 7 - 10, Plovdiv, Bulgaria. Presented by co-author.

- 8) Σαχλάς, Α., Μπερσίμης, Σ. και Παπαϊωάννου, Τ. (2014). Κανόνες Διακοπής για Πολυσταδιακές Κλινικές Δοκιμές Φάσης ΙΙ με Δυο Μεταβλητές Απόκρισης, 27ο Πανελλήνιο Συνέδριο Στατιστικής, Θεσσαλονίκη.
- 9) Κατσά, Μ.Ε., Πιστικού, Α.Μ., Ζυγά, Σ., Τσιρώνη, Μ., Ιωαννίδης, Α., Σαχλάς, Α., Κολοβός, Π., Δαρατσιανού, Μ., Μαγγανά, Μ., Κουγιουμτζή – Δημολιάνη, Δ.Ε., Ρόχας Χιλ, Α.Π. (2014). Η επίδραση του ύπνου στο παιδικό μεταβολικό σύνδρομο, 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησος, Κρήτη. Παρουσιάστηκε από συνεργάτη. Η εργασία αυτή βραβεύθηκε ως η καλύτερη προφορική ανακοίνωση
- 10) Ευστρατίου, Ι., Ζαχαροπούλου, Φ., Ζυγά, Σ., Τσιρώνη, Μ., Μπατσικούρα, Μ., Κατσά, Μ.Ε., Σαχλάς, Α., Ρόχας Χιλ, Α.Π. (2014). Παράγοντες που επηρεάζουν την απόφαση για δήλωση δωρεάς μυελού των οστών, 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησος, Κρήτη. Παρουσιάστηκε από συνεργάτη.
- 11) Πιστικού, Α.Μ., Κουγιουμτζή – Δημολιάνη, Δ.Ε., Μαγγανά, Μ., Ανδρονικάκης, Ε., Σαχλάς, Α., Ζυγά, Σ., Ρόχας Χιλ, Α.Π. (2014). Βιοηθική διάσταση της γενετικής: Γνώσεις, αντιληψεις και στάσεις φοιτητών και επαγγελματιών υγείας, 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησος, Κρήτη. Παρουσιάστηκε από συνεργάτη.
- 12) Δαρατσιανού, Μ., Μαγγανά, Μ., Πιστικού, Α.Μ., Κουγιουμτζή – Δημολιάνη, Δ.Ε., Σαχλάς, Α., Ιωαννίδης, Α., Κολοβός, Π., Ζυγά, Σ., Τσιρώνη, Μ., Ρόχας Χιλ, Α.Π. (2014). Ο ρόλος του ύπνου στην εμφάνιση αιματολογικών διαταραχών, 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησος, Κρήτη. Παρουσιάστηκε από συνεργάτη.
- 13) Κατσά, Μ.Ε., Πιστικού, Α.Μ., Ζυγά, Σ., Τσιρώνη, Μ., Ιωαννίδης, Α., Σαχλάς, Α., Κολοβός, Π., Κουτσοβίτης, Π., Κουγιουμτζή – Δημολιάνη, Δ.Ε., Ρόχας Χιλ, Α.Π. (2014). Ο ρόλος της διατροφής στην εμφάνιση παιδικού μεταβολικού συνδρόμου, 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησος, Κρήτη. Παρουσιάστηκε από συνεργάτη.
- 14) Καργάκου, Κ., Σαχλάς, Α., Ζυγά, Σ., Τσιρώνη, Μ., Λυράκος, Γ., Ρόχας Χιλ, Α.Π. (2014). Πιλοτική μελέτη διερεύνησης σχέσης της προδιάθεσης αισιοδοξίας με τις διατροφικές συνήθειες και την αυτοαντίληψη της σωματικής υγείας, 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησος, Κρήτη. Παρουσιάστηκε από συνεργάτη.
- 15) Μπατσικούρα, Μ., Πετσέλη, Μ.Δ., Ζυγά, Σ., Τσιρώνη, Μ., Σαχλάς, Α., Ευστρατίου, Ι., Κατσά, Μ.Ε., Βασιλόπουλος, Β., Ρόχας Χιλ, Α.Π. (2014). Μελέτη της σχέσης μεταξύ διατροφής και επιπέδων άγχους σε μαθητές λυκείου, 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησος, Κρήτη. Παρουσιάστηκε από συνεργάτη.
- 16) Δαρατσιανού, Μ., Πιστικού, Α.Μ., Σαχλάς, Α., Ζυγά, Σ., Κατσά, Μ.Ε., Ανδρονικάκης, Ε., Κουγιουμτζή – Δημολιάνη, Δ.Ε., Ρόχας Χιλ, Α.Π. (2014). Είναι οι επαγγελματίες υγείας ένα αποτελεσματικό μοντέλο

υγείας στην Ελλάδα; Ποσοτική και ποιοτική μελέτη, 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησος, Κρήτη. Παρουσιάστηκε από συνεργάτη.

- 17) Αρώνη, Α., Θεοφίλου, Π., Κοροβέση, Α., Ράλλη, Μ., Σαχλάς, Α., Ζυγά, Σ. (2014). Ψυχομετρικές ιδιότητες των ερωτηματολογίων Missoula-Vitas of Life Index (MVQOLI) και Pain Self-Efficacy Questionnaire (PSEQ) σε ασθενείς που υποβάλλονται σε χρόνια περιοδική αιμοκάθαρση, 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο Νοσηλευτών Νεφρολογίας, Πορταριά. Παρουσιάστηκε από συνεργάτη.
- 18) Κατσά, Μ.Ε., Ζυγά, Σ., Τσιρώνη, Μ., Ιωαννίδης, Α., Σαχλάς, Α., Κολοβός, Π., Δαρατσιανού, Μ., Πιστικού, Α.Μ., Ρόχας Χιλ, Α.Π. (2014). Παιδικό μεταβολικό σύνδρομο και τρόπος ζωής, 41ο Πανελλήνιο Ενδοκρινολογικό Συνέδριο, Πόρτο Χέλι, Αργολίδα. Παρουσιάστηκε από συνεργάτη.
- 19) Μπατσικούρα, Μ., Χαρώνης, Γ., Ζυγά, Σ., Τσιρώνη, Μ., Σαχλάς, Α., Ευστρατίου, Ι., Κατσά, Μ.Ε., Χουρδάκη, Α., Τσομπάνογλου, Κ., Βασιλόπουλος, Β., Ρόχας Χιλ, Α.Π. (2014). Η σχέση του άγχους των εφήβων μαθητών Λυκείου με τον ύπνο, τη διατροφή και τη φυσική άσκηση, 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημόσιας Υγείας & Υπηρεσιών Υγείας, Αθήνα. Παρουσιάστηκε από συνεργάτη.
- 20) Κατσά, Μ.Ε., Ζυγά, Σ., Τσιρώνη, Μ., Ιωαννίδης, Α., Σαχλάς, Α., Κολοβός, Π., Πιστικού, Α.Μ., Κουγιουμτζή – Δημολιάνη, Δ.Ε., Ρόχας Χιλ, Α.Π. (2014). Επίδραση των διατροφικών συνηθειών στο μεταβολικό σύνδρομο, 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημόσιας Υγείας & Υπηρεσιών Υγείας, Αθήνα. Παρουσιάστηκε από συνεργάτη.
- 21) Κατσά, Μ.Ε., Ζυγά, Σ., Τσιρώνη, Μ., Ιωαννίδης, Α., Σαχλάς, Α., Κολοβός, Π., Δαρατσιανού, Μ., Πιστικού, Α.Μ., Μαγαννά, Μ., Ρόχας Χιλ, Α.Π. (2014). Ο ρόλος του ύπνου στο μεταβολικό σύνδρομο, 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημόσιας Υγείας & Υπηρεσιών Υγείας, Αθήνα. Παρουσιάστηκε από συνεργάτη.
- 22) Κατσά, Μ.Ε., Ιωαννίδης, Α., Ζυγά, Σ., Σαχλάς, Α., Πιστικού, Α.Μ., Ρόχας-Χιλ, Α.Π. (2014). Η επίδραση των διατροφικών συνηθειών στο παιδικό μεταβολικό σύνδρομο, 10ο Πανελλήνιο Ιατρικό Συνέδριο Παχυσαρκίας, Αθήνα. Παρουσιάστηκε από συνεργάτη

Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

- 1) Παναγιώτου Ασπασία: Ούτε σκλάβοι ούτε ήρωες: αναζητώντας τη νοσηλευτική μας ταυτότητα στη δίνη, της κρίσης. Εισήγηση στο στρογγυλό τραπέζι με τίτλο «Δημιουργώντας τις εξελίξεις, στην 14η Ημερίδα του τομέα διοίκησης του ΕΣΝΕ στην Τρίπολη, 10.10.2014
- 2) Παναγιώτου Ασπασία: Ποιότητα φροντίδας στους ασθενείς και στελέχωση τμήματος . Διάλεξη στο 9ο Νοσηλευτικό Σεμινάριο στα πλαίσια του Συνεδρίου της Ιατροχειρουργικής Εταιρείας Κερκύρας. Κέρκυρα 3.5.2014
- 3) Παναγιώτου Ασπασία: Διοικητικά μέτρα για την πρόληψη και τον περιορισμό της οριζόντιας επαγγελματικής βίας στο Νοσοκομείο.

Εισήγηση στο στρογγυλό τραπέζι με τίτλο Οριζόντια επαγγελματική βία στην 13η Ημερίδα του τομέα διοίκησης του ΕΣΝΕ στην Αθήνα 03.2014

I= Άλλα

- 1) Κλινικό Φροντιστήριο με θέμα: « Συγκρούσεις ιατρονοσηλευτικού προσωπικού και η σωστή διαχείριση τους» στο 10ο Επιστημονικό Συμπόσιο Γενικής Ιατρικής, Divani Caravel, 24-27 Σεπτεμβρίου 2014 (Λυράκος)
- 2) Κλινικό Φροντιστήριο με θέμα: « Συγκρούσεις ιατρονοσηλευτικού προσωπικού και η σωστή διαχείριση τους » στο 10ο Επιστημονικό Συμπόσιο Γενικής Ιατρικής, Divani Caravel, 24-27 Σεπτεμβρίου 2014 (Λυράκος)
- 3) 1. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Ιατρικής Σχολής Αθηνών “Μεταβολικά Νοσήματα των Οστών”, Νοσοκομείο ΚΑΤ (20.5.2014)
Προσκεκλημένος ομιλητής για την παραχώρηση διάλεξης με θέμα: “GCP Επιθεωρήσεις Κλινικών Δοκιμών στην Ελλάδα” (Πανίδης)

Πίνακας 16β. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου των Διδασκόντων στο ΠΜΣ του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ
2008-09	(13)	0	0	(2)	0	1	0	0	0
2009-10	(2+26)	0	0	(1)	0	1	2	0	0
2010-11	(6+24)	0	0	(2)	0	3	2	0	0
2011-12	(10+33)	0	0	(1)	0	1	1	0	0
2012-13	5 + (12+62)	0	0	(2+2)	0	5	1	0	0
2013-14	27	1	0	2	1	2	0	2	0
Σύνολο 1	32	1	0	2	1	13	5	2	0
Σύνολο 2	193	1	0	12	1	13	5	2	0

1 Όσα αφορούν στο Σύνολο 1 παρουσιάζονται αναλυτικά στο Παράρτημα Δραστηριοτήτων των Διδασκόντων στο ΠΜΣ του Τμήματος

2 Όσα επιπλέον παρουσιάζονται στο Σύνολο 2 αφορούν σε δραστηριότητες των Διδασκόντων στο ΠΜΣ του Τμήματος, οι οποίες δεν αναλύονται στο Παράρτημα, αλλά έχουν δηλωθεί αριθμητικά από τους ίδιους.

3. Η αναφερόμενη στο έτος 2013-14 αναγνώριση του ερευνητικού έργου των διδασκόντων στο ΠΜΣ αφορά σε διδάσκοντες ενός μόνο εξαμήνου (σε αντίθεση με τα προηγούμενα έτη, τα οποία αφορούσαν σε δύο εξάμηνα), επειδή κατά το έτος αυτό το ΠΜΣ ξεκίνησε αργότερα κατά ένα εξάμηνο.

Επεξηγήσεις:

A = Έτεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

E = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

H= Βραβεία

Θ= Τιμητικοί Τίτλοι

A = Ετεροαναφορές

1. **Sachlas, A. P. and Papaioannou, T.** (2014). *Residual and past entropy in actuarial science and survival models, Methodology and Computing in Applied Probability*, 16 (1), 79-99.

Cited in:

1. R. Maya, E.I. Abdul-Sathar and G. Rajesh. Non-parametric estimation of the generalized past entropy function with censored dependent data, *Statistics & Probability Letters* (2014), <http://dx.doi.org/10.1016/j.spl.2014.03.012>

2. I. Vonta and A. Karagrigoriou. Statistical Inference for Heavy-Tailed Distributions in Reliability Systems. *Applied Reliability Engineering and Risk Analysis: Probabilistic Models and Statistical Inference*, 273-289 (2013).

3. Karagrigoriou, A. (2012). Measures of information and discrepancy in reliability engineering, *Mathematics in Engineering, Science and Aerospace*, 3, No. 4, 367-379.

2. **Gratziou, Ch., Florou, A., Ischaki, E., Eleftheriou, K., Sachlas, A., Bersimis, S. and Zakyntinos, S.** (2014). *Smoking Cessation Effectiveness in Smokers with COPD and Asthma under Real Life Conditions, Respiratory Medicine*, 108 (4), 577-583.

Cited in:

4. M. Saba, E. Dan, R. Bittoun and B. Saini. Asthma and smoking – Healthcare needs and preferences of adults with asthma who smoke, *Journal of Asthma* (2014), doi:10.3109/02770903.2014.930481

Για το Άρθρο: Tselebis A., Gournas G., Tzitzanidou G., **Panagiotou A.**, Ilias I. *Anxiety and Depression in Greek Nursing and Medical Personnel*. *Psychological Reports*, 2006, 99: 93 – 96

Ετεροαναφορές:

5. Οργανοπούλου, Μαρία. "Διερεύνηση αυτοεκτίμησης άγχους και επαγγελματικής εξουθένωσης ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού σε νοσοκομεία της περιφέρειας." *Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου*, (2013). URI: <http://195.251.38.253:8080/xmlui/handle/123456789/641>

Για το Άρθρο: Tselebis A., **Panagiotou A.**, Theotoka I., Ilias I. *Nursing staff anxiety versus smoking habits*. *International Journal of Nursing Practice* 2001, 7: 221-223

6. Lekka, D, et al. "Pain and Anxiety versus Sense of Family Support in Lung Cancer Patients." *Pain research and treatment* 2014 . <http://dx.doi.org/10.1155/2014/312941>

7. Kossioni, A. E., et al. "The development and validation of a questionnaire to measure the clinical learning environment for undergraduate dental students (DECLEI)." *European Journal of Dental Education* 18.2 (2014): 71-79. (Λυράκος)

8. Pelzer, Jacquelyn M., Jennifer L. Hodgson, and Stephen R. Werre. "Veterinary students' perceptions of their learning environment as measured by the Dundee Ready Education Environment Measure." *BMC research notes* 7.1 (2014): 170. (Λυράκος)

9. Palmgren, Per J., et al. "Exploring perceptions of the educational environment among undergraduate physiotherapy students." *International journal of medical education* 5 (2014): 135. (Λυράκος)

10. Rochmawati, Erna, Gandes Retno Rahayu, and Amitya Kumara. "Educational environment and approaches to learning of undergraduate nursing students in an Indonesian School of Nursing." *Nurse Education in Practice* (2014). (Λυράκος)
11. Vaughan, Brett, Jane Mulcahy, and Patrick McLaughlin. "The DREEM, part 2: psychometric properties in an osteopathic student population." *BMC Medical Education* 14.1 (2014): 100. (Λυράκος)
12. Suksudaj, N., et al. "Features of an effective operative dentistry learning environment: students' perceptions and relationship with performance." *European Journal of Dental Education* (2014). (Λυράκος)
13. Bakhshi, H., M. H. Bakhshialiabad, and Gh Hassanshahi. "Students' perceptions of the educational environment in an Iranian Medical School, as measured by The Dundee Ready Education Environment Measure." *Bangladesh Medical Research Council Bulletin* 40.1 (2014): 36-41. (Λυράκος)
14. Kang, I., et al. "Changes in students' perceptions of their dental education environment." *European Journal of Dental Education* (2014). (Λυράκος)
15. Stefanaki, Charikleia, et al. "Impact of a Mindfulness Stress Management Program on Stress, Anxiety, Depression and Quality of Life in Women with Polycystic Ovary Syndrome: a Randomized Controlled Trial." *Stress* 0 (2014): 1-34. (Λυράκος)
- Λυράκος, Γεώργιος Ν., et al. "Predictors of health-related quality of life in Diabetic Neuropathy type II diabetic patients in Greece." (2014). (Λυράκος)
16. Linardatou, C., et al. "An 8-week stress management program in pathological gamblers: A pilot randomized controlled trial." *Journal of Psychiatric Research*(2014). Mohammadi, Sh, M. Tajvidi, and Sh Ghazizadeh. "The relationship between spiritual well-being with quality of life and mental health of young adults with beta-thalassemia major." *Scientific Journal of Iranian Blood Transfusion Organization* 11.2 (2014). (Λυράκος)
17. Κουτελέκος, Ιωάννης, and Νικόλαος Χαλιάσος. "Depression and Thalassemia in children, adolescents and adults." (2014). (Λυράκος)
18. Kossioni, A. E., et al. "The development and validation of a questionnaire to measure the clinical learning environment for undergraduate dental students (DECLI)." *European Journal of Dental Education* 18.2 (2014): 71-79. (Λυράκος)
19. Siddiqui, Sarah H., et al. "Quality of life in patients with thalassemia major in a developing country." *Journal of the College of Physicians and Surgeons--Pakistan: JCPSP* 24.7 (2014): 477-480. (Λυράκος)
20. Vilhena, Estela, et al. "Psychosocial factors as predictors of quality of life in chronic portuguese patients." *Health and quality of life outcomes* 12.1 (2014): 3. (Λυράκος)
21. Shavarani, Seyed Mahdi, and Orhan Korhan. "Expert System Assessment of Work-Related Musculoskeletal Disorders for Video Display Terminal Users." *Applied Research in Quality of Life*: 1-12. (Λυράκος)
22. Cvijetic, Selma, et al. "Quality of Life, Personality and Use of Pain Medication in Patients with Chronic Back Pain." *Applied Research in Quality of Life* 9.2 (2014): 401-411. (Λυράκος)
23. Λυράκος, Γεώργιος Ν., et al. "Predictors of health-related quality of life in Diabetic Neuropathy type II diabetic patients in Greece." (2014). (Λυράκος)
24. Steinman, Lawrence, and Yehuda Shoenfeld. "From defining antigens to new therapies in multiple sclerosis: Honoring the contributions of Ruth Arnon and Michael Sela." *Journal of autoimmunity* (2014). (Λυράκος)

25. Kang, I., et al. "Changes in students' perceptions of their dental education environment." *European Journal of Dental Education* (2014). (Λυράκος)

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

1. Σε Διδακτορική διατριβή: TURCI, ALINE MENDONÇA. "Adaptação Transcultural para o Português e Validação do Maastricht Upper Extremity Questionnaire (MUEQ) para trabalhadores de escritório usuários de computador." (Λυράκος)

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

(0)

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

1. Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής στο 42^ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο του Εθνικού Συνδέσμου Νοσηλευτών Ελλάδος, Αλεξανδρούπολη Μάιος 2015 (Παναγιώτου)
2. Μέλος της επιστημονικής επιτροπής του 4th advanced course management of disaster victims, Κως 9-14 Οκτωβρίου 2014 (Λυράκος)

Ε = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

1. Στατιστικός σύμβουλος στο διεθνές επιστημονικό περιοδικό *Health Psychology Research* (Σαχλάς)
2. Μέλος της Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού «Νοσηλευτική» το οποίο συμπεριλαμβάνεται στην Ελληνική βάση δεδομένων ΙΑΤΡΟΤΕΚ και στη Διεθνή βάση δεδομένων CINAHL (Παναγιώτου)

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

1. Διάλεξη με θέμα «Διαχείριση του διαβήτη σε περίοδο οικονομικής κρίσης» στις Πανελλήνιες Εκπαιδευτικές Ημερίδες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας «Γ. Παπαδάκης». 17-21 Φεβρουαρίου 2014, Divani Caravel, Αθήνα. (ΑΣ26) (Λυράκος)

2. Διάλεξη με θέμα «Στυλ συμπεριφοράς στον ιατρικό και νοσηλευτικό Χώρο» στη 13^η Νοσηλευτική ημερίδα του Τομέα Διοίκησης Νοσηλευτικών Υπηρεσιών Αθήνα, 28-3-2014. (ΑΣ27) Διάλεξη με θέμα Παρεμβάσεις για την ποιότητα ζωής και συμμόρφωση του ασθενούς στο 2^ο Εκπαιδευτικό Σεμινάριο Ψυχονεφρολογίας. Λίμνη Πλαστήρα 17-18 Οκτωβρίου 2014. (Λυράκος)

Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

(0)

H= Βραβεία

1. Katsa, M.E., Zyga, S., Tsironi, M., Ioannidis, A., Sachlas, A., Kolovos, P., Maggana, M., Pisticou, A.M., Kougioumtzi-Dimoliani, D.E., Rojas Gil, A.P. (2014) Association of lifestyle with metabolic syndrome in children, 53rd meeting of the European Society of Pediatric Endocrinology ESPE, Dublin, Ireland -e-poster award
2. Κατσά, Μ.Ε., Πιστικού, Α.Μ., Ζυγά, Σ., Τσιρώνη, Μ., Ιωαννίδης, Α., Σαχλάς, Α., Κολοβός, Π., Δαρατσανού, Μ., Μαγγανά, Μ., Κουγιουμτζή – Δημολιάνη, Δ.Ε., Ρόχας Χιλ, Α.Π. (2014). Η επίδραση του ύπνου στο παιδικό μεταβολικό σύνδρομο, 41ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο ΕΣΝΕ, Χερσόνησος, Κρήτη. Παρουσιάστηκε από συνεργάτη -Η εργασία αυτή βραβεύθηκε ως η καλύτερη προφορική ανακοίνωση
3. 1ο Βραβείο καλύτερης εργασίας στο 10ο Πανελλήνιο συνέδριο Αλγολογίας για την εργασία με θέμα « Μετάφραση, πολιτισμική προσαρμογή και επικύρωση των ερωτηματολογίων LANSS και S-LANSS στην ελληνική γλώσσα. Λίμνη Πλαστήρα, 15-17 Μαΐου 2014. (ΑΣ20) (Λυράκος)
4. GAPA research award καλύτερης παρουσίασης στο European College of Gerodontology για την εργασία με θέμα translation and validation of the Greek version of the Geriatric oral health assessment index and the xerostomia directory in older adults, Boblingen 21 Ιουνίου 14. (Λυράκος)

Θ= Τιμητικοί Τίτλοι

(0)

13. ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2012-13

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ
2011-2012

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Εξαιρετικής τέχνης κεφαλή κόρης που έχει βρεθεί στην Πελοπόννησο, στο χώρο του ιερού της Τεγέας της Αρκαδίας, θεωρείται ότι ανήκει στη θεά Υγεία, κόρη του Ασκληπιού

**ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ
2012-2013**

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ταχυδρομική διεύθυνση:

Ορθίας Αρτέμιδος και Πλαταιών, 231 00 Σπάρτη

Διεύθυνση Ιστοσελίδας: <http://sparti.uop.gr/~nosil>

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: nrsgram@uop.gr

Τηλέφωνα: (27310) 89720 & 89722

Fax: (27310) 89721

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ.....σελ. 7	σελ. 7
ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ.....σελ. 9	σελ. 9
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ.....σελ. 11	σελ. 11
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ.....σελ. 13	σελ. 13
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	
Μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος	
Αναπληρωτές Καθηγητές.....σελ. 13	σελ. 13
Επίκουροι Καθηγητές.....σελ. 14	σελ. 14
Λέκτορες.....σελ. 14	σελ. 14
Διδάσκοντες βάσει του Π.Δ. 407/80.....σελ. 15	σελ. 15
Ε.Ε.Δι.Π. Π.Ε.....σελ. 15	σελ. 15
Ε.Τ.Ε.Π.....σελ. 15	σελ. 15
Γραμματεία Π.Μ.Σ.....σελ. 15	σελ. 15
Γραμματεία Π.Π.Σ.....σελ. 15	σελ. 15
Βιβλιοθήκη.....σελ. 15	σελ. 15
ΓΕΝΙΚΑ.....σελ. 16	σελ. 16
ΑΠΟΣΤΟΛΗ.....σελ. 16	σελ. 16
ΚΤΗΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ.....σελ. 16	σελ. 16
ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.....σελ. 17	σελ. 17
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ / ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ.....σελ. 17	σελ. 17
ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ.....σελ. 17	σελ. 17
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ.....σελ. 17	σελ. 17
ΘΕΜΑΤΑ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ.....σελ. 18	σελ. 18
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ.....σελ. 18	σελ. 18
ΔΕΛΤΙΟ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΥ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΥ.....σελ. 19	σελ. 19
ΣΙΤΙΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.....σελ. 20	σελ. 20
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	
ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LIFE LONG LEARNING PROGRAMME (L.L.P.) ERASMUS.....σελ. 21	σελ. 21
ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΣΠΟΥΔΕΣ.....σελ. 21	σελ. 21
ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ.....σελ. 21	σελ. 21
ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....σελ. 22	σελ. 22
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	
ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ.....σελ. 22	σελ. 22
ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ – ΣΥΝΕΔΡΙΑ.....σελ. 22	σελ. 22
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ.....σελ. 23	σελ. 23
ΚΑΤ’ ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ.....σελ. 23	σελ. 23
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ, ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ.....σελ. 23	σελ. 23
ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ.....σελ. 23	σελ. 23
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ.....σελ. 23	σελ. 23
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΒΑΘΜΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ.....σελ. 24	σελ. 24
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ .....σελ. 25-101	σελ. 25-101
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και Διαχείριση Κρίσεων».....σελ. 102-104	σελ. 102-104

ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

«Του Πτυχίου της Νοσηλευτικής άξιωθέντες όρκον ομνύομεν προ του Πρυτάνεως του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου καὶ του Προέδρου του Τμήματος Νοσηλευτικής καὶ πίστιν καθομολογούμεν τήνδε. Από του ιερού περιβόλου του σεπτού τούτου τεμένους των Μουσών ἐξερχομένοι κατ' ἐπιστήμην βιωσόμεθα, ἀσκούντες ταύτην δίκην θρησκείας εν πνεύματι καὶ αληθεία. Ούτω χρησίμους εμαυτούς καταστήσομεν πρὸς ἀπαντας τους δεομένους της ημετέρας αρωγῆς και εν πάση ανθρώπων κοινωνία αεὶ προς ειρήνην και χρηστότητα ηθῶν συντελέσομεν βαίνοντες εν ευθεία του βίου οδώ, προς την αλήθειαν και το δίκαιον αποβλέποντες και τον βίον ανυψούντες εις τύπον αρετῆς υπὸ την σκέπην της Σοφίας. Ταύτην την επαγγελίαν επιτελούσι εἴη ἡμῖν συν ταις ευχαῖς των ημετέρων διδασκάλων ο Θεός βοηθός εν τω βίῳ».

Ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου Καθηγητής Θεόδωρος Παπαθεοδώρου, στην 1η ορκωμοσία πτυχιούχων Τμήματος Νοσηλευτικής

Ο Πρόεδρος της Προσωρινῆς Γενικῆς Συνέλευσης του Τμήματος Νοσηλευτικῆς, Αναπληρωτῆς Καθηγητῆς Παναγιώτης Μπαλτόπουλος

Η πρωτεύσασα των αποφοίτων του Τμήματος Νοσηλευτικῆς κα. Νίκη Ζαγγανά ενώ εκφωνεῖ την καθομολόγηση.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου ιδρύθηκε με το νόμο 3391/2005/ΦΕΚ 240 και άρχισε να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2005-2006. Αποτελεί βασική ακαδημαϊκή μονάδα για την παραγωγή νέας γνώσης μέσα από την έρευνα και τη διδασκαλία της Νοσηλευτικής Επιστήμης, καταρτίζοντας επιστήμονες νοσηλευτές, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, με ολοκληρωμένη θεωρητική και πρακτική επιστημονική κατάρτιση.

Με χαρά σας παραδίδουμε τη νέα έκδοση του Οδηγού Σπουδών του Τμήματος Νοσηλευτικής της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Η παρούσα έκδοση, ανανεωμένη εκδοτικά και με ευρύ επιστημονικό ορίζοντα, καταδεικνύει την προσπάθεια των μελών Διδακτικού Επιστημονικού Προσωπικού του Τμήματος, αλλά και των έγκριτων επιστημόνων συναδέλφων καθηγητών μελών της Προσωρινής Γενικής Συνέλευσης, ώστε να υπηρετήσουμε με το βέλτιστο τρόπο τις επιστημονικές, κοινωνικές, πολιτισμικές και οικονομικές απαιτήσεις των καιρών μας. Στόχος μας η διεύρυνση του ρόλου του σύγχρονου Νοσηλευτή, ως επαγγελματία υγείας, κοινωνικού συ-σχεδιαστή, δημόσιου λειτουργού, ερευνητή, στελέχους εκπαίδευσης και διαμεσολαβητή, στο πλαίσιο πολύμορφων κοινωνικών σχέσεων και αλληλεπιδράσεων.

Η αποστολή του Τμήματος Νοσηλευτικής πραγματώνεται και εκπληρώνεται κάτω από ένα σύνολο αξιών ως προς όλες τις όψεις της ακαδημαϊκής λειτουργίας, καθώς και την παροχή εκπαιδευτικών, επιστημονικών και ερευνητικών υπηρεσιών στο χώρο της υγείας. Στο πλαίσιο αυτό, συμβάλλουν η ίδρυση (α) Παθολογικής Κλινικής με εργαστήριο Μελέτης και πρόληψης Αιμοσφαιρινοπαθειών και (β) Εργαστηρίου Νοσηλευτικών Εφαρμογών.

Μία καινοτομία του Τμήματός μας αποτελεί το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και Διαχείριση Κρίσεων», το οποίο συμβάλλει με σημαντική επιτυχία στην κατάρτιση στελεχών, τα οποία θα ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες για την πρόληψη, οργάνωση και αντιμετώπιση τοπικών ή υπερτοπικών κρίσεων, μαζικών καταστροφών και επειγουσών καταστάσεων.

Προσδοκία και μέλημά μας αποτελεί η ανάδειξη ενός σύγχρονου ανταγωνιστικού, για την υγεία, Τμήματος στο χώρο της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στη χώρα μας και διεθνώς. Η πεποίθησή μας αυτή βασίζεται στο γεγονός ότι η ποιότητα των υπηρεσιών υγείας επηρεάζεται άμεσα από το επίπεδο της παρεχόμενης νοσηλευτικής φροντίδας, η οποία φυσικά είναι ανάλογη, μεταξύ άλλων παραγόντων, και του επιπέδου εκπαίδευσης του νοσηλευτικού προσωπικού. Παράλληλα, υπενθυμίζουμε το αίτημα της ακαδημαϊκής κοινότητας, των νοσηλευτών, των φοιτητών και των επίσημων νοσηλευτικών φορέων της χώρας μας για ενιαία πανεπιστημιακή νοσηλευτική εκπαίδευση, όπως άλλωστε έχει διατυπωθεί από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, το Διεθνές Συμβούλιο Νοσηλευτικής, καθώς και Ευρωπαϊκούς και Διεθνείς φορείς Νοσηλευτικής.

Το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου συμπλήρωσε ήδη επτά έτη ευδόκιμης λειτουργίας και θα εξακολουθεί να λειτουργεί εμπλουτισμένο με νέες δυνάμεις και νέους προσανατολισμούς.

Ο Πρόεδρος της Προσωρινής Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Νοσηλευτικής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Παναγιώτης Μπαλτόπουλος,

Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2010-2011

η οποία επεξεργάστηκε τα θέματα σπουδών για το
ακαδημαϊκό έτος 2011-2012

Παναγιώτης Μπαλτόπουλος

Πρόεδρος Προσωρινής Γενικής Συνέλευσης

Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου,

Αναπληρωτής Καθηγητής ΤΕΦΑΑ Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Πρόεδρος Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών:

- **Ηρώ Μπροκαλάκη**, *Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήματος Νοσηλευτικής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών*

Τακτικά μέλη:

- **Μαρία Τσιρώνη**, *Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου*
- **Σοφία Ζυγά**, *Επίκ. Καθηγήτρια Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου*
- **Παναγιώτης Πρεζεράκος**, *Επίκ. Καθηγητής Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου*
- **Εκπρόσωπος φοιτητών**

Αναπληρωματικά μέλη:

- **Γεώργιος Πανουτσόπουλος**, *Λέκτορας Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου*
- **Ανδρέα-Παόλα Ρόχας-Χιλ**, *Λέκτορας Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου*
- **Αναστάσιος Ιωαννίδης**, *Λέκτορας Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου*
- **Σοφία Φλώρου**, *Γραμματεία*

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Σχολή Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης
και Ποιότητας Ζωής

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, έως ότου εξασφαλισθούν οι προϋποθέσεις για την αυτοδύναμη λειτουργία του, διοικείται από Προσωρινή Γενική Συνέλευση (Π.Γ.Σ.).

Η Προσωρινή Γενική Συνέλευση του Τμήματος Νοσηλευτικής αποτελείται από τους εξής:

- Παναγιώτης Μπαλτόπουλος, Πρόεδρος Π.Γ.Σ., Αναπλ. Καθηγητής ΤΕΦΑΑ Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
- Ηρώ Μπροκαλάκη, Αναπλ. Πρόεδρος Π.Γ.Σ., Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήματος Νοσηλευτικής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Μέλη της Προσωρινής Γενικής Συνέλευσης:

- Βασιλική Γεννηματά, Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήματος Ιατρικής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
- Κωνσταντίνος Στραβοδήμος, Επίκ. Καθηγητής Τμήματος Ιατρικής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
- Σοφία Ζυγά, Επίκ. Καθηγήτρια Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
- Μαρία Τσιρώνη, Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
- Παναγιώτης Πρεζεράκος, Επίκ. Καθηγητής Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
- Αθηνά Λαζακίδου, Λέκτορας Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
- Ανδρέα-Παόλα Ρόχας-Χιλ, Λέκτορας Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
- Αναστάσιος Ιωαννίδης, Λέκτορας Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
- Γεώργιος Πανουτσόπουλος, Λέκτορας Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Στην Π.Γ.Σ. συμμετέχουν και δύο εκλεγμένοι εκπρόσωποι των φοιτητών.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Αναπληρωτές Καθηγητές

- Μαρία Τσιρώνη, Αναπλ. Καθηγήτρια στο γνωστικό αντικείμενο «Παθολογία»
τηλ. γραφείου: 27310 89715 & 27310 89725
e-mail: tsironi@uop.gr

Επίκουροι Καθηγητές

- Σοφία Ζυγά, Επίκ. Καθηγήτρια στο γνωστικό αντικείμενο «Εισαγωγή στη Νοσηλευτική-Βασική Νοσηλευτική»
τηλ. γραφείου: 27310 89714 & 27310 89724
e-mail: zygas@uop.gr
- Παναγιώτης Πρεζεράκος, Επίκ. Καθηγητής στο γνωστικό αντικείμενο «Διοίκηση Νοσηλευτικών υπηρεσιών-Συστήματα Νοσηλευτικής Φροντίδας»
τηλ. γραφείου: 27310 89728
e-mail: panprez@uop.gr

Λέκτορες

- Αθηνά Λαζακίδου, Λέκτορας στο γνωστικό αντικείμενο «Πληροφορική της Υγείας»
τηλ. γραφείου: 27310 89723
e-mail: lazakid@uop.gr
- Ανδρέα-Παόλα Ρόχας Χιλ, Λέκτορας στο γνωστικό αντικείμενο «Βιολογία-Βιοχημεία»
τηλ. γραφείου: 27310 89712 & 27310 89729
e-mail: arojas@uop.gr
- Αναστάσιος Ιωαννίδης, Λέκτορας στο γνωστικό αντικείμενο «Μικροβιολογία»
τηλ. γραφείου: 27310 89712 & 27310 89729
e-mail: tasobi@uop.gr
- Γεώργιος Πανουτσόπουλος, Λέκτορας στο γνωστικό αντικείμενο «Φυσιολογία του Ανθρώπου»
τηλ. γραφείου: 27310 89729
e-mail: gpanouts@uop.gr
- Στυλιανή Τζιαφέρη, Λέκτορας (υπό διορισμό) στο γνωστικό αντικείμενο «Κοινωνική Νοσηλευτική»
e-mail: stziafer@uop.gr
- Στυλιανός Κατσαράγκης, Λέκτορας (υπό διορισμό) στο γνωστικό αντικείμενο «Παθολογική Νοσηλευτική»
e-mail: stkats@uop.gr
- Θεοφάνης Φώτης, Λέκτορας (υπό διορισμό) στο γνωστικό αντικείμενο «Χειρουργική Νοσηλευτική»
e-mail: thfotis@nurs.uoa.gr
- Φωτεινή Τζαβέλλα, Λέκτορας (υπό διορισμό) στο γνωστικό αντικείμενο «Εφαρμοσμένη Κοινωνιολογία στο χώρο της υγείας»
e-mail: ftzavella@hotmail.com
- Παναγιώτης Ανδριόπουλος, Λέκτορας (υπό διορισμό) στο γνωστικό αντικείμενο «Επιδημιολογία και Πρόληψη Νοσημάτων»
e-mail: pandriop@uop.gr

Επιπλέον, έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία εκλογής μελών Δ.Ε.Π. για τρία (5) γνωστικά αντικείμενα, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η αντίστοιχη διαδικασία για άλλα δύο (2) γνωστικά αντικείμενα.

Διδάσκοντες βάσει του Π.Δ. 407/80

Το Τμήμα Νοσηλευτικής απασχολεί ικανοποιητικό αριθμό διδασκόντων βάσει του Π.Δ. 407/1980 (περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του Τμήματος).

Ε.Ε.ΔΙ.Π. Π.Ε.

- Βασιλική Ιωαννίδη (Κλάδου ΙΙ - Ειδική Αγωγή: Νεανική παραβατικότητα - παιδαγωγική προσέγγιση)
e-mail: vioannid@uop.gr
- Πέτρος Κολοβός (Κλάδου ΙΙ - Κλινική Νοσηλευτική)
τηλ. γραφείου: 27310 89726
e-mail: pkolovos@uop.gr

Ε.Τ.Ε.Π.

- Ευσταθία Καλαματιανού (Π.Ε. - Υποβοήθηση διοικητικού, εκπαιδευτικού, εργαστηριακού και εφαρμοσμένου έργου)
τηλ. γραφείου: 27310 89722
e-mail: nrsfmer@uop.gr
- Σταύρος Κόντος (Δ.Ε. - Παροχή εξειδικευμένου/ εφαρμοσμένου έργου, για την υποστήριξη των Ηλεκτρονικών Εγκαταστάσεων - Δικτύων και Η/Υ - Εξυπηρετητών)
τηλ. γραφείου: 27310 89723
e-mail: sgkontos@uop.gr

Γραμματεία Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Πέτρος Κολοβός (Ε.Ε.ΔΙ.Π. Π.Ε.)
τηλ. γραφείου: 27310 89726
e-mail: pmsnurs@uop.gr

Γραμματεία Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

- Σοφία Φλώρου(Δ.Ε. Διοικητικού-Λογιστικού)
τηλ. γραφείου: 27310 89720
e-mail: sflorou@uop.gr
- Νικολέττα Ψυχογιού (Δ.Ε. Διοικητικού-Λογιστικού)
τηλ. γραφείου: 27310 89720
e-mail: npsyhog@uop.gr

Βιβλιοθήκη

- Θεόδωρος Φωτάκης (Τ.Ε. Διοικητικού-Λογιστικού)
τηλ. γραφείου: 27310 89653
e-mail: tfotakis@uop.gr

ΓΕΝΙΚΑ

Το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου ιδρύθηκε με το νόμο 3391/2005/ΦΕΚ 240/4-10-2005 και άρχισε να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2005-2006, παρέχοντας δυνατότητες για μία δημιουργική φοιτητική ζωή σε ένα εξαιρετικό φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον στον ιστορικό τόπο της Σπάρτης. Οργανώνει και προσφέρει σύγχρονες σπουδές στο χώρο της Νοσηλευτικής επιστήμης, προσαρμοσμένες στις ευρύτερες επιστημονικές, επαγγελματικές και κοινωνικές επιταγές της εποχής μας.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Η καλλιέργεια και η προαγωγή της γνώσης σχετικά με την παροχή νοσηλευτικών υπηρεσιών, καθώς και η παροχή στους φοιτητές/φοιτήτριες των απαραίτητων εφοδίων που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία.

Η οργάνωση μεταπτυχιακών σπουδών που οδηγούν στην κατάρτιση επιστημόνων με εξειδικευμένες γνώσεις σε επί μέρους γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος.

Η συμβολή στην ανάπτυξη των σπουδών της επιστήμης σε συνδυασμό με τις απαιτήσεις της υψηλής ποιότητας παροχής νοσηλευτικών υπηρεσιών και τη χρήση νέων τεχνολογιών.

Η εκπαίδευση που παρέχει το Τμήμα αποβλέπει ιδίως: i) στην αποτελεσματική ανάδειξη, προβολή και αξιοποίηση των νοσηλευτικών μεθόδων και τεχνικών προαγωγής και διασφάλισης της ποιότητας ζωής στην υγεία και τη νόσο, δηλαδή στη φροντίδα υγείας (πρόληψη, θεραπεία, αποκατάσταση) του υγιούς ή ασθενούς ατόμου, της οικογένειας και της κοινότητας, ii) στην ορθολογική διαχείριση και οικονομική αξιοποίησή τους, ώστε να επιτευχθεί η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου συστήματος όλων των παραμέτρων της νοσηλευτικής διαχείρισης στην Ελλάδα και iii) στην ανάδειξη του σύγχρονου τομέα της νοσηλευτικής διαχείρισης και σχεδιασμού με τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

ΚΤΗΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στεγάζεται στις νέες κτηριακές δομές της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, ενώ οι διαθέσιμοι χώροι περιλαμβάνουν γραφεία διοίκησης, αίθουσες διδασκαλίας, γραφεία καθηγητών, οργανωμένα εργαστήρια και βιβλιοθήκη.

Παράλληλα, διατηρούμε και τις κτιριακές εγκαταστάσεις στο Γενικό Νοσοκομείο Σπάρτης ως εργαστηριακούς χώρους και αίθουσες διδασκαλίας.

Οι τελικές εγκαταστάσεις του Τμήματος θα γίνουν σε χώρο που έχει παραχωρηθεί από το Δήμο Μυστρά (Κληροδότημα Γραμματικάκη, 16 στρεμμάτων). Ήδη το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών με τη υπ' αριθμ. 8275/2007 απόφασή του ενέκρινε την παραχώρηση του οικοπέδου.

Σε αυτό το χώρο προγραμματίζονται: η κατασκευή κτηρίου που θα στεγάζει τα γραφεία των διδασκόντων, η δημιουργία ενός αμφιθεάτρου για εκδηλώσεις και για άλλες ανάγκες της Σχολής, η δημιουργία νέων εργαστηρίων, η κατασκευή Αποθηκών, Βοηθητικών χώρων, φοιτητικής λέσχης και χώρων άθλησης.

Σήμερα, στο Τμήμα Νοσηλευτικής λειτουργούν:

▪ **Αίθουσα Η/Υ**

Η αίθουσα Ηλεκτρονικών Υπολογιστών περιλαμβάνει κεντρικό εξυπηρετητή (SERVER) και 17 προσωπικούς υπολογιστές με συχνότητα λειτουργίας επεξεργαστή 3,2 GHz, 1 GB RAM, 160 GB, σκληρό δίσκο και οθόνες TFT 17''. Οι υπολογιστές διαθέτουν λογισμικό εφαρμογών γραφείου καθώς και εξειδικευμένο λογισμικό Νοσηλευτικών - Ιατρικών Εφαρμογών. Επίσης, παρέχεται συνεχής πρόσβαση στο διαδίκτυο σε εξειδικευμένες βάσεις δεδομένων, βιβλιοθήκες, δικτυακούς τόπους ξένων Πανεπιστημίων κ.λ.π.

▪ **Αίθουσα Βασικών Επιστημών και Νοσηλευτικών Εφαρμογών**

Η αίθουσα Βασικών Επιστημών διαθέτει επιστημονικά όργανα (Μικροσκόπια, Ηλεκτροκαρδιογράφους, Απινιδωτές, Ηλεκτροεγκεφαλογράφο, Σπιρόμετρο, Ακούμετρο, Προπλάσματα, Οπτόμετρο, Elisa, PCR κ.ά.) για τα μαθήματα των Βασικών Επιστημών και την εξοικείωση των φοιτητών με νοσηλευτικές πράξεις.

Στο Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου ευρίσκονται υπό έκδοση ιδρυτικού Φ.Ε.Κ.:

- Παθολογική Κλινική με Εργαστήριο Μελέτης και Πρόληψης Αιμοσφαιρινοπαθειών
- Εργαστήριο Νοσηλευτικών Εφαρμογών

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Προγραμματίζονται να ιδρυθούν:

- Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας
- Εργαστήριο Πληροφορικής της Υγείας
- Εργαστήριο Οργάνωσης και Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας
- Εργαστήριο Κοινωνικής Νοσηλευτικής
- Εργαστήριο Πρόληψης και Δημογραφίας
- Εργαστήριο Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης-Πρώτων Βοηθειών
- Εργαστήριο Βασικών Επιστημών και Κλινικών Εφαρμογών

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ / ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ

Η Βιβλιοθήκη - Αναγνωστήριο του Τμήματος Νοσηλευτικής διαθέτει επιστημονικά συγγράμματα, εγχειρίδια και περιοδικά, τα οποία χρησιμοποιούν οι φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Μέσω διαδικτύου παρέχεται η δυνατότητα σύνδεσης με ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες και δικτυακές βιβλιογραφικές «πύλες».

ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Η κλινική άσκηση των φοιτητών γίνεται στο Γενικό Νοσοκομείο Σπάρτης, σε δομές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και σε άλλες Υγειονομικές δομές της Περιφέρειας Πελοποννήσου και της περιοχής Αττικής.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Οι φοιτητές του Τμήματος Νοσηλευτικής, κατά τη διάρκεια των Προπτυχιακών Σπουδών τους, έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν σε πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης, στα μαθήματα του Οδηγού Σπουδών.

Το Τμήμα Νοσηλευτικής εκπαιδεύει φοιτητές, οι οποίοι θα κληθούν στο μέλλον να στελεχώσουν νοσοκομεία, δομές πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, εκπαιδευτικά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα, φορείς υγείας, περίθαλψης και πρόνοιας κ.λπ.

Με την Πρακτική Άσκηση οι φοιτητές:

- Θα έλθουν σε επαφή με την εργασιακή πραγματικότητα.
- Θα εξοικειωθούν με υπηρεσίες και φορείς που ασχολούνται με την υγεία και την περίθαλψη.
- Θα θέσουν σε πρακτική εφαρμογή θεωρίες και γνώσεις που διδάχθηκαν και αποκόμισαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Με τον τρόπο αυτό η Πρακτική Άσκηση συνεισφέρει στην εκπαιδευτική διαδικασία, επιτρέποντας αφενός την εφαρμογή του θεωρητικού πλαισίου σε πραγματικό εργασιακό χώρο αφετέρου την ενίσχυση της μαθησιακής διαδικασίας με την εμπειρία της εφαρμογής.

Επιπλέον, η Πρακτική Άσκηση αποτελεί ένα αναγκαίο βήμα για:

- Τη δημιουργία ενός σταθερού συνδέσμου του Τμήματος και του φοιτητικού του δυναμικού με την αγορά εργασίας.
- Τη διαμόρφωση επαγγελματικής συνείδησης των φοιτητών.
- Την ενίσχυση της επαγγελματικής αποκατάστασης των φοιτητών.
- Την εξειδίκευση και την περαιτέρω ανάπτυξη των επαγγελματικών ενδιαφερόντων των φοιτητών.

ΘΕΜΑΤΑ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

- **Δικαιούχοι:** Υγειονομική περίθαλψη, ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή δικαιούνται οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, ημεδαποί ομογενείς και αλλοδαποί που δεν είναι ασφαλισμένοι σε κάποιο ασφαλιστικό ταμείο. Οι προπτυχιακοί φοιτητές δικαιούνται υγειονομική περίθαλψη για χρονικό διάστημα το πολύ έξι (6) ετών από την ημερομηνία της πρώτης τους εγγραφής. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου δικαιούνται υγειονομική περίθαλψη για διάστημα ίσο προς τα έτη φοίτησης προσαυξανόμενο κατά το ήμισυ. Σε περίπτωση αναστολής της φοίτησης, το δικαίωμα της περίθαλψης παρατείνεται αναλόγως. Προκειμένου για το τελευταίο έτος σπουδών, η περίθαλψη παρατείνεται και μετά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους, μέχρι 31 Δεκεμβρίου, για όσους δεν έχουν λάβει τον τίτλο σπουδών τους μέχρι τότε.
- **Χορήγηση βιβλιαρίου:** Το βιβλιάριο χορηγείται στο φοιτητή με αίτησή του στην Γραμματεία του Τμήματος, εφόσον αυτός δεν έχει επιλέξει άλλον ασφαλιστικό φορέα, καταθέτοντας και σχετική υπεύθυνη δήλωση ότι δεν είναι εγγεγραμμένος σε άλλο ταμείο και δεν δικαιούται άλλη ασφάλιση. Η ισχύς του βιβλιαρίου αφορά το εκάστοτε ακαδημαϊκό έτος και ανανεώνεται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους (μήνα Σεπτέμβριο) από τη Γραμματεία του Τμήματος του φοιτητή.
- **Παροχή υγειονομικής περίθαλψης:** Η υγειονομική περίθαλψη παρέχεται μόνο σε Νοσηλευτικά Ιδρύματα Ν.Π.Δ.Δ. (Δημόσια νοσοκομεία). Η νοσηλεία των φοιτητών αφορά την Ββ θέση των νοσοκομείων που υπολογίζεται με βάση το τιμολόγιο που ισχύει κάθε φορά για τους δημοσίους υπαλλήλους.

- **Φαρμακευτική περίθαλψη:** Οι συνταγές των φαρμάκων γράφονται από τους ιατρούς των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων Ν.Π.Δ.Δ. στο βιβλιάριο και θεωρούνται από την αρμόδια υπηρεσία του Νοσηλευτικού Ιδρύματος, αλλιώς δεν είναι εκτελεστές. Η συνταγή πρέπει να φέρει με σαφήνεια το ονοματεπώνυμο, το τμήμα, τον αριθμό μητρώου του φοιτητή, τη γνωμάτευση της πάθησης, ημερομηνία, υπογραφή και σφραγίδα ιατρού. Οι συνταγές εκτελούνται από οποιοδήποτε φαρμακείο με επιβάρυνση του φοιτητή, όπου εξοφλεί πλήρως το ποσό της προμήθειας των φαρμάκων. Στην συνέχεια, ο φοιτητής προσκομίζει εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών στη Γραμματεία του Τμήματός του τα παρακάτω δικαιολογητικά: το σχετικό απόκομμα του βιβλιαρίου, όπου αναγράφονται τα φάρμακα, την απόδειξη του φαρμακείου (απλή απόδειξη ταμειακής μηχανής και όχι τιμολόγιο), τα κουπόνια των φαρμάκων, όπου συνήθως ο φαρμακοποιός τοποθετεί είτε στο σχετικό απόκομμα του βιβλιαρίου είτε στην απόδειξη πληρωμής.
- **Επίδομα τοκετού:** Σε περίπτωση φυσιολογικού τοκετού ή καισαρικής τομής παρέχεται στις φοιτήτριες επίδομα τοκετού ίσο με το επίδομα που παρέχεται στους δημοσίους υπαλλήλους και με την προϋπόθεση ότι δεν χορηγείται επίδομα ή βοήθημα από άλλη πηγή στην ίδια ή στο σύζυγό της. Για το λόγο αυτό, πρέπει να προσκομίσει στη Γραμματεία του Τμήματός της τα παρακάτω δικαιολογητικά: Ληξιαρχική Πράξη Γεννήσεως του τέκνου, υπεύθυνη δήλωση ότι η φοιτήτρια δεν δικαιούται επίδομα τοκετού από άλλον ασφαλιστικό φορέα, υπεύθυνη δήλωση ότι ο σύζυγος δεν έχει λάβει το επίδομα τοκετού, πρωτότυπο τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών.
- Σε περίπτωση καισαρικής τομής ακολουθείται η διαδικασία της νοσοκομειακής περίθαλψης.
- **Δεν καλύπτονται οι εξής δαπάνες:** ακουστικά βαρικοΐας, στοιχειώδη φάρμακα, ιατρικά εργαλεία και όργανα, καλλυντικά, λουτροθεραπείες, αμοιβή αποκλειστικής νοσοκόμου, πλαστικές εγχειρήσεις.

ΔΕΛΤΙΟ ΕΙΔΙΚΟΥ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΥ (ΠΑΣΟ)

Για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων των φοιτητών των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) χορηγείται δελτίο ειδικού εισιτηρίου (ΠΑΣΟ).

Δικαιούχοι δελτίου ειδικού εισιτηρίου είναι:

- Οι φοιτητές πλήρους φοίτησης του πρώτου κύκλου σπουδών που δεν είναι ήδη κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ για όσα έτη απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών προσαυξημένα κατά δύο (2) έτη.
- Οι φοιτητές μερικής φοίτησης του πρώτου κύκλου σπουδών που δεν είναι ήδη κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ για διπλάσια έτη από όσα απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών.
- Οι φοιτητές του δεύτερου κύκλου σπουδών που δεν είναι ήδη κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου για όσα έτη διαρκεί η φοίτησή τους σύμφωνα με το εκάστοτε ενδεικτικό πρόγραμμα δεύτερου κύκλου σπουδών.
- Οι φοιτητές του τρίτου κύκλου σπουδών που δεν είναι ήδη κάτοχοι διδακτορικού τίτλου για τέσσερα (4) έτη από την ημερομηνία εγγραφής τους.

- Οι φοιτητές-πολίτες κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων κρατών, οι οποίοι σπουδάζουν σε ημεδαπό ΑΕΙ στα πλαίσια του προγράμματος κινητικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Erasmus» για όσο χρόνο διαρκεί η φοίτησή τους στο ημεδαπό ΑΕΙ.

Η για οποιοδήποτε λόγο διακοπή της φοιτητικής ιδιότητας συνεπάγεται αυτόματα παύση του δικαιώματος κατοχής δελτίου ειδικού εισιτηρίου, το οποίο στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να επιστρέφεται στη Γραμματεία του οικείου Τμήματος. Σε περίπτωση που ο φοιτητής έχει απωλέσει το δελτίο ειδικού εισιτηρίου θα πρέπει να υποβάλλει στη Γραμματεία σχετική Υπεύθυνη Δήλωση του ν.1599/1986, συνοδευμένη από δήλωση απώλειας/κλοπής που έχει υποβάλλει στο αστυνομικό τμήμα.

Διαδικασία έκδοσης του δελτίου ειδικού εισιτηρίου:

Από το ακαδημαϊκό έτος 2011–2012 η διαδικασία αίτησης και έκδοσης δελτίου ειδικού εισιτηρίου γίνεται εφεξής αποκλειστικά και μόνο ηλεκτρονικά, μέσω υπηρεσίας κεντρικού πληροφοριακού συστήματος (<http://paso.minedu.gov.gr>), η οποία παρέχεται από το Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και τον Οργανισμό Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (ΟΑΣΑ), με την τεχνική υποστήριξη της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΔΕΤ) που συστήθηκε με το άρθρο 1 του π.δ. 29/1998 (ΦΕΚ 34 Α΄).

ΣΙΤΙΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Δικαιούχοι δωρεάν σίτισης θα είναι οι φοιτητές που ανήκουν σε κάποια από τις παρακάτω κατηγορίες :

- Φοιτητές των οποίων το οικογενειακό και προσωπικό εισόδημα δεν ξεπερνά το ποσό των 40.000 €.

(Ως ετήσιο οικογενειακό εισόδημα νοείται το συνολικό ετήσιο φορολογούμενο πραγματικό ή τεκμαρτό, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα του φορολογούμενου, της συζύγου του και των προστατευόμενων μελών από κάθε πηγή).

(Εγγαμος ή άγαμος φοιτητής πάνω από είκοσι πέντε (25) ετών σύμφωνα με το άρθρο 61 του Ν. 2238/1994 δεν θεωρείται προστατευόμενο μέλος και είναι υπόχρεος σε υποβολή φορολογικής δήλωσης σύμφωνα με το άρθρο 7 του ιδίου Νόμου).

- Φοιτητές που είναι μέλη πολύτεκνων οικογενειών με τέσσερα (4) παιδιά, ανεξαρτήτως οικογενειακού εισοδήματος, εφόσον προσκομίσουν έγγραφο που να αποδεικνύει την πολυτεκνία.
- Άτομα με ειδικές ανάγκες ανεξαρτήτως εισοδήματος.
- Κύπριοι φοιτητές με Πιστοποιητικό Υπηρεσίας Κοινωνικής Ευημερίας.
- Αλλοδαποί-αλλογενείς, οι οποίοι είναι υπότροφοι των Υπουργείων Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εξωτερικών και Εθνικής Οικονομίας, εφόσον προσκομίσουν Βεβαίωση Υποτροφίας. Αλλοδαποί που δεν διαθέτουν Βεβαίωση Υποτροφίας, καταθέτουν Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/86 στην οποία περιγράφουν την οικονομική τους κατάσταση.
- Φοιτητές πυρόπληκτοι από περιοχές που επλήγησαν από τις πυρκαγιές που εκδηλώθηκαν το 2007, εφόσον προσκομίσουν υπεύθυνη δήλωση του Ν.

1599/1986 ότι οι γονείς τους διαμένουν στην πληγείσα από τις πυρκαγιές περιοχή και βεβαίωση του Δήμου ή της Κοινότητας ότι ο Δήμος είναι πυρόπληκτος και η περιουσία του φοιτητή ή των γονέων του υπέστη ζημία από τις πυρκαγιές.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

➤ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LIFELONG LEARNING PROGRAMME (L.L.P) ERASMUS

Το L.L.P. είναι το Πρόγραμμα Δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διακρατική συνεργασία στον τομέα της δια βίου μάθησης. Εγκρίθηκε στις 15 Νοεμβρίου 2006 και πρόκειται να καλύψει την περίοδο 2007-2013. Το συγκεκριμένο Πρόγραμμα αντικατέστησε τα μέχρι σήμερα προγράμματα «ΣΩΚΡΑΤΗΣ», “Leonardo da Vinci”, “e-Learning Programmes”, τα οποία έληξαν το 2006/07. Γενικός στόχος του L.L.P. είναι να συμβάλλει, με τη δια βίου μάθηση, στην ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ως προηγμένης κοινωνίας βασισμένης στη γνώση, με βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, καλύτερες και περισσότερες θέσεις απασχόλησης και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή, διασφαλίζοντας, παράλληλα, ικανοποιητική προστασία του περιβάλλοντος για τις μελλοντικές γενιές. Αποσκοπεί ιδίως στην ενίσχυση των ανταλλαγών, της συνεργασίας και της κινητικότητας μεταξύ των μονάδων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ε.Ε., ώστε να καταστούν παγκόσμιο σημείο ποιοτικής αναφοράς. Επίσης, το πρόγραμμα αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας και στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής διάστασης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενθαρρύνοντας τη διακρατική συνεργασία μεταξύ Πανεπιστημίων, την αύξηση της ευρωπαϊκής κινητικότητας, καθώς και την προαγωγή της πλήρους ακαδημαϊκής αναγνώρισης σπουδών και ακαδημαϊκών τίτλων. Συνεπώς, χορηγούνται υποτροφίες κινητικότητας σε χιλιάδες σπουδαστών και διδασκόντων, ενώ παράλληλα επιδιώκεται η ενίσχυση της ευρωπαϊκής διάστασης των σπουδών, ώστε να επωφελούνται και όσοι δεν συμμετέχουν άμεσα στις ανταλλαγές.

➤ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΣΠΟΥΔΕΣ

Σύμφωνα με τις Διμερείς Συμφωνίες που συνάπτει ανά έτος το Ίδρυμα Προέλευσης με Ιδρύματα του Εξωτερικού, οι φοιτητές (όλων των επιπέδων -ανάλογα με την πρόβλεψη για κινητικότητα που έχει δηλωθεί στις συμφωνίες) έχουν τη δυνατότητα να μεταβαίνουν στο εξωτερικό για σπουδές, για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να είναι μικρότερο του 3μήνου, ή μεγαλύτερο του έτους.

Στην [προκαταρκτική αίτηση συμμετοχής](#), υπάρχει η δυνατότητα δήλωσης μέχρι 3 πανεπιστημίων Υποδοχής, χωρίς αυτό να είναι απαραίτητο. Όσον αφορά το [ύψος της χρηματοδότησης ανά μήνα και ανά χώρα υποδοχής για την κινητικότητα Φοιτητών για Σπουδές](#), αυτό καθορίζεται από το Ι.Κ.Υ. Η υποτροφία λαμβάνεται ολόκληρη σε μια δόση, αφού υπογραφεί η [Σύμβαση του Ι.Κ.Υ. μεταξύ του δικαιούχου φοιτητή και του Ιδρύματος Αποστολής](#).

➤ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Πρόκειται για μια νέα δράση του προγράμματος Erasmus, σύμφωνα με την οποία φοιτητές μπορούν να μεταβαίνουν στο Εξωτερικό για Πρακτική Άσκηση.

Η διάρκεια πρακτικής άσκησης στο εξωτερικό *δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρεις μήνες* ή μικρότερη από τη διάρκεια ολοκλήρωσης του τριμήνου, (σε αντίθετη περίπτωση επιστρέφεται το συνολικό ποσό της υποτροφίας) *ή μεγαλύτερη από ένα*

έτος, αλλά ούτε και μικρότερη από τη δηλωθείσα στη σύμβαση που υπογράφει ο φοιτητής με το Ι.Κ.Υ.(στην αντίθετη περίπτωση επιστρέφεται το ποσό που αντιστοιχεί στη χρονική περίοδο πρακτικής άσκησης που δεν πραγματοποιήθηκε).

Ο δικαιούχος έχει δυνατότητα παράτασης της παραμονής του στο εξωτερικό εφόσον: α) έχει εξασφαλίσει την έγγραφη έγκριση της Επιχείρησης Υποδοχής, β) έχει υποβάλει αίτηση στο Ίδρυμα Προέλευσης, γ) η παράταση ακολουθεί αμέσως την τρέχουσα περίοδο ERASMUS χωρίς κενό, δ) το Ίδρυμα Προέλευσης διαθέτει τα απαραίτητα κονδύλια για τη χρηματοδότηση της παράτασης.

Σε περίπτωση χορήγησης παράτασης, υπογράφεται τροποποιητική σύμβαση μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, πριν το τέλος της προγραμματισμένης λήξης της τρέχουσας περιόδου Erasmus. Τονίζεται ότι σε καμία περίπτωση, συμπεριλαμβανομένης της παράτασης, η περίοδος της κινητικότητας δεν θα υπερβαίνει το τέλος της συμβατικής περιόδου, δηλαδή την 30η Σεπτεμβρίου 2010.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- 1η Επιστημονική Ημερίδα Φοιτητών του Τμήματος Νοσηλευτικής, με θέμα: «Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα», στις 6 Ιουνίου 2007 στη Σπάρτη.
- 2η Επιστημονική Ημερίδα Φοιτητών του Τμήματος Νοσηλευτικής, με θέμα: «Ψυχή, Ουσίες, Εξάρτηση, Απεξάρτηση: Ναρκωμένη Κοινωνία», στις 7 Μαρτίου 2009 στη Σπάρτη.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Το Τμήμα έχει δημιουργήσει περιοδική έκδοση με τίτλο «ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΥΓΕΙΑΣ». Η δημιουργία της σειράς «ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΥΓΕΙΑΣ» αποσκοπεί στη διαρκή αναβάθμιση της νοσηλευτικής εκπαίδευσης, στην ενίσχυση της εκπαιδευτικής πράξης και τον εμπλουτισμό των μεθόδων και των μέσων με τα οποία μπορεί να υποστηριχθεί το έργο των επαγγελματιών υγείας. Η συγγραφή επιμέρους τευχών, στο πλαίσιο έκδοσης της σειράς, έρχεται να απαντήσει στην κάλυψη ιατρικών, νοσηλευτικών και εκπαιδευτικών αναγκών στη συνεχώς διαμορφούμενη κοινωνική πραγματικότητα. Τα δημοσιεύματα της σειράς απευθύνονται στο ευρύτερο αναγνωστικό κοινό. Στο πλαίσιο της έκδοσης, οι διδάσκοντες του τμήματος συνεργάζονται με μέλη Δ.Ε.Π. άλλων τμημάτων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου αλλά και άλλων Πανεπιστημίων.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ - ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Το Τμήμα συνεργάζεται με επιστημονικούς, εκπαιδευτικούς, τοπικούς και επαγγελματικούς φορείς για τη διοργάνωση επιμορφωτικών συναντήσεων και άλλων συνεδριακών γεγονότων που απευθύνονται σε φοιτητές, επαγγελματίες υγείας καθώς και το ευρύ κοινό.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Νοσηλευτικής αναπτύσσεται σε οκτώ (8) εξάμηνα σπουδών και αποτελείται από υποχρεωτικά μαθήματα και από κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ως υποχρεωτικά μαθήματα χαρακτηρίζονται τα μαθήματα, στα οποία η παρακολούθηση και η επιτυχής εξέταση θεωρείται απαραίτητη για τους φοιτητές του Τμήματος Νοσηλευτικής. Η παρακολούθηση των μαθημάτων αποτελεί ακαδημαϊκή υποχρέωση του φοιτητή.

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ως κατ' επιλογήν μαθήματα χαρακτηρίζονται τα μαθήματα, τα οποία ο φοιτητής πρέπει να επιλέξει, ώστε να συμπληρώσει τις διδακτικές μονάδες (Δ.Μ.), που απαιτούνται για την απόκτηση του πτυχίου του. Ο φοιτητής είναι ελεύθερος να επιλέξει τα μαθήματα επιλογής του εξαμήνου ή προηγούμενων, ανάλογα με τα ενδιαφέροντά του και τους περιορισμούς του Προγράμματος Σπουδών. Αναφορικά με τις εξετάσεις, τη βαθμολογία και τον αριθμό των Δ.Μ. κάθε μαθήματος επιλογής, ισχύει ό,τι και στα υποχρεωτικά μαθήματα. Η παρακολούθηση των κλινικών και εργαστηριακών ασκήσεων καθώς και των φροντιστηρίων είναι υποχρεωτική για τον φοιτητή.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ, ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Οι ασκήσεις αυτές δεν είναι αυτοτελή μαθήματα, αλλά επί μέρους εκπαιδευτικές δραστηριότητες, οι οποίες συμπληρώνουν τη διαδικασία κάθε μαθήματος με την εμπέδωση της ύλης που διδάσκεται και την πρακτική εφαρμογή των γνώσεων. Οι ασκήσεις διεξάγονται σε ολιγομελείς ομάδες φοιτητών, γεγονός που επιτρέπει την ενεργό συμμετοχή τους σε αυτές. Η παρακολούθηση είναι απόλυτα υποχρεωτική με την έννοια, ότι ο φοιτητής, αν απουσιάσει πάνω από 20% των ωρών διδασκαλίας δεν μπορεί να προσέλθει στις εξετάσεις και υποχρεώνεται να επαναλάβει την παρακολούθηση του μαθήματος και των ασκήσεων. Η παρακολούθηση εκ νέου περιλαμβάνει το μάθημα στο σύνολό του.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

Στο πλαίσιο της διδασκαλίας πολλών μαθημάτων, μπορούν να διεξαχθούν και σεμινάρια κατά την κρίση των διδασκόντων. Τα σεμινάρια μπορεί να περιλαμβάνουν και εργασίες φοιτητών. Σκοπός των σεμιναρίων είναι η διδασκαλία και η εξοικείωση των φοιτητών με την έρευνα, η οποία μπορεί να οδηγήσει και στην εκπόνηση επιστημονικών εργασιών.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ

Για την απόκτηση του πτυχίου οι φοιτητές οφείλουν:

- Να παρακολουθήσουν τουλάχιστον οκτώ (8) διδακτικά εξάμηνα.
- Να εγγραφούν, να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς σε 46 υποχρεωτικά μαθήματα και σε 16 κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.
- Να συμπληρώσουν ένα σύνολο από 256 Διδακτικές Μονάδες.

Για την απόκτηση πτυχίου απαιτείται η συμπλήρωση 256 Διδακτικών Μονάδων, οι οποίες κατανέμονται ως εξής:

- Σε κάθε υποχρεωτικό μάθημα αντιστοιχούν 3 έως 6 Διδακτικές Μονάδες.
- Σε κάθε κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα αντιστοιχούν 3 Διδακτικές Μονάδες.

- Τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα είναι τρία. Οι φοιτητές πριν την έναρξη κάθε εξαμήνου επιλέγουν τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα με δήλωσή τους από το σύνολο των προσφερομένων.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΒΑΘΜΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ

Ο τρόπος υπολογισμού του βαθμού Πτυχίου είναι ενιαίος για όλα τα Α.Ε.Ι. της χώρας και καθορίζεται από την Υπουργική Απόφαση Β3/2166/1987 (ΦΕΚ 308 Β΄):

1. Για τον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου των φοιτητών που έχουν εισαχθεί στα Α.Ε.Ι., από το ακαδημαϊκό έτος 1987-88 και μετά, λαμβάνονται υπόψη οι βαθμοί όλων των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου (άρθρο 25 παρ. 12 Ν. 1268/1982), καθώς και της διπλωματικής εργασίας, όπου αυτή προβλέπεται από το Πρόγραμμα Σπουδών.
2. α) Για τον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου των φοιτητών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος επί έναν συντελεστή, ο οποίος ονομάζεται συντελεστής βαρύτητας του μαθήματος, και το άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το άθροισμα των συντελεστών βαρύτητας όλων των μαθημάτων αυτών.
β) Οι συντελεστές βαρύτητας κυμαίνονται από 1,0 έως 2,0 και υπολογίζονται ως εξής:
  - Μαθήματα με 1 ή 2 διδακτικές μονάδες έχουν συντελεστή βαρύτητας 1,0.
  - Μαθήματα με 3 ή 4 διδακτικές μονάδες έχουν συντελεστή βαρύτητας 1,5.
  - Μαθήματα με περισσότερες από 4 διδακτικές μονάδες έχουν συντελεστή βαρύτητας 2,0.
3. Εάν ένας φοιτητής έχει βαθμολογηθεί σε περισσότερα μαθήματα από όσα αντιστοιχούν στον, κατά το Πρόγραμμα Σπουδών, απαιτούμενο ελάχιστο αριθμό διδακτικών μονάδων για τη λήψη του πτυχίου, μπορεί αυτός να μην συνυπολογίσει, για την εξαγωγή τού βαθμού πτυχίου, τους βαθμούς ενός αριθμού κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων, με την προϋπόθεση ότι ο συνολικός αριθμός των διδακτικών μονάδων, ο οποίος προκύπτει από τα υπόλοιπα μαθήματα, είναι τουλάχιστον ίσος με τον απαιτούμενο για τη λήψη πτυχίου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ANATOMIA I

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να γνωρίσουν και να μάθουν τις ανατομικές δομές του ανθρώπινου οργανισμού, τόσο σε μακροσκοπικό όσο και σε μικροσκοπικό ιστολογικό επίπεδο.

Η Εμβρυολογία, ως αναπόσπαστο τμήμα της Ανατομίας, παρέχει τη γνώση της δημιουργίας και ανάπτυξης των ιστών και οργάνων και διαμέσου αυτού την κατανόηση πολλών συγγενών παθήσεων και γενετικών ανωμαλιών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Βασικές γνώσεις Ιστολογίας /Εμβρυολογίας
- Βασικές γνώσεις Ανατομίας - Μυοσκελετικό σύστημα (Τύποι οστών, αρθρώσεις - σύνδεσμοι - Σπονδυλική στήλη - Ισορροπία)
- Θώρακας (Θώρακας - θωρακικό τοίχωμα - Διάφραγμα)
- Θώρακας (Υπεζωκότας - Μεσοθωράκιο - Τραχειοτομή)
- Θώρακας - Αναπνευστικό σύστημα (ΡΙνοφάρυγγας - Λάρυγγας - Πνεύμονας - Αναπνοή)
- Θώρακας - Αναπνευστικό σύστημα (Βρόγχοι - Βρογχοσκόπηση - Κυψελιδοτριχοειδική μεμβράνη)
- Καρδιά - Κυκλοφορία (Αρτηρίες - Φλέβες - Ανατομικές αλλοιώσεις των Αγγείων)
- Καρδιά - Κυκλοφορία (Καρδιακός μυς - Κόλποι - Κοιλίες - Περικάρδιο - Ερεθισματαγωγό Σύστημα)
- Αιμοφόρο Κυκλοφορικό σύστημα - Λεμφαγγεία - Λέμφος.
- Τράχηλος (Ανατομικά τρίγωνα - Αδένες: Θυρεοειδής, Παραθυρεοειδείς, Θύμος - Λεμφαδένες)
- Ώμος - Άνω άκρο
- Ισχίο - Κάτω άκρο

Εργαστηριακό μέρος

Με τη βοήθεια προπλασμάτων οι φοιτητές εκπαιδεύονται κατά ομάδες στην Ανατομική και παρουσιάζουν εργασίες επί του περιεχομένου του μαθήματος με στόχο την ενημέρωση και την προσέγγιση των πηγών γνώσης (Βιβλιοθήκες, Διαδίκτυο).

Μικροσκόπηση ιστολογικών παρασκευασμάτων, μέθοδοι παρατήρησης και ερμηνεία της Μικροσκοπικής Ανατομικής (Ιστολογία).

ΒΙΟΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις βασικές έννοιες και μεθόδους της Στατιστικής Επιστήμης, που αφορούν στην ανάλυση και παρουσίαση δεδομένων και στην κατανόηση επιστημονικών εργασιών στον τομέα της υγείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Παρουσίαση Δεδομένων, Πίνακες, Γραφήματα
- Μέτρα Κεντρικής Τάσης

- Μέτρα Μεταβλητότητας
- Εμπειρικός Ορισμός Πιθανότητας και Πράξεις Ενδεχομένων
- Δεσμευμένη Πιθανότητα, Θεώρημα Bayes
- Τυχαίες Μεταβλητές, Διωνυμική Κατανομή, Κατανομή Poisson, Κανονική Κατανομή
- Κεντρικό Οριακό Θεώρημα
- Διαστήματα Εμπιστοσύνης
- Έλεγχοι Υποθέσεων
- Μη Παραμετρικά Στατιστικά Τεστ
- Πίνακες Συνάφειας
- Απλή γραμμική Παλινδρόμηση
- Συσχέτιση

Φροντιστηριακό μέρος

Στη βαθύτερη κατανόηση αυτών των εννοιών θα συμβάλλει και η χρήση παραδειγμάτων και εφαρμογών.

ΒΙΟΛΟΓΙΑ

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των βασικών κυτταρικών λειτουργιών, της δομής, οργάνωσης και διαφοροποίησης των κυττάρων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Δομή και λειτουργία βιομορίων: αμινοξέα, πεπτίδια, πρωτεΐνες, ένζυμα, νουκλεϊκά οξέα
- Δομή και λειτουργία βιομορίων: υδατάνθρακες, λιπίδια, ανώτερα επίπεδα οργάνωσης των μακρομορίων
- Ιοί: Νουκλεοπρωτεϊνικά σύμπλοκα, πολλαπλασιασμός, Πριόνια, ιοειδή
- Το προκαρυωτικό κύτταρο: μορφολογία, ομοιότητες και διαφορές με το ευκαρυωτικό κύτταρο, πολλαπλασιασμός, καλλιέργειες βακτηρίων
- Το ευκαρυωτικό κύτταρο: δομή και λειτουργία των μεμβρανών, διαπερατότητα των μεμβρανών σε μικρομόρια, ενεργητική μεταφορά, δυναμικό μεμβρανών και μεμβρανική μεταβίβαση μηνυμάτων
- Το ευκαρυωτικό κύτταρο: εμβρανοειδή οργανίδια, κυτταροπλασματικό σύστημα μεμβρανών, κυτταρική έκκριση και ενδοκυττάρωση, ημιαυτόνομα οργανίδια, κυτταροσκελετός, πυρήνας
- Γενετικό υλικό, δομή και οργάνωση του DNA, μοριακή οργάνωση του γονιδιώματος, δομή χρωμοσωμάτων, ροή της γενετικής πληροφορίας
- Ρύθμιση της έκφρασης της γενετικής πληροφορίας I: ρύθμιση σε επίπεδο μεταγραφής και μετάφρασης, βιολογικά λειτουργικές πρωτεΐνες
- Ρύθμιση της έκφρασης της γενετικής πληροφορίας II, ρύθμιση της ανάπτυξης και διαφοροποίησης, βλαστικά κύτταρα
- Κυτταρικές αλληλεπιδράσεις: ενδοκυτταρικά συστήματα μεταγωγής σήματος, εξωκυττάρια ύλη, κυτταρική αναγνώριση και προσκόλληση, κυτταρική επικοινωνία
- Κυτταρικός κύκλος: ρύθμιση και διαταραχές του κυτταρικού πολλαπλασιασμού, μίτωση, μείωση, γενετικός ανασυνδυασμός, ανάπτυξη, διαφοροποίηση και κυτταρικός θάνατος

- Καρκίνος: αιτίες, ιδιότητες των καρκινικών κυττάρων, ογκογονίδια, ογκοκατασταλτικά γονίδια, μετάσταση, μοριακή διάγνωση και θεραπεία
- Εφαρμογές της μοριακής βιολογίας και βιοχημείας στη διάγνωση και στη θεραπεία: ένζυμα περιορισμού, κλωνοποίηση του DNA, αλυσιδωτή αντίδραση πολυμεράσης, παραγωγή φαρμακευτικών πρωτεϊνών
- Εφαρμογές της μοριακής βιολογίας στη διάγνωση και στη θεραπεία: γονιδιακή θεραπεία, γενετικά αποτυπώματα και ιατροδικαστική

Εργαστηριακό μέρος

- Χρήση μικροσκοπίου: παρατήρηση νωπών παρασκευασμάτων φυτικών και ζωικών κυττάρων.
- Μικροσκοπική παρατήρηση μόνιμων παρασκευασμάτων ανθρωπίνων ιστών.
- Καλλιέργεια κυττάρων, μικροοργανισμών και αντιβιογράμμα.
- Διαχωρισμός συστατικών του αίματος, προσδιορισμός του αιματοκρίτη, παρατήρηση νωπού αίματος με επίστρωση, χρώση και μέτρηση λευκών αιμοσφαιρίων
- Καλλιέργεια ευκαρυωτικών κυττάρων, εφαρμογές τους.
- Αρχές ανασυνδυασμένου DNA και κλωνοποίηση

ΒΙΟΦΥΣΙΚΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση φυσικών φαινομένων, ιδιοτήτων και παραμέτρων που περιγράφουν βασικές λειτουργίες του ανθρωπίνου σώματος, των νόμων που περιγράφουν τα παραπάνω φυσικά φαινόμενα, βασικών αρχών λειτουργίας ιατρικών συσκευών, με τη βοήθεια των οποίων είναι εφικτή η «ανάγνωση» των φαινομένων αυτών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στη Βιοφυσική - Βιοϊατρική Τεχνολογία. Γενική επισκόπηση - θεματικές ενότητες. Ερευνητικές κατευθύνσεις και προβλήματα που καλείται να λύσει η σύγχρονη βιοϊατρική έρευνα
- Βασικές αρχές λήψης και επεξεργασίας βιολογικών σημάτων. Δειγματοληψία και κβαντισμός αναλογικού σήματος. Επεξεργασία βιοσήματος και πεδία εφαρμογής
- Ιατρική απεικόνιση και επεξεργασία ιατρικής εικόνας. Βασικά ιατρικά απεικονιστικά συστήματα. Είδη ιατρικής εικόνας και απεικονιστικές τεχνολογίες. Βασικές διαδικασίες ψηφιακής επεξεργασίας ιατρικής εικόνας
- Μηχανική Ρευστών. Αιμοδυναμική. Αίμα. Αγγεία. Πίεση και ροή αίματος. Χαρακτηριστικά μαγέθη αιματικής ροής. Φυσιολογικές αρτηριακές πιέσεις
- Επεμβατικές και μη επεμβατικές μέθοδοι μέτρησης αρτηριακής πίεσης
- Βιοηλεκτρισμός. Ηλεκτρικές ιδιότητες των κυττάρων. Βιοηλεκτρικά δυναμικά
- Φυσική του καρδιαγγειακού συστήματος
- Λήψη, επεξεργασία και ερμηνεία ηλεκτροκαρδιογραφήματος
- Λειτουργία του εγκεφάλου και ηλεκτροεγκεφαλογράφημα. Λήψη, επεξεργασία και χαρακτηριστικά ηλεκτροεγκεφαλογράφηματος. Φυσιολογικά και προκλητά δυναμικά δράσης
- Λήψη και επεξεργασία ηλεκτρομυογραφήματος
- Μηχανική του αναπνευστικού συστήματος, Δοκιμασίες αναπνευστικής λειτουργίας. Πνευμονικοί όγκοι και χωρητικότητες. Μέθοδοι μέτρησης των

μεταβολών του πνευμονικού όγκου. Οι τεχνικές της σπιρομέτρησης και της πληθυσμογραφίας

- Η Φυσική της όρασης. Φακοί. Σχηματισμός ειδώλου. Διαθλαστικές ανωμαλίες οφθαλμού
- Θεωρία υπερήχων. Παραγωγή και διάδοση ηχητικών κυμάτων μέσα από βιολογικούς ιστούς. Αλληλεπίδραση ηχητικών κυμάτων - έμβιας ύλης. Φαινόμενο Doppler. Μελέτη της αιματικής ροής. Μέθοδοι Απεικόνισης Υπερήχων
- Αλληλεπιδράσεις ιοντίζουσας ακτινοβολίας και ύλης. Φυσική και Οργανολογία της Ακτινοδιάγνωσης. Κλασική απεικόνιση με ακτίνες Χ Αρχές ψηφιακών συστημάτων ακτινοδιάγνωσης με ακτίνες Χ

Εργαστηριακό μέρος

Επίδειξη εφαρμογών Βιοϊατρικής Τεχνολογίας μέσω διαδικτύου.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τη σύγχρονη Νοσηλευτική Επιστήμη, κατανοώντας το εννοιολογικό και φιλοσοφικό της πλαίσιο, τα θεωρητικά μοντέλα, καθώς και τις κλινικές της διαστάσεις. Περιγράφεται η συμβολή της Νοσηλευτικής στην πρόληψη και θεραπεία της ασθένειας, στην αποκατάσταση και την προαγωγή υγείας, καθώς και η δυναμική της Νοσηλευτικής Επιστήμης στη σύγχρονη πραγματικότητα. Δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη και καταγραφή της νοσηλευτικής διεργασίας, προκειμένου ο φοιτητής να κατανοήσει τη διαχείριση της φροντίδας του αρρώστου με επιστημονικό, ολιστικό και δυναμικό τρόπο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εννοιολογικό πλαίσιο και φιλοσοφία Νοσηλευτικής
- Ιστορική εξέλιξη Νοσηλευτικής στο διεθνή χώρο και την Ελλάδα
- Νοσηλευτικές Θεωρίες -Τύποι - Κριτική Νοσηλευτικών θεωριών
- Υγεία και ασθένεια
- Προαγωγή της υγείας: άτομο, οικογένεια, κοινότητα
- Σύγχρονη νοσηλευτική φροντίδα σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον
- Ηθικοί, δεοντολογικοί και νομικοί κανόνες στη Νοσηλευτική
- Νοσηλευτική διεργασία: Εισαγωγική προσέγγιση
- Νοσηλευτική διεργασία: Εκτίμηση Αναγκών, Νοσηλευτική Διάγνωση και Προγραμματισμός
- Νοσηλευτική διεργασία: Εφαρμογή σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας και Αξιολόγηση
- Η επικοινωνία και η σχέση νοσηλευτή-ασθενούς
- Επαγγελματικά νοσηλευτικά πρότυπα και βασικοί επαγγελματικοί ρόλοι
- Σύγχρονες τάσεις στη Νοσηλευτική : Διοίκηση, Έρευνα, Οικολογία

Φροντιστηριακό μέρος

Οι φροντιστηριακές ασκήσεις θα δίνουν έμφαση:

- στην ανάπτυξη διαλόγου και κριτικής διερεύνησης ερωτήσεων και προβληματισμών που προκύπτουν από την εφαρμογή των νοσηλευτικών θεωριών και μοντέλων στη σύγχρονη πρακτική (κλινική - έρευνα - εκπαίδευση - διοίκηση),

- στην κατανόηση, περιγραφή, ανάλυση και καταγραφή της νοσηλευτικής διεργασίας και
- στην ανάπτυξη δεξιοτήτων αποτελεσματικής επικοινωνίας μεταξύ νοσηλευτή και ασθενή.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές με βασικές έννοιες της επιστήμης της Πληροφορικής και του Διαδικτύου και να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και τις δεξιότητες εκείνες, που θα τους βοηθήσουν να χρησιμοποιήσουν τα υπολογιστικά συστήματα στα υπόλοιπα μαθήματα και τις εργασίες τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στην Πληροφορική και το Διαδίκτυο
- Εφαρμογές και Επιπτώσεις της Πληροφορικής σε διάφορους Τομείς
- Βασικές Έννοιες της Πληροφορικής και Χαρακτηριστικά των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών
- Υλικό (hardware)
- Λογισμικό (software)
- Λειτουργικά Συστήματα
- Διαδίκτυο και Διαδικτυακές Εφαρμογές
- Ασφάλεια Πληροφοριών
- Σημασιολογικός Ιστός (Semantic Web)
- Τεχνολογίες Web 2.0 και Web 3.0
- Κοινωνικά Δίκτυα (Social Networks)
- Πληροφορική και Εκπαίδευση - Τεχνολογίες Ηλεκτρονικής Μάθησης
- Σύγχρονες Τεχνολογίες και Υπηρεσίες Πληροφορικής

Εργαστηριακό μέρος

- MS Office (Word, Excel, PowerPoint)
- Εύρεση Πληροφοριών στο Διαδίκτυο
- Ηλεκτρονική Αλληλογραφία
- Μελέτη Κοινωνικών Δικτύων (Social Networks)
- Χρήση Σύγχρονων Τεχνολογιών και Υπηρεσιών Πληροφορικής

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων σχετικά με την έννοια του Δίκαιου στη φροντίδα υγείας, την έννοια του Δικαίου κατά την άσκηση του νοσηλευτικού επαγγέλματος, τα δικαιώματα των ασθενών και τη νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία των υπηρεσιών υγείας (νοσοκομεία, κοινοτικές δομές).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στο Δίκαιο της υγείας και βασικές έννοιες δικαίου
- Το έννομο αγαθό της υγείας
- Η έννοια και η σημασία των ατομικών δικαιωμάτων
- Η Συνταγματική προστασία των ατομικών δικαιωμάτων

- Η Νομική φύση της σχέσης του νοσηλευτή με τον ασθενή
- Η αστική ευθύνη: δικαιοπρακτική και αδικοπρακτική ευθύνη
- Προϋποθέσεις για τη γένεση της αστικής ευθύνης (παράνομη συμπεριφορά, υπαιτιότητα, επέλευση ζημίας, αιτιώδης συνάφεια μεταξύ παράνομης και υπαίτιας συμπεριφοράς και ζημίας) και συνέπειες από τη γένεση της αστικής ευθύνης (αποζημίωση).
- Η αστική ευθύνη κατά την άσκηση του νοσηλευτικού επαγγέλματος (αστική ευθύνη του νοσηλευτή ως δημοσίου υπαλλήλου, ως ιδιωτικού υπαλλήλου και ως ελεύθερου επαγγελματία)
- Η ποινική ευθύνη: έγκλημα, ποινικές κυρώσεις
- Η ποινική ευθύνη κατά την ενάσκηση του νοσηλευτικού επαγγέλματος στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα
- Η πειθαρχική νοσηλευτική ευθύνη στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα
- Θέματα νομοθεσίας στην κλινική έρευνα
- Νομοθεσία νοσοκομείων και κοινοτικών δομών

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να προσφέρει στους φοιτητές γνώση αναφορικά με την έννοια, τις αρχές και τις δεξιότητες της ανθρώπινης επικοινωνίας, δίνοντας έμφαση στο σεβασμό της δεοντολογίας κατά τη διάρκεια της επικοινωνίας και στην ενθάρρυνση των φοιτητών στην ανάπτυξη των αναλυτικών ικανοτήτων τους στο νοσοκομείο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Γενικά περί επικοινωνίας - Η σημασία της επικοινωνίας
- Αρχές επικοινωνίας
- Λεκτική επικοινωνία - «Μαύρες και Άσπρες λέξεις»
- Μη λεκτική επικοινωνία και μη λεκτικά μηνύματα
- Διαπροσωπική επικοινωνία
- Ανθρώπινη επικοινωνία στον εργασιακό χώρο
- Η επικοινωνία στο Νοσοκομείο
- Συζήτηση - Διατηρώντας μια αποτελεσματική συζήτηση
- Αποτελεσματική ακρόαση
- Προσφέροντας υποστήριξη και «άνεση» στους άλλους
- Η έννοια της ενσυναίσθησης
- Η σημασία του χρόνου
- Χρησιμοποιώντας την επιρροή με ηθικό τρόπο
- Αναπτύσσοντας δεξιότητες επικοινωνίας
- Tests δεξιοτήτων επικοινωνίας

Εργαστηριακό μέρος

Ασκήσεις σχετικά με την ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας.

ΑΓΓΛΙΚΑ (ΟΡΟΛΟΓΙΑ) I

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές με τη βασική ορολογία και τις έννοιες της Νοσηλευτικής επιστήμης. Οι φοιτητές θα πρέπει να κατανοούν συναφή άρθρα και να μπορούν να τα μεταφράζουν στην Ελληνική γλώσσα, καθώς

επίσης και να κατανοούν και να χρησιμοποιούν σωστά τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα της Αγγλικής γλώσσας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

Οι φοιτητές μελετούν κείμενα από το χώρο των επιστημών υγείας και μέσω ανάλυσης των κειμένων και λοιπών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων γίνεται προσπάθεια να καταλάβουν τη δομή της ξένης γλώσσας, αναλύοντας λεξιλογικά, συντακτικά και νοηματικά κείμενα σχετικών επιστημών.

Φροντιστηριακό μέρος

Οι φοιτητές μελετούν, σχολιάζουν και μεταφράζουν άρθρα μέσω ασκήσεων και εκπονούν εργασίες.

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ANATOMIA II

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να γνωρίσουν και να μάθουν τις ανατομικές δομές του ανθρώπινου οργανισμού, τόσο σε μακροσκοπικό όσο και σε μικροσκοπικό ιστολογικό επίπεδο.

Η Εμβρυολογία, ως αναπόσπαστο τμήμα της Ανατομίας, παρέχει τη γνώση της δημιουργίας και ανάπτυξης των ιστών και οργάνων και διαμέσου αυτού την κατανόηση πολλών συγγενών παθήσεων και γενετικών ανωμαλιών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Βασικές γνώσεις Ιστολογίας /Εμβρυολογίας
- Πεπτικό σύστημα (Στοματική κοιλότητα και περιεχόμενα αυτής - Γεύση - Κατάποση - Σιελογόνοι αδένες - Πεπτικός σωλήνας - Αδένες στομάχου και εντέρου - Ηπατικό - Χοληφόρο σύστημα)
- Ουροποιητικό σύστημα (Νεφρώνας - Αγγειώδες σπείραμα - Σωληναριακό και Αθροιστικό σύστημα - Νεφρική ανεπάρκεια)
- Γεννητικό σύστημα άρρενος (Όρχεις - Επιιδιδυμίδα - Προστάτης - Βολβός - ουρηθραίοι αδένες - Ενδοκρινικός έλεγχος) και Γεννητικό σύστημα θήλεος (Εξωτερικά και Εσωτερικά Γεννητικά όργανα - Έμμηνος κύκλος - Κύηση)
- Πύελος - Πυελικά τοιχώματα - Κορμός - Ράχη
- Μυϊκός κάματος - Μυϊκός συντονισμός - Κατάγματα - Κακώσεις μυοσκελετικού συστήματος Ειδικά Αισθητήρια Όργανα (Οφθαλμός - Ους)
- Δέρμα και μαζικός αδένας (Μαστός)
- Ενδοκρινείς αδένες - Νευροενδοκρινικό σύστημα (Υπόφυση - Υποθάλαμος - Κωνάριο - Θυρεοειδής - Παραθυρεοειδής - Επινεφρίδια - Ωοθήκη - Όρχις)
- Πάγκρεας - Παραγάγγλια - Διάχυτο Νευροενδοκρινικό σύστημα - Παραγάγγλια (Καρωτιδικό - Αορτικό σωματίο)
- Νευρικό σύστημα (κύτταρα νευρικού συστήματος - Εγκέφαλος - Νωτιαίος μυελός)
- Μήνιγγες - Εγκεφαλονωτιαίο υγρό - Στέλεχος - Πυρήνες Νευρικού Συστήματος
- Θάλαμος - Υποθάλαμος - Υπόφυση - Δικτυωτός σχηματισμός
- Οδοί των αισθήσεων - Πόνος - Πυραμιδικό και Εξωπυραμιδικό σύστημα
- Εγκεφαλικές συζυγίες - Αυτόνομο Νευρικό Σύστημα

Εργαστηριακό μέρος

Με τη βοήθεια προπλασμάτων οι φοιτητές εκπαιδεύονται κατά ομάδες στην Ανατομική και παρουσιάζουν εργασίες επί του περιεχομένου του μαθήματος με στόχο την ενημέρωση και την προσέγγιση των πηγών γνώσης (Βιβλιοθήκες, Διαδίκτυο).

Μικροσκόπηση ιστολογικών παρασκευασμάτων, μέθοδοι παρατήρησης και ερμηνεία της Μικροσκοπικής Ανατομικής (Ιστολογία).

ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές τις βασικές επιστημονικές γνώσεις που είναι αναγκαίες για την παροχή ποιοτικής νοσηλευτικής φροντίδας και να αναπτύξουν τις θεμελιώδεις δεξιότητες που είναι απαραίτητες στην καθημερινή κλινική πρακτική.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Βασικές αρχές αξιολόγησης υγείας
- Βασικές αρχές λήψης, αξιολόγησης και καταγραφής ζωτικών σημείων
- Υγιεινή και ασφάλεια ασθενών και περιβάλλοντος
- Βασικές αρχές αποστείρωσης, αντισηψίας και απολύμανσης
- Βασικές αρχές χορήγησης φαρμάκων από το στόμα
- Βασικές αρχές χορήγησης φαρμάκων από παρεντερικές οδούς
- Βασικές αρχές χορήγησης διαλυμάτων, αίματος και παραγώγων
- Νοσηλευτική αξιολόγηση κατάστασης θρέψης. Βασικές αρχές εντερικής και παρεντερικής διατροφής
- Νοσηλευτική αξιολόγηση αναπνευστικής λειτουργίας και χορήγηση οξυγόνου
- Νοσηλευτική φροντίδα ακεραιότητας δέρματος και πρόληψη ελκών πίεσης
- Βασικές αρχές φροντίδας τραύματος
- Βασικές αρχές φροντίδας στομιών
- Νοσηλευτική φροντίδα ασθενών με διαταραχές απέκκρισης ούρων και κοπράνων

Εργαστηριακό μέρος

Η παροχή ευκαιριών εμπέδωσης της θεωρητικής γνώσης και η ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες στην κλινική πράξη. Κάθε νοσηλευτική διαδικασία παρουσιάζεται με τη μέθοδο της επίδειξης σε μικρές ομάδες φοιτητών και ακολουθεί εφαρμογή σε προπλάσματα.

- Εφαρμογή τεχνικών που χρησιμοποιούνται κατά την αξιολόγηση υγείας Περιγραφή και εφαρμογή κατάλληλων θέσεων για την αξιολόγηση κάθε συστήματος του σώματος
- Ατομική υγιεινή ασθενών που αυτοεξυπηρετούνται και νοσηλευτική φροντίδα κατακεκλιμένων ασθενών
- Λήψη, αξιολόγηση και καταγραφή ζωτικών σημείων
- Πλύσιμο χεριών, ατομικά μέτρα προστασίας και διαχείριση αποστειρωμένων υλικών
- Χορήγηση φαρμάκων υποδόρια και ενδομυϊκά
- Αγγειακή προσπέλαση περιφερικών αγγείων
- Ενδοφλέβια χορήγηση φαρμάκων και διαλυμάτων
- Μέτρηση τριχοειδικού σακχάρου αίματος - χορήγηση ινσουλίνης
- Υλικά και μέθοδοι χορήγησης αίματος και παραγώγων
- Τοποθέτηση ρινογαστρικού καθετήρα
- Υλικά και μέθοδοι χορήγησης οξυγόνου, λήψη αερίων αίματος
- Φροντίδα δέρματος και πρόληψη ελκών πίεσης . Φροντίδα στομιών
- Καθετηριασμός ουροδόχου κύστεως σε άνδρα και γυναίκα και υποκλυσμός

ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση της λειτουργίας των βιολογικών μακρομορίων και του ρόλου τους στον ανθρώπινο μεταβολισμό.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Χημικές αρχές του μεταβολισμού: αναβολισμός, καταβολισμός
- Μεταβολισμός των υδατανθράκων: γλυκόλυση, γλυκονεογένεση, ρύθμιση του μεταβολισμού της γλυκόζης, μεταβολισμός γλυκογόνου, μονοσακχαριτών και ετερογλυκανών, γενετικές και επίκτητες διαταραχές του μεταβολισμού και της πρόσληψης της γλυκόζης
- Μεταβολισμός των λιπιδίων: βιοσύνθεση και καταβολισμός των τριακυλογλυκερολών, σφιγγολιπιδίων, και λιπαρών οξέων, μεταβολισμός της χοληστερόλης, μεταφορά των λιπιδίων στο αίμα, διαταραχές του μεταβολισμού των λιπιδίων
- Μεταβολισμός των πρωτεϊνών και αμινοξέων: βιοσύνθεση και καταβολισμός, γενετικές και επίκτητες διαταραχές του μεταβολισμού των πρωτεϊνών και αμινοξέων
- Κύκλος του κιτρικού οξέος: αντιδράσεις και ρύθμιση του κύκλου, σημασία του στον μεταβολισμό
- Αναπνευστική αλυσίδα και Οξειδωτική φωσφορυλίωση: αντιδράσεις και ρύθμιση, μιτοχονδριακή θερμογένεση, επίκτητες διαταραχές της οξειδωτικής φωσφορυλίωσης
- Μεταβολισμός των πουρινών και πυριμιδών. Βιοσύνθεση, ανακύκλωση και αποδόμηση των νουκλεοτιδίων, κλινική σημασία των διαταραχών του μεταβολισμού των νουκλεοτιδίων
- Ένζυμα: δομή, κινητική και ρύθμιση ενζυμικών αντιδράσεων, συνένζυμα. Σημαντικά ένζυμα του μεταβολισμού. Κλινική σημασία της ενζυμικής δραστηριότητας
- Συντονισμός του διάμεσου μεταβολισμού: απορρόφηση, νηστεία και κόπωση
- Διατροφή: διατροφικά στοιχεία, βιταμίνες και ιχνοστοιχεία, πέψη και απορρόφηση, διαταραχές της πέψης
- Ρυθμιστικά μόρια: ορμόνες ως εξωκυττάριοι αγγελιοφόροι, ορμονική ρύθμιση του μεταβολισμού του ασβεστίου, φωσφόρου και ηλεκτρολυτών, νευροδιαβιβαστές, αυξητικοί παράγοντες, κυττοκίνες
- Αρχές κλινικής βιοχημείας. Αξιολόγηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων, ποιοτικός έλεγχος αποτελεσμάτων. πρωτεΐνες πλάσματος, ανοσοσφαιρίνες, κλινική ενζυμολογία, ηλεκτρολύτες. δυσλιπιδαιμίες, καρκινικοί δείκτες και η σημασία τους
- Εφαρμογές της βιοχημείας στη διάγνωση και στη θεραπεία: μονοκλωνικά αντισώματα, μελέτη της πρωτεϊνικής έκφρασης

Εργαστηριακό μέρος

- Απομόνωση πρωτεϊνών: χρώση και ποσοτική μέτρηση
- Απομόνωση DNA χρώση και ηλεκτροφόρηση
- Μέτρηση γλυκόζης στο αίμα. Χρώση γλυκογόνου σε μονιμοποιημένο ιστό

- Ανάλυση πρωτεϊνών, ηλεκτροφόρηση και ανάλυση αιμοσφαιρινών (αρχή διάγνωσης αιμοσφαιρινοπαθειών)
- Πλασμόλυση και ομάδες αίματος, έλεγχος συμβατότητας.
- Μέτρηση έκφρασης πρωτεϊνών με ELISA

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η αποσαφήνιση βασικών εννοιών της Πληροφορικής, προκειμένου οι φοιτητές να μπορέσουν δίχως δυσκολία να κατανοήσουν εξειδικευμένες έννοιες και προηγμένες τεχνολογίες. Επίσης, το μάθημα αποσκοπεί στην περιγραφή ηλεκτρονικών υπηρεσιών υγείας και στη χρήση βασικών πληροφοριακών συστημάτων υγείας, προκειμένου οι μελλοντικοί νοσηλευτές να είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στο Χώρο της Υγείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Βασικές Έννοιες και Ορισμοί Πληροφορικής
- Βασικές Έννοιες και Ορισμοί Ιατρικής Πληροφορικής
- Ηλεκτρονικός Ιατρικός Φάκελος Ασθενών (Electronic Patient Records)
- Πληροφοριακά Συστήματα Νοσοκομείων (Hospital and Clinical Information Systems)
- Πληροφοριακά Συστήματα Εργαστηρίων (Laboratory Information Systems)
- Τηλε-Ιατρική (Telemedicine) και Τηλε-Νοσηλευτική (Telenursing)
- Απεικόνιση και Επεξεργασία Ιατρικών Εικόνων (Medical Imaging)
- Ασφάλεια Ιατρικών Πληροφοριών (Security in Medical Information)
- Ηλεκτρονική Υπογραφή στα Ιατρικά Έγγραφα (Electronic Signature for Medical Documents)
- Ηλεκτρονική Συνταγογράφηση (Electronic Prescribing)
- Ηλεκτρονική Κάρτα Υγείας (Smart Cards in Medicine)
- Νέες Τεχνολογικές Τάσεις στο Χώρο της Υγείας
- Προηγμένα Συστήματα και Νέες Υπηρεσίες Πληροφορικής στο χώρο της Υγείας

Εργαστηριακό μέρος

- MS Office (Word, PowerPoint)
- Ηλεκτρονική Αλληλογραφία
- Μελέτη Κοινωνικών Δικτύων (Social Networks)
- Χρήση Σύγχρονων Τεχνολογιών και Υπηρεσιών Πληροφορικής
- Ιατρικές Ψηφιακές Βιβλιοθήκες
- Δημιουργία Ιστολόγιων/ Ιστοσελίδων
- Επεξεργασία Εικόνων

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ Ι

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσει ο φοιτητής βασικές γνώσεις της φυσιολογικής λειτουργίας του ανθρωπίνου σώματος. Ο φοιτητής διδάσκεται τις βασικές και θεμελιώδεις αρχές, οι οποίες διέπουν και ρυθμίζουν το πολύπλοκο και θαυμαστό φαινόμενο της ανθρώπινης ζωής, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών, χημικών και μοριακών νόμων που ρυθμίζουν τη λειτουργία του ανθρωπίνου οργανισμού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Κυτταρική Μεμβράνη και Μεταφορά Ουσιών διαμέσου Κυτταρικής μεμβράνης
  - Δομή μεμβρανών, παθητική και ενεργητική μεταφορά, ενδοκύττωση και εξωκύττωση, διακυτταρική επικοινωνία μέσω υποδοχέων
- Νευρικό Σύστημα
  - Δομή νευρικής ίνας, Νευρογλοιακά κύτταρα, δυναμικά μεμβράνης, ουδός πυροδότησης, νόμος «όλα ή τίποτα», συνάψεις, νευροδιαβιβαστές
  - Κεντρικό Νευρικό Σύστημα, Περιφερικό Νευρικό Σύστημα, μεταβολισμός εγκεφάλου
- Σκελετικό Μυϊκό Σύστημα
  - Δομή, νευρομυϊκή σύναψη, μυϊκή συστολή, κινητική μονάδα, μυϊκός τόνος, μυϊκή τετανία, μυϊκός κάματος, ενεργειακός μηχανισμός, τύποι σκελετικών μυών
- Έλεγχος Κίνησης Σώματος
  - Εγκεφαλικός φλοιός, υποφλοιϊκοί και στελεχικοί πυρήνες, παρεγκεφαλίδα, πυραμιδικό και εξωπυραμιδικό σύστημα, μυϊκός τόνος
- Λείο Μυϊκό Σύστημα
  - Δομή, μυϊκή συστολή, τύποι λείων μυών
- Τα συστήματα των αισθήσεων
  - Αισθητικοί υποδοχείς, ερεθίσματα, σωματική αίσθηση (αφή, κίνηση, θερμοκρασία, πόνος)
- Όραση, Ακοή, Γεύση και όσφρηση
- Ενδοκρινικό Σύστημα
  - Δομή, σύνθεση, μεταφορά, μεταβολισμός και απέκκριση ορμονών, Πρόσθιος και οπίσθιος λοβός υπόφυσης, Θυρεοειδής αδένας
  - Πάγκρεας, Φλοιός επινεφριδίων, Παραθυρεοειδής αδένας
- Συνείδηση και Συμπεριφορά
  - Στάδια και διαταραχές συνείδησης, Μάθηση και μνήμη
- Αναπνευστικό Σύστημα
  - Δομή, αεραγωγοί οδοί, βλαβερός χώρος, κυψελίδες, μηχανική και έργο της αναπνοής, αναπνευστικά μεγέθη, αναπνευστικό κέντρο και ρύθμιση μεγέθους της αναπνοής
  - Ανταλλαγή αερίων στις κυψελίδες και ιστούς, αναπνευστική λειτουργία αίματος, μεταφορά O₂ και CO₂, Έλεγχος αναπνοής, Αναπνευστική προσαρμογή σε ειδικές καταστάσεις, επιδράσεις μυϊκής εργασίας

Εργαστηριακό μέρος

- Μυοστατικά αντανακλαστικά

- Μυϊκή συστολή γαστροκνημίου μυ βατράχου
- Σπιρομέτρηση
- Πνευμονογράφημα
- Ηλεκτροεγκεφαλογράφημα
- Ανάρτηση εντέρου από ποντικό και μελέτη της συστολής των λείων μυϊκών ινών
- Προβολή εκπαιδευτικού λογισμικού με θέματα φυσιολογίας και πειραματικές ασκήσεις μέσω υπολογιστή

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαχθούν οι φοιτητές στο ερευνητικό και εφαρμοσμένο πεδίο της Ψυχολογίας της Υγείας. Ειδικότεροι στόχοι είναι να κατανοήσουν την έννοια της υγείας και της ασθένειας, τους ψυχοκοινωνικούς παράγοντες που τις καθορίζουν και τη μεταξύ τους αλληλεπίδραση, την εφαρμογή προγραμμάτων παρέμβασης σε ατομικό και κοινοτικό επίπεδο, καθώς και τις ψυχοκοινωνικούς παραμέτρους και επιπτώσεις της χρόνιας ασθένειας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Υγεία, Ψυχολογία της Υγείας, Κλινική ψυχολογία της Υγείας (ορισμοί, συμπεριφοριστική ιατρική, βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο)
- Πολιτισμός και υγεία
- Κοινωνικό περιβάλλον (κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο, φύλο, εθνικότητα) και υγεία
- Συμπεριφορές που σχετίζονται με την υγεία (π.χ. κάπνισμα, διατροφή κ.λπ.)
- Παράγοντες που καθορίζουν τις συμπεριφορές υγείας. Κοινωνιογνωστικά μοντέλα και θεωρίες (μοντέλο πεποιθήσεων για την υγεία, μοντέλο σταδίων, μοντέλο προσχεδιασμένης δράσης, μοντέλο κοινής λογικής)
- Βιοσυμπεριφορικοί παράγοντες και υγεία (προσωπικότητα, συναισθήματα, στρες και συνήθειες υγείας). Μηχανισμοί αλλαγής της συμπεριφοράς
- Πρόληψη ασθενειών και προαγωγή της υγείας
- Χρόνιες ασθένειες και οι ψυχοκοινωνικές επιδράσεις τους
- Καρδιαγγειακές παθήσεις: Εισαγωγή, ψυχολογικοί παράγοντες που εμπλέκονται, ψυχολογικές αντιδράσεις, ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις
- Νοσήματα φθοράς: AIDS/HIV, καρκίνος, σακχαρώδης διαβήτης
- Εγχειρητικές και επώδυνες ιατρικές διαδικασίες
- Η διαδικασία του θανάτου και η τελική φάση της ασθένειας. Πένθος
- Η οικογένεια του ασθενούς. Θέματα κοινωνικής υποστήριξης

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η κριτική παρουσίαση των σύγχρονων νοσηλευτικών θεωριών και της θεωρητικής τοποθέτησης της Ελληνικής Νοσηλευτικής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Κύριες έννοιες και ορισμοί ανάπτυξης μιας θεωρίας
- Περιγραφή και εκτίμηση μιας θεωρίας

- Ιστορική αναδρομή των θεωριών - Εισαγωγή στη Νοσηλευτική επιστήμη
- Εννοιολογικά μοντέλα - Το μέλλον των νοσηλευτικών μοντέλων
- Νοσηλευτική διεργασία - Νοσηλευτική βασισμένη σε ενδείξεις
- Σύγχρονη Νοσηλευτική - Florence Nightingale
- Ορισμός και περιεχόμενο Νοσηλευτικής - Henderson
- Τυπολογία Νοσηλευτικών προβλημάτων - Ablelah
- Θεωρία διατήρησης της ενέργειας και της ακεραιότητας - Levine
- Διαπροσωπική θεωρία της Νοσηλευτικής - Travelbee
- Θεωρία του συστήματος προσαρμογής - Roy
- Ψυχοδυναμική θεωρία της Νοσηλευτικής - Peplau
- Θεωρία της αυτοφροντίδας - OREM - Θεωρία του ελλείμματος αυτοφροντίδας - OREM

Φροντιστηριακό μέρος

Φροντιστηριακές ασκήσεις για την εφαρμογή των συγκεκριμένων νοσηλευτικών θεωριών και μοντέλων, με σκοπό την κατανόηση της χρησιμότητάς τους στους τομείς της εκπαίδευσης, της πρακτικής και της διοίκησης. Εξάσκηση των φοιτητών στην αναζήτηση και αξιολόγηση δεδομένων σε διεθνείς βάσεις δεδομένων (MEDLINE, PubMed, Cochrane Library).

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων σχετικά με στρατηγικές διδασκαλίας, αρχές μάθησης και ειδικές διδακτικές παρεμβάσεις, στο πλαίσιο της νοσηλευτικής εκπαίδευσης, ως εξειδικευμένη παιδαγωγική διαδικασία στον κλινικό χώρο, στην κοινότητα και στις δομές αποκατάστασης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Παραδοσιακές και σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης
- Θεωρίες μάθησης (συμπεριφορικές, γνωστικές, ανθρωποκεντρικές και θεωρίες μάθησης του ενήλικα)
- Υποκίνηση για μάθηση
- Μέθοδοι διδασκαλίας με μικρές ομάδες
- Διδασκαλία και μάθηση ψυχοκινητικών δεξιοτήτων
- Διδασκαλία και μάθηση με εκπόνηση γραπτών εργασιών
- Μάθηση από απόσταση
- Διδασκαλία και μάθηση στον κλινικό χώρο
- Διδασκαλία και μάθηση στο πλαίσιο της προαγωγής και αγωγής υγείας
- Αξιολόγηση μάθησης στον κλινικό χώρο
- Εκπαίδευση χρονίως πασχόντων
- Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία
- Συνεχιζόμενη εκπαίδευση στη Νοσηλευτική

Εργαστηριακό μέρος

Πραγματοποιούνται ασκήσεις σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο που έχουν στόχο την ανάπτυξη της προσωπικής θεωρίας του κάθε φοιτητή, αναφορικά με τη διδασκαλία και την επικοινωνία, ώστε να διαμορφώσει ένα ευέλικτο πλαίσιο διδακτικής σκέψης και μεθοδολογίας αλλά και κλινικής συμπεριφοράς στο χώρο του νοσοκομείου.

ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές τη δομή και λειτουργία του γενετικού υλικού, καθώς και τον τρόπο μεταβίβασης των ανθρώπινων γενετικών χαρακτήρων στους απογόνους τους. Θα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα νοσήματα με γενετική βάση, στην αιτιολογία τους, στους τρόπους διάγνωσης και πρόληψης, και στα πιθανά θεραπευτικά σχήματα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Μοριακή βάση της γενετικής: δομή, οργάνωση και λειτουργία του γενετικού υλικού, από το γονίδιο στο χρωμόσωμα, μηχανισμοί μίτωσης-μείωσης, γονιδιακές μεταλλάξεις, πολυμορφισμοί, γενετικός ανασυνδυασμός, μηχανισμοί επιδιόρθωσης DNA
- Γενετική του μιτοχονδρίου: μιτοχονδριακό γονιδίωμα, μιτοχονδριακές ασθένειες
- Βασικές αρχές κλασικής γενετικής: Μενδελικοί χαρακτήρες και νόμοι, φαινότυπος και γονότυπος, μονογονιδιακοί και πολυγονιδιακοί χαρακτήρες, κατανομή γονιδίων σε έναν πληθυσμό, γεωγραφική κατανομή των γονιδίων
- Χρωμοσώματα: καρυότυπος, προσδιορισμός του φύλου, δομικές και αριθμητικές χρωμοσωμικές ανωμαλίες
- Γενετική διάγνωση: προγενετικός έλεγχος, γενεαλογικά δένδρα, ανίχνευση χρωμοσωμικών ατυπιών και γονιδιακών μεταλλάξεων με μοριακές μεθόδους
- Γενετική του καρκίνου: κυτταρικός κύκλος και αυξητικοί παράγοντες, προογκογονίδια, ογκογονίδια, ογκοκατασταλτικά, μοριακή διάγνωση, γονιδιακή θεραπεία του καρκίνου

Εργαστηριακό μέρος

- Γονιδιακές μεταλλάξεις
- Παρατήρηση της μίτωσης σε φυτικά και ζωικά κύτταρα
- Σωμάτια Bar: δημιουργία παρασκευασμάτων και παρατήρηση σωματίων Bar σε επιθηλιακά κύτταρα του στόματος
- Παρατήρηση χρωμοσωμάτων με μόνιμα παρασκευάσματα και κατασκευή καρυοτύπου
- Εντοπισμός και χαρακτηρισμός χρωμοσωμικών μεταλλάξεων
- Δημιουργία γενεαλογικών δένδρων και γενετική καθοδήγηση

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ

Το μάθημα αποβλέπει στην αναλυτική παρουσίαση γνώσεων, με βάση τα τελευταία δεδομένα της νοσολογίας, επιδημιολογίας και κυρίως εργαστηριακής διάγνωσης των λοιμώξεων. Τα παραπάνω αποτελούν το θεμέλιο λίθο για την ορθολογική αντιμετώπιση των λοιμώξεων από την Κλινική Ομάδα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στη Βακτηριολογία - Ταξινόμηση βακτηρίων - Μορφολογία και μεταβολισμός βακτηρίων - Φυσιολογική χλωρίδα - Τρόποι μετάδοσης λοιμώξεων - Άμυνα μεγαλοοργανισμού - Λοιμογόνος δύναμη βακτηρίων
- Συλλογή - μεταφορά - έλεγχος καταλληλότητας - καλλιέργεια κλινικού δείγματος. Μικροβιολογική διάγνωση λοιμώξεων
- Gram(+) μικρόβια
- Gram(-) μικρόβια
- Λοιμώξεις ουροποιογεννητικού συστήματος
- Λοιμώξεις Κεντρικού Νευρικού Συστήματος
- Λοιμώξεις Γαστρεντερικού Συστήματος
- Ζωνόσοι. Λοιμώξεις από ξένα σώματα
- Λοιμώξεις από Μυκοβακτηρίδια
- Λοιμώξεις σε ουδετεροπενικούς ασθενείς
- Μυκητιασικές Λοιμώξεις
- Παρασιτικές Λοιμώξεις
- Ιογενείς Λοιμώξεις

Εργαστηριακό μέρος

Να γνωρίσουν οι φοιτητές τη μεθοδολογία που συνήθως χρησιμοποιείται, να εξοικειωθούν με τις συνήθεις μικροβιολογικές τεχνικές, χρώσεις, καλλιέργειες και τη λειτουργία του οπτικού μικροσκοπίου. Να προσεγγίσουν τις μεθόδους ευαισθησίας των βακτηρίων στα αντιβιοτικά.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι η προαγωγή της υγείας σε επίπεδο κοινότητας. Οι φοιτητές πρέπει να κατανοήσουν την αναγκαιότητα ανίχνευσης των αναγκών υγείας του ατόμου, της οικογένειας και των κοινωνικών ομάδων, καθώς και όλων των παραγόντων που επηρεάζουν το επίπεδο υγείας του πληθυσμού. Έμφαση δίδεται στο ρόλο και τις δραστηριότητες του κοινοτικού νοσηλευτή στο πλαίσιο της διεπιστημονικής φροντίδας υγείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στην Κοινωνική Νοσηλευτική και ιστορική αναδρομή της
- Νοσηλευτική Διεργασία στην Κοινωνική Νοσηλευτική, καθώς και οι μέθοδοι αξιολόγησης αναγκών ατόμου - οικογένειας - κοινότητας

- Θεωρητικό πλαίσιο Κοινωνικής Νοσηλευτικής, μοντέλο Betty Neuman, σύστημα ΟΜΑΗΑ
- Αρχές και τα κριτήρια άσκησης της Κοινωνικής Νοσηλευτικής για ποιότητα και ασφάλεια κατά την άσκησή της
- Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας ρόλοι και δραστηριότητες των νοσηλευτών
- Κέντρα Υγείας, σκοποί λειτουργίας τους
- Περιβάλλον και Υγεία. Διαστάσεις του ρόλου του Νοσηλευτή
- Διαπολιτισμική προσέγγιση της υγείας της κοινότητας
- Προαγωγή Υγείας - Αγωγή Υγείας. Μεθοδολογία, Μοντέλα Αγωγής Υγείας
- Σχολική Νοσηλευτική
- Νοσηλευτική και Επαγγελματική Υγεία
- Συμβουλευτική και Νοσηλευτική
- Νομοθεσία στην άσκηση της Κοινωνικής Νοσηλευτικής

Κλινικό μέρος

Η άσκηση των φοιτητών αφορά σε νοσηλευτικές εφαρμογές στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας. Πραγματοποιείται σε κοινωνικές δομές, δομές αποασυλοποίησης, πρόληψης και αποκατάστασης, σχολεία, εργασιακούς χώρους.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ II

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσει ο φοιτητής βασικές γνώσεις της φυσιολογικής λειτουργίας του ανθρωπίνου σώματος. Στο μάθημα ο φοιτητής διδάσκεται τις βασικές και θεμελιώδεις αρχές που διέπουν και ρυθμίζουν το πολύπλοκο και θαυμαστό φαινόμενο της ανθρώπινης ζωής, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών, χημικών και μοριακών νόμων που ρυθμίζουν τη λειτουργία του ανθρωπίνου οργανισμού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Αίμα
  - Πλάσμα, Ερυθρά αιμοσφαίρια, ερυθροποίηση, αιμοσφαιρίνη, αιματοκρίτης, ομάδες αίματος, σύστημα Rhesus, Λευκά αιμοσφαίρια, Αιμοπετάλια
- Καρδιά. Συστηματική και Πνευμονική κυκλοφορία
  - Ανατομία και ιστολογία της καρδιάς, Σύστημα παραγωγής και αγωγής της διέγερσης, καρδιογράφημα, Καρδιακός κύκλος, καρδιακή παροχή
  - Στεφανιαία κυκλοφορία, Συστηματική και πνευμονική κυκλοφορία, πίεση, ροή και αντίσταση
- Αγγειακό Σύστημα και Λεμφικό Σύστημα
  - Αρτηρίες, αρτηριακή πίεση, Αρτηρίδια, τριχοειδή, φλέβες
  - Λέμφος, κίνηση, λεμφαγγεία και λεμφογάγγλια
- Το Καρδιαγγειακό σύστημα σε υγιείς και νοσηρές καταστάσεις. Αιμόσταση
  - Ρύθμιση αρτηριακής πίεσης, Αιμορραγία, υπόταση, άσκηση, υπέρταση, Καρδιακή ανεπάρκεια, στεφανιαία νόσος και έμφραγμα του μυοκαρδίου
  - Πήξη του αίματος. Αιμόσταση, αντιπηκτικά συστήματα
- Πεπτικό Σύστημα
  - Δομή γαστρεντερικού σωλήνα, λειτουργίες οργάνων του γαστρεντερικού, Πέψη και απορρόφηση, στόμαχος, Χολή, πάγκρεας, λεπτό έντερο, παχύ έντερο

- Ενεργειακό Ισοζύγιο και Θερμορρύθμιση. Έλεγχος αύξησης και ανάπτυξης
  - Ενεργειακή δαπάνη, ενεργειακά αποθέματα του σώματος, θερμορρύθμιση, Ανάπτυξη οστών, αυξητικές ορμονικές επιδράσεις
- Ανοσοποιητικό Σύστημα
  - Μη ειδική ανοσολογική άμυνα, φλεγμονή, ιντερφερόνες, Ειδική ανοσολογική άμυνα, λεμφοειδή όργανα
  - Λειτουργίες Β και Τ λεμφοκυττάρων, Τ κυτταροτοξικά, Τ βοηθητικά, ΝΚ κύτταρα, ανοσολογική ανοχή, Συστηματικές εκδηλώσεις λοίμωξης
- Αναπαραγωγική Φυσιολογία Άρρενος
  - Ανατομία, σπερματογένεση, μεταφορά σπέρματος, ορμόνες άρρενος
- Αναπαραγωγική Φυσιολογία Θήλεος
  - Ανατομία, ωοθήκες και ωογένεση, καταμήνιος κύκλος, επιδράσεις οιστρογόνων και προγεστερόνης, γονιμοποίηση, κύηση, τοκετός, γαλουχία
- Νεφροί
  - Δομή νεφρών και ουροποιητικού συστήματος, πειραματική διήθηση, σωληναριακή επαναρρόφηση, σωληναριακή έκκριση, ούρηση
- Ισοζύγιο Νατρίου, Καλίου και Ύδατος
  - Συνολικό ισοζύγιο νατρίου και νερού, νεφρική ρύθμιση νατρίου και ύδατος, Ρύθμιση καλίου και ασβεστίου
- Ρύθμιση Ασβεστίου και ιόντων Υδρογόνου
  - Ομοιόσταση ασβεστίου, Οξέωση και αλκάλωση

Εργαστηριακό μέρος

- Μέτρηση αιματοκρίτη
- Μέτρηση ταχύτητας καθίζησης ερυθρών
- Παρατήρηση έμμορφων συστατικών του αίματος, λευκοκυτταρικός τύπος
- Ομάδες αίματος και παράγοντας RHESUS
- Ανάρτηση καρδιάς βατράχου κατά Engelmann και μελέτη της λειτουργίας της.
- Ηλεκτροκαρδιογράφημα
- Μέτρηση αρτηριακής πίεσης
- Αιμόσταση (προσδιορισμός χρόνου πήξεως αίματος, προσδιορισμός χρόνου ροής αίματος κ.λπ.)
- Λιπομέτρηση
- Προβολή εκπαιδευτικού λογισμικού με θέματα φυσιολογίας και πειραματικές ασκήσεις μέσω υπολογιστή.

ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ II

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές βασικές επιστημονικές γνώσεις που είναι αναγκαίες για την παροχή ποιοτικής νοσηλευτικής φροντίδας, να αναπτύξουν κριτική σκέψη και να εξοικειωθούν με βασικές νοσηλευτικές διαδικασίες που εφαρμόζονται στην καθημερινή κλινική πρακτική.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Λήψη και καταγραφή νοσηλευτικού ιστορικού
- Καταγραφή και τεκμηρίωση νοσηλευτικής φροντίδας
- Βασικές αρχές χορήγησης φαρμάκων σε παιδιά και ηλικιωμένους

- Βασικές αρχές χορήγησης χημειοθεραπευτικών φαρμάκων
- Βασικές αρχές περιεγχειρητικής νοσηλευτικής φροντίδας
- Η εμπειρία του πόνου: αξιολόγηση και εφαρμογή σχεδίου φροντίδας
- Προαγωγή υγιών φυσιολογικών απαντήσεων: Δραστηριότητα
- Προαγωγή υγιών φυσιολογικών απαντήσεων: Ανάπαυση και ύπνος
- Προαγωγή υγιών ψυχοκοινωνικών απαντήσεων: Αυτοαντίληψη
- Προαγωγή υγιών ψυχοκοινωνικών απαντήσεων: Προσαρμογή στο στρες
- Προαγωγή υγιών ψυχοκοινωνικών απαντήσεων: Απώλεια- θρήνος- θάνατος
- Προαγωγή υγιών ψυχοκοινωνικών απαντήσεων: Σεξουαλικότητα
- Νοσηλευτική φροντίδα ασθενών με αισθητηριακές διαταραχές

Κλινικό μέρος

Ειδικοί στόχοι της κλινικής άσκησης είναι:

- η παροχή ευκαιριών εμπέδωσης της θεωρητικής γνώσης και η ανάπτυξη και εφαρμογή νοσηλευτικών δεξιοτήτων και διαδικασιών που είναι απαραίτητες στην κλινική πράξη,
- η εφαρμογή της νοσηλευτικής διεργασίας στην πράξη και η ανάπτυξη κριτικής σκέψης και προβληματισμών,
- η επικοινωνία με τον ασθενή και τους επαγγελματίες υγείας.

ΑΓΓΛΙΚΑ (ΟΡΟΛΟΓΙΑ) II

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη ειδικής ορολογίας επιστημών υγείας στην Αγγλική γλώσσα. Οι φοιτητές θα πρέπει να μπορούν να αναλύουν σε βάθος και να μεταφράζουν άρθρα στην Αγγλική γλώσσα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

Η διδασκαλία στοχεύει στην ανάλυση επιστημονικών άρθρων μέσω κριτικής σκέψης. Ενσωματώνεται υλικό από τον ευρύτερο επιστημονικό κλάδο και δίνεται έμφαση στη σύνταξη ακαδημαϊκών κειμένων, ελεύθερη μετάφραση και σύνοψη. Δεξιότητες διαμεσολάβησης αναπτύσσονται επίσης, οι οποίες αποτελούν και τον αυθεντικό επικοινωνιακό σκοπό.

Φροντιστηριακό μέρος

Οι φοιτητές μελετούν συστηματικά επιστημονικά άρθρα. Παρουσιάζονται διάφορες τεχνικές στο πώς να συνοψίζουν τα κύρια σημεία ενός κειμένου. Στη συνέχεια, ανά ομάδες αναλαμβάνουν θέματα κατά ειδικότητα και μέσω καθοδήγησης και έρευνας, π.χ. στη βιβλιοθήκη, στο διαδίκτυο, εκπονούν και παρουσιάζουν εργασίες.

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές σε έννοιες της Κοινωνιολογίας της Υγείας και να τους προσφέρει τις απαραίτητες γνώσεις, που θα τους καταστήσουν ικανούς να κατανοήσουν την κοινωνιολογική πλευρά των θεμάτων και των αλληλεπιδράσεων του χώρου της υγείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία της Υγείας
  - Βιοϊατρικό μοντέλο υγείας
  - Η κοινωνιολογία της υγείας και της ασθένειας
- Η κοινωνική μορφοποίηση της επιστημονικής γνώσης

- Εφαρμογές στη νοσηλευτική πρακτική και τη φροντίδα υγείας
- Οι πεποιθήσεις του πληθυσμού για την υγεία: τρόπος ζωής και επικινδυνότητα
  - Οι πεποιθήσεις του πληθυσμού για την υγεία
  - Τρόποι ζωής και καταναλωτικά πολιτιστικά πρότυπα
  - Επικινδυνότητα και τρόπος ζωής στη σύγχρονη κοινωνία
- Η εμπειρία χρόνιας ασθένειας και ανικανότητας
  - Ο ρόλος του ασθενούς
  - Το νόημα της ασθένειας
  - Στρατηγικές αντιμετώπισης
- Η κοινωνιολογία του σώματος
  - Προοπτικές του σώματος
- Κοινωνιολογία των αλληλεπιδράσεων μεταξύ «κοινού» και επαγγελματιών
  - Η σχέση επαγγελματία υγείας και ασθενούς
  - Το φαινόμενο της «ιατρικοποίησης»
- Κοινωνικές ανισότητες και στάθμη υγείας
  - Κοινωνική τάξη, ανεργία και υγεία
  - Κοινωνικό φύλο, φυλή και υγεία
  - Γεωγραφικές και οικουμενικές ανισότητες
- Κοινωνιολογικές αναλύσεις και σκεπτικισμός για τη σύγχρονη πολιτική για την υγεία

Φροντιστηριακό μέρος

Συμμετοχή σε φροντιστηριακές ασκήσεις για την εμπέδωση των θεωρητικών γνώσεων σε θέματα που αφορούν στο χώρο της κοινωνιολογίας της υγείας.

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη των μορφολογικών και λειτουργικών αποκλίσεων από το φυσιολογικό που προκαλούνται στα κύτταρα, στους ιστούς ή στα όργανα του σώματος κάτω από την επίδραση βλαπτικών παραγόντων. Από την πολλαπλότητα τόσο των αιτιών όσο και των αποτελεσμάτων, θα μελετηθούν μόνο εκείνα που αφορούν στην εξήγηση των θεμελιωδών αλλοιώσεων, ενώ ειδικότερη έμφαση θα δοθεί σε εκείνα τα φαινόμενα που συχνότερα αναφέρονται και αφορούν τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Προσαρμογή σε ζημιогόνες επιδράσεις
- Εκφυλιστικές αλλοιώσεις. Κυτταρικός θάνατος
- Αλλοιώσεις οφειλόμενες στην ανοξία
- Φυσιολογικές αντιδράσεις
- Νοσογόνα αποτελέσματα
- Ακτινοβολίες - Πυρηνική έκρηξη
- Φλεγμονώδεις εστίες. Φλεγμονώδης επεξεργασία
- Επούλωση και αποκατάσταση
- Ανοσική απάντηση. Υπερευαισθησία
- Αυτοανοσία και αυτοάνοσοι νόσοι

- Ανοσοανεπάρκειες - Μεταμόσχευση
- Κυτταρικές μεταβολές - Καρκινογένεση και θεωρίες
- Μορφές νεοπλασίας - Ταξινόμηση
- Ανοσοβιολογία του καρκίνου
- Μετάσταση
- Κλινική εκδήλωση - Παρανεοπλασματικά σύνδρομα
- Πλάσμα
- Ερυθρά αιμοσφαίρια και οι παθήσεις τους
- Λευκοκύτταρα - Λευχαιμίες - Λευκοπενίες
- Θρομβοκύτταρα - Αιμορραγικά σύνδρομα
- Πήξη: Διαταραχές πήξης και ινωδόλυσης

Εργαστηριακό μέρος

Έχει ως σκοπό την εμπέδωση των θεωρητικών γνώσεων.

ΚΛΙΝΙΚΗ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή γνώσεων για τις βασικές αρχές της διατροφής, τις ενεργειακές και διατροφικές απαιτήσεις, το βιολογικό ρόλο και τις επιπτώσεις έλλειψης και υπερφόρτωσης βιταμινών και ανόργανων στοιχείων. Επίσης, η κατανόηση της εφαρμογής των αρχών της διατροφής στα διάφορα στάδια της ζωής, καθώς και η εξοικείωση με τη διαδικασία διατροφικής φροντίδας σε ειδικές ομάδες πληθυσμού, σε ειδικά νοσήματα και η ανίχνευση του διατροφικού κινδύνου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Πέψη: απορρόφηση, μεταφορά και απέκκριση των θρεπτικών ουσιών
- Ενεργειακές απαιτήσεις και παράγοντες που τις καθορίζουν
- Υδατάνθρακες, πρωτεΐνες, λιπίδια
- Βιταμίνες, Νερό και ανόργανα στοιχεία
- Διατροφή στην εγκυμοσύνη και το θηλασμό
- Διατροφή στην παιδική και εφηβική ηλικία
- Διατροφή στην ενήλικη ζωή και στους ηλικιωμένους
- Βασικές αρχές κλινικής διατροφής (ανίχνευση διατροφικού κινδύνου και αξιολόγηση ασθενούς),
- Παχυσαρκία στην ενήλικη ζωή
- Παιδική παχυσαρκία
- Διατροφική φροντίδα στο Σακχαρώδη διαβήτη τύπου I και τύπου II
- Διατροφική φροντίδα σε ειδικές παθολογικές καταστάσεις
- Διατροφική υποστήριξη στο νοσοκομείο

Εργαστηριακό μέρος

- Ανθρωπομετρικές μετρήσεις ενηλίκων
- Ανθρωπομετρικές μετρήσεις στην παιδική και εφηβική ηλικία
- Δημιουργία διαιτολογίου σε φυσιολογικές καταστάσεις
- Ανίχνευση διατροφικού κινδύνου και αξιολόγηση ασθενούς
- Διαιτολόγιο σε ειδικές παθολογικές καταστάσεις (ανάλυση περιστατικών) (3 φροντιστήρια)

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σκοπός είναι (α) η κατανόηση των θεμελιωδών αρχών και πρακτικών που διέπουν το σχεδιασμό, τη διεξαγωγή και την παρουσίαση των αποτελεσμάτων μιας επιστημονικής έρευνας υπό μορφή επιστημονικής δημοσίευσης, (β) η κατανόηση βασικών και προχωρημένων τεχνικών αναζήτησης της επιστημονικής πληροφορίας, καθώς και των μεθόδων κριτικής αξιολόγησης των αποτελεσμάτων μιας επιστημονικής έρευνας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στην έννοια και αναγκαιότητα της έρευνας
- Υποκείμενα έρευνας, δεδομένα και κλίμακες μέτρησης, διακρίσεις μεταβλητών
- Είδη δειγμάτων και τρόποι δειγματοληψίας, μέγεθος δείγματος
- Στάδια μεθοδολογίας της επιστημονικής έρευνας
- Αναλυτική περιγραφή της διαδικασίας της έρευνας, φάσεις και στάδια της έρευνας
- Φορείς έρευνας, αρχές και κώδικες δεοντολογίας της έρευνας
- Προσεγγίσεις - είδη επιστημονικής έρευνας
- Μέθοδοι επιστημονικής έρευνας (πειραματικά σχέδια, παρατήρηση, ανασκόπηση, έρευνα εκ των υστέρων, έρευνα συσχέτισης, μελέτη περίπτωσης, μετανάλυση, κ.ά.)
- Τεχνικές διεξαγωγής της επιστημονικής έρευνας
- Μέσα και υλικά επιστημονικής έρευνας
- Ανάλυση - επεξεργασία των δεδομένων της επιστημονικής έρευνας
- Γενικές αρχές παρουσίασης της έρευνας, κανόνες συγγραφής επιστημονικής εργασίας
- Αξιολόγηση της έρευνας, εντοπισμός σφαλμάτων στην επιστημονική έρευνα

Εργαστηριακό μέρος

- Ατομική και ομαδική πρακτική εξάσκηση σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές με αντικείμενο την αναζήτηση, ανεύρεση και κριτική αξιολόγηση σε πραγματικό χρόνο των ζητούμενων επιστημονικών πληροφοριών.
- Έμφαση στην αντιμετώπιση προβλημάτων μεθοδολογίας, προερχόμενα από το χώρο των βιοϊατρικών επιστημών και της κλινικής έρευνας, καθώς και στην εξοικείωση με συγκεκριμένα ψηφιακά εργαλεία αναζήτησης και απόκτησης των εκάστοτε απαραίτητων ιατροφαρμακευτικών πληροφοριών.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΜΟΡΙΑΚΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή στη μεθοδολογία της μοριακής βιολογίας και στις δυνατότητες εφαρμογής της, τόσο στη μελέτη διαφορετικών παθολογικών καταστάσεων όσο και στη δημιουργία στοχευμένων θεραπευτικών σχημάτων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Ένζυμα περιορισμού, φορείς κλωνοποίησης, διαδικασίες κλωνοποίησης DNA
- DNA και cDNA βιβλιοθήκες, ιχνηθέτες νουκλεϊκών οξέων
- Μέθοδοι στυπώματος κατά Southern και Northern και εφαρμογές τους
- Μέθοδοι αλληλούχισης DNA, αλυσιδωτή αντίδραση πολυμεράσης
- Πρόγραμμα του ανθρωπίνου γονιδιώματος σημασία και εφαρμογές

- Μοριακή διάγνωση στην ενδοκρινολογία, αιματολογία
- Μοριακή διάγνωση στην ανοσολογία, ογκολογία
- Μοριακή διάγνωση στην νευρολογία
- Μοριακή διάγνωση στην παιδιατρική
- Προγενετικός έλεγχος, υποβοηθούμενη αναπαραγωγή
- Κυτταρογενετική και μεθοδολογία
- Αρχές γονιδιακής θεραπείες
- Βλαστικά κύτταρα και εφαρμογές τους

Εργαστηριακό μέρος

- Αρχές κλωνοποίησης DNA
- PCR, χρήση της στον προ-γενετικό έλεγχο
- Ανίχνευση μεταλλαγών στο γονίδιο του CFTR
- Χρήση της ανοσοϊστοχημείας στην ογκολογία και στη νευρολογία (ανίχνευση της έκφρασης της πρωτεΐνης STAT3 σε καρκινικούς ιστούς και CB1 σε τομές εγκέφαλου μυών)
- Μέτρηση κυτταροκινών σε αίμα και σε λιπώδη ιστό με ELISA

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση με το περιεχόμενο της επιδημιολογίας, του σχεδιασμού μιας επιδημιολογικής μελέτης, της παρουσίασης των δεδομένων και της εξαγωγής συμπερασμάτων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή – Αιτιότητα – Πηγές των στοιχείων – Περιγραφικές Έρευνες
- Πραγμάτωση μιας περιγραφικής έρευνας Δείκτες νοσηρότητας και θνησιμότητας Διαμόρφωση και έλεγχος αιτιολογικών υποθέσεων
- Χαρακτηριστικά προσώπων Χαρακτηριστικά τόπου – Χαρακτηριστικά χρόνου Προοπτικές έρευνες – Αναδρομικές έρευνες
- Αξιολόγηση προληπτικών μέτρων – Επιδημιολογία και κλινική
- Αξιολόγηση θεραπευτικών μέτρων – Προσυμπτωματικός έλεγχος
- Επιδημιολογικές μέθοδοι και υπηρεσίες υγείας
- Επιδημιολογία λοιμωδών νοσημάτων - Επιδημικές εκρήξεις
- Επιδημιολογικές μέθοδοι και πληθυσμιακή γενετική

Φροντιστηριακό μέρος

Φροντιστηριακές ασκήσεις εξοικείωσης με την επιδημιολογική μεθοδολογία και τη μελέτη της βιβλιογραφίας.

ΠΡΟΛΗΨΗ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση με ζητήματα πρόληψης οξέων, χρόνιων και λοιμωδών νοσημάτων και θέματα προαγωγής υγείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Προαγωγή υγείας
- Εμβολιασμοί
- Νοσοκομειακές λοιμώξεις – Μικροβιακή αντοχή
- Πρόληψη χρόνιων
- Νοσήματα που μεταδίδονται με νερό και τρόφιμα
- Ιογενείς ηπατίτιδες
- HIV λοίμωξη
- Προστασία ευπαθών ομάδων

Φροντιστηριακό μέρος

Φροντιστηριακές ασκήσεις εξοικείωσης με την μεθοδολογία προληπτικών ερευνών και την μελέτη της βιβλιογραφίας.

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων, που θα επιτρέψουν την ακριβή εκτίμηση και τη σωστή θεραπευτική και νοσηλευτική παρέμβαση στην αντιμετώπιση κρίσιμων και επειγουσών καταστάσεων σε ασθενείς μέχρι την παρέμβαση του ειδικού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Τι είναι πρώτες βοήθειες - Αλυσίδα της ζωής.
- Ασφάλεια διασώστη και σκηνής
- Απόφραξη αεραγωγών - Αερισμός
- Βασική καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση ενηλίκων (Οδηγίες ERC)
- Χρήση αυτόματου απινιδωτή (Οδηγίες ERC)
- Βασική καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση βρεφών και παιδιών(Οδηγίες ERC)
- Εξειδικευμένη καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση ενηλίκων (Οδηγίες ERC)
- Αρρυθμίες μετά την ανάνηψη
- Διαλογή, Μεταφορά ασθενών
- Απεγκλωβισμός
- Ακινητοποίηση τραυματία (ενήλικα - παιδιού)
- Κυκλοφορική κατέρρευση, Αλλεργία, αναφυλαξία
- Δήγματα εντόμων ζώων
- Εγκαύματα - Ηλεκτροπληξία
- Πνιγμός
- Θερμοπληξία -Υποθερμία, κρυοπαγήματα
- Δηλητηριάσεις.
- Α.Ε.Ε., Οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου, Επιληπτικές κρίσεις, Παρόξυνση βρογχικού άσθματος, Αιμορραγία πεπτικού
- Κώμα
- Ειδικές καταστάσεις
- Κακώσεις οστών, αρθρώσεων και μυών - Εξαρθρήματα των κυριότερων αρθρώσεων
- Επίδεσμοι και γάζες
- Υλικά - εξοπλισμός για την παροχή πρώτων βοηθειών
- Βιοηθική της αναζωογόνησης

Εργαστηριακό μέρος

Η άσκηση γίνεται με χρήση προπλασμάτων. Οι φοιτητές εξεικλώνονται με τα πρωτόκολλα βασικής και εξειδικευμένης ΚΑΡΠΑ, τη χρήση του αυτόματου απινιδωτή και την αντιμετώπιση του πολυτραυματία.

ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ

Σκοπός του μαθήματος είναι η διδασκαλία των γενικών αρχών της φαρμακοκινητικής και της φαρμακοδυναμικής, της θεραπευτικής, της συνταγογραφίας με επικέντρωση στη νοσηλευτική ευθύνη και παρέμβαση. Ακολουθεί παρουσίαση των φαρμακευτικών ουσιών κατά συστήματα, αναλύοντας τη δράση, τη θεραπευτική χρήση, τις ανεπιθύμητες ενέργειες και τις αλληλεπιδράσεις με άλλα φάρμακα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στη Φαρμακολογία
- Ορισμός της έννοιας «φάρμακο», Φαρμακοκινητική
- Χορήγηση των φαρμάκων, Απορρόφηση των φαρμάκων
- Κατανομή των φαρμάκων, Μεταβολισμός των φαρμάκων
- Απέκκριση και κάθαρση των φαρμάκων, Φαρμακοδυναμική

- Υποδοχείς των φαρμάκων, Δόσεις των φαρμάκων - θεραπευτικός δείκτης
- Καμπύλες δόσεις - αντίδρασης, Ασφάλεια και αποτελεσματικότητα των φαρμάκων
- Ονοματολογία, Φάρμακα και Νευρικό Σύστημα (ΚΝΣ - Αυτόνομο)
- Φάρμακα και Καρδιαγγειακό Σύστημα, Φάρμακα και Αναπνευστικό Σύστημα
- Φάρμακα και Πεπτικό Σύστημα, Φάρμακα και Αιμοποιητικό Σύστημα
- Φάρμακα και Μυοσκελετικό Σύστημα, Φάρμακα και ενδοκρινείς αδένες
- Φάρμακα και Λοιμώξεις, Βιταμίνες
- Δηλητηριάσεις και Αντίδοτα, Αντινεοπλασματικοί παράγοντες

Φροντιστηριακό μέρος

Έχει ως σκοπό την εμπέδωση των θεωρητικών γνώσεων.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη της Οργάνωσης των Υπηρεσιών Υγείας μέσα από την ανάλυση του Συστήματος Υγείας στα συστατικά του μέρη και την κατανόηση της διαδικασίας μετάβασης στο οργανωμένο Σύστημα Υγείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Ο Τομέας της Υγείας και η Οργάνωση των Υπηρεσιών Υγείας
  - Η Κοινωνική Πολιτική και ο Τομέας της Υγείας
  - Η έννοια της Υγείας και η μέτρηση του επιπέδου της Υγείας
  - Οργάνωση των Υπηρεσιών Υγείας και Οικονομικό Περιβάλλον στον Τομέα της Υγείας
- Η Προσφορά των Υπηρεσιών και η παραγωγή της Υγείας
  - Παραγωγή της Υγείας
  - Νοσοκομειακή και άλλες μορφές ιδρυματικής φροντίδας
  - Εξωνοσοκομειακή φροντίδα υγείας - Φαρμακευτική περίθαλψη - Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας και Πρόληψης
  - Το ανθρώπινο δυναμικό στον Τομέα της Υγείας - Τεχνολογία Υγείας
- Η Ζήτηση για Υπηρεσίες Υγείας
  - Ζήτηση για υπηρεσίες Υγείας - Δαπάνες Υγείας
  - Χρηματοδότηση του Συστήματος Υγείας - Ιδιωτική Ασφάλιση Υγείας
- Η διαδικασία μετάβασης του Τομέα Υγείας στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Υγείας
  - Η έννοια του Συστήματος Υγείας - Σύγκλιση προσφοράς, ζήτησης και πραγματικών αναγκών
  - Ισοτιμία στην Υγεία - Σχεδιασμός - Προγραμματισμός - Αξιολόγηση
- Ποιότητα και Αξιολόγηση των Υπηρεσιών Υγείας και η Αξιολόγηση της Τεχνολογίας Υγείας
  - Ποιότητα και αξιολόγηση των Υπηρεσιών Υγείας
  - Αξιολόγηση της Τεχνολογίας Υγείας

ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση της απόκλισης από τη φυσιολογική λειτουργία, δηλαδή οι μηχανισμοί γένεσης και έκφρασης των διαφόρων νοσημάτων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Παθοφυσιολογία Κυκλοφορικού Συστήματος
  - Φυσιολογία, καρδιακός κύκλος, καρδιακοί ήχοι, ηλεκτροκαρδιογράφημα
  - Καρδιακή ανεπάρκεια, στένωση και ανεπάρκεια βαλβίδων
  - Περικαρδίτις
  - Αρτηριακή υπέρταση και υπόταση
  - Στεφανιαία κυκλοφορία και στεφανιαία νόσος
  - Καταπληξία, αρρυθμίες
- Παθοφυσιολογία Αιμοποιητικού Συστήματος
  - Φυσιολογική αιμοποίηση, αιμοσφαιρίνη, μεταβολισμός ερυθρού αιμοσφαιρίου, απαραίτητες ουσίες για αιμοποίηση
  - Βασική εργαστηριακή μελέτη των παθήσεων του ερυθρού αιμοσφαιρίου
  - Ταξινόμηση αναιμιών (Απλαστική, Μεγαλοβλαστική, Σιδηροπενική, Αιμολυτική)
  - Αιμοσφαιρινοπάθειες (μεσογειακή αναιμία, δρεπανοκυτταρική αναιμία)
  - Παθήσεις λευκών αιμοσφαιρίων, λευχαιμίες
  - Αιμοπετάλια και παθήσεις αιμοπεταλίων, πήξη του αίματος και διαταραχές αιμόστασης
- Παθοφυσιολογία Πεπτικού Συστήματος
  - Οισοφάγος (φυσιολογία, λειτουργία), συμπτώματα από νοσήματα οισοφάγου, γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση
  - Στόμαχος, λεπτό έντερο και παχύ έντερο (φυσιολογία, συμπτώματα πεπτικού σωλήνα), παθήσεις στομάχου και δωδεκαδακτύλου (πεπτικό έλκος, σύνδρομο δυσαπορρόφησης)
  - Ήπαρ (φυσιολογία, δοκιμασίες ήπατος)
  - Ηπατοπάθειες (Ίκτερος, χολόσταση, ηπατική ανεπάρκεια, πυλαία υπέρταση, ασκίτης)
  - Ηπατίτιδες και κίρρωση του ήπατος
  - Χοληφόροι οδοί (φυσιολογία, χολολιθίαση, συμπτώματα χολολιθίασης)
  - Πάγκρεας (φυσιολογία, κλινικές εκδηλώσεις παγκρεατικών παθήσεων, παγκρεατίτιδες)
- Παθοφυσιολογία Αναπνευστικού Συστήματος
  - Φυσιολογία, αμυντικοί μηχανισμοί αναπνευστικού, πνευμονικοί όγκοι και χωρητικότητες, διαταραχές αναπνευστικής λειτουργίας, δύσπνοια, αναπνευστική ανεπάρκεια.
  - Παθήσεις αναπνευστικού συστήματος
  - ΧΑΠ, βρογχικό άσθμα, πνευμονικό εμφύσημα, χρόνια βρογχίτιδα
  - Περιοριστικού τύπου πνευμονοπάθεια, πνευμονικό οίδημα, πνευμονική εμβολή
- Παθοφυσιολογία Ενδοκρινών Αδένων
  - Δομή, βιοσύνθεση και μεταφορά ορμονών, υποδοχείς
  - Υποθάλαμος και υπόφυση, αυξητική ορμόνη, γιγαντισμός, ακρομεγαλία, νανισμός, διαταραχές άλλων ορμονών του πρόσθιου λοβού της υπόφυσης
  - Οπίσθιος λοβός υπόφυσης (φυσιολογία, διαταραχές έκκρισης αντιδιουρητικής ορμόνης)
  - Θυρεοειδής αδένας (φυσιολογία, σύνθεση και δράση θυρεοειδικών ορμονών, υπερθυρεοειδισμός, υποθυρεοειδισμός)

- Επινεφρίδια (βιοσύνθεση και δράση ορμονών φλοιού, διαταραχές της λειτουργίας του φλοιού, σύνδρομο Cushing, νόσος Addison)
- Πάγκρεας (φυσιολογία, ινσουλίνη, γλυκαγόνο, σακχαρώδης διαβήτης)
- Παθοφυσιολογία Νεφρών
  - Φυσιολογία, μέθοδοι ελέγχου νεφρικής λειτουργίας, κλινικές εκδηλώσεις νεφροπαθειών, οξεία νεφρική ανεπάρκεια, χρόνια νεφρική ανεπάρκεια, σπειραματονεφρίτιδες, νεφρική σωληναριακή οξέωση
- Διαταραχές ηλεκτρολυτών
  - Υγρά σώματος, διαταραχές ισοζυγίου νερού, ηλεκτρολυτικές διαταραχές νατρίου, καλίου, ασβεστίου, φωσφόρου
  - Οξεοβασική ισορροπία και διαταραχές

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΝΟΣΗΛΕΙΑ

Θεωρητικό πλαίσιο ανάπτυξης της νοσηλευτικής φροντίδας στην κοινότητα πληθυσμιακών ομάδων με προβλήματα υγείας. Υποδειγματική και αποτελεσματική αντιμετώπιση σύνθετων προβλημάτων Κοινωνικής Νοσηλευτικής κυρίως στις Υπηρεσίες Κατ' οίκον Νοσηλείας, στις μονάδες Βραχείας Νοσηλείας και Νοσηλευτικής Φροντίδας χρόνιως πασχόντων με ειδικές ανάγκες (καρδιαγγειακές, αναπνευστικές παθήσεις, σακχαρώδης διαβήτης, καρκίνος, AIDS, προβλήματα τρίτης ηλικίας, ψυχική υγεία).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Θεωρητικό πλαίσιο ανάπτυξης της νοσηλευτικής φροντίδας στην κοινότητα πληθυσμιακών ομάδων με προβλήματα υγείας
- Ειδικές ανάγκες υγείας πληθυσμού στην κοινότητα
- Ανίχνευση των αναγκών υγείας του ατόμου και της οικογένειας, καθώς και της σημασίας του ορθού προγραμματισμού και παροχής νοσηλευτικής φροντίδας για υποδειγματική και αποτελεσματική αντιμετώπιση σύνθετων προβλημάτων Κοινωνικής Νοσηλευτικής, στις μονάδες Βραχείας Νοσηλείας, στις Υπηρεσίες Κατ' οίκον Νοσηλείας καθώς και στις Υπηρεσίες παροχής Νοσηλευτικής Φροντίδας χρόνιως πασχόντων με ειδικές ανάγκες. Στελέχωση των υπηρεσιών
- Ρόλοι και αρμοδιότητες των Νοσηλευτών. Η επικοινωνία ως Νοσηλευτική παρέμβαση στη Φροντίδα Χρόνιων Ασθενών
- Κατ' οίκον Νοσηλεία
- Οικογενειακή Νοσηλευτική
- Μεθοδολογίας Αγωγής Υγείας σε ειδικές ομάδες πληθυσμού κατ' οίκον, με προβλήματα ακοής, όρασης και περιορισμένης κινητικότητας
- Υπερήλικες με προβλήματα υγείας στην Κοινότητα - Κατ' οίκον Νοσηλεία
- Άτομα με Καρδιαγγειακές και Αναπνευστικές παθήσεις
- Άτομα με Σακχαρώδη διαβήτη
- Άτομα με Καρκίνο
- Άτομα με AIDS
- Άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας

Κλινικό μέρος

Η άσκηση των φοιτητών αφορά στην ανίχνευση αναγκών και στην παροχή φροντίδας υγείας πληθυσμιακών ομάδων της κοινότητας. Πραγματοποιείται στις Υπηρεσίες Κατ' οίκον Νοσηλείας, στις μονάδες Βραχείας Νοσηλείας και Νοσηλευτικής Φροντίδας χρονίως πασχόντων.

ΓΕΡΟΝΤΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Η γήρανση του πληθυσμού και η αύξηση του αριθμού των ηλικιωμένων ατόμων αποτελούν μια πρόκληση για τη νοσηλευτική επιστήμη. Η καλύτερη αντιμετώπιση στις ποικίλες ανάγκες αυτού του πληθυσμού απαιτεί πλήρη γνώση των βιολογικών μεταβολών, αλλά και των παθολογικών εκδηλώσεων που πολύ συχνά παρουσιάζονται, γεγονός που αποτελεί και το σκοπό αυτού του μαθήματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Δημογραφικά και στατιστικά στοιχεία τρίτης ηλικίας
- Φυσιολογικές - Βιολογικές μεταβολές με την γήρανση ανά σύστημα
- Φυσιολογικές - Βιολογικές μεταβολές με την γήρανση ανά σύστημα
- Αξιολόγηση του ηλικιωμένου, νοσηλευτικό ιστορικό για ηλικιωμένους
- Γενικά προβλήματα υγείας ηλικιωμένων και νοσηλευτικές παρεμβάσεις (πόνος, ύπνος, ατομική υγιεινή κ.λπ.)
- Γενικά προβλήματα υγείας ηλικιωμένων και νοσηλευτικές παρεμβάσεις (πτώσεις, κατακλίσεις)
- Προβλήματα διατροφής των ηλικιωμένων
- Μυοσκελετικά προβλήματα (κινητικότητα, αρθρίτιδα)
- Η οστεοπόρωση στους ηλικιωμένους
- Ειδικές παθολογικές καταστάσεις (αφυδάτωση, αναπνευστικές λοιμώξεις, ουρολοιμώξεις)
- Ο καρκίνος στους ηλικιωμένους
- Ψυχολογικά προβλήματα ηλικιωμένων (μοναξιά, σύγχυση, κατάθλιψη)
- Ψυχολογικά προβλήματα ηλικιωμένων (άνοιες, άνοια Alzheimer)

Κλινικό μέρος

Κατά την κλινική άσκηση, οι φοιτητές έρχονται σε στενή επαφή με τους ηλικιωμένους και μαθαίνουν να αξιολογούν τα προβλήματά τους, να συμβουλεύουν, να εκπαιδεύουν και να εφαρμόζουν τεχνικές και γνώσεις για την καλύτερη φροντίδα τους.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ

Το μάθημα απευθύνεται στις φοιτητές που ενδιαφέρονται να γνωρίσουν τις δυνατότητες εφαρμογής και τα οφέλη των νέων τεχνολογιών στο χώρο της υγείας. Η αποσαφήνιση μερικών βασικών εννοιών που χρησιμοποιούνται συνήθως στην περιγραφή πληροφοριακών συστημάτων στο χώρο της Υγείας κρίνεται απαραίτητη, προκειμένου οι απόφοιτοι που θα έχουν παρακολουθήσει αυτό το μάθημα να μπορούν να χρησιμοποιούν σωστά τους όρους της πληροφορικής και να μπορούν στο μέλλον να επικοινωνούν πιο ουσιαστικά με τους διάφορους συνεργαζόμενους φορείς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στα Πληροφοριακά Συστήματα (Βασικές Έννοιες και Ορισμοί)

- Πληροφοριακά Συστήματα Νοσοκομείου (HIS - Hospital Information Systems)
- Πληροφοριακά Συστήματα Τμήματος/Πτέρυγας (CIS - Clinical Information Systems)
- Πληροφοριακά Συστήματα Ιατρικών Εργαστηρίων (LIS - Laboratory Information Systems)
- Ακτινολογικά Πληροφοριακά Συστήματα (RIS - Radiology Information Systems)
- Συστήματα Διαχείρισης και Μεταφοράς Εικόνων (DICOM - PACS)
- Πληροφοριακά Συστήματα Υγείας και Διαλειτουργικότητα
- Περιγραφή Σταδίων Ανάπτυξης Λογισμικού (Software Lifecycle)
- Ανάλυση και Σχεδιασμός Πληροφοριακών Συστημάτων
- Κωδικοποίηση Ιατρικών Όρων και Συστήματα Καταγραφής της Ιατρικής Πληροφορίας (π.χ ICD-9, ICD-10, SNOMED, ICPM, ICNP)
- Ιατρικές Βάσεις Δεδομένων
- Ασφάλεια Μεταφοράς Ιατρικών Δεδομένων
- Συγκριτική Μελέτη εγκατεστημένων Πληροφοριακών Συστημάτων στα νοσοκομεία της Ελλάδας και του Εξωτερικού

Εργαστηριακό μέρος

MS Office (Access, Frontpage)

Χρήση και Αξιολόγηση Εξειδικευμένων Πληροφοριακών Συστημάτων Νοσοκομείων

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ

Η Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας αποτελεί το βασικό πυλώνα πάνω στον οποίο στηρίζεται κάθε ολοκληρωμένο σύστημα υγείας. Ο σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις υπάρχουσες δομές πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας στην χώρα μας, με τις διαφορές στην προσέγγιση των ασθενών που προσεγγίζουν αυτές τις δομές και με τις αρχές εφαρμοσμένης πρόληψης νοσημάτων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Πρόληψη και περιοδική εξέταση υγείας
- Προγεννητική και περιγεννητική φροντίδα
- Φροντίδα τελικού σταδίου
- Λοιμώδη νοσήματα
- Καρδιαγγειακά νοσήματα
- Αναπνευστικά νοσήματα
- Δερματολογικά νοσήματα
- Νόσοι του πεπτικού
- Νόσοι του μυοσκελετικού
- Ενδοκρινείς αδένες
- Ψυχιατρικά, ψυχοκοινωνικά και προβλήματα συμπεριφοράς
- Ο Γηριατρικός ασθενής
- Η διαγνωστική προσπέλαση των ασθενών στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας

Κλινικό μέρος

Η άσκηση των φοιτητών και η εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεών τους γίνεται σε υπάρχουσες δομές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στη Χειρουργική Νοσηλευτική, ώστε να αποκτήσουν τις βασικές επιστημονικές γνώσεις (θεωρητικές και κλινικές) για τη διάγνωση των προβλημάτων υγείας του χειρουργικού ασθενούς και την αντιμετώπισή τους, παρέχοντας ποιοτική προεγχειρητική και μετεγχειρητική νοσηλευτική φροντίδα, μέσω της ανάπτυξης θεμελιωδών τεχνικών και δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες στην καθημερινή παρεμβατική κλινική πρακτική.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στη Χειρουργική Νοσηλευτική
- Ιστορία Χειρουργικής Νοσηλευτικής
- Προεγχειρητική Φροντίδα Ασθενούς
- Μετεγχειρητική Παραλαβή Ασθενούς στην Κλινική
- Άμεση Μετεγχειρητική Φροντίδα Ασθενούς
- Διαχείριση Πόνου, Ναυτίας, Εμέτου
- Χειρουργικά Τραύματα - Επιθέματα και Παροχετεύσεις
- Χειρουργικές Λοιμώξεις
- Νοσηλευτική Φροντίδα Ασθενούς με Νοσήματα του Γαστρεντερικού Σωλήνα
- Νοσηλευτική Φροντίδα Ασθενούς με Νευρολογικά Νοσήματα
- Νοσηλευτική Φροντίδα Ασθενούς με Νοσήματα του Ουροποιητικού
- Νοσηλευτική Φροντίδα Τραυματία
- Νοσηλευτική Φροντίδα Ασθενούς με Έγκαυμα

Κλινικό μέρος

Οι φοιτητές εφαρμόζουν τις θεωρητικές γνώσεις τους σε χειρουργικές κλινικές όλων των ειδικοτήτων, στο χειρουργείο, το τμήμα αποστείρωσης, στα εξωτερικά ιατρεία Επειγόντων Περιστατικών.

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ Ι

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων ειδικής νοσολογίας καθώς και η εκμάθηση και εφαρμογή των μεθόδων κλινικής αξιολόγησης του ασθενούς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Κλινική αξιολόγηση ασθενούς. Νόσος, Σύμπτωμα, Φυσικό σημείο, Διάγνωση, Διαγνωστική προσπέλαση
- Δύσπνοια, Κώμα, Πυρετός, Πόνος
- Λήψη ιστορικού, Μέθοδοι κλινικής εξέτασης των διαφόρων Συστημάτων
- Πεπτικό Σύστημα: Κύρια συμπτώματα και σημεία, Παρακλινικές εξετάσεις. Πεπτικό έλκος - γαστρίτιδες - καρκίνος στομάχου - Αιμορραγία πεπτικού. Ηπατική ανεπάρκεια. Κίρρωση Ασκιτική συλλογή - Ίκτερος. Ιογενείς ηπατίτιδες. Ηπατοκυτταρικός καρκίνος. Νοσήματα χοληφόρων-

Παγκρεατίτιδα. Γαστρεντερίτιδες. Φλεγμονώδεις νόσοι του εντέρου. Σύνδρομο δυσαπορρόφησης. Διάρροια. Δυσκοιλιότητα

- Αναπνευστικό Σύστημα: Στοιχεία Φυσιολογίας. Λειτουργικός έλεγχος. Παρακλινικές εξετάσεις. Κλινικές εκδηλώσεις νόσων του αναπνευστικού. Βρογχεκτασία. Χ.Α.Π., εμφύσημα, Βρογχικό άσθμα Πνευμονική εμβολή. Πλευριτική συλλογή, Πνευμοθώρακας Λοιμώξεις Ανώτερου Κατώτερου Αναπνευστικού
- Κυκλοφορικό Σύστημα: Κλινική εξέταση και παρακλινικές εξετάσεις. Κύρια συμπτώματα και σημεία. Συγγενείς καρδιοπάθειες. Βαλβιδοπάθειες. Ενδοκαρδίτιδα, Περικαρδίτιδα. Μυοκαρδίτιδα. Καρδιακή ανεπάρκεια. Αρρυθμίες. Στηθάγχη. Έμφραγμα μυοκαρδίου. Αρτηριακή Υπέρταση
- Αιμοποιητικό Σύστημα: Αιμοποιητικά όργανα. Τα κύτταρα του αίματος. Διαταραχές ερυθράς σειράς. Διαταραχές λευκής σειράς Διαταραχές θρομβοκυττάρων. Διαταραχές πηκτικότητας. Λεμφαδενοπάθεια- Σπληνομεγαλία. Μεταμόσχευση μυελού
- Ουροποιητικό Σύστημα: Κύρια συμπτώματα και σημεία. Ευρήματα από τα ούρα. Κλινικές εκδηλώσεις της ουραιμίας. Ουρολοιμώξεις, σπειραματονεφρίτιδες. Οξεία και χρόνια νεφρική ανεπάρκεια. Εξωνεφρική κάθαρση. Διαταραχές ούρησης. Νεφρολιθίαση. Λοιμώξεις ουροφόρων οδών

Κλινικό μέρος

- Λήψη ιστορικού, Μέθοδοι κλινικής εξέτασης των διαφόρων συστημάτων και οργάνων
- Απόκτηση εμπειρίας στην εκτέλεση παρεμβατικών τεχνικών
- Δραστηριότητες:
  - Λήψη ιστορικού παθολογικού ασθενούς
  - Φυσική εξέταση κατά συστήματα
  - Παρακολούθηση της πορείας και ενημέρωση του φύλλου νοσηλείας του ασθενούς
  - Ενεργός συμμετοχή και απόκτηση εμπειρίας στις αιμοληψίες και φλεβοκεντήσεις
  - Παρακολούθηση και παροχή νοσηλευτικής φροντίδας στην εκτέλεση παρεμβατικών τεχνικών (Καθετηριασμός ουροδόχου κύστης. Παρακέντηση κοιλίας, θώρακος, οσφυονωτιαία. Τοποθέτηση ρινογαστρικού καθετήρα)

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ I

Σκοπός του μαθήματος είναι η προσέγγιση του χειρουργικού ασθενούς και ακόλουθα η θεωρητική κατάρτιση πάνω σε θέματα κλινικής εξέτασης, σημειολογίας και προγραμματισμού εξετάσεων για επείγοντα και χρόνια περιστατικά. Επίσης, είναι η εκμάθηση και εφαρμογή των στοιχείων της χειρουργικής παθολογίας, η επεξήγηση των επιδράσεων των διαφόρων νοσημάτων στον ανθρώπινο οργανισμό καθώς και η θεραπεία τους και η ανάπτυξη ειδικών δεξιοτήτων μέσα από επιλεγμένα θέματα χειρουργικής, τα οποία θα αναλύονται λεπτομερώς στα ειδικά φροντιστήρια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Ορισμός της χειρουργικής

- Χειρουργικές παθήσεις οισοφάγου
- Χειρουργικές παθήσεις στομάχου
- Χειρουργικές παθήσεις Δωδεκαδακτύλου
- Χειρουργικές παθήσεις Λεπτού εντέρου
- Χειρουργικές παθήσεις Παχέος εντέρου
- Χειρουργικές παθήσεις Πρωκτού
- Χειρουργικές παθήσεις Ήπατος - χοληφόρων
- Χειρουργικές παθήσεις Παγκρέατος
- Τραύμα και Φυσιοπαθολογία της επούλωσης
- Χειρουργικές λοιμώξεις

Κλινικό μέρος

- Εξοικείωση με τις καθημερινές δραστηριότητες της Χειρουργικής Κλινικής
- Επισκέψεις στους θαλάμους
- Λήψη ιστορικού
- Κλινική εξέταση
- Εξοικείωση με τα επείγοντα περιστατικά (ΤΕΠ)
- Ιεράρχηση εξετάσεων
- Προεγχειρητική προετοιμασία του ασθενούς
- Εξοικείωση με το χώρο του Χειρουργείου και της Μονάδας Αυξημένης Φροντίδας (ΜΑΦ)
- Παρακολούθηση εγχειρήσεων ποικίλης βαρύτητας

ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση θεωρητικών γνώσεων και κλινικών δεξιοτήτων για την ανάπτυξη και εφαρμογή εξατομικευμένου σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας, με την εφαρμογή της νοσηλευτικής διεργασίας, σε ενήλικες ασθενείς με οξεία ή χρόνια παθολογικά νοσήματα καθώς και η καλλιέργεια κριτικής σκέψης στη λήψη αποφάσεων στην κλινική πρακτική.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

Αξιολόγηση ασθενών, νοσηλευτική διάγνωση, σχεδιασμός και εφαρμογή σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας και αξιολόγηση του αποτελέσματος της, σε ασθενείς με:

- Πόνο
- Διαταραχές υγρών ηλεκτρολυτών
- Λοίμωξη
- Καρκίνο
- Διαταραχές του ανοσοποιητικού συστήματος
- Σύνδρομο επίκτητης ανοσολογικής ανεπάρκειας
- Διαταραχές του δέρματος
- Ενδοκρινικές διαταραχές
- Σακχαρώδη διαβήτη
- Διαταραχές του πεπτικού συστήματος
- Διαταραχές ήπατος και παγκρέατος
- Διαταραχές θρέψης
- Διαταραχές κενώσεων

Κλινικό μέρος

Κλινική άσκηση σε επιλεγμένες παθολογικές κλινικές, εξωτερικά ιατρεία και εργαστήρια. Γραπτή εργασία με την εφαρμογή της νοσηλευτικής διεργασίας για την ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας σε ασθενή κατά τη διάρκεια της κλινικής άσκησης. Στο πλαίσιο της κλινικής άσκησης, ο φοιτητής θα συμμετέχει στη νοσηλευτική φροντίδα, υπό την εποπτεία κλινικών νοσηλευτών.

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

Ο σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη των διαφόρων συστημάτων του ανθρωπίνου σώματος, όταν αυτό εκτελεί ή ανταποκρίνεται στη σωματική δραστηριότητα. Επίσης, μελετώνται οι επιδράσεις του περιβάλλοντος στο ανθρώπινο σώμα σε ηρεμία και σε άσκηση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Νευρομυϊκό Σύστημα και Άσκηση
- Αναπνευστική Λειτουργία και Άσκηση
- Καρδιαγγειακή Λειτουργία και Άσκηση
- Ορμονική Λειτουργία και Άσκηση
- Θρεπτικά Συστατικά και Ενέργεια Τροφών. Νερό, Βιταμίνες και Ιχθυοστοιχεία
- Μεταφορά Ενέργειας στον Οργανισμό. Μεταφορά Ενέργειας κατά την Άσκηση
- Μέτρηση Ενεργειακής Δαπάνης στον Άνθρωπο. Ενεργειακή Δαπάνη κατά την Ηρεμία και την Άσκηση
- Διατροφή και Αθλητισμός. Σωματικό βάρος, Σύσταση Σώματος και Αθλητισμός
- Αερόβια και Αναερόβια Προπόνηση. Προπόνηση μυϊκής Ενδυνάμωσης
- Εργογόνα βοηθήματα και Αθλητισμός
- Παιδιά και Έφηβοι στην Άσκηση και Αθλητισμό. Γήρανση, άσκηση και αθλητισμός. Διαφορές φύλου, άσκηση και αθλητισμός
- Καρδιαγγειακή νόσος και άσκηση
- Παχυσαρκία, σακχαρώδης διαβήτης και άσκηση

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση, από τους φοιτητές, των οικονομικών σχέσεων που καθορίζουν τη λειτουργία του Τομέα Υγείας. Στο μάθημα αυτό, διδάσκονται οι βασικές αρχές της Οικονομικής Επιστήμης και αναπτύσσονται οι ιδιαιτερότητες του τομέα υγείας, οι οποίες αποτέλεσαν τις αιτίες γένεσης των Οικονομικών της Υγείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Έννοια και εξέλιξη της Οικονομικής Επιστήμης
- Έννοια και αντικείμενο των Οικονομικών της Υγείας
- Το αγαθό «Υγεία»
- Ζήτηση Υπηρεσιών Υγείας
- Ζήτηση Υπηρεσιών Υγείας - Προκλητή Ζήτηση Υπηρεσιών Υγείας

- Θεωρία της παραγωγής
- Θεωρία του κόστους παραγωγής Φροντίδας Υγείας
- Θεωρία της διανομής της φροντίδας υγείας
- Παραγωγικότητα και Αποδοτικότητα - Μέθοδοι μέτρησης της αποδοτικότητας
- Οικονομική αξιολόγηση των παρεμβάσεων στον τομέα υγείας
- Το Νοσοκομείο και οι οικονομικοί στόχοι λειτουργίας των Νοσοκομείων
- Αγορά εργασίας και προγραμματισμός του υγειονομικού δυναμικού
- Η αγορά εργασίας και ο προγραμματισμός του Νοσηλευτικού Προσωπικού

Φροντιστηριακό μέρος

Μελέτη περιπτώσεων και επίλυση ασκήσεων κατά αντιστοιχία του διδαχθέντος θεωρητικού μέρους.

ΚΛΙΝΙΚΗ ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ

Σκοπός του μαθήματος είναι η γνωριμία με το κλινικό βιοχημικό εργαστήριο και τις χημικές και βιοχημικές μεθόδους που εφαρμόζονται για την μελέτη και διάγνωση μιας νόσου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Κλινικό βιοχημικό εργαστήριο και η χρήση του
- Διάγνωση και θεραπεία διαταραχών: ισοζυγίου υγρών, ηλεκτρολυτών,
- Οξεοβασική ισορροπία
- Διάγνωση και θεραπεία διαταραχών: νατρίου, καλίου, ασβεστίου, φωσφόρου και μαγνησίου, νεφρικής λειτουργίας
- έλεγχος ανοσοσφαιρινών, ηπατικές λειτουργικές δοκιμασίες, μεταβολικές
- διαταραχές της γλυκόζης και σακχαρώδης διαβήτης
- οστική νόσος και οστεοπόρωση, ενδοκρινολογικός έλεγχος
- υποφυσιακή λειτουργία, διαταραχές της ανάπτυξης,
- διαταραχές του θυρεοειδούς, φλοιοεπινεφριδιακές διαταραχές, γονιδιακή λειτουργία
- Διατροφική εκτίμηση, διαταραχές του μεταβολισμού των λιπιδίων
- Καρκινικοί δείκτες
- Διάγνωση με χρήση γενετικού υλικού
- Προγεννητική διάγνωση

Εργαστηριακό μέρος

- Γνωριμία με τον κλινικό βιοχημικό εργαστήριο: α) Λήψη δειγμάτων, διαχωρισμός συστατικών του αίματος, απομόνωση μονοκυττάρων, β) Λειτουργία του αυτόματου αναλυτή (σε συνεργασία με το νοσοκομείο)
- Δοκιμασία ανοχής της γλυκόζης και μέτρηση της ινσουλίνης με ELISA
- Χημική ανάλυση ούρων
- Διαταραχές του μεταβολισμού των λιπιδίων: Ανάλυση πολυμορφισμών στο γονίδιο ApoE
- Καρκινικοί δείκτες: Ανάλυση μεταλλάξεων του γονιδίου BrcA

ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση σύγχρονων θεωρητικών γνώσεων στην υγιεινή και ασφάλεια στους χώρους εργασίας (βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας),

στην αλληλεπίδραση υγείας και εργασίας και στη μελέτη των παραγόντων που την επηρεάζουν. Επίσης, επιδιώκεται η απόκτηση ικανοτήτων πρακτικής εφαρμογής, μέσω της άσκησης στην ολοκληρωμένη προληπτική εξέταση του εργαζομένου και επισκέψεων σε χώρους εργασίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Ορισμός και σκοποί της υγιεινής της εργασίας, Ιστορική αναδρομή, Σχέση υγείας και εργασίας
- Νομοθεσία υγιεινής της εργασίας, Ομάδα υγιεινής της εργασίας και λειτουργία της
- Νοσηλευτική υγιεινής της εργασίας, ορισμός και πλαίσιο λειτουργίας, Οργάνωση συστήματος πρώτων βοηθειών στο χώρο εργασίας
- Παρακολούθηση της υγείας των εργαζομένων
- Αγωγή Υγείας, προαγωγή της υγείας στο χώρο της εργασίας
- Αναγνώριση και παρακολούθηση βλαπτικών παραγόντων του περιβάλλοντος εργασίας, Αρχεία δεδομένων του χώρου εργασίας
- Ένταξη και επανένταξη στην εργασία ατόμων με ειδικές ανάγκες, Εργατικό ατύχημα, νομοθεσία, στατιστικά στοιχεία
- Παράγοντες πρόκλησης ατυχημάτων, αρχές ασφαλούς εργασίας και πρόληψη ατυχημάτων
- Επαγγελματική ασθένεια, νομοθεσία, στατιστικά στοιχεία
- Επαγγελματικά νοσήματα κατά συστήματα, επαγγελματικός καρκίνος
- Τοξικολογία, όρια έκθεσης
- Εργονομία. Ψυχολογία της εργασίας
- Επιδημιολογία, εφαρμογές στην υγιεινή της εργασίας, Πολυπαραγοντική ανάλυση θέσης εργασίας

Εργαστηριακό μέρος

- Μελέτη εικονικών καταστάσεων, με τη χρήση πολλαπλών εποπτικών μέσων, ώστε να δοθεί η δυνατότητα εμβάθυνσης σε ειδικά θέματα υγείας και ασφάλειας της εργασίας
- Λήψη επαγγελματικού ιστορικού και εξάσκηση στη σπιρομέτρηση, ακοομέτρηση, οπτική εξέταση, ηλεκτροκαρδιογράφημα, κ.λπ., στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης προληπτικής εξέτασης του εργαζομένου στο χώρο του εργαστηρίου πρόληψης και στις υπηρεσίες υγιεινής της εργασίας, όπου γίνονται επισκέψεις
- Πολυπαραγοντική ανάλυση θέσης εργασίας, με χρήση ερωτηματολογίου και παραδείγματα από το χώρο παροχής φροντίδας υγείας

ΠΕΡΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι να προσφέρει στους φοιτητές τη γνώση, σχετικά με αρχές και πρακτικές της περιεγχειρητικής νοσηλευτικής, ώστε να αποκτήσουν εκείνα τα εφόδια για παροχή ποιοτικής διεγχειρητικής νοσηλευτικής φροντίδας, μέσω ανάπτυξης τεχνικών και δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες στη κλινική πρακτική.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στη Νοσηλευτική Χειρουργείου

- Το Διεγχειρητικό Περιβάλλον
- Εξοπλισμός χειρουργείου
- Περιεγχειρητική εκτίμηση ασθενούς
- Αποστείρωση και Απολύμανση
- Άσηπτη τεχνική
- Ασφάλεια στο χώρο του χειρουργείου
- Θέσεις χειρουργικού ασθενούς
- Χειρουργικά εργαλεία και ράμματα
- Χειρουργικά τραύματα
- Διαχείριση μετρήσιμων υλικών-Καταγραφή
- Χειρουργεία μιας ημέρας
- Σύγχρονες χειρουργικές τεχνικές

Κλινικό μέρος

Οι φοιτητές, χωρισμένοι σε ομάδες, ασκούν τις θεωρητικές τους γνώσεις, αναφορικά με τη διεγχειρητική φροντίδα των ασθενών στο χειρουργείο και την αποστείρωση.

ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ - ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με σύγχρονες απεικονιστικές μεθόδους, βασική ακτινοθεραπεία, αρχές Πυρηνικής Ιατρικής και Ακτινοθεραπείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό Μέρος

- Γενικές αρχές Ακτινοφυσικής
- Ακτινοδιαγνωστική κατά συστήματα

Ενότητες:

- Αναπνευστικό
- Καρδιαγγειακό
- Πεπτικό
- Ουροποιητικό
- Κ.Ν.Σ.
- Μυοσκελετικό

Εργαστηριακό μέρος

Ακτινοδιαγνωστική και επεμβατική ακτινολογία, Πυρηνική Ιατρική, Ακτινοθεραπεία.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές με την πραγματικότητα των σύγχρονων επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των Μικρομεσαίων και Οικογενειακών Επιχειρήσεων) και τα σύγχρονα εργαλεία διαχείρισης και να αποκτήσουν πρακτική εμπειρία στην κατάσταση επιχειρηματικών σχεδίων. Τονίζεται ότι η επιχειρηματικότητα δεν αφορά μόνον τον ιδιωτικό τομέα, αλλά και το δημόσιο και τους μη-κερδοσκοπικούς οργανισμούς (μουσεία, πολιτιστικούς και εκπαιδευτικούς οργανισμούς, νοσοκομεία, αθλητικούς οργανισμούς, ΟΤΑ κλπ). Ακόμη η κατανόηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας συμβάλλει και στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας εκείνων που αργότερα θα σχεδιάζουν πολιτικές για την οικονομία ή θα εργάζονται σε φορείς που παρέχουν υποδομές ή υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Το μάθημα θα εστιάζει στις παρακάτω ενότητες:

- Τι είναι επιχείρηση, και μορφές επιχειρήσεων -Ιστορική αναδρομή
- Ίδρυση επιχείρησης
- Οργάνωση επιχείρησης
- Υποχρεώσεις της επιχείρησης - Στοιχεία δικαίου
- Ανάπτυξη επιχειρηματικών σχεδίων
- Διερεύνηση επιχειρηματικών ευκαιριών
- Πολιτικές για την επιχειρηματικότητα και φορείς υποστήριξης
- Επιχειρησιακές διαδικασίες - Ο ρόλος της ποιότητας στην επιχείρηση
- Εργασιακές σχέσεις, προσλήψεις κλπ
- Διοίκηση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού (προσλήψεις, εκπαίδευση, αμοιβές)
- Συνεταιρισμοί και τα προβλήματά τους - Συνεταιρικές σχέσεις και κρίσεις μεταξύ εταίρων
- Επιχείρηση και οικογένεια - Επιχείρηση και προσωπική ζωή - Επιχείρηση και φύλλο
- Επιχείρηση και τοπική κοινωνία
- Οικονομική διαχείριση: Η έννοια των Οικονομικών Οργανισμών - Μορφές, Κατηγορίες και Είδη των Οικονομικών Οργανισμών
- Χρηματοδότηση για την εκκίνηση νέων επιχειρήσεων: venture capital, δανεισμός, επιχειρηματικοί άγγελοι κλπ.
- Εισαγωγή στη Λογιστική: Έννοια και σκοποί της Λογιστικής, Είδη της Λογιστικής
- Μεγέθυνση - χρηματοδότηση – απώλεια ελέγχου
- Διαδοχή
- Βασικές αρχές μάρκετινγκ ΜΜΕ
- Διοίκηση ολικής ποιότητας στις ΜΜΕ – Το ευρωπαϊκό μοντέλο επιχειρηματικής αριστείας στις ΜΜΕ
- Σχεδιασμός και εφαρμογή συστήματος διαχείρισης ποιότητας στις ΜΜΕ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ II

Σκοπός του μαθήματος είναι να προσφέρει στους φοιτητές εκείνες τις προηγμένες επιστημονικές γνώσεις (θεωρητικές και κλινικές) για την εκτίμηση, νοσηλευτική διάγνωση, σχεδιασμό νοσηλευτικής φροντίδας και εφαρμογή της, για την ολιστική προσέγγιση των προβλημάτων υγείας του χειρουργικού ασθενούς, παρέχοντας ποιοτική νοσηλευτική φροντίδα στη διεγχειρητική πορεία του, μέσω της ανάπτυξης θεμελιωδών τεχνικών και δεξιοτήτων, που είναι απαραίτητες στην καθημερινή παρεμβατική κλινική πρακτική.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Νοσηλευτική Φροντίδα Χειρουργικού Τραύματος
- Νοσηλευτική Φροντίδα Ασθενούς με Στομίες-Παροχετεύσεις
- Κλινική Διατροφή Χειρουργημένου ασθενούς
- Νοσηλευτική Φροντίδα Ασθενούς με Νοσήματα του Μυοσκελετικού
- Νοσηλευτική Φροντίδα Ασθενούς με Γυναικολογικά- Μαιευτικά Νοσήματα
- Νοσηλευτική Φροντίδα Ασθενούς με Νοσήματα του Κυκλοφορικού
- Νοσηλευτική Φροντίδα Καρδιοχειρουργημένου Ασθενούς Νοσηλευτική Φροντίδα Ασθενούς με Νοσήματα Κεφαλής Τραχήλου
- Νοσηλευτική Φροντίδα Ηλικιωμένων
- Χειρουργική Νοσηλευτική μαζικών καταστροφών
- Ηθικά διλήμματα στη Χειρουργική Νοσηλευτική

Κλινικό μέρος

Οι φοιτητές εφαρμόζουν τις θεωρητικές γνώσεις τους σε χειρουργικές κλινικές όλων των ειδικοτήτων, στο χειρουργείο, το τμήμα αποστείρωσης, στα εξωτερικά ιατρεία Επειγόντων Περιστατικών.

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ II

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων ειδικής νοσολογίας, καθώς και η εκμάθηση και εφαρμογή των μεθόδων κλινικής αξιολόγησης του ασθενούς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Ενδοκρινικό Σύστημα: Δομή και δράση των ορμονών. Σύνδρομα υπό και υπέρ λειτουργίας Υπόφυσης. Σακχαρώδης Διαβήτης. Νοσήματα του θυρεοειδούς αδένος και των παραθυρεοειδών. Διαταραχές του αναπαραγωγικού συστήματος. Νοσήματα των επινεφριδίων
- Ανοσοποιητικό Σύστημα: Στοιχεία φυσιολογίας. Αυτοάνοσες παθήσεις, Ανοσοανεπάρκειες, Αλλεργικές αντιδράσεις. Συστηματικός Ερυθηματώδης Λύκος. Ρευματοειδής Αρθρίτιδα και λοιπές αρθροπάθειες. Αγγειίτιδες. Ρευματικός πυρετός
- Λοιμώδη νοσήματα: Κύριες εκδηλώσεις, Πρόληψη, Πνευμονίες, Λοιμώξεις Κεντρικού Νευρικού Συστήματος, Ιογενείς Λοιμώξεις, Ενδοκαρδίτιδα,

Φυματίωση, Ζωνόσοι, HIV λοίμωξη και σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, Σταφυλοκοκκικές και στρεπτοκοκκικές λοιμώξεις, Παρασιτώσεις

- Λοιμώξεις νοσοκομειακές και σε ανοσοκατασταλμένα άτομα. Σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις
- Νευρικό Σύστημα: Αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο, Επιληπτικές διαταραχές, Νόσος του Parkinson και λοιπές κινητικές διαταραχές, Άνοιες, Σκλήρυνση κατά πλάκας και λοιπές απομυελινωτικές νόσοι, Νευρομυϊκές παθήσεις, Κώμα, Κεφαλαλγία, Ίλιγγος

Κλινικό μέρος

- Εξάσκηση στη φυσική εξέταση του ασθενούς
- Απόκτηση εμπειρίας στην εκτέλεση παρεμβατικών τεχνικών
- Δραστηριότητες:
  - Λήψη ιστορικού παθολογικού ασθενούς
  - Φυσική εξέταση κατά συστήματα
  - Παρακολούθηση της πορείας και ενημέρωση του φύλλου νοσηλείας του ασθενούς
  - Ενεργός συμμετοχή και απόκτηση εμπειρίας στις αιμοληψίες και φλεβοκεντήσεις
  - Παρακολούθηση και παροχή νοσηλευτικής φροντίδας στην εκτέλεση παρεμβατικών τεχνικών (καθετηριασμός ουροδόχου κύστης, παρακέντηση κοιλίας, θώρακος, οσφυονωτιαία παρακέντηση), Τοποθέτηση ρινογαστρικού καθετήρα

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ II

Κατά τη διδασκαλία του μαθήματος, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα, όπως η λαπαροενδοσκοπική χειρουργική, η γονιδιακή προέλευση του καρκίνου και σε επιδημιολογικά δεδομένα, όσον αφορά στις ασθένειες, π.χ. καρκίνος μαστού, επιδημιολογία του καρκίνου κ.ά. Επίσης, οι φοιτητές εμβαθύνουν σε θέματα, τα οποία αφορούν στις χειρουργικές, ενδοκρινολογικές, γυναικολογικές και ουρολογικές παθήσεις και παρουσιάζονται οι διάφορες χειρουργικές τεχνικές.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Χειρουργικές ενδοκρinoπάθειες (θυρεοειδής, παραθυρεοειδείς, επινεφρίδια)
- Ουρολογικές παθήσεις
- Αρχές λαπαροσκοπικής χειρουργικής
- Φροντίδα του χειρουργικού ασθενή (διατροφή, περιεγχειρητική χορήγηση υγρών και ηλεκτρολυτών)
- Φροντίδα του χειρουργικού ασθενή (ομοιόσταση και πήξη, χορήγηση αίματος)
- Μεταμοσχεύσεις οργάνων (ιστορικό μεταμοσχεύσεων, αρχές διατήρησης οργάνων, ανοσοβιολογία μεταμοσχεύσεων)
- Κήλες κοιλιακών τοιχωμάτων
- Αρχές γυναικολογικής χειρουργικής
- Χειρουργικές παθήσεις μαστού
- Καρκίνος και χειρουργική ογκολογία (αρχές χειρουργικής του καρκίνου, γενετική και καρκίνος, καρκινικοί δείκτες)

- Καρκίνος και χειρουργική ογκολογία (ανοσολογία και καρκίνος, χημειοθεραπεία και ακτινοβολία, γονιδιακή θεραπεία)
- Αγγειακές παθήσεις
- Χειρουργική καρδιάς και θώρακος (νεοπλάσματα πνεύμονος, φλεγμονές και τραύματα, συγγενείς καρδιοπάθειες, παθήσεις καρδιάς του ενήλικα)

Κλινικό μέρος

- Εξοικείωση με τις καθημερινές δραστηριότητες της Χειρουργικής Κλινικής
- Επισκέψεις στους θαλάμους
- Λήψη ιστορικού
- Κλινική εξέταση
- Εξοικείωση με τα επείγοντα περιστατικά (ΤΕΠ)
- Ιεράρχηση εξετάσεων
- Προεγχειρητική προετοιμασία του ασθενούς
- Εξοικείωση με το χώρο του Χειρουργείου και της Μονάδας Αυξημένης Φροντίδας (ΜΑΦ)
- Παρακολούθηση εγχειρήσεων ποικίλης βαρύτητας

ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ II

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση θεωρητικών γνώσεων και κλινικών δεξιοτήτων για την ανάπτυξη και εφαρμογή εξατομικευμένου σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας, με την εφαρμογή της νοσηλευτικής διεργασίας, σε ενήλικες ασθενείς με οξεία ή χρόνια παθολογικά νοσήματα, καθώς και η καλλιέργεια κριτικής σκέψης και δεξιοτήτων στη λήψη αποφάσεων στο πλαίσιο κλινικής πρακτικής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

Αξιολόγηση ασθενών, νοσηλευτική διάγνωση, σχεδιασμός και εφαρμογή σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας και αξιολόγηση του αποτελέσματος της, σε ασθενείς με:

- Διαταραχές του ουροποιητικού συστήματος
- Χρόνια νεφρική ανεπάρκεια
- Διαταραχές του κυκλοφορικού συστήματος
- Στεφανιαία νόσο
- Αιματολογικές διαταραχές
- Αναπνευστικές διαταραχές
- Διαταραχές οξυγόνωσης
- Μυοσκελετικές διαταραχές
- Νευρολογικές διαταραχές
- Αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο
- Διαταραχές όρασης και ακοής
- Διαταραχές του αναπαραγωγικού συστήματος άρρενος και θήλεος
- Εμπειρία θρήνου και θανάτου

Κλινικό μέρος

Κλινική άσκηση σε επιλεγμένες παθολογικές κλινικές, εξωτερικά ιατρεία και εργαστήρια. Γραπτή εργασία με την εφαρμογή της νοσηλευτικής διεργασίας για την ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας σε ασθενή κατά τη διάρκεια της κλινικής άσκησης. Στο πλαίσιο της κλινικής άσκησης, ο φοιτητής θα συμμετέχει στη νοσηλευτική φροντίδα, υπό την εποπτεία κλινικών νοσηλευτών.

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή εμπειριστατωμένης διαπολιτισμικής επιστημονικής γνώσης και δεξιοτήτων, προκειμένου οι φοιτητές να κατανοούν και να αξιολογούν τις ιδιαιτερότητες διαφορετικών συστημάτων παροχής φροντίδας υγείας, στα οποία νοσηλεύονται άτομα από διαφορετικούς πολιτισμούς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Νοσηλευτική
- Εννοιολογικοί προσδιορισμοί
- Θεωρητικό πλαίσιο Διαπολιτισμικής Νοσηλευτικής
- Θεωρία της Διαπολιτισμικής Νοσηλευτικής της Leininger (1995)
- Θεωρία της ασφάλειας της Ramsden (1995)
- Θεωρία της πολιτισμικής ευαισθησίας της Talabere (1995)
- Θεωρία της πολιτισμικής ικανότητας της Cammpinha Bacote (1994)
- Διαπολιτισμική προσέγγιση της υγείας της κοινότητας
- Ρόλοι και δραστηριότητες των νοσηλευτών σε υπηρεσίες υγείας μεταναστών και προσφύγων
- Πολιτικές προσαρμογής, ολοκλήρωσης, αφομοίωσης, διαχωρισμού, απομόνωσης και εκπολιτισμού στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι επιδράσεις τους στα συστήματα φροντίδας υγείας παραδοσιακού και δυτικού τύπου, στη νομοθεσία και στους εθνικούς κανονισμούς καθώς και στην καθημερινή ζωή του Ευρωπαϊκού πληθυσμού.
- Ειδικές υπηρεσίες Π.Φ.Υ. μεταναστών και προσφύγων στην Ελλάδα
- Νομοθεσία στην άσκηση της Διαπολιτισμικής Νοσηλευτικής
- Μεθοδολογία PBL σε ειδικά πολιτισμικά θέματα φροντίδας υγείας σε όλες τις ηλικιακές ομάδες

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑΣ - ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Σκοπός είναι: (α) η ανάπτυξη ικανότητας των φοιτητών για ανίχνευση, αξιολόγηση και αποτελεσματική παρέμβαση, με εξατομικευμένο σχεδιασμό φροντίδας, στη διαχείριση των πολύπλευρων προβλημάτων που δημιουργεί ο καρκίνος και άλλα απειλητικά για τη ζωή νοσήματα, (β) οι θεραπευτικές προσεγγίσεις στη ζωή των ασθενών και των οικογενειών τους, (γ) η εξοικείωσή τους με τις χρόνιες παθήσεις και την ανακουφιστική φροντίδα που παρέχεται στον ασθενή, με ιδιαίτερη έμφαση στη διαχείριση του πόνου, οξύ ή χρόνιου. Επίσης στόχος είναι η απόκτηση στάσεων προς τη νόσο και τη θεραπεία της και η ικανότητα αποτελεσματικής ανταπόκρισης στις απαιτήσεις του ρόλου τους σε όλο το φάσμα της πορείας της χρόνιας νόσου. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη ικανότητας συνεργασίας με τη διεπιστημονική ομάδα σε κάθε ασθενή - οικογένεια, για την αξιολόγηση και κάλυψη των οργανικών ψυχοκοινωνικών και πνευματικών αναγκών στις ποικίλες υπηρεσίες παροχής φροντίδας υγείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Το πρόβλημα του καρκίνου. Στάσεις, πεποιθήσεις και μύθοι ασθενών, οικογενειών, κοινού και επιστημόνων υγείας για τον καρκίνο και τη θεραπεία του. Διεπιστημονική προσέγγιση
- Ο ρόλος των νοσηλευτών στην πρωτογενή και δευτερογενή πρόληψη κακοηθών νεοπλασιών
- Η φάση της διάγνωσης του καρκίνου. Σταδιοποίηση και προγραμματισμός της θεραπείας. Η ανακοίνωση της διάγνωσης, ενημέρωση, προετοιμασία και υποστήριξη ασθενή και οικογένειας
- Ολιστική νοσηλευτική φροντίδα ασθενών που υποβάλλονται σε αντινεοπλασματική θεραπεία (χειρουργική θεραπεία, ακτινοθεραπεία χημειοθεραπεία, ορμονοθεραπεία, ανοσοθεραπεία και μεταμόσχευση μυελού) ως μονοθεραπείες ή σε συνδυασμούς
- Αποκατάσταση ασθενών με κακοήγη νεοπλάσματα. Μακροχρόνιες επιπτώσεις της αντινεοπλασματικής θεραπείας. Ανάγκες υποστήριξης των επιβιωσάντων και οικογενειακού περιβάλλοντος
- Νοσηλευτικοί ρόλοι στην προσέγγιση ασθενών με καρκίνο που υποβάλλονται σε κλινικές δοκιμές
- Φιλοσοφία οργάνωση και δομές ανακουφιστικής φροντίδας
- Επικοινωνία με τον ασθενή, οικογένεια, μέλη ομάδας υγείας, εθελοντές, κοινοτικές υπηρεσίες. Προβλήματα και Δυνατότητες. Υποστήριξη ασθενών – οικογενειακού περιβάλλοντος κατά τη χορήγηση ανακουφιστικής αντινεοπλασματικής θεραπευτικής αγωγής
- Αρχές αξιολόγησης και αντιμετώπισης των σημαντικότερων οργανικών προβλημάτων των ασθενών με καρκίνο (Πόνος. Ναυτία-Έμετος. Κόπωση. Δύσπνοια. Λοίμωξη. Ανορεξία. Καχεξία, Ασκίτης, Σεξουαλική και αναπαραγωγική δυσλειτουργία. Επείγουσες καταστάσεις
- Αρχές αξιολόγησης και αντιμετώπισης ψυχοκοινωνικών και πνευματικών αναγκών αρρώστου - οικογένειας
- Λήψη δύσκολων κλινικών αποφάσεων. Ηθικά διλήμματα στην άσκηση εκπαίδευση και έρευνα της ανακουφιστικής φροντίδας
- Φροντίδα ασθενών τις τελευταίες ημέρες της ζωής. Υποστήριξη αρρώστου – οικογένειας στη διαδικασία του θρήνου. Υποστήριξη των φροντιστών ασθενών στο τελικό στάδιο της ζωής
- Βελτίωση ποιότητας φροντίδας στην ογκολογία – Ανακουφιστική Φροντίδα. Κατευθυντήριες οδηγίες και πρότυπα. Εναλλακτικές μορφές περίθαλψης. Προκλήσεις και Προοπτικές

Κλινικό μέρος

Οι φοιτητές σε ομάδες θα ασκηθούν σε νοσοκομεία, σχετικά με την οργάνωση, διαχείριση και τεκμηρίωση νοσηλευτικής φροντίδας ατόμων με πραγματικά και δυνητικά προβλήματα υγείας, μέσα από τη συμμετοχή τους στην ανάλυση ασκήσεων, που αφορούν κλινικά σενάρια και κλινικές περιπτώσεις ασθενών με καρκίνο και απειλητικά για τη ζωή νοσήματα.

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση των βασικών γνώσεων της νοσηλευτικής αναισθησιολογίας από το φοιτητή, προκειμένου να είναι σε θέση να ασκεί αυτόνομο περιεγχειρητικό νοσηλευτικό έργο, να ενταχθεί ισότιμα στην

αναισθησιολογική ομάδα και να συμμετέχει σε όλες τις πράξεις, παρεμβάσεις και δραστηριότητές της, συμπεριλαμβανόμενης και της μονάδας μεταναισθητικής φροντίδας, εντός και εκτός χειρουργείου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Ιστορία της νοσηλευτικής αναισθησιολογίας και βασικές αρχές αναισθησιολογίας και νοσηλευτικής αναισθησιολογίας
- Αναισθησιολογικό μηχάνημα. Αναισθησιολογικός εξοπλισμός και νέες τεχνολογίες στη νοσηλευτική αναισθησιολογία
- Προεγχειρητικός έλεγχος, αξιολόγηση εργαστηριακών ευρημάτων και απεικονιστικών εξετάσεων, νοσηλευτικό αναισθησιολογικό ιστορικό
- Καθητηριασμός περιφερικών και κεντρικών φλεβών, αρτηριών, πνευμονικής αρτηρίας στο χειρουργείο
- Βασικές αρχές αερισμού και οξυγόνωσης του αρρώστου με όλες τις μεθόδους
- Σύστημα ασκός - βαλβίδα - μάσκα, συσκευή τύπου Ambu, λαρυγγική μάσκα, ενδοτραχειακή διασωλήνωση με λαρυγγοσκόπιο, ενδοτραχειακή διασωλήνωση με ινοσκοπικό βρογχοσκόπιο, μη επεμβατικός μηχανικός αερισμός (MEMA)
- Πλήρες monitoring στη νοσηλευτική αναισθησιολογία
- Προνάρκωση και εισαγωγή στην αναισθησία. Ενδοφλέβια και πτητικά αναισθητικά. Μυοχαλαρωτικά φάρμακα. Αναλγητικά φάρμακα, διεγχειρητική και μετεγχειρητική αναλγησία
- Τοπικά αναισθητικά και περιφερικοί νευρικοί αποκλεισμοί. Περιοχική αναισθησία
- ΚΑΡ.Π.Α. στο χειρουργείο. Μονάδα μεταναισθητικής φροντίδας

Κλινικό μέρος

Κατά τη διάρκεια της κλινικής άσκησης, ο φοιτητής συμμετέχοντας στις δραστηριότητες του αναισθησιολογικού τμήματος και της μονάδας μεταναισθητικής φροντίδας θα ασκηθεί στη προεγχειρητική νοσηλευτική αναισθησιολογική εξέταση και αξιολόγηση του αρρώστου, στη διεγχειρητική παρακολούθηση και μεταναισθητική φροντίδα.

ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων σχετικά με ειδικά θέματα αιματολογίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Αιμοποίηση, Φυσιολογία και παθολογία
- Φυσιολογικά κύτταρα αίματος, Κλινική εκτίμηση
- Καλοήθεις διαταραχές των λευκοκυττάρων, Κοκκιοκύτταρα, μονοκύτταρα, μακροφάγα και λεμφοκύτταρα
- Αναιμίες, Αιματολογικές κακοήθειες, Χρόνια λεμφοκυτταρική λευχαιμία
- Μυελοδυσπλασία, Οξεία λευχαιμία, Χρόνια μυελογενής λευχαιμία
- Μυέλωμα, Λεμφώματα, Μυελοϋπερπλαστικά σύνδρομα
- Φυσιολογική αιμόσταση, Διαταραχές της αιμόστασης

Εργαστηριακό μέρος

Εμπέδωση των θεωρητικών γνώσεων με εξοικείωση των φοιτητών με το Εργαστήριο της Αιμοδοσίας και τον τρόπο λειτουργίας του, καθώς και με τη μορφολογία των στοιχείων του αίματος με τη χρήση μικροσκοπίου.

ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ

Σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις βασικές γνώσεις της Ανοσολογίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό Μέρος

- Φυσικοί και επίκτητοι ανοσιακοί μηχανισμοί
- Η εξέλιξη των ανοσοποιητικών μηχανισμών
- Κύτταρα που συμμετέχουν στην ανοσία
- Φυσική ανοσία, Επίκτητη ανοσία

Ανοσία εναντίον:

- μικροβίων,
- ιών,
- μυκήτων,
- πρωτοζώων και σκωλήκων,
- Ανοσία εναντίον όγκων,
- Επιβλαβής ανοσία
- Αυτοανοσία, Ανοσοκαταστολή
- Ανοσοανεπάρκεια
- Ανοσοδιέγερση και εμβολιασμός

Εργαστηριακό μέρος

Εργαστηριακή εφαρμογή βασικών θεωρητικών γνώσεων ανοσολογίας.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εφοδιάσει τους φοιτητές με βασικές γνώσεις για την ανάπτυξη επιτυχών προϊόντων και η ανάπτυξη ικανοτήτων marketing από τους φοιτητές ώστε να είναι σε θέση να προωθήσουν προϊόντα και υπηρεσίες και να ερευνούν, αναλύουν, αξιολογούν τις παρούσες και μελλοντικές ανάγκες της αγοράς ώστε να συμβάλλουν στο σχεδιασμό νέων προϊόντων και υπηρεσιών και τη βελτίωση των υφισταμένων νέων προϊόντων και υπηρεσιών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Το μάθημα θα εστιάζει στις παρακάτω ενότητες:

- Μάρκετινγκ (ανάλυση ευκαιριών της αγοράς, συμπεριφορά καταναλωτών, τμηματοποίηση και στόχευση αγοράς, προσδιορισμός των αναγκών των πελατών)
- Ανάπτυξη ιδεών για νέα προϊόντα και υπηρεσίες
- Αξιολόγηση ιδεών
- Επιλογή σχεδίων για νέα προϊόντα και υπηρεσίες
- Η ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών και η οργανωτική δομή
- Σχεδιασμός για νέα προϊόντα και υπηρεσίες
- Έλεγχος και δοκιμή νέων ιδεών και σχεδίων
- Αρχιτεκτονική προϊόντων και υπηρεσιών
- Βιομηχανικός σχεδιασμός, εργονομία και περιβαλλοντική ευθύνη
- Σχεδιασμός για παραγωγή

- Διαχείριση έργου και ομάδας ανάπτυξης προϊόντος
- Οικονομική διαχείριση της ανάπτυξης προϊόντος ή υπηρεσίας
- Ανάπτυξη στρατηγικής μάρκετινγκ (αποφάσεις τιμολόγησης, διανομής, προώθησης και προσωπικής πώλησης)
- Διαχείριση επιχειρηματικών ονομάτων (brand names, trademarks)
- Το σπίτι της ποιότητας και η λειτουργική ανάπτυξη ποιότητας (QFD)

ΕΝΤΑΤΙΚΟΛΟΓΙΑ

Σκοπός του μαθήματος είναι η θεωρητική κατάρτιση και κλινική εξάσκηση των φοιτητών στο αντικείμενο της εντατικολογίας, ώστε να μπορούν μετά το πέρας της διδασκαλίας να αναγνωρίζουν τα βασικά προβλήματα/ διαταραχές των νοσηλευομένων σε Μ.Ε.Θ. ασθενών, να κατανοούν τις πρακτικές/ τεχνικές αντιμετώπισής τους και να κινούνται με ευχέρεια και αυτοπεποίθηση στον ευαίσθητο και απαιτητικό χώρο της εντατικής μονάδας νοσηλείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Φιλοσοφία και βασικές αρχές εντατικής νοσηλείας
- Ηθικά/νομικά ζητήματα. Ψυχολογικά προβλήματα
- Ισορροπία υγρών - ηλεκτρολυτών
- Οξεοβασική ισορροπία/ Αέρια αίματος
- Σίτιση - Εντερική/ Παρεντερική
- Ενδοκρινολογικά νοσήματα/ Σακχαρώδης διαβήτης
- Καρδιολογικά νοσήματα / Αρρυθμίες
- Καρδιοαναπνευστική ανακοπή/ ΚΑΡΠΑ
- Αναπνευστικά νοσήματα/ Αναπνευστική ανεπάρκεια
- Λοιμώδη νοσήματα/ Σήψη
- Νευρολογικά νοσήματα/ Εγκεφαλικός θάνατος
- Δηλητηριάσεις/ Τοξικολογία
- Νεφρολογικά νοσήματα/ Νεφρική ανεπάρκεια
- Αιμορραγία/ Μεταγγίσεις
- Μηχανική υποστήριξη αναπνοής/ Αναπνευστήρες
- Monitoring/ Ηλεκτρονική παρακολούθηση ασθενών
- Φαρμακευτική υποστήριξη/ Βασικά φάρμακα σε Μ.Ε.Θ.

Κλινικό μέρος

Κλινική εξάσκηση των φοιτητών σε εντατικές μονάδες θεραπείας. Η εξάσκηση θα περιλαμβάνει εφαρμογή τεχνικών/ δεξιοτήτων από τους ίδιους τους φοιτητές σε αληθινούς ασθενείς στη Μ.Ε.Θ. υπό την εποπτεία του κλινικού εκπαιδευτή.

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΕΝΤΑΤΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η θεωρητική κατάρτιση και κλινική εξάσκηση των φοιτητών στο αντικείμενο της Νοσηλευτικής Εντατικολογίας, ώστε να μπορούν να αναγνωρίζουν και να αξιολογούν τα προβλήματα των ασθενών Μ.Ε.Θ. να θέτουν νοσηλευτικές διαγνώσεις, να προγραμματίζουν τη νοσηλευτική φροντίδα, να τεκμηριώνουν τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις και να κινούνται με ευχέρεια στον ευαίσθητο και απαιτητικό χώρο της Μ.Ε.Θ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Γενικές έννοιες για τη φροντίδα ασθενών σε κρίσιμη κατάσταση (Μηχανική υποστήριξη αναπνοής, διατροφική υποστήριξη, αιμοδυναμικός έλεγχος)

- Πολυσυστηματικό τραύμα
- Διαταραχές αναπνευστικού
- Διαταραχές καρδιαγγειακού
- Διαταραχές νεφρών και ουροποιητικού
- Νευρολογικές διαταραχές
- Ενδοκρινολογικές διαταραχές
- Γαστρεντερικές διαταραχές
- Αιματολογικές διαταραχές
- Πολυσυστηματικές διαταραχές
- Δηλητηριάσεις
- Φαρμακευτική υποστήριξη/ Βασικά φάρμακα σε Μ.Ε.Θ.
- Ηθικά ζητήματα στην επείγουσα φροντίδα υγείας

Κλινικό μέρος

Κλινική εξάσκηση των φοιτητών σε εντατικές μονάδες θεραπείας. Η εξάσκηση θα περιλαμβάνει εφαρμογή τεχνικών/ δεξιοτήτων από τους ίδιους τους φοιτητές σε ασθενείς στις Μ.Ε.Θ. υπό την εποπτεία του κλινικού εκπαιδευτή.

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται μέσα από μια εισαγωγή στην ψυχοπαθολογία οι έννοιες της ψυχικής υγείας-αρρώστιας, η ψυχολογική θεώρηση της ανάπτυξης της προσωπικότητας, η προσαρμοστική ικανότητα του ανθρώπου, οι μηχανισμοί άμυνας και οι παράγοντες του μικρο-/ και μακρο-περιβάλλοντος στην ψυχική υγεία. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ψυχιατρική εξέταση του ψυχιατρικού αρρώστου, τη θεραπευτική σχέση και συμμαχία, τα ταξινομικά συστήματα και την ψυχιατρική σημειολογία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Η Ψυχιατρική και η Ιατρική Ιστορική εξέλιξη. Επιστημονική προσέγγιση. Ψυχική Υγεία, Ψυχική Αρρώστια. Ιδεολογία. Ψυχολογική θεώρηση της ανάπτυξης της προσωπικότητας. Η προσαρμοστικότητα του ανθρώπου. Μηχανισμοί άμυνας
- Μικρο-/ και μακρο-περιβάλλον και ψυχική υγεία
- Η ψυχιατρική εξέταση του ψυχιατρικού αρρώστου. Θεραπευτική σχέση, συμμαχία. Ταξινομικά συστήματα. Ψυχιατρική Σημειολογία
- Οργανικές ψυχικές διαταραχές: Ψυχιατρική νοσολογία και θεραπευτική αποκατάσταση (Άνοιες: γεροντικές, προγεροντικές, αμνησιακό σύνδρομο, οργανική διαταραχή προσωπικότητας, νοητική καθυστέρηση)
- Ψυχικές διαταραχές, οφειλόμενες στη χρήση οινοπνεύματος και ψυχοδραστικών ουσιών. Ψυχιατρική νοσολογία, θεραπευτική αποκατάσταση
- Σχιζοφρένεια παραληρητικές διαταραχές, σχιζότυπη διαταραχή: Νοσολογία, θεραπευτικές προσεγγίσεις
- Διαταραχές της διάθεσης (Συναισθηματικές διαταραχές). Νοσολογία, θεραπευτικές προσεγγίσεις
- Νευρωσικές, συνδεόμενες με stress και σωματόμορφες διαταραχές. Ψυχοσωματική Ιατρική, Ψυχιατρικά προβλήματα σε σωματικές αρρώστιες
- Διαταραχές της προσωπικότητας και της συμπεριφοράς του ενηλίκου

- Διαταραχές σχετιζόμενες με τη σεξουαλική συμπεριφορά (παραφιλίες, διαταραχές σεξ)
- Τι είναι κοινότητα; Κοινότητα και «τρέλα». Κοινότητα ως θεραπευτής. Κοινωνική Ψυχιατρική, Κοινοτική Ψυχιατρική, Κοινοτική Ψυχική Υγιεινή. Βασικές Αρχές, Ιδεολογία. Ιστορική Εξέλιξη
- Κέντρα Κοινοτικής Ψυχικής Υγιεινής: Η ανάπτυξη της Κοινοτικής Ψυχιατρικής σε ορισμένες χώρες και στην Ελλάδα. Τύποι παροχής υπηρεσιών στην κοινότητα. Κοινοτική Ψυχική Υγιεινή. Η παρέμβαση στην κοινότητα με την κοινότητα. Η αγωγή υγείας (Προληπτική Ψυχιατρική). Η ομάδα Ψυχικής Υγείας στο Κ.Ψ.Υ. Ο ρόλος των εθελοντών

Κλινικό μέρος

Κλινικές ασκήσεις πραγματοποιούνται σε:

- Νοσοκομεία ψυχικών παθήσεων
- Ξενώνες και προστατευόμενα διαμερίσματα
- Ψυχιατρικές κλινικές γενικού νοσοκομείου, με κύρια έμφαση στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Ψυχικής Υγείας, όπως Νοσοκομεία Ημέρας και Κ.Ψ.Υ.

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή θεωρητικών και κλινικών γνώσεων, σχετικά τόσο με την ολοκληρωμένη νοσηλευτική φροντίδα του ψυχικά αρρώστου όσο και την εκμάθηση προσαρμογής και εφαρμογής των αρχών της ψυχικής υγείας σε όλες τις δομές. Επίσης, έχει στόχο να τους προσανατολίσει στην ολιστική προσέγγιση της ψυχικής υγείας με όλες τις ψυχοκοινωνικές, πολιτιστικές και πνευματικές της διαστάσεις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στην Ψυχική Υγεία και στην Ψυχιατρική Νοσηλευτική - Ιστορική Αναδρομή - Νομικά και ηθικά θέματα
- Διεργασία Ψυχιατρικής Νοσηλευτικής - Σχέδια Φροντίδας - Σύστημα Ταξινόμησης Νοσηλευτικών Διαγνώσεων (NANDA)
- Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας στο Γενικό Νοσοκομείο - στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο - στην Κοινότητα - Ο ρόλος του Ψυχιατρικού Νοσηλευτή
- Επικοινωνία - Θεραπευτική σχέση - Κλινική συνέντευξη
- Νοσηλευτική διεργασία των αγχωδών διαταραχών
- Νοσηλευτική διεργασία των Ψυχωσικών Διαταραχών - Σχιζοφρένεια
- Νοσηλευτική διεργασία των Διπολικών Διαταραχών
- Νοσηλευτική παρέμβαση στην Κρίση/αυτοκαταστροφή
- Διαταραχές προσωπικότητας - Διαταραχές Διατροφής
- Ψυχιατρικές Νοσηλευτικές παρεμβάσεις σε ειδικές ομάδες πληθυσμού (AIDS - καρκίνος - χρήση ουσιών)
- Ψυχιατρική Νοσηλευτική παιδιού και εφήβου
- Ο ρόλος του Νοσηλευτή στη χορήγηση ψυχοφαρμάκων
- Ειδικές Θεραπευτικές Παρεμβάσεις στην Ψυχιατρική Νοσηλευτική (ψυχοθεραπείες - εναλλακτικές θεραπείες - συμπληρωματικές θεραπείες)
- Ψυχιατρική μεταρρύθμιση - Δίκτυο Ψυχικής Υγείας

Κλινικό μέρος

Κλινικές ασκήσεις πραγματοποιούνται σε:

- Νοσοκομεία ψυχικών παθήσεων
- Ξενώνες και προστατευόμενα διαμερίσματα
- Ψυχιατρικές κλινικές γενικού νοσοκομείου, με κύρια έμφαση στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Ψυχικής Υγείας, όπως Νοσοκομεία Ημέρας και Κ.Ψ.Υ.

Οι ασκήσεις των φοιτητών θα γίνονται βάσει γραπτού οδηγού, με σκοπό την εκμάθηση και καλλιέργεια δεξιοτήτων στην εξατομικευμένη νοσηλευτική φροντίδα των ψυχικά αρρώστων, στη θεραπευτική επικοινωνία με ψυχικά αρρώστους, στη διεργασία με τη διεπιστημονική θεραπευτική ομάδα και στην τέχνη της αγωγής υγείας ατόμων, οικογενειών και κοινωνικών ομάδων σε θέματα ψυχικής υγείας.

ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσει ο φοιτητής τη βασική ανατομία, φυσιολογία, παθοφυσιολογία και τους μηχανισμούς πρόκλησης των συχνότερων ορθοπαιδικών παθήσεων και κακώσεων. Μετά το πέρας του μαθήματος, ο φοιτητής θα είναι σε θέση να γνωρίζει τις κυριότερες κλινικές και εργαστηριακές δοκιμασίες αξιολόγησης, διάγνωσης και τα είδη αντιμετώπισης των παθήσεων αυτών, με έμφαση στις σύγχρονες επιστημονικές μεθόδους στον τομέα της αποκατάστασής τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στην Ορθοπαιδική
- Βασικές αρχές τραυματολογίας (είδη κακώσεων και βασικές αρχές αντιμετώπισής τους)
- Σύνδρομα υπέρχρησης (αιτιολογικοί παράγοντες πρόκλησης, μέθοδοι αξιολόγησης και αντιμετώπισής τους)
- Κακώσεις άνω άκρων (με έμφαση στην ωμική ζώνη και στην άρθρωση του αγκώνος)
- Κακώσεις κάτω άκρων (με έμφαση στην κατά γόναυ και στην ποδοκνημική άρθρωση)
- Κακώσεις σπονδυλικής στήλης (με έμφαση στην αυχενική και οσφυϊκή μοίρα)
- Οσφυαλγία (αίτια πρόκλησης, κύριες μέθοδοι αξιολόγησης και αντιμετώπισης)
- Οξείες και χρόνιες ασκησιογενείς καρδιαγγειακές προσαρμογές
- Οστεοαρθρίτιδα
- Βασικές αρχές στη διάγνωση και αντιμετώπιση των καταγμάτων
- Ασκησιογενές άσθμα
- Ασκησιογενείς μεταβολές της σύστασης των ούρων

Εργαστηριακό μέρος

Το εργαστηριακό μέρος περιλαμβάνει υπόδειξη των κυριότερων ορθοπαιδικών δοκιμασιών αξιολόγησης και αντιμετώπισης ορθοπαιδικών παθήσεων και κακώσεων.

ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ - ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές βασικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα της γυναίκας κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, του τοκετού και της λοχείας. Επίσης, η ευαισθητοποίησή τους στην πρόληψη, αναγνώριση και αντιμετώπιση των γυναικολογικών παθήσεων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

A. Γυναικολογία

- Στοιχεία ανατομίας του γυναικείου γεννητικού συστήματος
- Στοιχεία φυσιολογίας του γυναικείου γεννητικού συστήματος
- Στοιχεία νευροενδοκρινολογίας
- Γεννητικός κύκλος - ορμονική λειτουργία
- Η σημασία του ιστορικού
- Καλοήθεις παθήσεις των γεννητικών οργάνων
- Κακοήθεις παθήσεις των γεννητικών οργάνων
- Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα
- Αντισύλληψη - Οικογενειακός προγραμματισμός
- Η πρόληψη στη Γυναικολογία
- Μετεγχειρητική νοσηλευτική φροντίδα σε γυναικολογικές επεμβάσεις

B. Μαιευτική

- Φυσιολογική κύηση
- Φυσιολογία του τοκετού
- Παθολογία της κύησης
- Νοσηλευτική φροντίδα της επίτοκου και λεχωϊδος
- Επείγοντα στη Μαιευτική
- Νεογνό - Νοσηλευτική φροντίδα
- Μαιευτικές επεμβάσεις - Μετεγχειρητική νοσηλευτική φροντίδα

Κλινικό μέρος

Κλινική άσκηση σε Μαιευτική/ Γυναικολογική Κλινική. Εξοικείωση με νοσηλευτικές παρεμβάσεις στην επίτοκο, τη λεχωϊδα, το χώρο του Εξωτερικού Γυναικολογικού Ιατρείου και τις Μαιευτικές - Γυναικολογικές Κλινικές.

ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με την παθολογία της νεογνικής, βρεφικής και παιδικής ηλικίας, καθώς και η διαγνωστική και θεραπευτική προσέγγιση των συνηθέστερων παθήσεων ή προβλημάτων του συνόλου του παιδικού πληθυσμού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Παιδιατρικό ιστορικό και φυσική εξέταση/ Θρέψη, διατροφή
- Το νεογέννητο (περίθαλψη, νοσήματα, παθήσεις)
- Λοιμώδη νοσήματα/ Ενεργητική και παθητική ανοσοποίηση
- Αναπνευστικό σύστημα
- Πεπτικό σύστημα
- Κυκλοφορικό σύστημα
- Ουροποιογεννητικό σύστημα
- Μεταβολικά νοσήματα/ Νοσήματα αίματος

- Νεοπλάσματα/ Ρευματοπάθειες της παιδικής ηλικίας
- Νευρομυικές παθήσεις και ορθοπεδικά προβλήματα
- Αλλεργία/ Παιδιατρική δερματολογία
- Παιδοχειρουργικά προβλήματα

Κλινικό μέρος

Βασικός σκοπός της κλινικής άσκησης είναι η εξοικείωση του φοιτητή με το παιδί, την αναγνώριση των βασικών χαρακτηριστικών του φυσιολογικού, της νόσου και της φροντίδας του, είτε στο εξωτερικό ιατρείο είτε στο θάλαμο του Νοσοκομείου, καθώς και η ευαισθητοποίηση αναφορικά με την ανάλυση των στοιχείων, που του παρέχονται από το ιστορικό, τη φυσική εξέταση και τις συνήθεις εργαστηριακές δοκιμασίες.

ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση επιστημονικών γνώσεων και κλινικών δεξιοτήτων για την παροχή ολοκληρωμένης εξατομικευμένης φροντίδας στο άρρωστο παιδί.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή του παιδιού στο νοσοκομείο. Ο ρόλος του νοσηλευτή. Επιπτώσεις της νοσοκομειακής νοσηλείας στην συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού
- Νοσηλευτική φροντίδα παιδιού με λοιμώξεις του αναπνευστικού συστήματος (Λαρυγγίτιδα, Βρογχιολίτιδα, Επιγλωτίτιδα)
- Φροντίδα παιδιού με βρογχικό άσθμα
- Νεανικός σακχαρώδης διαβήτης - Νοσηλευτικές παρεμβάσεις
- Νοσηλευτική φροντίδα παιδιού με οξεία - χρόνια νεφρική ανεπάρκεια. Μέθοδοι υποκατάστασης νεφρικής λειτουργίας
- Φροντίδα παιδιού με κακοήθη νοσήματα
- Νοσηλευτική φροντίδα παιδιού με μηνιγγίτιδα - AIDS
- Φροντίδα παιδιού με κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις
- Φροντίδα παιδιού με εγκαυματική νόσο
- Ορθοπεδικά προβλήματα στην παιδική ηλικία. Νοσηλευτική φροντίδα
- Νοσηλεία παιδιού με λαγώχειλο - λυκόστομα - τραχειοοισοφαγικό συρίγγιο - περιεγχειρητική φροντίδα
- Αντιμετώπιση παιδιού με ψυχοκοινωνικά προβλήματα
- Νοσηλευτική φροντίδα παιδιών που υποβάλλονται σε χειρουργική επέμβαση

Κλινικό μέρος

Η κλινική άσκηση του μαθήματος στοχεύει: (α) στην επιστημονική και κλινική κατάρτιση των νοσηλευτών για την φροντίδα των παιδιών σε όλα τα στάδια της εξέλιξής τους, (β) την ανάπτυξη ικανοτήτων για την θεραπευτική προσέγγιση των αντιδράσεων των παιδιών και των γονέων/ οικογένειας σε υπαρκτά ή/και δυνητικά προβλήματα υγείας, (γ) την παροχή φροντίδας υγείας των παιδιών με βάση τις αρχές της ολιστικής προσέγγισης και τα ευρήματα ερευνητικών μελετών, (δ) την ανάπτυξη θετικών διαπροσωπικών σχέσεων με σκοπό την ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας και συμπεριφοράς του άρρωστου παιδιού, (ε) την ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης και συνεργασίας με τους γονείς στη φροντίδα του νοσηλευόμενου παιδιού, (στ) την εξασφάλιση και διατήρηση υγιεινού περιβάλλοντος για το παιδί και την οικογένεια.

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η προσέγγιση ζητημάτων παρατήρησης, καταγραφής και σχολιασμού, όσον αφορά σε ζητήματα που εγείρονται στο πλαίσιο της διεπιστημονικής συνεργασίας στο χώρο της υγείας, καθώς και η ανάδειξη ενός πλαισίου συνεργασίας στελεχών υγείας και εκπαίδευσης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Κατευθυντήριες αρχές ομαδικής εργασίας
- Η υγεία ως ικανότητα προσαρμογής
- Ο ρόλος της ασθένειας ως φορέα μετάδοσης μηνυμάτων
- Η σχέση του ιατρονοσηλευτικού προσωπικού με τον ασθενή και η σχέση του ασθενούς με το νοσοκομείο ως οργανισμό
- Τεχνικές διαπραγματεύσεων
- Αντιμετώπιση κρίσεων και στήριξη επαγγελματιών υγείας
- Διεπιστημονική συνεργατική διαχείριση προβλημάτων συμπεριφοράς σε ασθενείς
- Διεπιστημονική αντιμετώπιση: Η συμβολή της ιατροπαιδαγωγικής διαμεσολάβησης
- Νεανική παραβατικότητα: διαχείριση υγείας και εκπαίδευση παρέμβασης
- Ενδεικτικά παραδείγματα - Κατευθύνσεις προς τα στελέχη υγείας και εκπαίδευσης
- Άλλες διεπιστημονικές δομές πρόληψης και προαγωγής της υγείας
- Όρια επαγγελματικής αυτονομίας μελών διεπιστημονικής ομάδας

Φροντιστηριακό μέρος

Οι φροντιστηριακές ασκήσεις θα δίδουν έμφαση στην προσωπική εμπειρία των φοιτητών από την πρακτική τους άσκηση σε άλλα μαθήματα και θα ακολουθεί σχολιασμός σε επίπεδο διεπιστημονικής και διεπαγγελματικής συνεργασίας. Εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο πλαίσιο του μαθήματος αφορούν τη συνεργασία και την ενεργητική ακρόαση, τη διαχείριση της αλλαγής, τη λήψη αποφάσεων και την επίλυση προβλημάτων κ.ά.

ΥΓΕΙΑ ΤΑΞΙΔΙΩΤΩΝ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων σχετικά τόσο με την πρόληψη των νοσημάτων που αφορούν τους ταξιδιώτες όσο και με τη θεραπεία τους, εάν αυτό απαιτηθεί. Επίσης, η εξοικείωση των φοιτητών με τη διαδικασία διαχείρισης της υγείας των ταξιδιωτών, η οποία απαιτεί κατάλληλη εκπαίδευση, γνώση των κινδύνων, εξατομικευμένη εκτίμηση του σχετικού κινδύνου και ενεργητική διαδικασία ενημέρωσης, προκειμένου να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή συμμόρφωση σε μέτρα προφύλαξης ή μακροχρόνια αγωγή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Επιδημιολογία νοσημάτων που σχετίζονται με ταξιδιώτες
- Κοινωνική κινητικότητα και εξάπλωση ενδημικών νόσων

- Πληροφόρηση και συμβουλευτική για ταξίδια ανάλογα με το χρόνο και τον τόπο. Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι και μέτρα προφύλαξης
- Κίνδυνοι κατά το ταξίδι (αεροπορικά ταξίδια, κρουαζιέρες, σύνδρομο τουριστικής θέσης, φλεβοθρόμβωση- πνευμονική εμβολή)
- Ειδικές ομάδες ταξιδιωτών (ηλικιωμένοι, παιδιά, έγκυοι, ασθενείς με χρόνια νοσήματα)
- Εμβολιασμοί: Εμβολιασμοί ρουτίνας ενηλίκων, υποχρεωτικοί και συνιστώμενοι εμβολιασμοί για το ταξίδι, εμβολιασμοί στην έγκυο και στο παιδί που ταξιδεύει)
- Φαρμακείο ταξιδιωτών
- Προληπτικά μέτρα κατά την κατανάλωση τροφίμων και ποτών
- Λοιμώδη νοσήματα από δήγματα εντόμων (λεισμανίαση, ελονοσία, ρικετσιώσεις, Δάγκειος πυρετός, Ιαπωνική εγκεφαλίτιδα)
- Ταξίδι και ψυχολογία
- Κλιματολογικές αλλαγές: Νεο-αναδυόμενα νοσήματα
- Η Υγεία των Μεταναστών και Προσφύγων
- Ειδικές αποστολές (αθλητικές αποστολές, διεθνείς αποστολές, πολυεθνικοί οργανισμοί και εταιρείες)
- Διεθνές δίκαιο για τους ταξιδιώτες

Φροντιστηριακό μέρος

Εξοικείωση με τις διεθνείς ιστοσελίδες ταξιδιωτικών οδηγιών, όπως WHO, CDC, TRAVAX, eCDC, ISTM, FIT for Travel και συζήτηση επιλεγμένων περιστατικών.

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση θεωρητικών και κλινικών γνώσεων για την παροχή εξατομικευμένης νοσηλευτικής φροντίδας σε ενήλικες ασθενείς με οξέα ή χρόνια καρδιολογικά νοσήματα, με στόχο την αποκατάσταση της υγείας και προαγωγή της ευεξίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εκτίμηση ασθενών με καρδιολογικά προβλήματα υγείας (νοσηλευτικό ιστορικό, αντικειμενική εξέταση, παρακλινικός και εργαστηριακός έλεγχος)
- ΗΚΓράφημα - φυσιολογικό, παθολογικό
- Συνεχής Αιμοδυναμική Παρακολούθηση (Monitoring) των ασθενών με καρδιολογικά προβλήματα υγείας

Νοσηλευτική φροντίδα ασθενών με:

- Στεφανιαία Νόσο, Σταθερή Στηθάγχη και Οξέα Στεφανιαία Σύνδρομα
- Καρδιακή Ανεπάρκεια
- Αρτηριακή Υπέρταση
- Μεταβολικό Σύνδρομο
- Αρρυθμίες
- Λοιμώδη Ενδοκαρδίτιδα
- Βηματοδότη/ εμφυτεύσιμο απινιδωτή
- Διαδερμική ενδαυλική στεφανιαία αγγειοπλαστική
- Καρδιοχειρουργική επέμβαση αορτοστεφανιαίας παράκαμψης
- Μεταμόσχευση καρδιάς

Κλινικό μέρος

Κλινική άσκηση σε νοσηλευτικά τμήματα, μονάδες, εργαστήρια, στα οποία παρέχεται πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια φροντίδα υγείας σε ασθενείς με διαταραχές του κυκλοφορικού συστήματος, με στόχο την εξοικείωση των φοιτητών με τους ασθενείς και τα προβλήματα τους καθώς και την παροχή ολοκληρωμένης και εξατομικευμένης νοσηλευτικής φροντίδας, βάσει της μεθόδου της Νοσηλευτικής Διεργασίας.

Στα πλαίσια της κλινικής άσκησης, ο φοιτητής θα συμμετέχει ενεργά στη φροντίδα του ασθενή, υπό την εποπτεία κλινικών εκπαιδευτών ή/ και των υπεύθυνων νοσηλευτών του αντίστοιχου τμήματος.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να παράσχει τα εφόδια στους φοιτητές, οι οποίοι επιθυμούν να εκπαιδευτούν στην αναγνώριση και αξιολόγηση των παραγόντων που καθορίζουν τη βέλτιστη Οργάνωση και Διοίκηση των Υπηρεσιών Υγείας, αξιοποιώντας τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Οικονομική Διαχείριση Υπηρεσιών Υγείας
- Διοικητικά Πληροφοριακά Συστήματα Υγείας
- Εισαγωγή στη Λογιστική των Υπηρεσιών Υγείας και Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο
- Εφαρμογή Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος
- Θέματα Προϋπολογισμού - Απολογισμού
- Παρακολούθηση και Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Ροών
- Οργάνωση και Διαχείριση Αναλώσιμων και Υλικών σε Νοσοκομειακή Μονάδα
- Κωδικοποίηση Ιατρικής Πληροφορίας
- Διαχείριση Υποθέσεων Ασθενών μέσω Τεχνολογιών CRM και E-CRM
- Αναλυτική Λογιστική μέσω Συστημάτων Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων (ERP)
- Συστήματα Ηλεκτρονικών Προμηθειών
- Εφοδιαστική Αλυσίδα Μονάδων Υγείας
- Διαχείριση Προγραμμάτων Υγείας και Έργων στο Χώρο της Υγείας

Εργαστηριακό μέρος

- MS Office (Access, Excel)
- Χρήση και Συγκριτική Μελέτη Πληροφοριακών Συστημάτων Οικονομικής Διαχείρισης Νοσοκομείων

ΑΘΛΗΤΙΑΤΡΙΚΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσει ο φοιτητής τη βασική ανατομία, φυσιολογία, παθοφυσιολογία και τους μηχανισμούς πρόκλησης των συχνότερων αθλητιατρικών παθήσεων και κακώσεων. Μετά το πέρας του μαθήματος, ο φοιτητής θα είναι σε θέση να γνωρίζει τις κυριότερες κλινικές και εργαστηριακές δοκιμασίες αξιολόγησης, διάγνωσης και τα είδη αντιμετώπισης των παθήσεων αυτών, με έμφαση στις σύγχρονες επιστημονικές μεθόδους στον τομέα της αποκατάστασης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στην Αθλητιατρική
- Αθλητισμός και γυναίκα, άσκηση και Οστεοπόρωση, Αδρές μορφολογικές διαφορές μεταξύ των δυο φύλων
- Προαγωνιστικός έλεγχος των αθλητών
- Οσφυαλγία στους αθλητές
- Γαστρεντερικό και άσκηση – Διατροφικές διαταραχές στους αθλητές
- Καρδιαγγειακό σύστημα και άσκηση
- Αναπνευστικό και άσκηση
- Φαρμακοδιέγερση στον αθλητισμό
- Σύνδρομα υπέρχρησης στον Αθλητισμό
- Αθλητισμός σε άτομα με κινητική αναπηρία
- Κακώσεις κάτω άκρου στον Αθλητισμό
- Κακώσεις άνω άκρου στον Αθλητισμό
- Κακώσεις σπονδυλικής στήλης στο Αθλητισμό

Εργαστηριακό μέρος

Το εργαστηριακό μέρος περιλαμβάνει υπόδειξη των κυριότερων αθλητιατρικών δοκιμασιών αξιολόγησης και αντιμετώπισης των συχνότερων αθλητιατρικών παθήσεων και κακώσεων.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές με την πραγματικότητα των σύγχρονων επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των Μικρομεσαίων και Οικογενειακών Επιχειρήσεων) και τα σύγχρονα εργαλεία διαχείρισης και να αποκτήσουν πρακτική εμπειρία στην κατάστρωση επιχειρηματικών σχεδίων. Τονίζεται ότι η επιχειρηματικότητα δεν αφορά μόνον τον ιδιωτικό τομέα, αλλά και το δημόσιο και τους μη-κερδοσκοπικούς οργανισμούς (μουσεία, πολιτιστικούς και εκπαιδευτικούς οργανισμούς, νοσοκομεία, αθλητικούς οργανισμούς, ΟΤΑ κλπ). Ακόμη η κατανόηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας συμβάλλει και στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας εκείνων που αργότερα θα σχεδιάζουν πολιτικές για την οικονομία ή θα εργάζονται σε φορείς που παρέχουν υποδομές ή υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Το μάθημα θα εστιάζει στις παρακάτω ενότητες:

- Τι είναι επιχείρηση, και μορφές επιχειρήσεων -Ιστορική αναδρομή
- Ίδρυση επιχείρησης
- Οργάνωση επιχείρησης
- Υποχρεώσεις της επιχείρησης - Στοιχεία δικαίου
- Ανάπτυξη επιχειρηματικών σχεδίων
- Διερεύνηση επιχειρηματικών ευκαιριών
- Πολιτικές για την επιχειρηματικότητα και φορείς υποστήριξης
- Επιχειρησιακές διαδικασίες - Ο ρόλος της ποιότητας στην επιχείρηση
- Εργασιακές σχέσεις, προσλήψεις κλπ
- Διοίκηση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού (προσλήψεις, εκπαίδευση, αμοιβές)
- Συνεταιρισμοί και τα προβλήματά τους - Συνεταιρικές σχέσεις και κρίσεις μεταξύ εταίρων

- Επιχείρηση και οικογένεια - Επιχείρηση και προσωπική ζωή - Επιχείρηση και φύλλο
- Επιχείρηση και τοπική κοινωνία
- Οικονομική διαχείριση: Η έννοια των Οικονομικών Οργανισμών - Μορφές, Κατηγορίες και Είδη των Οικονομικών Οργανισμών
- Χρηματοδότηση για την εκκίνηση νέων επιχειρήσεων: venture capital, δανεισμός, επιχειρηματικοί άγγελοι κλπ.
- Εισαγωγή στη Λογιστική: Έννοια και σκοποί της Λογιστικής, Είδη της Λογιστικής
- Μεγέθυνση - χρηματοδότηση – απώλεια ελέγχου
- Διαδοχή
- Βασικές αρχές μάρκετινγκ ΜΜΕ
- Διοίκηση ολικής ποιότητας στις ΜΜΕ – Το ευρωπαϊκό μοντέλο επιχειρηματικής αριστείας στις ΜΜΕ
- Σχεδιασμός και εφαρμογή συστήματος διαχείρισης ποιότητας στις ΜΜΕ

Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή μιας συστηματικής δέσμης γνώσεων στους φοιτητές, η οποία περιλαμβάνει τις έννοιες, αρχές και θεωρίες που εφαρμόζονται σε όλες τις λειτουργίες της Διοίκησης Νοσηλευτικών Υπηρεσιών. Δίδεται έμφαση στη στελέχωση των νοσηλευτικών υπηρεσιών και τη διαχείριση των εκάστοτε διαθέσιμων ανθρώπινων πόρων μέσα από τη μελέτη των παραδοσιακών και των σύγχρονων συστημάτων οργάνωσης της νοσηλευτικής φροντίδας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στη θεωρία της Διοικητικής Επιστήμης – Ανάπτυξη Θεωριών Διοίκησης
- Ηγεσία
- Σχεδιασμός - Προϋπολογισμός
- Οργάνωση της παροχής της νοσηλευτικής φροντίδας
- Συστήματα Νοσηλευτικής Φροντίδας (Σύστημα Ολικής Φροντίδας - Λειτουργικό Σύστημα - Ομαδική Νοσηλευτική και Σύστημα Τροποποιημένης Νοσηλευτικής)
- Συστήματα Νοσηλευτικής Φροντίδας (Πρωτοβάθμια Νοσηλευτική και Συμμετοχικό Σύστημα - Κατά Περίπτωση Σύστημα)
- Άλλα Συστήματα Νοσηλευτικής Φροντίδας (Μοντέλα Επαγγελματικής Πρακτικής)
- Συγκριτική αξιολόγηση Συστημάτων Νοσηλευτικής Φροντίδας
- Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού - (επιλογή, εκπαίδευση και ανάπτυξη προσωπικού)
- Ρόλοι και Λειτουργίες στη Διεύθυνση Νοσηλευτικού Τμήματος (Υποκίνηση)
- Ρόλοι και Λειτουργίες στη Διεύθυνση Νοσηλευτικού Τμήματος (Επικοινωνία)
- Ρόλοι και Λειτουργίες στη Διεύθυνση Νοσηλευτικού Τμήματος (Διαχείριση Συγκρούσεων)
- Αξιολόγηση - Διαδικασία Ελέγχου

Φροντιστηριακό μέρος

- Μελέτη περιπτώσεων και επίλυση ασκήσεων κατά αντιστοιχία του διδαχθέντος θεωρητικού μέρους.
- Διδασκαλία και εφαρμογή στη συγγραφή βιογραφικού σημειώματος.
- Παρουσίαση των ομαδικών εργασιών και συζήτηση (κριτική ανάλυση) επ' αυτών.

Κλινικό μέρος

Η άσκηση των φοιτητών διεξάγεται σε Νοσηλευτικά Τμήματα του Γενικού Νοσοκομείου Σπάρτης, όπου οι ομάδες των φοιτητών παρακολουθούν τον τρόπο λειτουργίας της κάθε μονάδας, καταγράφουν (ανωνύμως) στοιχεία σχετικά με τη στελέχωσή της σε νοσηλευτικό δυναμικό, το διαθέσιμο εξοπλισμό της και το νοσολογικό φάσμα των νοσηλευόμενων περιπτώσεων και, στη συνέχεια, γίνεται η εκπόνηση σχετικής ομαδικής εργασίας, όπου:

- Συγκρίνεται η εφαρμοζόμενη στελέχωση των Νοσηλευτικών Τμημάτων με αντίστοιχη προκύπτουσα από την εφαρμογή μεθόδων στελέχωσης (κυρίως GRASP),
- Προτείνεται το πλέον κατάλληλο σύστημα νοσηλευτικής φροντίδας, βάσει του διαθέσιμου νοσηλευτικού δυναμικού και της βαρύτητας των νοσηλευόμενων περιπτώσεων, και
- Περιγράφεται το συλ ηγεσίας που ασκείται από τους προϊστάμενους των Νοσηλευτικών Τμημάτων, και τέλος
- Παρουσιάζεται και αξιολογείται το σύστημα αξιολόγησης του νοσηλευτικού προσωπικού που εργάζεται στα Τμήματα αυτά.

ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Ο γενικός σκοπός είναι η εμπέδωση των θεωρητικών γνώσεων που απέκτησαν οι φοιτητές κατά τη διάρκεια των προηγούμενων εξαμήνων και η δυνατότητα εφαρμογής τους στην καθημερινή κλινική πρακτική σε επιλεγμένες κλινικές του νοσοκομείου. Οι ειδικοί στόχοι είναι οι εξής:

- Αναγνώριση και υιοθέτηση νοσηλευτικών προτύπων και ρόλων
- Εφαρμογή εξατομικευμένου σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας
- Εκτίμηση αναγκών και προβλημάτων ασθενών και οικογένειας, σχεδιασμός νοσηλευτικής φροντίδας, εφαρμογή και αξιολόγηση
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων λήψης αποφάσεων στο χειρισμό οξέως και χρονίως πασχόντων ασθενών στο πλαίσιο της διεπιστημονικής προσέγγισης της παροχής φροντίδας υγείας
- Επικοινωνία με τον ασθενή και το υποστηρικτικό του περιβάλλον
- Επικοινωνία και συνεργασία με τους επαγγελματίες υγείας
- Ανάλυση ατομικών πρωτοβουλιών και ανάληψη ευθυνών
- Εξοικείωση με βασικές αρχές ηθικής και δεοντολογίας
- Προβληματισμοί, κριτική σκέψη και ερευνητικές ανησυχίες

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Κλινικό μέρος

Η κλινική άσκηση των φοιτητών πραγματοποιείται σε επιλεγμένα τμήματα του παθολογικού τομέα, που οι συντονιστές έχουν προεπιλέξει ως καταλληλότερα για την κλινική εκπαίδευση των φοιτητών.

ΚΛΙΝΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Ο γενικός σκοπός είναι η εμπέδωση των θεωρητικών γνώσεων που απέκτησαν οι φοιτητές κατά τη διάρκεια των προηγούμενων εξαμήνων και η δυνατότητα εφαρμογής τους στην καθημερινή κλινική πρακτική σε επιλεγμένες κλινικές του νοσοκομείου. Οι ειδικοί στόχοι είναι οι εξής:

- Αναγνώριση και υιοθέτηση νοσηλευτικών προτύπων και ρόλων
- Εφαρμογή εξατομικευμένου σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας
- Εκτίμηση αναγκών και προβλημάτων ασθενών και οικογένειας, σχεδιασμός νοσηλευτικής φροντίδας, εφαρμογή και αξιολόγηση
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων λήψης αποφάσεων στο χειρισμό οξέως και χρονίως πασχόντων ασθενών στο πλαίσιο της διεπιστημονικής προσέγγισης της παροχής φροντίδας υγείας
- Επικοινωνία με τον ασθενή και το υποστηρικτικό του περιβάλλον

- Επικοινωνία και συνεργασία με τους επαγγελματίες υγείας
- Ανάλυση ατομικών πρωτοβουλιών και ανάληψη ευθυνών
- Εξοικείωση με βασικές αρχές ηθικής και δεοντολογίας
- Προβληματισμοί, κριτική σκέψη και ερευνητικές ανησυχίες

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Κλινικό μέρος

Η κλινική άσκηση των φοιτητών πραγματοποιείται σε επιλεγμένα τμήματα του χειρουργικού τομέα, που οι συντονιστές έχουν προεπιλέξει ως καταλληλότερα για την κλινική εκπαίδευση των φοιτητών.

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων σχετικά με τα μέτρα πρόληψης, ελέγχου και τις μεθόδους επιτήρησης, καταγραφής και παρακολούθησης των νοσοκομειακών λοιμώξεων. Επίσης, στόχος είναι να γνωρίσουν οι φοιτητές τις δραστηριότητες της Επιτροπής Ελέγχου Λοιμώξεων, με έμφαση στο ρόλο του Νοσηλευτή Ελέγχου Λοιμώξεων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Ορισμός και ταξινόμηση των Νοσοκομειακών Λοιμώξεων. Η αξία της εφαρμοσμένης επιδημιολογίας στην πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων
- Προγράμματα πρόληψης και ελέγχου των νοσοκομειακών λοιμώξεων
Επιτήρηση των νοσοκομειακών λοιμώξεων
- Πηγές και οδοί μετάδοσης των νοσοκομειακών λοιμώξεων - Ενδημικές και Επιδημικές Λοιμώξεις
- Πλύσιμο χεριών - Ορθή χρήση γαντιών: η σημασία τους στην πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων. Ασφαλής συλλογή, μεταφορά, διαλογή και πλύσιμο ρυπαρού ιματισμού
- Οδηγίες πρόληψης νοσοκομειακών λοιμώξεων που μεταδίδονται με βιολογικά υγρά, με άμεση - έμμεση επαφή, με ενδαγγειακές συσκευές
- Πρόληψη των τροφιμογενών λοιμώξεων
- Πρόληψη των νοσοκομειακών ουρολοιμώξεων
- Πρόληψη της νοσοκομειακής πνευμονίας
- Πρόληψη λοιμώξεων σε ασθενείς με νεοπλασίες
- Πρόληψη χειρουργικών λοιμώξεων
- Πολιτική χρήσης απολυμαντικών- αντισηπτικών στο νοσοκομείο
- Μέθοδοι απολύμανσης - αποστείρωσης
- Μέθοδοι καταστροφής και ασφαλούς απόρριψης νοσοκομειακών αποβλήτων

Κλινικό μέρος

Δίδεται έμφαση στα καθήκοντα του νοσηλευτή για:

- την κατανόηση των συστατικών ενός προγράμματος ελέγχου των λοιμώξεων,
- την αναγνώριση κοινών ενδοноσοκομειακών λοιμώξεων ανθεκτικών οργανισμών,
- την τήρηση κανονισμών και διεθνών προτύπων,
- τον έλεγχο των λοιμώξεων στο νοσοκομείο,

- την κατανόηση των μεθόδων επιτήρησης, των ποσοστών μόλυνσης και την ανάλυση των δεδομένων,
- την εφαρμογή των νοσοκομειακών πολιτικών ελέγχου λοιμώξεων και των προγραμμάτων επιτήρησης.

ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων σχετικά με τους κώδικες ηθικής και δεοντολογίας, τις έννοιες της ηθικής και των αξιών και τα πρότυπα άσκησης του νοσηλευτικού επαγγέλματος. Ειδικοί στόχοι είναι: (α) η απόκτηση των απαιτούμενων δεξιοτήτων για τη λήψη ηθικώς αποδεκτών αποφάσεων και την επίλυση προβλημάτων που ανακύπτουν στην καθημερινή κλινική πρακτική, (β) ο προβληματισμός σχετικά με την αναγκαιότητα νομικής θεμελίωσης της νοσηλευτικής ευθύνης και τις πρόσφατες νομοθετικές παρεμβάσεις στο χώρο της νοσηλευτικής επιστήμης και του νοσηλευτικού επαγγέλματος, (γ) η προσέγγιση και η ανάλυση ειδικών θεμάτων δεοντολογίας στον κλινικό χώρο και την κοινότητα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εννοιολογική προσέγγιση ηθικής και δεοντολογίας. Ιστορική εξέλιξη και θεωρίες ηθικής φιλοσοφίας. Ιστορική εξέλιξη δεοντολογίας στη νοσηλευτική
- Αξίες: διαμόρφωση και σύγκρουση αξιών. Αξιολογικά συστήματα
- Διαδικασία λήψης ηθικά αποδεκτών αποφάσεων. Δομή επιχειρημάτων και ανάλυση
- Οι έννοιες της ηθικής στη νοσηλευτική πρακτική (συνηγορία, υπευθυνότητα, συνεργασία, στάση φροντίδας)
- Πρότυπα ηθικής συμπεριφοράς νοσηλευτών. Κώδικες ηθικής. Ηθικές ευθύνες νοσηλευτών
- Νοσηλευτές και παροχή φροντίδας υγείας. Όρια ευθύνης, ατομικό και συλλογικό καλό, σεβασμός στις αξίες και τις πεποιθήσεις, προστασία ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Νοσηλευτές και νοσηλευτική πρακτική: Προστασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, πληροφορημένη συναίνεση ασθενούς
- Νοσηλευτές και νοσηλευτικό επάγγελμα: Πρότυπα νοσηλευτικής πρακτικής και εκπαίδευσης, η ηθική της έρευνας, κατανομή πόρων και ανισότητες στην παροχή υπηρεσιών υγείας
- Ατομική και συλλογική ευθύνη: Νοσηλευτές και συνεργάτες. Διεπιστημονική ομάδα υγείας
- Κώδικας Νοσηλευτικής δεοντολογίας. Κριτική προσέγγιση
- Οι γενικές υποχρεώσεις των νοσηλευτών έναντι του κοινωνικού συνόλου και των δημοσίων αρχών, έναντι του ασθενή και των συναδέλφων
- Οι ειδικές υποχρεώσεις των νοσηλευτών: στο πλαίσιο της έρευνας, της παιδιατρικής νοσηλευτικής, της νοσηλευτικής ψυχικής υγείας και της κοινοτικής νοσηλευτικής
- Επίκαιρα θέματα ηθικής και δεοντολογίας: ευθανασία, μεταμοσχεύσεις, βλαστοκύτταρα, κλωνοποίηση

Φροντιστηριακό μέρος

Μελέτη περιπτώσεων και ανάλυση ηθικών ζητημάτων σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο, με στόχο την ανάπτυξη της προσωπικής θεωρίας και της αναλυτικής σκέψης κάθε φοιτητή.

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ - ΚΛΙΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση με ήδη αποκτηθείσες θεωρητικές γνώσεις και δεξιότητες, προκειμένου οι φοιτητές να αξιολογούν και να τεκμηριώνουν τα υποκειμενικά και αντικειμενικά δεδομένα που αφορούν στη διάγνωση και το σχεδιασμό της ολοκληρωμένης φροντίδας του ασθενούς, τη χρήση των φαρμάκων κατά νοσολογική οντότητα, ηλικία, φύλο, χρόνο χορήγησης (μέσα στο 24ωρο), διάρκεια χορήγησης, συνταγογραφίας, μεθολογιών επιλογής φαρμάκων, επιλογής οδών χορήγησης, προετοιμασίας χορήγησης, αλληλεπιδράσεων φαρμάκων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Δομή του Νοσηλευτικού Ιστορικού. Συγκρότηση του Νοσηλευτικού Φακέλου
- Δομή του Ιατρικού Ιστορικού. Ο ασθενής ως ολότητα
- Συλλογή υποκειμενικών δεδομένων. Η συνέντευξη με τον ασθενή και την οικογένεια
- Μέθοδοι συλλογής αντικειμενικών δεδομένων. Κλινική Νοσηλευτική Αξιολόγηση
- Νοσηλευτική αξιολόγηση δέρματος
- Εκτίμηση της διανοητικής κατάστασης ασθενούς
- Αξιολόγηση της διατροφικής κατάστασης και της ενυδάτωσης
- Νοσηλευτική αξιολόγηση της καρδιαγγειακής λειτουργίας
- Αντικειμενικά δεδομένα κατά την νοσηλευτική αξιολόγηση της αναπνευστικής λειτουργίας
- Αξιολόγηση της κινητικότητας ασθενούς
- Αξιολόγηση της απεκκριτικής λειτουργίας ασθενούς
- Ιδιαιτερότητες κατά την αξιολόγηση ειδικών ομάδων ασθενών (ηλικιωμένοι, άτομα με αναπηρία, ασθενείς με χρόνια νοσήματα)
- Κλινικές αποφάσεις. Εκτίμηση και σχεδιασμός - Χορήγηση φαρμάκων

Φροντιστηριακό μέρος

- Επίδειξη τεχνικών νοσηλευτικής αξιολόγησης ανά σύστημα, με τη χρήση εποπτικών μέσων και προπλάσμάτων
- Μελέτη περιπτώσεων. Παρουσίαση, ανάλυση, συζήτηση και τεκμηρίωση

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΑΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές τις βασικές επιστημονικές γνώσεις που είναι αναγκαίες για την παροχή ποιοτικής νοσηλευτικής φροντίδας σε ασθενείς με παθήσεις των νεφρών και να αναπτύξουν τις θεμελιώδεις τεχνικές και δεξιότητες που είναι απαραίτητες στην καθημερινή κλινική πρακτική.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Ανατομία και φυσιολογία νεφρού

- Εργαστηριακή προσέγγιση νεφρικών παθήσεων
- Κλινική προσέγγιση νεφρικών παθήσεων
- Νοσηλευτική αντιμετώπιση ασθενούς με οξεία νεφρική ανεπάρκεια
- Νοσηλευτική αντιμετώπιση ασθενούς με χρόνια νεφρική νόσο
- Νοσηλευτική φροντίδα ασθενών που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση
- Νοσηλευτική φροντίδα ασθενών που υποβάλλονται σε περιτοναϊκή κάθαρση
- Νοσηλευτική φροντίδα ασθενών που υποβάλλονται σε μεταμόσχευση νεφρού
- Νοσηλευτική φροντίδα παιδιού με χρόνια νεφρική νόσο
- Αποτελεσματικότητα της αιμοκάθαρσης και της περιτοναϊκής κάθαρσης
- Αναιμία της χρόνιας νεφρικής νόσου
- Η διαίτα στην χρόνια νεφρική νόσο
- Έλεγχος λοιμώξεων στις ειδικές νεφρολογικές μονάδες

Κλινικό μέρος

Οι φοιτητές θα ασκηθούν σε ειδικές νεφρολογικές μονάδες και νοσηλευτικά τμήματα.

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, ώστε: (α) να προσφέρουν ολοκληρωμένη και εξατομικευμένη οσηλευτική φροντίδα σε άτομα με αναπηρίες σε ποικίλα πλαίσια υπηρεσιών υγείας, αι (β) να προωθούν πρότυπα προσαρμογής στην απώλεια ικανοτήτων, με στόχο τη μεγιστοποίηση της λειτουργικότητας και της ενεργής συμμετοχής τους στην κοινωνική ζωή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Το αντικείμενο της νοσηλευτικής ατόμων με αναπηρία
- Ορισμοί της αναπηρίας. Εννοιολογικός προσδιορισμός των όρων: κατάπτωση, απώλεια ικανότητας, ανικανότητα, αναπηρία, προσβασιμότητα. Διεθνής Κατηγοριοποίηση της Σωματικής Λειτουργίας, Αναπηρίας και Υγείας (ICF)
- Αίτια σωματικής και νοητικής δυσλειτουργίας. Συγγενείς και επίκτητες αναπηρίες. Μόνιμες και παροδικές απώλειες λειτουργιών
- Αισθητηριακά προβλήματα: Όρασης - Ακοής. Τεχνικές που διευκολύνουν τη λειτουργικότητα. Πρόληψη ατυχημάτων
- Γνωστικά ελλείμματα: Νοητικές λειτουργίες - επικοινωνία. Τεχνικές για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας. Πρόληψη ατυχημάτων
- Κινητικές προβλήματα: Επιδεξιότητα, μετακίνηση, τέντωμα και φτάσιμο. Τεχνικές που διευκολύνουν την προσωπική φροντίδα, τις μεταφορές και την κινητικότητα. Πρόληψη ατυχημάτων
- Μοντέλα αντίληψης της αναπηρίας. Μοντέλα και πραγματικότητα
- Η εμπειρία της αναπηρίας. Ψυχολογική επίδραση της αναπηρίας στην προσωπικότητα. Κοινωνική διάσταση της αναπηρίας. Μελέτες Περιπτώσεων
- Διεργασίες προσαρμογής στην αναπηρία
- Ολιστική νοσηλευτική φροντίδα ατόμων με αναπηρία στο νοσοκομείο και την Κοινότητα

- Συμβουλευτική και Ενδυνάμωση των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους
- Κέντρα αποκατάστασης και άλλες υπηρεσίες για άτομα με αναπηρίες
- Ειδικά θέματα για την οργάνωση και την παροχή υπηρεσιών υγείας, εκπαίδευσης και κοινωνικών υπηρεσιών για άτομα με αναπηρίες

Εργαστηριακό μέρος

Άσκηση σχετικά με μελέτες περιπτώσεων.

Κλινικό μέρος

Κλινική άσκηση σε Κέντρα Αποκατάστασης και άλλους φορείς σχετικούς με την αναπηρία.

ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές τις απαραίτητες γνώσεις, ώστε να κατανοούν: (α) τις έννοιες της χρονιότητας, της λειτουργικότητας, του ιδρυματισμού και των συνεπειών τους, (β) τη θεωρία και την πράξη της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης των ατόμων με χρόνια ψυχική διαταραχή, (γ) τις διαδικασίες εφαρμογής τόσο της μεταβατικής όσο και της κύριας φάσης της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, και (δ) το ρόλο του νοσηλευτή στην ψυχοκοινωνική αποκατάσταση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχιατρική: Ιστορία και πλαίσιο ανάπτυξης. Κοινωνική Ψυχιατρική και Ψυχιατρική Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα
- Βασικές Αρχές Κοινωνικής Ψυχιατρικής: Τομεοποίηση, ολοκληρωμένη παροχή υπηρεσιών στην κοινότητα, διασφάλιση του θεραπευτικού συνεχούς
- Χρονιότητα, λειτουργικότητα, ιδρυματισμός, αποασυλοποίηση και ψυχοκοινωνική αποκατάσταση: εννοιολογικοί προσδιορισμοί. Η πολιτική του αποϊδρυματισμού και της αποασυλοποίησης
- Περιβάλλον και ψυχοκοινωνική αποκατάσταση: Ευαισθητοποίηση κοινής γνώμης - Αγωγή Κοινότητας, Μεθοδολογία καταπολέμησης των προκαταλήψεων και του στιγματισμού
- Ταυτότητα και λειτουργία υπηρεσιών ψυχικής υγείας και δομών αποκατάστασης στην κοινότητα: οριζόντια και κάθετη διασύνδεση
- Ψυχοκοινωνική αποκατάσταση στην πράξη: Αρχική - μεταβατική φάση
- Κύρια φάση της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης (Κοινωνική- Επαγγελματική - Στεγαστική αποκατάσταση)
- Οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης
- Η έννοια της επικινδυνότητας. Κρίση και παρέμβαση στην κρίση στην κοινότητα
- Προαγωγή της ψυχικής υγείας της κοινότητας: Αγωγή υγείας, Συμβουλευτική
- Κοινωνικά υποστηρικτικά συστήματα. Εθελοντισμός. Ομάδες αυτοβοήθειας
- Η διεπαγγελματική ομάδα και ο ρόλος του νοσηλευτή στην ψυχοκοινωνική αποκατάσταση
- Ηθικά και νομικά ζητήματα στην ψυχοκοινωνική αποκατάσταση

Κλινικό μέρος

Επισκέψεις σε μονάδες ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και οργάνωση διαδικασίας αποκατάστασης σε μελέτες περιπτώσεων.

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΕ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η αναγνώριση των βασικών στοιχείων διεξαγωγής ερευνών, έτσι ώστε να μπορούν να διαβάζουν και να κατανοούν τα ερευνητικά άρθρα. Να μπορούν να εντοπίζουν τα ερευνητικά άρθρα και να αποφασίζουν εάν οι συγκεκριμένες ερευνητικές ενδείξεις πρέπει να χρησιμοποιηθούν στην κλινική τους απόφαση για το σχέδιο της Νοσηλευτικής φροντίδας. Επίσης, δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην κριτική αξιολόγηση της νοσηλευτικής πρακτικής και των δεδομένων, καθώς και των στρατηγικών εφαρμογής των τεκμηριωμένων δεδομένων στην πράξη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Νοσηλευτική βασισμένη σε ενδείξεις. Εννοιολογική προσέγγιση, οφέλη, περιορισμοί και κίνδυνοι
- Κατευθυντήριες οδηγίες κλινικής πράξης βασισμένης στις ενδείξεις
- Αναζήτηση ερευνητικών ενδείξεων
- Πρότυπο αξιολόγησης ερευνητικών ενδείξεων, αξιολογώντας κατευθυντήριες οδηγίες κλινικής πρακτικής
- Διαμόρφωση νοσηλευτικών πρωτοκόλλων και κλινικών οδηγιών
- Η σύνδεση έρευνας - πρακτικής, ερευνητικές ενδείξεις, διαβάζοντας ερευνητικά άρθρα
- Ποιοτική, περιγραφική έρευνα και πειραματική έρευνα
- Έρευνα συσχέτισης και έρευνα κοόρτης
- Συστηματική ανασκόπηση ερευνητικών μελετών
- Αξιολογώντας συμπεράσματα συστηματικών ερευνητικών ανασκοπήσεων και ατομικών μελετών
- Ανακλαστική διεργασία και τεκμηριωμένη νοσηλευτική πρακτική
- Εφαρμογή τεκμηριωμένων δεδομένων στην νοσηλευτική διεργασία
- Εφαρμογή τεκμηριωμένης πρακτικής στην κλινική μάθηση και στη νοσηλευτική διοίκηση

Εργαστηριακό μέρος

Οι φοιτητές ασκούνται στην αναζήτηση δεδομένων που εντοπίζονται σε διεθνείς βάσεις δεδομένων, στην κριτική ανάλυση νοσηλευτικής πρακτικής και στην ανακλαστική διεργασία.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση της έννοιας του “αναστοχασμού” ή της “ανάκλασης” μέσα από τα διάφορα θεωρητικά και φιλοσοφικά μοντέλα. Η ανάπτυξη της ικανότητας ανάλυσης των μαθησιακών κλινικών εμπειριών με στόχο την ενσωμάτωση της θεωρίας στην κλινική πρακτική, τη βελτίωση των νοσηλευτικών και συλλογιστικών ικανοτήτων κατά την κλινική άσκηση και την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης του φοιτητή. Απώτερος σκοπός είναι η βελτίωση της ικανότητας ελέγχου και τροποποίησης της κλινικής πρακτικής στην καθ’ ημέρα πράξη στον επαγγελματικό χώρο με την αποτελεσματική διαχείριση των προβλημάτων που ανακύπτουν και με την εισαγωγή καινοτομιών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στη έννοια του “αναστοχασμού” ή της “ανάκλασης”. Ορισμοί
- Φιλοσοφικές και θεωρητικές αρχές σχετιζόμενες με την έννοια του αναστοχασμού. Εισαγωγή στην “ανακλαστική σκέψη”
- Μοντέλα “ανακλαστικής” σκέψης
- Μοντέλα “ανακλαστικής” μάθησης - Η θεωρία του Jarvis
- Η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης σε συνδυασμό με την ικανότητα “αναστοχασμού” στον χώρο της ακαδημαϊκής εκπαίδευσης. Ερευνητικά δεδομένα
- Εφαρμογή μοντέλων αναστοχασμού στο χώρο των επιστημών υγείας κατά τη νοσηλευτική εκπαίδευση και κλινική άσκηση
- Κριτική ανάλυση κλινικών εμπειριών μέσα από τη διαδικασία του αναστοχασμού
- Η αλλαγή της στάσης του επαγγελματία υγείας
- Η γραφή ημερολογίων από την κλινική πράξη με την διαδικασία του αναστοχασμού
- Ηθική και δεοντολογία κατά την ανακλαστική γραφή
- Η έρευνα στον τομέα της “ανακλαστικής γραφής”. Ανάλυση ημερολογίων κλινικών εμπειριών φοιτητών νοσηλευτικής

Εργαστηριακό μέρος

- Παραδείγματα χρήσης μοντέλων αναστοχασμού για την ανάλυση δεδομένων κλινικών περιπτώσεων
- Παραδείγματα και μελέτες περιπτώσεων χρήσης ανακλαστικής γραφής για την ανάλυση κλινικών εμπειριών
- Χρήση μορφών τέχνης ως μέσο αναστοχασμού και ανάλυσης κλινικών εμπειριών φοιτητών

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εφοδιάσει τους φοιτητές με βασικές γνώσεις για την ανάπτυξη επιτυχών προϊόντων και η ανάπτυξη ικανοτήτων marketing από τους φοιτητές ώστε να είναι σε θέση να προωθήσουν προϊόντα και υπηρεσίες και να ερευνούν, αναλύουν, αξιολογούν τις παρούσες και μελλοντικές ανάγκες της αγοράς ώστε να συμβάλλουν στο σχεδιασμό νέων προϊόντων και υπηρεσιών και τη βελτίωση των υφισταμένων νέων προϊόντων και υπηρεσιών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Το μάθημα θα εστιάζει στις παρακάτω ενότητες:

- Μάρκετινγκ (ανάλυση ευκαιριών της αγοράς, συμπεριφορά καταναλωτών, τμηματοποίηση και στόχευση αγοράς, προσδιορισμός των αναγκών των πελατών)
- Ανάπτυξη ιδεών για νέα προϊόντα και υπηρεσίες
- Αξιολόγηση ιδεών
- Επιλογή σχεδίων για νέα προϊόντα και υπηρεσίες
- Η ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών και η οργανωτική δομή
- Σχεδιασμός για νέα προϊόντα και υπηρεσίες
- Έλεγχος και δοκιμή νέων ιδεών και σχεδίων
- Αρχιτεκτονική προϊόντων και υπηρεσιών
- Βιομηχανικός σχεδιασμός, εργονομία και περιβαλλοντική ευθύνη
- Σχεδιασμός για παραγωγή

- Διαχείριση έργου και ομάδας ανάπτυξης προϊόντος
  - Οικονομική διαχείριση της ανάπτυξης προϊόντος ή υπηρεσίας
  - Ανάπτυξη στρατηγικής μάρκετινγκ (αποφάσεις τιμολόγησης, διανομής, προώθησης και προσωπικής πώλησης)
  - Διαχείριση επιχειρηματικών ονομάτων (brand names, trademarks)
  - Το σπίτι της ποιότητας και η λειτουργική ανάπτυξη ποιότητας (QFD)
-

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

A/A	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΘΕΩΡΙΑ	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ	ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	ECTS
1	ΥΠ001	ΑΝΑΤΟΜΙΑ Ι	3	1			4	4	5
2	ΥΠ010	ΒΙΟΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	2		2		4	4	4
3	ΥΠ003	ΒΙΟΛΟΓΙΑ	3	2			5	5	4
4	ΥΠ004	ΒΙΟΦΥΣΙΚΗ	3	1			4	4	4
5	ΥΠ005	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	2		2		4	4	4
6	ΥΠ044	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	2	2			4	4	4

ΚΑΤ΄ ΕΠΙΛΟΓΗΝ

1	ΕΠ059	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	3				3	3	2
2	ΕΠ060	ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	2	1			3	3	3
3	ΕΠ054	ΑΓΓΛΙΚΑ (ΟΡΟΛΟΓΙΑ) Ι	2		1		3	3	2

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

A/A	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΘΕΩΡΙΑ	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ	ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	ECTS
1	ΥΠ007	ΑΝΑΤΟΜΙΑ II	2	2			4	4	5
2	ΥΠ011	ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ I	3	4			7	6	6
3	ΥΠ054	ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ	2	2			4	4	4
4	ΥΠ017	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	2	2			4	4	4
5	ΥΠ002	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ I	3	1			4	4	4
6	ΥΠ069	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	4				4	4	4

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ

1	ΕΠ013	ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ	2		1		3	3	2
2	ΕΠ064	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	1	2			3	3	3
3	ΕΠ004	ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	2	1			3	3	3

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

A/A	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΘΕΩΡΙΑ	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ	ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	ECTS
1	ΥΠ014	ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ	3	2			5	5	4
2	ΥΠ015	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	2			4	6	6	6
3	ΥΠ008	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ II	3	1			4	4	4
4	ΥΠ018	ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ II	3			4	7	6	6
5	ΥΠ013	ΑΓΓΛΙΚΑ (ΟΡΟΛΟΓΙΑ) II	2		1		3	3	3
6	ΥΠ045	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	3		1		4	4	3

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ

1	ΕΠ011	ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ	2	1			3	3	3
2	ΕΠ055	ΚΛΙΝΙΚΗ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑ	2	1			3	3	3
3	ΕΠ018	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	2	1			3	3	3
4	ΕΠ058	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΜΟΡΙΑΚΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ	1	2			3	3	3

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Α/Α	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΘΕΩΡΙΑ	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ	ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	ECTS
1	ΥΠ016	ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ	2		1		3	3	3
2	ΥΠ019	ΠΡΟΛΗΨΗ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ	2		1		3	3	3
3	ΥΠ060	ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ	2	2			4	4	4
4	ΥΠ009	ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ	3		1		4	4	4
5	ΥΠ029	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	3				3	3	4
6	ΥΠ057	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	3				3	3	4

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ

1	ΕΠ066	ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΝΟΣΗΛΕΙΑ	2			1	3	3	3
2	ΕΠ024	ΓΕΡΟΝΤΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	2			1	3	3	3
3	ΕΠ017	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ	2	1			3	3	3
4	ΕΠ067	ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ	2			1	3	3	3

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Α/Α	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΘΕΩΡΙΑ	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ	ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	ECTS
1	ΥΠ028	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι	3			3	6	6	6
2	ΥΠ020	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ Ι	4			2	6	6	6
3	ΥΠ022	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ Ι	3			3	6	6	6
4	ΥΠ026	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι	3			4	7	6	6

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ

1	ΕΠ068	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	3				3	3	2
2	ΕΠ065	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	2		1		3	3	3
3	ΕΠ053	ΚΛΙΝΙΚΗ ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ	1	2			3	3	3
4	ΕΠ020	ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	2	1			3	3	3
5	ΕΠ069	ΠΕΡΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	2			1	3	3	3
6	ΕΠ042	ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ - ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ	2	1			3	3	3
7	ΕΠ062	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	3				3	3	4

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Α/Α	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΘΕΩΡΙΑ	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡ ΙΟ	ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	ECTS
1	ΥΠ032	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΙΙ	3			3	6	6	6
2	ΥΠ025	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	4			2	6	6	6
3	ΥΠ027	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΙΙ	3			3	6	6	6
4	ΥΠ031	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΙΙ	3			4	7	6	6

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ

1	ΕΠ028	ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	3				3	3	2
2	ΕΠ070	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑΣ - ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	2			1	3	3	3
3	ΕΠ019	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑΣ	2			1	3	3	3
4	ΕΠ030	ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	2	1			3	3	3
5	ΕΠ061	ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ	2	1			3	3	3
6	ΕΠ063	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	3				3	3	4
7	ΕΠ072	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ							5

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Α/Α	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΘΕΩΡΙΑ	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ	ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	ECTS
1	ΥΠ046	ΕΝΤΑΤΙΚΟΛΟΓΙΑ	1			2	3	3	3
2	ΥΠ047	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΕΝΤΑΤΙΚΟΛΟΓΙΑΣ	1			2	3	3	3
3	ΥΠ036	ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ	2			2	4	4	4
4	ΥΠ042	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	2			3	5	5	5
5	ΥΠ038	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	2	2			4	4	4
6	ΥΠ058	ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ - ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ	2			2	4	4	4
7	ΥΠ030	ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ	2			2	4	4	4
8	ΥΠ034	ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	2			3	5	5	5

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ

1	ΕΠ029	ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ	1		2		3	3	2
2	ΕΠ056	ΥΓΕΙΑ ΤΑΞΙΔΙΩΤΩΝ	2		1		3	3	2
3	ΕΠ057	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ	2			1	3	3	3
4	ΕΠ048	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	2	1			3	3	3
5	ΕΠ071	ΑΘΛΗΤΙΑΤΡΙΚΗ	2	1			3	3	3
6	ΕΠ062	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	3				3	3	4
7	ΕΠ072	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ							5

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Α/Α	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΘΕΩΡΙΑ	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ	ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	ECTS
1	ΥΠ053	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	3		1	2	6	6	6
2	ΥΠ040	ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ				8	8	6	6
3	ΥΠ041	ΚΛΙΝΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ				8	8	6	6
4	ΥΠ059	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ	2			2	4	4	4
5	ΥΠ048	ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	2		1		3	3	3
6	ΥΠ061	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ - ΚΛΙΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	1		3		4	4	5

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ

1	ΕΠ049	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΑΣ	2			1	3	3	3
2	ΕΠ051	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	1	1		1	3	3	3
3	ΕΠ045	ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	2			1	3	3	3
4	ΕΠ033	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΕ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ	1	2			3	3	3
5	ΕΠ027	ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ	1	2			3	3	3
6	ΕΠ063	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	3				3	3	4
7	ΕΠ072	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ							5

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ
του Τμήματος Νοσηλευτικής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και Διαχείριση Κρίσεων»

Γενικά

Το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου οργανώνει και λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών από το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, την υπ' αριθμ. 49231/B7 Υπουργική Απόφαση (Φ.Ε.Κ. 1479/22.07.2009) και τις διατάξεις του Ν.3685/2008.

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη «Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και Διαχείριση Κρίσεων». Αυτός ο τίτλος ισοδυναμεί με τον διεθνή τίτλο MSc (Master of Science).

Το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα χορηγεί Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στη «Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και Διαχείριση Κρίσεων» στις παρακάτω δύο κατευθύνσεις:

I. «Επείγουσα Φροντίδα Υγείας»

II. «Οργάνωση και Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας»

Αντικείμενο - Σκοπός

Αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και Διαχείριση Κρίσεων αποτελεί:

- α) Η προαγωγή της γνώσης και η ανάπτυξη της έρευνας στη Διοίκηση των Υπηρεσιών Υγείας.
- β) Η προετοιμασία στελεχών που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες της πρόληψης, οργάνωσης και διαχείρισης, τόσο από ανθρωπιστικής, υγειονομικής αλλά και από πολιτικής και οικονομικής πλευράς, τοπικών ή υπερτοπικών κρίσεων, μαζικών καταστροφών και επειγουσών καταστάσεων.
- γ) Η προαγωγή της Διοίκησης των Υπηρεσιών Υγείας και η κατανόηση της συμβολής αυτής της επιστήμης στη διαχείριση Κρίσεων, μέσω της εξειδικευμένης γνώσης και εμπειριών που παρέχει το συγκεκριμένο Πρόγραμμα.

Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι η εισαγωγή και η καθοδήγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών στην επιστημονική εκπαίδευση και έρευνα, έτσι ώστε οι διπλωματούχοι του Προγράμματος να μπορούν να σχεδιάζουν και να εκτελούν ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα, να αξιολογούν και να εφαρμόζουν τα αποτελέσματα, με σκοπό την προαγωγή του γνωστικού αντικειμένου και τη βελτίωση του επιθυμητού αποτελέσματος των παρεμβάσεων επί συνθηκών κρίσεων, μαζικών καταστροφών και επειγουσών καταστάσεων.

Δομή του Προγράμματος Σπουδών

1. Το Μ.Δ.Ε. περιλαμβάνει θεωρητική διδασκαλία που ισοτιμάται με 90 διδακτικές/πιστωτικές μονάδες (ECTS), και μεταπτυχιακή διατριβή που ισοτιμάται με 30 διδακτικές/πιστωτικές μονάδες (ECTS), η οποία πραγματοποιείται με μεταπτυχιακή έρευνα σε θεματική ενότητα που επιλέγεται από τον υποψήφιο και εντάσσεται στα επιστημονικά ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων στο Π.Μ.Σ. μελών Δ.Ε.Π.

2. Η θεωρητική διδασκαλία καλύπτει τα τρία πρώτα εξάμηνα. Τα μαθήματα είναι εξαμηνιαία και προβλέπονται ώρες διδασκαλίας με μορφή θεωρητικών διαλέξεων και μαθήματα με μορφή σεμιναρίων για την ενίσχυση των βασικών μαθημάτων του προγράμματος σπουδών.

Αναλυτικότερα το πρόγραμμα σπουδών του Π.Μ.Σ., που αναφέρεται στη θεωρητική διδασκαλία, διαρθρώνεται σε τρεις ενότητες:

- Μαθήματα Βασικού Κορμού
- Μαθήματα Κατεύθυνσης Υποχρεωτικά
- Μαθήματα Επιλογής

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ:

Μαθήματα Βασικού Κορμού (30 ECTS)

- α) Αρχές Διοίκησης Οργανισμών και Διοίκησης Εργων (8 ECTS)
- β) Ερευνητική Μεθοδολογία και Στατιστική (8 ECTS)
- γ) Αρχές Marketing (7 ECTS)
- δ) Οικονομικά της Υγείας (7 ECTS)

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ:

Μαθήματα Βασικού Κορμού (30 ECTS)

- α) Επιδημιολογία(8 ECTS)
- β) Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού(8 ECTS)
- γ) Νομοθεσία Διεθνούς Δικαίου-Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (7 ECTS)
- δ) Διοίκηση Ολικής Ποιότητας στην παροχή υπηρεσιών (7 ECTS)

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ:

- ✧ Δύο (2) μαθήματα Κατεύθυνσης Υποχρεωτικά
- ✧ ένα μάθημα επιλογής

Μαθήματα Κατεύθυνσης Υποχρεωτικά (20 ECTS)

I. Επείγουσα Φροντίδα Υγείας

- Επείγουσα Φροντίδα Υγείας (12 ECTS)
- Πολιτικοί και Θεσμικοί Παράγοντες στη Διαχείριση Κρίσεων (8 ECTS)

II. Οργάνωση και Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας

- Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας (12 ECTS)
- Πολιτικοί και Θεσμικοί Παράγοντες στη Διαχείριση Κρίσεων (8 ECTS)

Μαθήματα Επιλογής (10 ECTS):

- Οργάνωση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Διαχείρισης Κρίσεων στην Κοινότητα
- Φυσικές και Περιβαλλοντικές Καταστροφές
- Μ.Μ.Ε. και Μαζικές Καταστροφές
- Διαχείριση Ψυχικής Υγείας σε Μαζικές Καταστροφές
- Παιδί και Μαζικές Καταστροφές
- Διαχείριση Πόρων σε Μαζικές Καταστροφές
- Αγωγή και Προαγωγή Υγείας
- Ασφάλεια και υγιεινή στο χώρο εργασίας
- Διαχείριση Κρίσεων στον Αναπτυσσόμενο Κόσμο
- Διαχείριση Ψυχικής Υγείας Επαγγελματιών Υγείας

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ:

Διπλωματική Εργασία (30 ECTS)

Συνημμένα: Δύο (2)

1. *Εσωτερική Αξιολόγηση Φοιτητών (ΠΠΣ & ΜΠΣ) του Τμήματος για το έτος 2013-14 (σε ηλεκτρονική μορφή σε cd))*
2. *Εσωτερική Αξιολόγηση Διδασκόντων του Τμήματος για το έτος 2013-14 (σε ηλεκτρονική μορφή σε cd))*